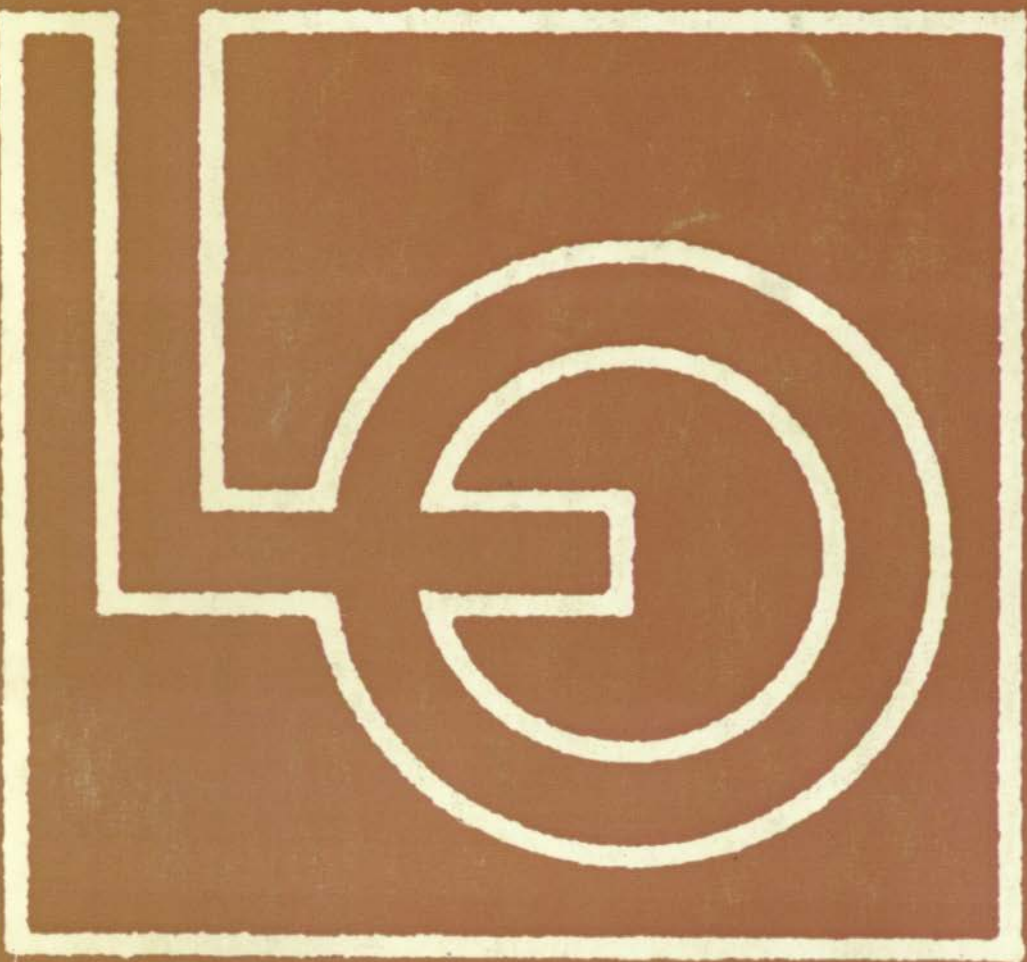

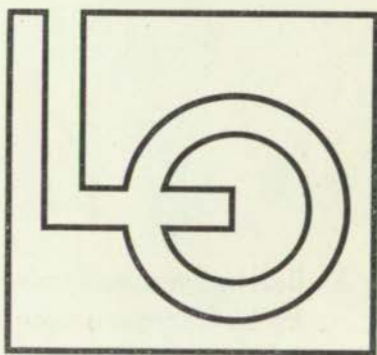
BERETNING
1976

Lands-
organisasjonen
i Norge

BERETNING 1976

Lands-
organisasjonen
i Norge

Beretningen er utarbeidet
av Landsorganisasjonens
Informasjonskontor.

INNHOLD

	Side
1. TARIFFREVISJONER — ØKONOMISK POLITIKK	7
Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen i 1976	7
Riksmeklingsmannens forslag vedrørende tariffoppgjøret 1976	15
Forhandlingsresultatet i Staten	28
Høstfagene	30
Den økonomiske situasjon framover	31
Representantskapets vedtak for tariffrevisjonen våren 1977	32
Merverdiavgiften	33
Familiebeskatningen	36
Industriøkonomisk Institutt	39
2. NÆRINGSLIVET	41
Arbeidsmiljøloven og kontinentalsokkelen	41
Arbeidsmiljøloven og jordbruket	42
Arbeidsmiljøloven og Sjømannsloven m. v.	43
Uttalelse om Jotunsaken	43
Samarbeidsrådet LO/N.A.F.	45
Samarbeidsrådet DKT/LO	46
Samarbeidsutvalgene ved statens virksomheter	47
Samarbeidsutvalgene i kommunene	49
3. ARBEIDSMARKED OG SOSIALPOLITIKK	50
Arbeidsdirektoratet	50
Innvandringspolitikken	50
Kontaktutvalget mellom LO og Fremmedarbeiderforeningen	54
Sluttvederlagsordningen	54
Stønnad til enslige forsørgere m. v.	55
Friluftslivet — oppgaver og arbeidsdeling	56
Rachel Grepp Heimen	59
AKANs virksomhet i 1976	60
4. FAMILIE- OG FORBRUKERSAKEN	62
Forbrukerrådet	62
Varefaktakomiteén	65
Kvinneres frivillige beredskap	66
Landsnemnda for husmorgymnastikk/Norges gymnastikk- og turn- forbund	66

	Side
Endringer i navneloven	66
Kvinnenes Samarbeidskomité for fest uten alkohol	67
Samarbeidsnemnda mellom Norges Fiskarlags Landskvinneutvalg, Norsk Bonde- og Småbrukarlags kvinnegruppe, S-lagenes kvinne- grupper og LO	68
5. UNDERVISNING OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET	69
Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen	69
Opplysnings- og utviklingsfondet	75
Landsorganisasjonens skole Sørmarka og kursstedet Østråt	78
Ringsaker Folkehøgskule	80
Fagforeningskvinnenes studiefond	81
6. INTERNASJONALT ARBEID — UTENRIKSPOLITIKK	83
Nordens faglige Samorganisasjon (NFS)	83
Den Européiske Faglige Samorganisasjon	86
DEFSs kvinneutvalg	88
Frie faglige internasjonale	89
Faglig samarbeid øst—vest	91
Den rådgivende komité i EFTA (Consultative Committee)	92
Den rådgivende faglige komité (TUAC) i OECD	94
Forholdet til amerikansk fagbevegelse	95
Den nordiske samarbeidskomité av arbeiderpartier og landsorganisa- sjoner	96
Bilaterale kontakter med Israel, Egypt, Tanzania og Botswana	97
Faglig/politisk samarbeid internasjonalt	97
Internasjonalt ungdomsarbeid	98
Forholdet til myndighetene	100
ILO-konferansen 1976	101
ILOs sysselsettingskonferanse	105
Internasjonal støtte- og u-hjelpsarbeid — Arbeiderbevegelsens Inter- nasjonale Støttekomité	107
7. FORSIKRINGSSPØRSMÅL	115
Kollektiv hjemforsikring	115
Skadenemnda for den kollektive hjemforsikringen	115
Grunnforsikringen	116
LOs samleforsikring	116
Gruppehjemforsikringen	116
Informasjons- og opplysningsvirksomheten	117
Den norske Fagorganisasjonens Pensjonskasse	117
Fagorganisasjonens stønadskasses Fond	118
8. ADMINISTRASJON OG ORGANISASJON	119
Sekretariatets medlemmer	120
Representantskapsmøter	121
Konrad Nordahl — minnestein	122
Representasjon	122
Representasjon i utlandet	124
Diverse styrever og utvalg	125
Bransjerådene pr. 1. januar 1977	132
Felles telefonsentralanlegg	134

Elektronisk databehandling (EDB)	135
LOs internasjonale kontor	137
Landsorganisasjonens juridiske kontor	138
LOs miljøkontor	139
Presse- og informasjonsvirksomheten	142
LOs rasjonaliseringskontor	143
LOs revisjonskontor	144
LOs utredningskontor	145
LOs økonomiske kontor	146
Industri- og oljeutvalget	147
LOs utvalg for familiespørsmål	148
LOs forskningsutvalg	150
Koordineringsutvalget for skole- og utdanningsspørsmål	151
LOs Kulturutvalg	156
LOs sosialpolitiske utvalg	157
LOs ungdomsutvalg	157
Folkets Hus landsforbund	159
Folkets Hus fond	161
LOs Husmorsenter	162
Arbeiderbevegelsens Arkiv	163
Folk og Forsvar	165
LOs distriktskontorer	166
 9. STATISTISK OVERSIKT	 185

Forord.

Fra og med 1970 er beretningen inndelt i hovedkapitler. Dette ble gjort med henvisning til utviklingen av LOs engasjement på de ulike moråder. Erfaringene siden 1970 har likevel gjort det ønskelig med enkelte mindre endringer i oppdelingen av beretningen, og slike justeringer er gjort fra og med 1975-beretningen. Hensikten er å få en best mulig oversikt over LOs arbeid.

LOs engasjement vedrørende den økonomiske politikken er som tidligere samlet i kapitler om tariffrevisjoner og økonomisk politikk først i beretningen.

Det tidligere kapittel 1 om økonomisk oversikt er ikke med i beretningen. Kapitlet bygde i det vesentligste på opplysninger fra Statistisk Sentralbyrås økonomiske utsyn for hvert år. Slike oversikter er ikke gjenstand for godkjenning av Representantskapet og Kongressen. Avsnittet er tatt ut også fordi Sentralbyråets arbeid med oversikten tar noe tid og dermed risikerer vi at LOs beretning blir forsinket.

Oslo i april 1977.

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Informasjonskontoret.

1. Tariffrevisjoner — Økonomisk politikk

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen i 1976

1. Den økonomiske situasjon internasjonalt

Siden 1973 har det mest dyptgripende tilbakeslaget i internasjonal økonomi på 40 år preget den økonomiske situasjon i de vestlige industrilandene. Fra 1973 til 1974 opplevde vi liten eller ingen produksjonsvekst. Dette ble avbrudt av oppgang i enkelte av de vestlige industrilandene i siste halvdel av 1975. Oppgangen var likevel ikke sterkere enn at bruttonasjonalproduktet sank med 1,2 prosent i forhold til året før. Veksten fortsatte imidlertid inn i 1976.

OECD er en økonomisk samarbeidsorganisasjon mellom de vestlige industrilandene. I sitt siste økonomiske utsyn regner organisasjonen med at bruttonasjonalproduktet i de vestlige industrilandene vil stige med 5 prosent fra 1975 til 1976. En slik produksjonsvekst betyr likevel ikke at alt er i vanlig god gjenge i internasjonal økonomi. Produksjonsveksten var i overkant av 6 prosent i første halvår. I andre halvår ble den redusert til under 4 prosent, som er godt i underkant av normal økning. Gjennom det dyptgripende internasjonale tilbakeslaget har effektiviseringen av produksjonsutstyret fortsatt. Den produksjonsveksten som er oppnådd, har vært langt fra tilstrekkelig til å absorbere kapasitetsøkningen og dermed øke kapasitetsutnyttelsen i produksjonsutstyret i noen særlig grad.

Denne utilstrekkelige produksjonsveksten i forhold til veksten i kapasiteten og stadig effektivisering av produksjonsutstyret har samtidig begrenset bedriftenes behov for å tilsette flere folk. Trass i arbeidsløshetsproblemene under tilbakeslaget har det også vært tendens til at bedriftene har holdt på folk mer enn tidligere. Til sammen har dette ført til at arbeidsløshetsproblemene fortsatt er et dominerende problem i internasjonal økonomi. Som en foreløpig topp utgjorde arbeidsløshetstallene i OECD-landene vel 15 millioner i oktober 1975. Dette svarer til om lag 5,5 prosent av den samlede arbeidsstyrken. Den til dels sterke produksjonsveksten i enkelte av industrilandene i begynnelsen av konjunkturoppgangen førte til en viss nedgang i arbeidsløsheten i første halvdel av 1976. Siden har ledigheten på nytt tatt seg opp.

Tallet på arbeidsledige begynte mot slutten av 1976 igjen å nærme seg 15 millioner. I tillegg til dette kommer ytterligere millioner som fortsatt går på redusert arbeidstid og dermed inntekt. Det virkelige arbeidsløshetsproblemet er derfor fortsatt sannsynligvis større enn antallet helt arbeidsløse tilsier.

Den økonomiske politikken som føres kombinert med mangelen på spesielle sysselsettingstiltak gjør at det sannsynligvis vil ta lang tid før de vestlige industrilandene igjen oppnår tilnærmet full sysselsetting. I løpet av 1976 er det holdt en rekke internasjonale konferanser og toppmøter mellom regjeringssjefene i de største vestlige industrilandene. Budskapet fra disse konferansene har vært forstemmende. Det synes nå som en anser inflasjonsproblemet som viktigere enn problemet med å gjenopprette full sysselsetting. Det er fare for at denne omprioritering av målsettingen for politikken i toneangivende industriland vil føre til at de betydelige arbeidsløshetsproblemene vil vedvare fram mot 1980. I sitt økonomiske utsyn fra juli 1976 antydet OECD rammene for en ønskelig økonomisk politikk for å bekjempe inflasjonen fram mot 1980. Den utviklingen som OECD antydet vil innebære en gjennomsnittlig arbeidsløshet på 4 prosent i 1980. Selv en slik reduksjon er det tvilsomt om en vil oppnå.

Med den sterkere vekt som inflasjonsproblemet nå blir tillagt er det derfor et lyspunkt at en i løpet av 1976 har sett en viss neddemping av takten i prisstigningen i de vestlige industrilandene. I 1975 steg konsumprisindeksen i gjennomsnitt i disse landene med vel 11 prosent. I de europeiske industrilandene var stigningen 12,5 prosent i gjennomsnitt. Mot slutten av 1976 var takten i prisstigningen redusert til 8 prosent i gjennomsnitt for de 22 medlemslandene i OECD. I de europeiske industrilandene var stigningstakten redusert til vel 10 prosent.

2. Utviklingen i norsk økonomi

Mer enn de fleste av de vestlige industrilandene er Norge avhengig av utenrikshandelen for å opprettholde produksjon og sysselsetting. Regnet, som andel av bruttonasjonalproduktet utgjør eksporten av varer og tjenester nærmere 50 prosent. Med produksjonsnedgang i andre land blir behovet for råvarer og innsatsvarer fra norske bedrifter tilsvarende mindre. Den betydelige svikt i investeringsvareproduksjonen i andre land får bl.a. konsekvenser for norsk verkstedindustri. Nedgangen i inntektene hos de store folkegruppene reduserer etterspørselen etter norske forbruksvarer.

Som på eksportsiden er norsk økonomi sterkt tilknyttet utviklingen i internasjonal økonomi gjennom en betydelig import av varer og tjenester fra utlandet. Endringer i importvareprisene skal betales av det norske samfunnet. Prisstigningsimpulser gjennom import vil derfor ha

en tendens til å etablere en nedre grense for hvor mye det gjennom økonomisk politiske tiltak er mulig å begrense prisstigningen i vår egen økonomi.

Det er derfor trass i det betydelige tilbakeslaget i internasjonal økonomi at vi likevel har maktet å opprettholde god vekst i produksjon og sysselsetting her hjemme. Veksten i bruttonasjonalproduktet i 1974 og 1975 har fortsatt i 1976. I 1975, hvor bruttonasjonalproduktet sank i de fleste av de vestlige industrilandene, steg bruttonasjonalproduktet hos oss med 3,5 prosent. Fra 1975 til 1976 antas bruttonasjonalproduktet å ha steget med 5,7 prosent. Dette er sterk vekst selv om en del av veksten skyldes aktivitet i tilknytning til oljeressursene i Nordsjøen. Holdes sjøfart, oljeutvinning og oljeboringstjenester utenfor, antas bruttonasjonalproduktet å stige med 4,6 prosent i 1976 mot 1,9 prosent fra 1974 til 1975. Industriproduksjonen var en vesentlig årsak til denne sterkere veksten i 1976. Bruttoproduktet i industrien økte med 1,8 prosent i 1976 mot en nedgang på 2,5 prosent året før.

Den totale økonomiske aktiviteten i norsk økonomi er således holdt godt oppe gjennom den politikk som har vært ført. Virkningen av det økonomiske tilbakeslaget kommer først og fremst fram i vårt økonomiske samkvem med andre land. I 1976 ga den internasjonale konjunkturoppgangen især i første halvår norske eksportbedrifter noe bedre forhold enn i tidligere år. Det antas nå en vekst i vår tradisjonelle vareeksport på ca. 13 prosent fra 1975 til 1976. Veksten har ført til noe reduksjon i eksportvarelagrene og i noen utstrekning også ny fart i produksjonen i deler av vår eksportindustri. Veksten i eksportsalget er imidlertid ikke tilstrekkelig til at normal utnyttning av ressursene i produksjonsutstyret og arbeidsstokken er oppnådd. I 1974 og 1975 ble vår tradisjonelle vareeksport redusert med nærmere 14 prosent. En vekst i vareeksporten fra 1975 til 1976 på 13 prosent, innebærer at nivået på eksportsalget fortsatt ligger om lag 2 prosent under det volum dette salget hadde i 1973.

Foruten vår eksportindustri har især skipsfarten merket virkningene av det internasjonale konjunkturtilbakeslaget. I 1975 lå om lag 30 prosent av den norske tankflåten i opplag. I løpet av våren 1976 kom opplagstallet opp i om lag 45 prosent. Det har siden gått noe ned og lå i desember 1976 på om lag 30 prosent av tanktonnasjen. Den svake utviklingen i ratenivået kommer i tillegg til den utilstrekkelige kapasitetsutnyttelsen i flåten. 1976 har gitt liten forbedring i ratenivået, som i gjennomsnitt økte med 2 prosent fra 1975 til 1976.

1976 representerte således et lyspunkt i forhold til den stadig forverring av situasjonen i internasjonal økonomi i de to foregående år. Forbedringen i konjunktursituasjonen var likevel ikke tilstrekkelig til å sikre normale tilstander i våre eksportpregede næringer, det være seg

industri eller skipsfarten. Også i 1976 var det således den økonomiske politikken som sikret beskjeftigelsen i norsk økonomi uten betydelige arbeidsløshetsproblemer. I løpet av året sank tallet på arbeidsløse betydelig. Arbeidsløshetstallene nådde et maksimum mot slutten av 1975 med om lag 36 000 helt arbeidsløse. Av disse var imidlertid om lag 5000 kortvarig permittert i forbindelse med jul- og nyttårshelgen. Ved utgangen av november var antallet helt arbeidsløse om lag 18 000. Tilgangen på ledige plasser i arbeidslivet var også stigende, mens tallet på bedrifter og personer berørt av driftsinnskrenkninger ble redusert. Med en arbeidsløshetsprosent i norsk økonomi på vel 1 prosent, er våre arbeidsmarkedsproblemer ubetydelige i forhold til situasjonen i andre vestlige industriland. Med samme arbeidsledighet hos oss som gjennomsnittet av de vestlige industrilandene ville nærmere 100 000 arbeidstakere vært uten arbeid i 1976. Antallet er altså ikke mer enn femtedelen av dette.

3. Den økonomiske politikken i 1976

Trygghet for arbeid og inntekt har vært et prioritert område i den faglige og politiske arbeiderbevegelsens virksomhet også i 1976. Konjunktursituasjonen har fortsatt krevd en aktiv økonomisk politikk fra myndighetenes side for å nå målsettingen. Dessuten har den økonomiske politikken og fagbevegelsens lønnspolitikk i 1976 hatt som siktepunkt å bedre norske bedrifters konkurransevne gjennom demping av pris- og kostnadsstigningen. Dette er gjennomført på en måte som har sikret lønnstakere med vanlige inntekter og pensjonister sterk økning i disponibel realinntekt, dvs. lønnsøkning fratrukket prisstigningen og justert for endringer i skattesystemet.

Denne økonomiske politikken har dels vært gjennomført ved generelle etterspørselsstimulerende tiltak dels spesielle tiltak rettet mot problemområdene innenfor arbeids- og næringslivet. Rent generelt er den svakere etterspørsel fra utlandet etter våre eksportvarer og -tjenester, søkt oppveid ved aktivitetsstimulerende tiltak i vår indre økonomi. Sterk privat forbruksøkning er oppnådd gjennom forbedringer i pensjonistenes inntektsforhold, skattelettelser, prispolitiske tiltak og en lønnsutvikling tilpasset den økonomiske situasjon. Offentlige ytelser innenfor helsesektoren, utdanningsinstitusjonene, vårt kommunale serviceapparat osv. er økt vesentlig. Likeledes er offentlige investeringer i veier, skoler, energisystemet m.v. også ekspandert sterkt. Gjennom en ekspansiv kredittpolitikk, offentlige finansierings- og støttetiltak og tiltak som noenlunde har opprettholdt fortjenesteforholdene og finansieringsevnen i næringslivet, er også investeringer i boliger og nytt produksjonsutstyr holdt på et høyt nivå.

En vesentlig forutsetning for gjennomføringen av denne økonomiske

politikken har vært våre muligheter for å påta oss betydelige underskudd i utenriksøkonomien. Samtidig har også underskuddet i utenriksøkonomien vært det vesentligste stridsemnet og grunnlag for angrep mot Regjeringens økonomiske politikk i 1976. Underskuddene skyldes hovedsakelig at en har lånefinansiert de betydelige investeringene i Nordsjøen og redernes overinvesteringer i nye skip. Underskuddene vil vi ikke ha vanskeligheter med å betale tilbake ved betydelige inntekter fra salg av olje og gass mot slutten av dette tiåret. Borgerlige politikere har altså ment at en uavhengig av dette burde dempe aktivitetsnivået i vår indre økonomi og dermed skapt rom for disse betydelige investeringene uten å låne. I tilfelle måtte innenlandsk forbruksøkning og investeringer dempes så vidt sterkt at arbeidsløshetsproblemene ville blitt betydelige. Tankegangen har naturlig nok ikke fått støtte i fagbevegelsen. Med en borgerlig regjering etter valget høsten 1977 har vi imidlertid fått inntrykk av hvilken økonomisk politikk en slik regjering vil føre.

De generelle aktivitetsstimulerende tiltakene har imidlertid ikke vært tilstrekkelige til å holde produksjon og sysselsetting på et høyt nivå. Derfor er det også satt inn spesielle tiltak for å motvirke problemene i bransjer som har vært spesielt rammet av det internasjonale konjunkturtilbakeslaget eller hvor omstillings- og strukturproblemene er spesielt omfattende.

Utviklingen i internasjonal skipsfart har ført til at skipsbyggingsindustrien verden over har kommet i en situasjon med betydelig ledig kapasitet. Trass i omleggingen til oljetilknyttet virksomhet har også våre skipsverft fått problemer med å skaffe ordrer og holde sysselsettingen oppe. På denne bakgrunn ble det høsten 1976 bevilget 157 millioner kroner til bestillinger i skipsbyggingsindustrien. Det er utarbeidet spesielle finansieringstiltak for næringen. Med utgangspunkt i det såkalte Ulveseth-utvalgets arbeid, vil en utarbeide mer omfattende tiltak. Dessuten er det tatt initiativ til et samarbeid mellom vår u-hjelp og leveranser fra verkstedindustrien på områder hvor denne har spesielle konkurransemessige fortrinn.

Tekstil- og bekledningsindustrien har gjennom en årrekke hatt en betydelig tilbakegang i sysselsettingen. Importøkningen har vært sterk med tilsvarende tilbakegang i den nasjonale selvdekningsgraden. I løpet av de siste åra er det imidlertid fra statens side truffet ulike tiltak for å avhjelpe problemene i bransjen. Herunder kan nevnes tilførsel av midler under ordningene med spesielle likviditetslån og bevilgninger under Omstillingsfondet. For 1976 er det dessuten bevilget 100 millioner kroner til en midlertidig ordning med driftstilskott som omfatter tekstilindustri, produksjon av klær, skoindustri, produksjon av reiseeffekter, møbler og innredninger av tre, visse bygningsartikler, glass,

porselen og fajanse for husholdningsbruk og fiskehermetikk. Støtten til tekstil- og bekledningsindustrien er anslått å utgjøre ca. 55 millioner kroner for de tre første kvartalene av 1976. På grunnlag av avtalen om den internasjonale handel med tekstiler, har myndighetene dessuten fått i stand tosidige avtaler om begrensning av importen av tekstil- og konfeksjonsvarer fra en rekke lavprisland.

Stortinget vedtok 17. oktober 1975 å bevilge 500 millioner kroner til støtte for lageropplegg av ferdigvarer innen eksportindustrien. Denne bevilgningen gjaldt for tidsrommet 1. september 1975 til 30. juni 1976. Ved vedtak av 29. mai 1976, ble ordningen forlenget fram til 1. oktober. Ordningen med rentestøtte for lageropplegg av ferdigvarer er forlenget fram til utgangen av 1. kvartal 1977. Den gjelder for treforedlings-, sponplate-, jern-, stål- og ferrolegeringsindustri.

I februar 1976 ble det vedtatt en ordning med rentestøtte for lagerfinansiering av virke i treforedlings- og sponplateindustrien. I likhet med støtten for lageropplegg av ferdigvarer skulle denne ordningen gjelde fra 1. september 1975 til og med første halvår 1976. Det er nå vedtatt at også rentestøtten til lagring av virke skal gjelde fram til utgangen av 1. kvartal.

I løpet av åra 1973—76 er det bevilget i alt 737 millioner kroner til spesielle likviditetslån til industrien. Som et ledd i Regjeringens motkonjunkturprogram, ble det i budsjettåret 1975 bevilget 250 millioner kroner og i 1976 160 millioner kroner til ekstraordinære lån for å motvirke arbeidsløshet som følge av produksjonsinnskrenkninger. For budsjettåret 1977 er det bevilget 150 millioner kroner. Ved stortingsvedtak 8. april 1976 ble det innført en ordning med ettergivelse av likviditetslån. Ordningen vil også dekke likviditetslån i 1977.

Som et alternativ til permitteringer ble det innført en endring med offentlige tilskudd til bedriftsintern opplæring. Støtten kunne omfatte opptil 50 prosent av lønnskostnadene. Ordningen omfattet om lag 190 bedrifter og 14 000 arbeidstakere. I alt var det avsatt ca. 35 millioner kroner til denne ordningen.

For å avhjelpe konfeksjonsbedriftenes problemer som følge av stort gjennomtrekk ble det bevilget midler for å dekke store opplæringskostnader. Tilskudd ble gitt til ca. 110 bedrifter og i alt 1350 arbeidstakere. Det ble avsatt ca. 7 millioner kroner til dette tiltaket. I fjor var det anledning til å gi tilskudd til ekstraordinære kommunale arbeidsplasser. Tilskudd kunne gis med inntil 50 prosent av totalkostnadene. I 1. kvartal 1976 var det i gjennomsnitt sysselsatt 3000 arbeidstakere i dette programmet.

Av programmer for ungdom kan særlig nevnes ekstraklasser for 800 ungdommer, 6 ukers yrkesorienterende program med 1800 deltakere og tilskudd på 2000 kroner til private bedrifter for sysselsetting av ung-

dom under 18 år. Dette programmet ga 1400 arbeidsplasser. Statens utgifter til arbeidsmarkedspolitiske tiltak var i sesongen 1973/74 ca. 414 millioner kroner, i sesongen 1974/75 ca. 696 millioner kroner og i sesongen 1975/76 ca. 1874 millioner kroner. Dette utgjorde henholdsvis 0,32 prosent, 0,47 prosent og 1,10 prosent av landets bruttonasjonalprodukt.

Av andre tiltak for å opprettholde sysselsettingen, kan nevnes bevilgninger til tiltak mot arbeidsløshet blant unge og funksjonshemmede med 46 millioner kroner og en økning av bevilgningen under veibudsjettet til ekstraordinær sysselsetting med 30 millioner kroner.

I likhet med vinteren 1975/76 er det også for 1977 vedtatt en beredskapsbevilgning til ekstraordinære sysselsettingstiltak. Det vil bli lagt vekt på å prioritere arbeider som kan gjennomføres hurtig og som gir særlig stor sysselsettingseffekt. Det kan komme på tale med en sterk opptrapping av virksomheten under yrkesopplæringen for voksne, bedriftsintern opplæring og yrkesorienterende programmer. Dessuten kommunale utbyggingstiltak inklusive vannverk, avløps- og renovasjonsanlegg og støtte til statlige arbeider som flomsikringsarbeid, skogkultur- og jernbanearbeid. I forbindelse med sysselsettingsproblemene på grunn av reduserte torskervoter er det for fiskeforedlingsindustrien i Nord-Norge etablert en ordning med støtte til oppussings- og vedlikeholdsarbeider med sikte på en forbedring av arbeidsmiljøet ved fiskeforedlingsanleggene.

4. *Pris- og inntektsutviklingen*

Sterk økning i det private forbruket i 1976 på anslagsvis $5\frac{3}{4}$ prosent har som nevnt vært en vesentlig forutsetning for å holde den innenlandske etterspørselen tilstrekkelig oppe. Beregninger av disponibel realinntekt gir inntrykk av lønnstakernes muligheter for forbruksøkning. Både i 1974 og 1975 utgjorde stigningen i disponibel realinntekt 2 til 3 års normal økning for lønnstakere med vanlige inntekter.

I 1960-åra steg disponibel realinntekt for lønnstakere med vanlige inntekter med om lag 2,5 prosent årlig. I åra 1971 til 1973 ble det til dels nedgang. Den sterke stigningen i 1974 og 1975 rettet opp dette. Det kombinerte oppgjøret våren 1976 skulle øke disponibel realinntekt fra 1975 til 1976 med om lag 3 prosent for lønnstakere med vanlige inntekter. Den ble om lag 4 prosent.

Samtidig bidro oppgjøret til å dempe prisstigningen. Mens stigningen i konsumprisindeksen fra 1974—75 var 11,7 prosent, ble prisstigningen i 1976 redusert til 9,1 prosent. Årsfortjenestene for vanlige lønnstakere økte med 12 prosent i gjennomsnitt fra 1975—76 mot 20 prosent året før. Full kompensasjon for arbeidstidsforkortelsene fra 1. april 1976 er beregnet til 5,7 prosent for det private arbeidsliv.

Sammen med en svekkelse av prisstigningsimpulsene utenfra ble dempingen av prisstigningen oppnådd gjennom betydelige prispolitiske tiltak også i 1976. I forbindelse med inntektsoppgjøret våren 1976 ble de midlertidige subsidiene som ble innført i forbindelse med indeksoppgjøret høsten 1975, ført videre. Stortinget vedtok dessuten en beredskapsbevilgning på 200 millioner kroner. Av disse midlene ble 115 millioner kroner anvendt til å subsidiere bort den prisstigningen på konsummelk som ellers ville ha fulgt av jordbruksoppgjøret. Fra 1. september ble de gjenstående 85 millioner kroner av beredskapsbevilgningen satt inn til subsidiering av ost og kjøtt. Fra 13. september ble subsidie-satsene på melk økt ytterligere, og fra 20. september ble det satt inn subsidier på svinekjøtt. I begynnelsen av september ble det dessuten satt i verk avanseregulering, maksimalpriser og prisstopp for en rekke varer.

5. Den kombinerte løsningen ved inntektsoppgjøret våren 1976

For å dempe prisstigningen og få til en lavere vekst i det innenlandske kostnadsnivået ble inntektsoppgjøret våren 1976 gjennomført som et samordnet kombinert oppgjør, dvs. i et samarbeid mellom myndighetene, LO og N.A.F. Hovedgrunnen til at denne oppgjørsformen ble valgt var at man ønsket å sikre arbeidsplasser i konkurranseutsatt virksomhet. En forutsetning for å godta en slik løsning var fra LOs side at lønnstakere med vanlige inntekter ble sikret en vekst i disponibel realinntekt på minst 3 prosent i 1976.

Ved endring i Arbeidervernloven ble den alminnelige arbeidstida satt ned fra 42,5 til 40 timer pr. uke med virkning fra 1. april 1976. Et av LOs krav ved forhandlingene var full kompensasjon for arbeidstidsforkortelsen.

Hovedinnholdet i meklingsforslaget var:

1. Full kompensasjon for nedsettelsene av arbeidstida.
2. Generelt tillegg på 58 øre med virkning fra 1. april 1976.
3. Det ble gitt et lavtlønnstillegg som varierte fra 3 til 78 øre pr. time. I gjennomsnitt utgjorde lavtlønnstillegget 21 øre pr. time.
4. Det ble gitt 16 øre pr. time som grunnlag for forbundsvise forhandlinger innenfor hvert enkelt overenskomstområde.

I stedet for bestemmelser om indeksregulering, fikk avtalene bestemmelser om at det før utløpet av første avtaleår skulle opptas forhandlinger mellom LO og N.A.F. om lønnsregulering for annet avtaleår.

Tiltakene fra myndighetenes side hadde følgende innhold:

1. Skattelettelse på i alt 1100 millioner kroner i 1976. Ved utformingen av skattelettelsene ble det lagt vekt på å dempe progresjonen.

2. Barnetrygden ble oppjustert fra 1. juni 1976.
3. De midlertidige subsidiene som ble innført i forbindelse med indeksoppjøret høsten 1975, ble videreført. I tilfelle det skulle bli nødvendig med ytterligere pristiltak for å begrense prisstigningen som forutsatt, ble det dessuten vedtatt en beredskapsbevilgning på 200 millioner kroner.

For øvrig ble satsene for arbeidsgiveravgiften redusert med 1,2 prosentenhet fra 1. mai 1976.

Riksmeklingsmannens forslag vedrørende tariffoppjøret 1976.

mellom

NORSK ARBEIDSGIVERFORENING

og

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Samtlige tariffavtaler mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen i Norge som har utløpstid 1. juli 1976 eller tidligere fornyes i 2 år fra de respektive avtalers utløpstid med det innhold som er resultatet av de forbundsvise tilpasningsforhandlinger og for øvrig med følgende endringer og tillegg:

I. Lønnskompensasjon for lovbestemt nedsettelse av arbeidstiden fra 1. april 1976.

Det skal fra 1. april 1976 gis full kompensasjon for den lovbestemte nedsettelse av arbeidstiden. Dette innebærer at arbeidstaker som får sin arbeidstid nedsatt fra 42½ timer til 40 timer pr. uke skal ha et tillegg på 6,25 prosent pr. time. For øvrig henvises vedrørende kompensasjonsreglene til V punkt A nedenfor.

II. Generelt tillegg.

Med virkning fra 1. april 1976 gis alle voksne arbeidstakere et generelt tillegg på 58 øre pr. time (for ukelønnte utgjør tillegget kr. 23.20 og for månedslønnte kr. 100.34).

Unge arbeidstakere og lærlinger skal ha 44 øre pr. time (kr. 17.60 pr. uke, kr. 76.12 pr. måned).

Utover det generelle tillegg på 44 øre pr. time skal lønnssettsene for lærlinger forhøyes med ytterligere 41 øre pr. time, slik at det samlede tillegg til satsene for disse blir 85 øre pr. time. Hvor lønnssettsene for lærlinger er regulert ved de forbundsvise forhandlinger, kommer den foretatte forhøyelse til fradrag i de ovenfor nevnte 41 øre.

Når det gjelder lønnssetts for unge arbeidstakere, vises til de forbundsvise protokoller.

III. Lavtlønnstillegg.

Foruten de under punkt II nevnte generelle tillegg gis det med virkning fra 1. april 1976 et spesielt lavtlønnstillegg. Avhengig av fortjenestenivået innenfor det enkelte overenskomstområde varierer det gjennomsnittlige lavtlønnstillegg, som er beregnet med samme øretillegg for kvinner og menn, fra 3 til 78 øre pr. time.

Om gjennomføring av lavtlønnstillegget gjelder det som partene innenfor hvert overenskomstområde blir enige om under de forbundsvise tilpasningsforhandlinger. Disse står fritt når det gjelder anvendelsen, men det skal tas hensyn til lønssystemet innenfor overenskomstområdet og til at en rimelig lønnsdifferensiering og lønnsstruktur i bedriftene skal opprettholdes. Hvis enighet om fordelingen ikke oppnås, går saken til hovedorganisasjonene til avgjørelse.

IV. Forbundsvise forhandlinger.

Ved protokoll av 12. februar 1976 ble N.A.F. og LO enige om å avsette 16 øre pr. time til bruk for partene under forhandlinger om de forbundsvise krav innenfor hvert enkelt overenskomstområde. Om gjennomføring av de reguleringer som skal foretas på grunnlag av de forbundsvise forhandlinger henvises til forhandlingsprotokollen for det enkelte overenskomstområde.

V. Gjennomføring av lønnstilleggene.

A. Gjennomføring av kompensasjon for den lobestemte nedsettelse av arbeidstiden fra 1. april 1976.

Hovedorganisasjonene er tidligere blitt enige om en midlertidig praktisk ordning vedrørende kompensasjon for nedsatt arbeidstid fra 1. april 1976 og inntil endelig innregulering etter vedtakelsen av meklingsforslaget kan skje. Etter vedtakelsen foretas innregulering på følgende måte:

- a) Rene uke-, måneds- og årslønninger beholdes uforandret. Dersom det i tillegg ytes bonus, produksjonspremie e.l. som er avhengig av arbeidstiden, reguleres den bevegelige del i henhold til punkt d nedenfor.
 - b) Timelønninger (minstelønnssetser, normallønnssatser, individuelle lønninger og akkordavsavn) forhøyes med
 - 6,25 prosent for de som får arbeidstiden nedsatt fra 42½ til 40 timer,
 - 11,84 prosent for de som får nedsettelsen fra 42½ til 38 timer,
 - 18,06 prosent for de som får nedsettelse fra 42½ til 36 timer,
 - 5,26 prosent for de som får nedsettelse fra 40 til 38 timer,
 - 11,11 prosent for de som får nedsettelse fra 40 til 36 timer og
 - 5,56 prosent for de som får nedsettelse fra 38 til 36 timer pr. uke.
 - c) Andre lønnssatser som er uttrykt i kroner og øre pr. time forhøyes på tilsvarende måte som bestemt i punkt b) når det er på det rene at arbeidstakernes ukentlige fortjeneste ellers ville synke ved nedsettelsen av arbeidstiden hvis satsene ikke ble regulert.
 - d) Akkordtariffer, faste akkorder og prislister, produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, reguleres slik at timefortjenesten økes med det prosentall som skal anvendes i henhold til punkt b).
- Inntil enighet om reguleringer av akkorder m. v. er oppnådd, betales tilleggene pr. arbeidet time. Det skal også være adgang for partene til å avtale at tilleggene skal holdes utenfor akkorder m. v. og betales pr. arbeidet time.

- e) Akkordnormaler (akkordberegningsgrunnlag) reguleres slik at akkordfortjenesten stiger med det prosentall som skal anvendes i henhold til punkt b).

Inntil enighet om regulering av akkordnormaler (akkordberegningsgrunnlag) er oppnådd, benyttes de gamle akkordnormaler (akkordberegningsgrunnlag), og tilleggene betales pr. arbeidet time.

Hvor bedrifter innen et overenskomstområde med akkordnormal i hovedoverenskomsten måtte anvende høyere tall enn overenskomstens akkordnormal, skal disse tall bare reguleres i den utstrekning det er nødvendig for å bringe dem opp til den nye overenskomsts akkordnormal.

- f) Det skal etter avtale mellom partene innenfor det enkelte overenskomstområde være adgang til å avtale at kompensasjon i henhold til punktene a)—e) gis i form av et øretillegg i stedet for i prosent.
- g) Hvor arbeidstidsnedsettelsen til henholdsvis 40, 38 eller 36 timer skjer fra en lavere tidligere arbeidstid enn henholdsvis 42½, 40 eller 38 timer, gis forholdsvis mindre kompensasjon.

B. Gjennomføring av generelt tillegg og eventuelt lavtlønnstillegg.

Etter at lønningene er regulert i henhold til punkt A og det som måtte være avtalt under de forbundsvisе forhandlinger, jfr. IV, skal det generelle lønnstillegg (se II) og eventuelt lavtlønnstillegg (se III) gjennomføres som nevnt nedenfor med mindre noe annet er avtalt under forbundsvisе forhandlinger:

1. Alle minstelønnssatser, normallønnssatser og personlige lønninger forhøyes med de i avsnitt II og III nevnte tillegg.
2. Akkordtariffer, faste akkorder og prislistер, produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, reguleres slik at den samlede fortjeneste stiger overensstemmende med de i avsnitt II og III nevnte tillegg.

Inntil enighet om regulering av akkorder m.v. er oppnådd, betales tilleggene pr. arbeidet time. Det skal også være adgang for partene til å avtale at tilleggene skal holdes utenfor akkorder m.v. og betales pr. arbeidet time.

3. Ved frie avtaleakkorder, som det forhandles om på arbeidsplassen, skal tilleggene holdes utenfor akkordene og betales pr. arbeidet time hvis ikke partene blir enige om innregulering.
4. Akkordnormaler (akkordberegningsgrunnlag) reguleres slik at akkordfortjenesten stiger overensstemmende med de i avsnitt II og III nevnte tillegg.

Inntil enighet om regulering av akkordnormaler (akkordberegningsgrunnlag) er oppnådd, benyttes de gamle akkordnormaler (akkordberegningsgrunnlag) og tillegget betales pr. arbeidet time.

Hvor bedrifter innen et overenskomstområde med akkordnormal i hovedoverenskomsten måtte anvende høyere tall enn overenskomstens akkordnormal, skal disse tall bare reguleres i den utstrekning det er nødvendig for å bringe dem opp til den nye overenskomsts akkordnormal.

5. For arbeidstakere som etter 1. april 1976 i henhold til lov eller tariffavtale har en annen arbeidstid enn 40 timer pr. uke, er beregningsgrunnlaget for lønnstilleggene 40 timer. For arbeidstakere som har en så kort ukentlig arbeidstid at man ikke kan tale om full arbeidsuke, følges tidligere praksis.

VI. Praktisk gjennomføring av den lovbestemte arbeidstidsnedsettelse
pr. 1. april 1976.

A. Fra 1. april 1976 gjennomføres følgende arbeidstidsnedsettelser:

1. Til 40 timer pr. uke:
 - a) Dagtidsarbeid.
 - b) Vanlig 2-skiftarbeid som hverken går lørdag aften eller helligdagsdøgnet.
 - c) Arbeidstakere som går inn under Arbeidervernlovens § 24 nr. 5.
 - d) Turnusarbeid og andre arbeidstidsordninger som ikke går inn under 2 og 3 nedenfor.
2. Til 38 timer pr. uke:
 - a) Arbeid som drives «hovedsaklig» om natten.
 - b) Døgnkontinuerlig skiftarbeid og «sammenlignbart» turnusarbeid.
 - c) 2-skiftarbeid og «sammenlignbart» turnusarbeid som «regelmessig» drives på søn- og/eller helligdager.
 - d) Arbeidstidsordninger som medfører at den enkelte må arbeide minst hver tredje søn- og/eller bevegelige helligdag.
3. Til 36 timer pr. uke:
 - a) Helkontinuerlig skiftarbeid og «sammenlignbart» turnusarbeid.
 - b) Arbeid under dagen i gruver.
 - c) Arbeid med tunneldrift og utstøpning av bergrom under dagen.

B. Generelt om gjennomføringen.

1. Partene er enige om at før arbeidstidsforkortelsen settes i verk, skal det forhandles på den enkelte bedrift om den praktiske gjennomføring.
2. I Arbeidervernlovens § 23, punkt 6, er det under visse betingelser åpnet adgang til for tariffpartene å treffe avtale om en annen ordning av arbeidstiden enn den loven fastsetter som den vanlige. Skulle det (ut over det som framgår av D nedenfor, punktene 1 og 4), innenfor enkelte bransjer eller bedrifter være spesielt behov for å opprettholde den någjeldende arbeidstid, kan tariffpartene treffe avtale om det i henhold til § 23 i loven.
3. I forbindelse med arbeidstidsforkortelsen kan det også vise seg ønskelig av hensyn til den økonomiske utnyttelse av produksjonsutstyret å praktisere forskjellig ordinær arbeidstid, innen Arbeidervernlovens og den enkelte tariffavtales ramme, for forskjellige grupper av arbeidstakere. Hovedorganisasjonene henstiller til partene på den enkelte bedrift at de tar opp til drøftelse innføring av slike ordninger der hvor det måtte være ønskelig. Blir man ikke enig på bedriftsplanet, kan saken bringes inn for partene i vedkommende tariffavtale, eventuelt for hovedorganisasjonene.
4. I tilfelle arbeidstidsordningen medfører at enkelte virkedager er arbeidsfrie dager, skal arbeid på disse dager av arbeidstakere som skulle vært fri, betales med 50 prosent tillegg. I de tilfelle hvor tariffavtalen inneholder bestemmelse om 100 prosent tillegg for overtidsarbeid på søn- og helligdager og dager før disse, skal det dog betales 100 prosent etter kl. 12.00 på lørdager og etter kl. 16.00 på ukens øvrige hverdager.
5. Når saklige grunner gjør det nødvendig, skal det være adgang for bedriften til å foreta bytte av fridager. I de tilfelle hvor det ikke

foreligger avtale bransjevis eller på bedriften om vilkårene for dette, skal følgende gjelde:

I stedet for den fastsatte fridag kan det gis fri en tilsvarende dag i løpet av de 4 påfølgende uker.

Varsel om slikt bytte av fridag må gis senest ved arbeidstidens slutt 2 dager forut for fridagen. Samtidig skal bedriften gi beskjed om når arbeidstakeren i stedet skal ha fridag.

Når vilkårene for bytte av fridag foreligger, ytes ikke tilleggsbetaling for ordinær arbeidstid inntil kl. 12.00 på lørdager og inntil kl. 16.00 på ukens øvrige hverdager.

C. Dagarbeid

Hovedorganisasjonene anbefaler at arbeidstiden fordeles på 5 dager i uken såfremt saklige grunner ikke tilsier en annen ordning, og at arbeidstidsforkortelsen gjennomføres med ½ times forkortelse av den daglige arbeidstid.

Det kan også bli spørsmål om andre løsninger, eksempelvis:

1. ved at den daglige arbeidstid forkortes med 25 minutter hvor det benyttes 6 dagers arbeidsuke,
2. ved at den ukentlige arbeidstid er lengre enn 40 timer enkelte perioder mot tilsvarende kortere i andre perioder,
3. ved at den nåværende ukentlige arbeidstid opprettholdes eller reduseres med mindre enn 2½ time pr. uke mot at det gis tilsvarende fridager spredt over hele året eller ved sammenhengende fritid enkelte perioder i året.

I de tilfelle vedkommende tariffavtale ikke inneholder andre bestemmelser gjelder følgende:

Blir bedriften og arbeidstakerne — eventuelt med bistand fra organisasjonene — ikke enige, skal den daglige arbeidstid forkortes med ½ time på 5 av ukens virkedager eller med 25 minutter hver dag hvis det arbeides 6 dagers uke.

Bedriften skal drøfte med tillitsmennene om forkortelsen skal skje ved arbeidstidens begynnelse eller slutt eller begge deler. Ved valg av alternativ bør det legges vekt på det som et klart flertall av bedriftens arbeidstakere ønsker når dette kan skje uten vesentlige drifts- eller produksjonsmessige vanskeligheter. Hvis enighet — eventuelt med bistand fra organisasjonene — ikke oppnås, fastsetter bedriften innenfor tariffavtalens ramme hvorledes arbeidstidsforkortelsen skal gjennomføres.

Foranstående bestemmelser er for det første ikke til hinder for at der kan treffes bransjevis avtale om hvordan arbeidstidsforkortelsen skal gjennomføres og kan dernest heller ikke påberopes under de forbundsvise forhandlinger for så vidt angår tariffavtaler som inneholder eksakte bestemmelser om inndelingen av arbeidstiden.

D. Døgnkontinuerlig og helkontinuerlig skiftarbeid og sammenlignbart turnusarbeid.

1. I en overgangsperiode inntil 30. juni 1976 skal det være adgang til å benytte de någjeldende skift- og turnusplaner. I helt spesielle tilfelle kan det dog for et kortere tidsrom dispenseres fra bestemmelsen etter avtale med vedkommende fagforbund. I de uker overgangsordninger benyttes, betales 75 prosent tillegg til timelønnen (eller tilsvarende

tarifferte tillegg i kroner og øre) for de timer hvormed arbeidstiden i henhold til skift- eller turnusplan i gjennomsnitt pr. uke overstiger henholdsvis 38 timer for døgnkontinuerlig skiftarbeid og sammenlignbart turnusarbeid og 36 timer for helkontinuerlig skiftarbeid og sammenlignbart turnusarbeid. Kompensasjonen for nedsatt arbeidstid kommer i tillegg til betalingen for de overskytende timer.

2. Driftstiden skal ikke reduseres på grunn av arbeidstidsforkortelsen med mindre dette er påkrevet.
3. Ved oppsetting av skift- og turnusplan bør det tas hensyn til de produksjonsmessige forhold ved den enkelte bedrift. Planene kan være basert på en periode av inntil 1 år. Ferie og dagtid kan innregnes i planen.
4. Hvor partene på den enkelte bedrift finner det hensiktsmessig, skal det være adgang til å benytte skiftplaner og turnusplaner med inntil 0,6 timer pr. uke mer i gjennomsnitt over perioden. Dens forlengede ordinære arbeidstid pr. uke betales med 75 prosent tillegg til timelønnen (eller tilsvarende tarifferte tillegg i kroner og øre).

E. 2-skift og 3-skift diskontinuerlig.

Hvor skiftarbeid innenfor Arbeidervernlovens ramme ønskes opprettholdt, innført eller utvidet og hvor man ikke allerede har tariff hjemmel for dette, skal partene oppta forhandlinger i tariffperioden om skiftbestemmelser. Oppnåes ikke enighet, avgjøres spørsmålet av en oppmann som utpekes av Riksmeklingsmannen hvis partene ikke blir enige om oppnevningen.

F. Overgang til ny skiftplan.

Partene er enige om at når man som følge av arbeidstidsforkortelsen går over til ny skiftplan, følges denne uten avregning av fritid eller arbeidstid i henhold til den tidligere praktiserte skiftplan.

G. Effektiv utnyttelse av arbeidstiden.

I Hovedavtalen har Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen i Norge utformet bestemmelser som tar sikte på å legge forholdene best mulig til rette for samarbeid mellom bedriftene, tillitsmennene og de ansatte. Hovedorganisasjonene understreker betydningen av at partene i praksis følger disse bestemmelser.

I forbindelse med arbeidstidsreduksjonen vil hovedorganisasjonene med sikte på å dempe den økonomiske belastning spesielt peke på at man på den enkelte bedrift må samarbeide om tiltak for å øke effektiviteten, redusere produksjonsomkostningene og bedre bedriftenes konkurransevne samt drøfte spørsmålet om opprettholdelse av driftstiden der hvor dette er påkrevet.

Hovedorganisasjonene viser til det samarbeid som har vært gjennomført i forbindelse med tidligere arbeidstidsreduksjoner. Resultatet av dette samarbeid har vært positivt og er av stor betydning for å sikre bedriftenes konkurransevne og skape sikre arbeidsplasser.

Også ved denne arbeidstidsreduksjon vil hovedorganisasjonene oppfordre partene til å drøfte utnyttelsen av arbeidstiden. Partene bør undersøke om arbeidstiden blir effektivt utnyttet i alle arbeidsforhold og eventuelt iverksette tiltak for å oppnå dette. For øvrig må partene i sine bestrebelser ha oppmerksomheten vendt mot tekniske nyvinninger som kan gi bedre produksjonsresultater og innebære en forbedring av arbeidsmiljøet. De effektiviserings tiltak som gjennomføres, må harmonere med kravene til et godt arbeidsmiljø. Trivsel og sikkerhet er viktige momenter ved behandlingen av spørsmålet om en effektiv utnyttelse av arbeidstiden.

H. *Protokoll vedrørende Arbeidervernlovens § 23, 2. ledd.*

- a) Uttrykket «hovedsaklig» om natten i § 23, annet ledd, innebærer at arbeidstakere går inn under bestemmelsen, hvis $\frac{3}{4}$ av arbeidstiden, dog minst 6 timer, etter den gjeldende arbeidsordning faller om natten (i tidsrommet fra kl. 21.00 til kl. 06.00).
- b) Uttrykket «søn- og helligdager» i § 23, annet ledd, betyr «søn- og/eller helligdager». Det innebærer at de som bare arbeider på bevegelige helligdager, derimot ikke på vanlige søndager, også skal ha 38 timer.
- c) For at et arbeid skal regnes som arbeid på søn- og/eller helligdag etter § 23, annet ledd, må vedkommende arbeidstaker enten ha arbeidet minst 4 timer inn i det døgn hvor det etter loven skal være helligdagshvile (dvs. samtlige 4 timer mellom kl. 18.00 og kl. 22.00) eller etter kl. 22.00, i sistnevnte tilfelle uten noe krav til minste lengde av tiden.
- d) I Kommunal- og arbeidsdepartementets forslag er det ikke sagt noe spesielt om de arbeidstakere som får tjenesten avbrutt av passive perioder og som etter § 24, nr. 5, kan få sin alminnelige arbeidstid forlenget med høyst 2 timer i døgnet. Hovedorganisasjonene konstaterer at departementet i brev av 10. mars 1976 til LO presiserer at den nevnte gruppe arbeidstakere — selv om deres tjeneste hovedsakelig finner sted om natten — skal ha nedsettelse til 40 timer pr. uke, ikke til 38 timer. Med en forlengelse på høyst 2 timer pr. døgn vil disse arbeidstakere kunne få inntil 50 (ved en feilskrift står det 48 i departementets brev) timer pr. uke dersom arbeidstiden fordeles på 5 dager.
- e) § 23, annet ledd, må leses i sammenheng med første ledd. Hovedorganisasjonene er derfor enige om at annet ledd skal leses som om setningen har slik tilføyelse:

« — — — i gjennomsnitt i løpet av skiftperioden.»

I. *Overgangsordning for arbeid som omtalt i Arbeidervernlovens § 23, annet ledd.*

Under henvisning til Kommunal- og arbeidsdepartementets forutsetning i Ot.prp. nr. 43 om at arbeidstidsforkortelsen skal gjennomføres på en forsvarlig måte og at det vil kunne bli nødvendig med overgangsordninger for å sikre en forsvarlig drift er hovedorganisasjonene enige om følgende:

Der omlegging av arbeidstidsordninger skaper driftsmessige problemer for bedriftene skal det inntil 30. september 1976 være anledning til å benytte någjeldende skift-, turnus- og andre arbeidsordninger for arbeidstakere som i henhold til § 23, annet ledd, får sin ukentlige arbeidstid nedsatt til 38 timer.

De enkelte tariffparter kan dessuten avtale en ytterligere utsettelse med gjennomføringen av arbeidstidsnedsettelsen for vedkommende bransje eller bedrifter innen denne, dog ikke ut over 31. desember 1976.

I de uker overgangsordninger benyttes skal i henhold til lovutkastet de timer hvormed arbeidstiden i henhold til skift-, turnus- eller annen arbeidsordning i gjennomsnitt pr. uke overstiger 38 timer, regnes som overtidsarbeide. Overtidsgodtgjørelsen for de timer hvormed arbeidstiden i henhold til skift-, turnus- eller annen arbeidsordning i gjennomsnitt pr. uke overstiger 38 timer skal være 50 prosent inntil 30. september 1976. Dersom de enkelte tariffparter blir enige om å forlenge overgangsperioden ut over 30. september og inntil 31. desember 1976, skal tilleggsgodtgjørelsen i den forlengede periode være 75 prosent.

VII. Arbeidstiden for 2-skiftarbeid.

Fra 1. april 1977 reduseres arbeidstiden for vanlig 2-skiftarbeid til gjennomsnittlig 39 timer pr. uke.

VIII. Sluttvederlagsordningen.

Avtalen om sluttvederlag skal lyde (endringer og tilføyelser er satt med kursiv):

SLUTTVEDERLAG TIL ARBEIDSTAKERE SOM BLIR SAGT OPP ETTER FYLTE 50 AR.

Avtale mellom Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Arbeidsgiverforening, jfr. Rikslønnsnemndas kjennelse av 14. juni 1966, med senere endringer, sist ved tariffrevisjonen i 1976.

I.

Arbeidstaker som omfattes av denne avtale skal utbetales sluttvederlag av hovedorganisasjonenes fond for sluttvederlag når vedkommende blir sagt opp uten at oppsigelsen skyldes arbeidstakerens eget forhold eller når arbeidsforholdet opphører som følge av sykdom eller svekkelse på grunn av høy alder. For å ha rett til sluttvederlag må arbeidstakeren:

- a) ha fylt 50 år,
- b) ha vært ansatt minst 10 år i sammenheng i bedriften umiddelbart før oppsigelsen eller sammenlagt ha vært ansatt ved bedriften i over 20 år og tjenestetiden umiddelbart før oppsigelsen er minst 3 år i sammenheng,
- c) ha stått tilsluttet ordningen i de siste 3 måneder før oppsigelse ble gitt — eller, hvis tilmelding er skjedd i henhold til VIII, 2. avsnitt, de siste 12 måneder før oppsigelse ble gitt.

Hvis rett til sluttvederlag forelå pr. fratredelsesdato, men vedkommende dør før det er utbetalt, skal vederlaget bare utbetales såfremt det er gjenlevende ektefelle, barn eller andre som har vært forsørget av arbeidstakeren. Fjernere slektninger og mulige andre arvinger kommer ikke i betraktning.

II.

1. Sluttvederlag utbetales med følgende beløp:

50 år:	Kr. 4 500.00
51 år:	Kr. 4 500.00
52 år:	Kr. 5 000.00
53 år:	Kr. 5 000.00
54 år:	Kr. 6 000.00
55 år:	Kr. 6 000.00
56 år:	Kr. 7 000.00
57 år:	Kr. 7 000.00
58 år:	Kr. 7 500.00
59 år:	Kr. 8 500.00
60 år:	Kr. 9 000.00
61 år:	Kr. 10 000.00
62 år:	Kr. 11 000.00
63 år:	Kr. 11 000.00
64 år:	Kr. 9 000.00
65 år:	Kr. 7 500.00
66 år:	Kr. 4 500.00

Ved utbetaling av sluttvederlag til arbeidstakere med lavere aldersgrense enn 67 år, anvendes ovenstående skala tilsvarende, slik at det ved oppsigelse i det siste år før oppnådd aldersgrense betales kr. 4500.00, for oppsigelse i det nest siste år før oppnådd aldersgrense kr.7500.00 osv. inntil 50-årsgrensen er nådd.

2. Når sykdom eller svekket helse nødvendiggjør opphør av arbeidsforholdet, skal sluttdatoen regnes å være 6 måneder etter siste arbeidsdag.
3. Ved fratredelse etter fylte 66 år skal sluttvederlaget dog ikke overstige den lønn arbeidstakeren ville ha fått utbetalt (bruttoinntekten etter at denne er redusert med direkte skatter og trygdeavgifter) ved å fortsette i arbeidet til fylte 67 år. Hvis arbeidstakeren er sluttet etter fylte 65 år fordi han er syk eller svekket på grunn av høy alder, skal sluttvederlaget settes ned så meget at det sammen med sosiale ytelser, såsom sykepenger, uførepensjon o.l., ikke overstiger den lønn arbeidstakeren ville ha fått utbetalt ved å fortsette i arbeidet til fylte 67 år. Tilsvarende begrensninger gjelder også når aldersgrensen er lavere enn 67 år.
4. Dersom en oppsagt arbeidstaker ikke har 3 måneders medlemskap i ordningen fordi bedriften har forsømt sin plikt til å melde vedkommende inn, plikter bedriften selv å betale sluttvederlag til arbeidstakeren, eventuelt refundere beløpet til fondet dersom dette har forskuttet sluttvederlaget. Dersom bedriften på grunn av insolvens ikke kan betale, har arbeidstakeren krav på betaling direkte fra fondet som i så fall overtar arbeidstakerens krav mot bedriften.
5. Krav om sluttvederlag må være fremmet innen 3 år etter arbeidsforholdets opphør — ellers faller kravet bort.

III.

1. Styret for sluttvederlagsordningen består av 2 representanter for N.A.F. og 2 representanter for LO. Styret velger selv sin formann for 2 år ad gangen. Formannsvervet alternerer mellom N.A.F. og LOs representanter med mindre partene blir enige om en annen ordning.
2. På vegne av arbeidstakeren skal bedriften på foreskrevet skjema gjennom trygdekontoret i bedriftskommunen sende krav om sluttvederlag til styret som avgjør om betingelsene for utbetaling foreligger. Styret kan kreve de opplysninger det trenger for å avgjøre kravet. Hvis styret godkjenner kravet, anvises det til utbetaling fra fondet.
3. Styret skal ta stilling til mulige tvister om utbetaling av sluttvederlag og krav etter avsnitt II, punkt 4. Hvis enighet i styret ikke oppnås, tiltrer trygdedirektøren eller den han oppnevner, styret som oppmann.

IV.

1. De bedrifter som omfattes av denne avtale skal sende melding til trygdekontoret i bedriftskommunen om de pr. innmeldingsdagen ansatte voksne arbeidstakere som skal være med i ordningen.

Meldingen skal likeledes sendes til trygdekontoret ved senere ansettelse av arbeidstakere som skal omfattes av ordningen samt ved opphør av arbeidsforholdet for arbeidstakere som har vært med i ordningen. Arbeidstakere hvis arbeidsforhold er av kortere varighet enn 6 dager, skal ikke meldes inn i ordningen.

Meldingene skrives på skjema fastsatt av Rikstrygdeverket.

2. *Bedriften betaler en premie på 0,15 prosent av bruttolønn for arbeidstakere som omfattes av ordningen. Det skal likevel ikke beregnes premie av den del av den enkelte arbeidstakers lønn som overstiger det som svarer til en årslønn på 50 000 kroner. Premien innbetales under ett til trygdekontoret i bedriftskommunen sammen med premier til Sykelønnsordningen og Opplysnings- og utviklingsfondet.*

V.

Denne avtale omfatter også deltidsarbeidere med lengre arbeidstid enn 20 timer pr. uke. For rengjøringsarbeid skal timetallet være 17½ pr. uke. Sluttvederlag utbetales forholdsmessig etter lengden av den ukentlige arbeidstid. For sesongarbeidere anvendes reglene for deltidsarbeidere analogisk. Mulige tvilsspørsmål om avtalens praktisering i relasjon til sesongarbeiderne avgjøres av styret, eventuelt med oppmann — jfr. III, 3.

VI.

Arbeidstaker som tilbys høvelig arbeid hos samme bedrift/arbeidsgiver eller innenfor samme konsern, har ikke rett til sluttvederlag.

Kommentar:

Ved vurderingen av spørsmålet om man står overfor «samme bedrift/arbeidsgiver» eller «samme konsern» skal det legges vekt på at hensikten med sluttvederlagsordningen er å yte vederlag til arbeidstakere som mister sin arbeidsplass. Arbeidstakere som i realiteten fortsetter sitt gamle arbeid, vil vanligvis ikke ha krav på sluttvederlag selv om bedriften skifter eier.

VII.

Reglene i denne avtale gjelder også for arbeidstakere innenfor bygg- og anleggsgagnene.

Arbeidstakere innenfor de fag som dekkes av overenskomstene for anlegg, blikkenslagere, byggtapetserere, elektromontører, glasslipere, glassmestre, malere, murere og murarbeidere, rørleggere, stein-, jord- og sementarbeidere, tømrere, anleggsgartnere, byggrengjøring, gårdnedrivning, isolasjonsfaget og taktekkingsfirmaene og som ikke oppfyller den under 1 b fastsatte betingelse, er likevel berettiget til sluttvederlag på følgende vilkår:

1. Arbeidstakeren må godtgjøre at vedkommende har hatt sitt hovedervert i ovennevnte fag i 20 år, herav de siste fem år umiddelbart før fratredelsen.
2. Arbeidstakeren må ha meldt seg arbeidsledig og ikke ha tatt eller blitt tilvist høvelig arbeid i de første 5 måneder etter at vedkommende meldte seg arbeidsledig. Fravær som ikke skyldes manglende arbeid, regnes ikke med i de nevnte 5 måneder, med mindre oppsigelsen skyldes sykdom eller svekkelse på grunn av høy alder. Arbeid av kortere varighet enn til sammen 14 dager innenfor 5-månedersperioden medfører ikke at det løper en ny 5- måneders frist.
3. Arbeidstaker som har fått sluttvederlag etter reglene i punktene 1 og 2 ovenfor må, for å få rett til nytt sluttvederlag etter disse bestemmelser, ha hatt sitt hovedervert i ovennevnte fag i ytterligere 10 år.
4. Krav om sluttvederlag sendes av vedkommende arbeidstaker gjennom trygdekontoret på stedet til styret som kan kreve at vedkommende legitimerer sitt krav på den måte styret bestemmer. Styret kan avgjøre om betingelsene etter punkt 1—3 er til stede.

VIII.

Foruten bedrifter innenfor N.A.F. som omfattes av denne avtale, skal avtalen også kunne gjøres gjeldende for tilsvarende bedrifter utenfor N.A.F. som har tariffavtale med forbund innenfor LO.

Bedrifter som for en del av sine arbeidstakere går inn under avtalen, kan slutte seg til ordningen også for grupper av arbeidstakere som den ikke har tariffplikt til å *melde inn i sluttvederlagsordningen*.

IX.

Denne avtale går inn som en del av hver enkelt tariffavtale mellom forbund tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Arbeidsgiverforening. Avtalen kan av hver av de to hovedorganisasjoner sies opp med 2 måneders varsel til utløp 1. april i forbindelse med tariffrevisjonen for vårfagene. Hvis den ikke sies opp, gjelder den videre til utløpet av neste tariffperiode for vårfagene.

Den forhøyede premiebetaling gjelder fra og med 1. juli 1976. De øvrige endringer trer i kraft fra og med vedtakelsen av meklingsforslaget.

IX. Opplysnings- og utviklingsfondet.

Premien forhøyes fra 2 til 2,5 promille av lønnsutbetalingene, begrenset til et høyeste grunnlag på kr. 50 000.00 pr. arbeidstaker pr. år.

Den del av premien som trekkes i arbeidstakernes lønn forhøyes fra 50 til 75 øre pr. uke.

De nye premier gjelder fra og med 1. juli 1976.

Partene er enige om å utrede spørsmålet om det er mulig og hensiktsmessig å gå over til prosentberegning både av arbeidsgivernes og arbeidstakernes premieandel slik at det opprinnelige forutsatte forholdstall gjenoprettes.

X. Korte velferdspermisjoner.

Avtalen om korte velferdspermisjoner skal lyde (endringer og tilføyelser er satt med kursiv):

«I tilslutning til Riksmeklingsmannens forslag av 1972 vedrørende likestilling mellom arbeidere og funksjonærer når det gjelder korte velferdspermisjoner, skal det på alle bedrifter inngås avtale om slike permisjoner.»

Ordningene skal minst omfatte følgende tilfelle av velferdspermisjon:

1. Permisjon *ved dødsfall* og for deltakelse i begravelse når det gjelder den nærmeste familie.

Med nærmeste familie siktes det til personer som står i nært slektskapsforhold til arbeidstakeren, så som ektefelle, barn, søsken, foreldre, svigerforeldre, besteforeldre eller barnebarn. *Permisjon ved begravelse av ansatte slik at de ansatte på vedkommendes avdeling kan være representert.*

2. Permisjon for *undersøkelse, behandling og kontroll* av tannlegespesialist og lege.

Det dreier seg her om tilfelle hvor det ikke er mulig å få time utenfor arbeidstiden.

I enkelte tilfelle vil arbeidstakeren også måtte reise langt. Slike tilfelle faller utenfor bestemmelsene, som bare gjelder for korte velferdspermisjoner. For øvrig vil arbeidstakeren i de sistnevnte tilfelle som oftest være sykmeldt.

3. *Permisjon på grunn av akutte sykdomstilfelle i hjemmet.*

Det siktes til akutte sykdomstilfelle i hjemmet, forutsatt at annen hjelp, f. eks. husmorvikar, ikke kan skaffes, og arbeidstakerens tilstedeværelse i hjemmet er ubetinget nødvendig. Også her gjelder bestemmelsene om korte permisjoner for at arbeidstakeren skal kunne få ordnet seg på annen måte.

4. *Permisjon for ektefelle når det er nødvendig i forbindelse med fødsel i hjemmet eller ved innleggelse på sykehus.*

5. *Permisjon ved flytting til ny bolig i forbindelse med skifte av stilling i bedriften.*

6. *Permisjon ved spesiell tilkalling i arbeidstiden i forbindelse med blodgivning.*

Partene på den enkelte bedrift treffer nærmere avtale om retningslinjer for ordningens praktisering.

Når permisjon etter ovenstående regler skal betales, fastsettes betalingsstørrelse etter forhandlinger med utgangspunkt i den faktiske for tjeneste.

XI. Godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai — A-ordningen.

I I, Merknad a), første og siste ledd endres beløpet kr. 16.50 til kr. 30.00.

I III gis punkt 1 slik ny annen setning: «Retten til godtgjørelse tapes ikke hvis det er avtalt fri dagen før og dagen etter helligdagen med arbeidsgivers samtykke.» (Tilsvarende gjelder for B-ordningen.)

I III tilføyes som punkt 4:

«Dersom en arbeidstaker med minst 5 års sammenhengende ansettelse i bedriften blir oppsagt uten at det skyldes eget forhold, og oppsigelsesfristen utløper siste virkedag i april eller desember måned, skal arbeidsgiveren betale ham godtgjørelse for henholdsvis 1. mai og 1. januar.»

XII. Lovfestet ekstraferie for eldre arbeidstakere.

Det er forutsetningen at arbeidstakerens ønsker når det gjelder avvikling av ekstraferien imøtekommes så langt som mulig.

Hovedorganisasjonene er imidlertid enige om at ekstra ferie for eldre arbeidstakere ikke kan kreves henlagt til et tidspunkt som skaper vesentlige vanskeligheter for produksjonen eller for systematisk ferieavvikling for bedriftens arbeidsstokk som helhet. Hvor dette er tilfelle, har bedriften rett til å kreve at arbeidstakeren velger et annet tidspunkt for avvikling av sin ekstraferie.

XIII. Matpenger.

Matpenger i forbindelse med overtidsarbeid heves til kr. 15.00 der hvor man i dag har tariffbestemmelse om kr. 12.00.

XIV. Bestemmelser vedrørende Sankthansdag og Kristi Himmelfartsdag.

Vedrørende Sankthansdag gjelder følgende:

I de tilfelle Sankthansdag ifølge avtale eller praksis er fridag, kan det opptas forhandlinger mellom de direkte parter om denne ordning skal opprettholdes.

Hvor arbeidstakerne etter tariffavtale har betaling for fritiden, forhandler partene også om kompensasjon for fritid som faller bort. Hvis man ikke blir enig, kan saken innbringes for hovedorganisasjonene, som er enige om

at fritid som nevnt i første avsnitt innregnes i arbeidstidsnedsettelsen hvis fritiden opprettholdes.

For øvrig er hovedorganisasjonene enige om i løpet av tariffperioden å drøfte nærmere spørsmålet om å rette en felles henvendelse til myndighetene vedrørende flytting av Sankthansdag og Kristi Himmelfartsdag.

XV. *Utredning om spørsmål om å innføre tariffavgift.*

Partene er enige om å arbeide videre med spørsmålet om tariffavgift i løpet av tariffperioden med sikte på å oppnå en endelig avklaring.

XVI. *Utredning om forsikrings spørsmål.*

Ved årets tariffrevisjon har LO reist spørsmålet om opprettelse av kollektiv ulykkes- og gruppelevsfor forsikring for arbeidstakerne. Det melder seg i denne forbindelse en rekke vanskelige problemer som må utredes nærmere før det kan tas standpunkt. Hovedorganisasjonene er derfor enige om å nedsette en komité som i løpet av første avtaleår på fritt grunnlag skal utrede saken nærmere.

XVII. *Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår.*

Før utløpet av 1. avtaleår (1. april 1977) skal det opptas forhandlinger mellom N.A.F. og LO om eventuell lønnsregulering (generelt tillegg og/eller lavtlønnstillegg) for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår. Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i LOs Representantskap og N.A.F.s Centralstyre.

Hvis partene representert ved N.A.F.s Centralstyre og LOs Representantskap ikke blir enige, kan den organisasjon som har framsatt krav innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning si opp de enkelte tariffavtaler med 1 måneds varsel (dog ikke til utløp før 1. april 1977) for å søke gjennomført en lønnsregulering innen den ramme som er angitt ovenfor.

XVIII. *Ikrafttreden.*

Dette meklingsforslag sammen med de forbundsvise forslag fremsettes samtidig for samtlige overenskomstområder og gjøres til gjenstand for felles avstemning. Under forutsetning av at meklingsforslagene blir vedtatt ved avstemningen og at Stortinget etter forslag fra Regjeringen vedtar de tiltak som er en del av det kombinerte inntektsoppgjøret, gjelder de nye tariffavtaler fra 1. april 1976. Lønnsforhøyelse gjøres ikke gjeldende for arbeidstakere som er sluttet i bedriften før vedtakelsen. Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg m. v. for arbeid som er utført før vedtakelsen.

— — —
Partene meddelte at de ville anbefale ovenstående meklingsforslag.
— — —

Etter konferanse med hovedorganisasjonene bestemte Riksmeklingsmannen under henvisning til Arbeidstvistlovens § 35, nr. 7, at avstemning over forslagene skal regnes som en helhet, slik at avgjørelse av om forslagene er vedtatt skal treffes på grunnlag av det samlede antall stemmer.

Oslo, den 5. april 1976.

Konrad B. Knutsen.

Fra Sekretariatet.

Det er fra LOs sekretariats side en klar forutsetning for anbefaling av det framlagte meklingsforslag at den bebudede økning på 3 prosent disponibel realinntekt og en prisøkning begrenset til ca. 9 prosent for første avtaleår blir innfridd.

Videre er det Sekretariatets forutsetning at myndighetenes tilsagn om minst 2½ prosent i øket disponibel realinntekt for annet avtaleår blir innfridd.

Det er også en forutsetning at kontingenttrekk og skattefri fagforeningskontingent utredes og gjennomføres fra 1. april 1977.

Forhandlingsresultatet i staten.

Hovedtariffavtalen ble fornyet for tida 1. mai 1976 til 30. april 1978. Av endringene tar vi med det som ble resultatet når det gjelder hovedregulativet og reguleringsbestemmelsen for annet halvår.

Med virkning fra 1. mai 1976 ble fastsatt følgende lønnstabell:

Ltr.	Nåv. brt.lønn	Krone-tillegg	Grunnlag for %-regulering	Ny brt.lønn inkl. 4,1 %-tillegg
1	29 792	1 000	30 792	32 054
2	30 702	1 000	31 702	33 002
3	36 802	1 000	37 802	39 352
4	37 942	1 000	38 942	40 539
5	39 122	1 000	40 122	41 767
6	40 412	1 000	41 412	43 110
7	41 792	1 000	42 792	44 546
8	43 372	1 000	44 372	46 191
9	45 012	1 000	46 012	47 898
10	46 722	1 200	47 922	49 887
11	48 592	1 300	49 892	51 938
12	50 742	1 500	52 242	54 384
13	53 272	1 700	54 972	57 226
14	55 822	1 900	57 722	60 089
15	58 632	1 900	60 532	63 014
16	61 302	1 900	63 202	65 793
17	64 142	1 900	66 042	68 750
18	67 672	1 900	69 572	72 424
19	71 702	1 500	73 202	76 203
20	76 172	1 200	77 372	80 544
21	80 842	1 000	81 842	85 198
22	85 812	900	86 712	90 267
23	90 832	900	91 732	95 493
24	96 352	900	97 252	101 239
25	101 232	900	102 132	106 319
26	106 212	900	107 112	111 504
27	111 442	900	112 342	116 948

Ltr.	Nåv. brt.lønn	Krone-tillegg	Grunnlag for %-regulering	Ny brt.lønn inkl. 4,1 %-tillegg
28	116 932	900	117 832	122 663
29	122 692	900	123 592	128 659
30	128 442	900	129 342	134 645
31	134 152	900	135 052	140 589
32	140 112	900	141 012	146 793
33	146 342	900	147 242	153 279
34	152 852	900	153 752	160 056
35	159 652	900	160 552	167 135

2. AVTALEAR

Det tas opp forhandlinger om regulering av lønningene fra 1. mai 1977. Det er statsens forutsetning at lønnsreguleringen sammen med de tiltak myndighetene ellers måtte sette i verk, skal sikre arbeidstakerne en rimelig vekst i den disponible realinntekt fra 1976 til 1977. Foreløpig har en lagt til grunn en vekst på gjennomsnittlig om lag 2,5 prosent. De statsansattes og lærernes nominelle lønnsutvikling skal vurderes i forhold til lønnsutviklingen i arbeidslivet for øvrig.

- b) Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan hovedsammenslutningene og Norsk Lærerglag si opp hovedtariffavtalen innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 1 måneds varsel.
- c) Hovedsammenslutningenes representantskap og Norsk Lærerglags landsstyre skal ha fullmakt til å godkjenne et forhandlingsresultat.

PROTOKOLLTILFØRSEL

Statstjenestemannskartetlet tar forbehold om å kreve opptatt nye forhandlinger dersom inntektsoppgjøret for andre lønnstakergrupper gjennomføres på et annet grunnlag enn det som har vært forutsetningen for den avtalen som er inngått.

Statstjenestemannskartetlet forutsetter også at jordbruksforhandlingene blir avpasset slik at forutsetningene for det kombinerte inntektsoppgjøret, nemlig en gjennomsnittlig vekst i den disponible realinntekt for lønnstakerne på om lag 3 prosent fra 1975 til 1976 ikke blir borte.

Styret i Statstjenestemannskartetlet

behandlet forhandlingsresultatet i møte den 26. mars 1976.

Norsk Sosionomforbunds medlem fant ikke å kunne stemme for det foreliggende forslag på bakgrunn av at forbundet av prinsipielle grunner ikke kan godta en kombinert oppgjørsform. Det vises i denne sammenheng til den organisasjonsmessige behandling av tariffoppgjøret og til forbundets holdning når spørsmålet har vært behandlet i LOs og Kartellets organer.

Mot 1 stemme (Bjørn Hennum, Norsk Sosionomforbund) anbefalte styret medlemmene å vedta tarifforslaget.

AVSTEMNINGSRESULTATER

LO/N.A.F.-oppgjøret: Ved fristens utløp var avgitt 109 142 JA-stemmer og 65 261 NEI-stemmer. Deltakelsen var 66,1 prosent, og Sekretariatet stadfestet resultatet.

Statens tjenestemenn: Det ble avgitt 43 951 JA-stemmer og 18 067 NEI-stemmer innenfor Statstjenestemannskartetlet. 69,9 prosent deltok i avstemningen.

Høstfagene

De største høstfagene er hotell- og restaurantfagene og sjømenn i utenriksfart.

HOTELL- OG RESTAURANTFAGENE

Her var det indeksregulering våren 1976 med dette resultat fra 10. mai:

Alle voksne arbeidstakere gis et tillegg pr. måned på kr. 118,00. Timelønnede med 40 timer pr. uke gis tillegg pr. time med 68 øre. For arbeidstakere med 38 timers uke er tillegget 72 øre pr. time.

Arbeidstakere under 18 år og lærlinger gis et tillegg på kr. 79,00 pr. måned. Timelønnede med 40 timer og 38 timer pr. uke gis et time-t tillegg på henholdsvis 45 øre og 38 øre pr. time.

Når det gjelder endringer i satsene i Riksavtalen er partene enige om å benytte 70 øre pr. time for voksne arbeidstakere og 47 øre pr. time for arbeidstakere under 18 år og lærlinger som gjennomsnittstall.

Videre ble kotsatsene regulert.

Tariffoppgjøret høsten 1976 resulterte i et tillegg på kr. 250,00 pr. måned for voksne, for unge arbeidere under 18 år og lærlinger kr. 170,00 og for timelønnede kr. 1,45 for voksne og kr. 1,00 for de under 18 år og lærlinger. Samtlige satser ble forhøyet med de aktuelle beløp også innbefattet garantilønnssatsene for prosentlønnset serveringspersonale.

Videre ble det faste beløp på kr. 155,00 for serveringspersonalet forhøyet med kr. 80,00 til kr. 235,00 pr. måned, som kommer i tillegg til inntekten ved serveringspengene.

Prosentatsen for serveringspenger ble forhøyet fra 11,75 % til 12 % med virkning fra 1. januar 1977.

Alle øvrige kronebeløp og reguleringer fra 1. november 1976.

Over til våroppgjør

Partene har gjennom flere tariffrevisjoner vurdert utløp av tariffavtalene pr. 31. mars i stedet for utløp 31. oktober.

Forbundets standpunkt til å gå over til vårfag bygger på den realitet at vårfagene alltid la rammen også for oppgjøret på høsten og dessuten medførte høstfagene 7 måneders ventetid på lønnsreguleringer i forhold til vårfagene.

Forbundets landsstyre sluttet seg til det syn at overgang til vårfag ville være en fordel for forbundets medlemmer.

Også forhandlingsutvalget og forbundsstyret vedtok enstemmig å akseptere tariffutløp pr. 31. mars 1978, slik at tariffperioden blir på 1 år og 5 måneder fra 1. november 1976. Dette innebærer at hotell- og restaurantfaget deltar i tariffoppgjøret ved revisjonen pr. 1. april 1977 som annen del av tariffoppgjøret i to-årsperioden.

Forbundet får samme utløp for Riksavtalen som for Funksjonæravtalen og kan samordne lønns- og arbeidsvilkår for alle forbundets medlemmer på samme tidspunkt.

UTENRIKSFARTEN

Overenskomsten for sjøfolk i utenriks fart ble fornyet 1. november med et gjennomsnittlig tillegg på 6,2 prosent. Ved våroppgjøret fikk også sjøfolk redusert arbeidstid, lik 5,1 prosent lønnstillegg, og redusert beskatning, og pr. 1. juni en indeksregulering på 3 prosent.

Den økonomiske situasjon framover

Den internasjonale konjunkturoppgangen utviklet seg i løpet av sommeren og høsten 1976 svakere enn forutsatt i Nasjonalbudsjettet for 1977. Dette har skapt usikkerhet om styrken i produksjonsveksten utover i 1977. OECD har nedjustert anslagene for den økonomiske veksten i forhold til hva en tidligere regnet med. Det er flere årsaker til dette. Som nevnt er det fortsatt stor unyttet produksjonskapasitet i de fleste industriland. Dette har en dempende effekt på bedriftenes investeringer. Flere av de store industrilandene fører fortsatt en etterspørseldempende politikk med sikte på ytterligere nedgang i prisstigningen.

Enkelte ting kan tyde på at noen land nå vil justere den økonomiske politikken i mer ekspansiv retning. Dette gjelder især USA. I tilfelle vil dette få en gunstig virkning for den økonomiske veksten i annet halvår

1977. For øvrig vil styrken i en ny økonomisk oppgang i stor grad avhenge av den økonomiske politikken i USA, Vest-Tyskland og Japan. Disse landene står i en gunstigere stilling med hensyn til å gjennomføre stimulerings tiltak enn de fleste andre land. De har bl.a. en sterk utenriksøkonomi.

Representantskapets vedtak for tariffrevisjonen våren 1977

Dempet produksjonsvekst i andre halvdel av 1976 og usikkerheten i den økonomiske utviklingen utover i 1977 var bakgrunnen for Representantskapets vedtak om oppgjørsformen for det såkalte «lille» tariffoppgjøret våren 1977. I forslaget fra Sekretariatet som Representantskapet vedtok, heter det:

«Med utgangspunkt i reguleringsbestemmelsen for 2. avtaleår skal det våren 1977 opptas forhandlinger mellom LO og N.A.F., staten og kommunene.

I 1974 og 1975 gjennomlevde de vestlige industrilandene det dypeste økonomiske tilbakeslaget etter krigen. Produksjonen sank 15 millioner — mer enn hver 20. arbeidstaker — var på det høyeste arbeidsledig. I begynnelsen av 1976 hadde vi en viss økonomisk oppgang. Arbeidsledigheten sank imidlertid ubetydelig. Av frykt for forsterket prisstigning i de store industrilandene, ble oppgangen også bremsset fort opp. I andre halvår 1976 ble produksjonsveksten halvert. Arbeidsledigheten er igjen stigende. Utsiktene for 1977 er langt fra tilfredsstillende.

En viktig oppgave i tida framover blir derfor å begrense problemene de konkurranseutsatte bedriftene fortsatt står overfor. Fra myndighetenes side er det satt inn tiltak for å sikre arbeidsplassene. For konkurranseevnen er kostnadsstigningen også vesentlig.

Erfaringene med det kombinerte oppgjøret våren 1976, har i det vesentligste vært tilfredsstillende. I en vanskelig økonomisk situasjon har oppgjørsformen gjort det mulig å begrense kostnadsøkningen uten at dette har skjedd på bekostning av lønnstakernes rimelige andel av produksjonsvekst og velstandsøkning i samfunnet. Med dette som utgangspunkt, vil Representantskapet anbefale at forhandlingene mellom LO og N.A.F., staten og kommunene våren 1977 på nytt skjer i et samarbeid med myndighetene. Det er en forutsetning for den økonomiske samordningen innad i fagbevegelsen at andre grupper som skal ha sine inntekter regulert, innordnes de økonomiske forutsetninger i oppgjøret mellom LO og N.A.F. Pensjonister med minstepensjon må sikres noe sterkere velstandsøkning.

Overfor N.A.F. kreves:

1. Et generelt lønnstillegg.
2. Et lønnstillegg som utformes slik at det sikrer lavtlønnsgruppene og grupper med liten eller ingen lønnsutvikling, kompensasjon for lønsmessige etterslep i 1. avtaleår.
3. Opprettelse av kollektiv ulykkes- og gruppelivsforsikring.
4. Endelig avklaring av spørsmålet om tariffavgift.

Oppgjøret i den offentlige sektor (staten og kommunene) tilpasses oppgjøret mellom LO og N.A.F. på den måten lønnsregulativene her krever. Den økonomiske ramme i den offentlige sektor må omfatte kompensasjon for manglende lønnsutvikling i forhold til den private sektor. Myndighetene har forpliktet seg til å innfri kravet om 2,5 prosent økning i disponibel realinntekt for lønnstakere med vanlig inntekt fra 1976 til 1977. Med dette som utgangspunkt må det gis:

1. Skattelettelser hvorav en del i form av skattefritak for fagforeringskontingenten.
2. Eventuelle subsidier eller andre prispolitiske tiltak.»

Merverdiavgiften.

I slutten av 1975 ble det lagt fram innstilling fra et offentlig utvalg oppnevnt i 1973 for å se nærmere på spørsmålet om merverdiavgift. Landsorganisasjonen var av de organisasjoner som fikk saken til uttalelse.

Følgende uttalelse ble avgitt:

«Landsorganisasjonen vil innledningsvis få peke på den helt dominerende rolle som merverdiavgiften i dag spiller for finansieringen av statsforvaltningens utgifter. Etter omleggingen til merverdiavgift i 1970, utgjorde de indirekte avgifter ca. 56 prosent av statsforvaltningens inntekter. Selv om denne andelen nå er sunket noe, er likevel de indirekte skatter, der avgiften på omsetningen av varer og tjenester er den helt dominerende, en av hovedpilarene innenfor vårt skatte- og avgiftssystem.

En indirekte skatt slik som merverdiavgiften, er et tilnærmet proporsjonalt element i vårt skattesystem. Som utvalgets beregninger viser, bidrar ikke merverdiavgiften til en ønsket inntektsutjevning i vårt samfunn. Stat-, kommune- og trygdeforvaltningens budsjetter legger imidlertid i dag beslag på en så vidt stor andel av inntekten som optjenes her i landet, at Landsorganisasjonen ser det som nødvendig at alle grupper er med og bidrar til finansieringen av statens utgifter. Dette kan best skje ved en indirekte skatt. Denne må beholdes som finansieringskilde for den vesentlige delen av statens utgifter.

Merverdiavgiften avløste omsetningsavgiften som indirekte skatteform i 1970. Landsorganisasjonen så det som naturlig at en etter en viss tid med denne skatteformen, nedsatte et bredt utvalg til å vurdere erfaringene med dette skattesystemet.

Den foreliggende utredning ser en først og fremst som en teknisk gjennomgåelse av erfaringene, som er vunnet med merverdiavgiftssystemet. En har søkt å vurdere om systemet virker i samsvar med sentrale målsettinger på inntektsfordelingsområdet, gir muligheter for en effektiv kontroll med de avgiftspliktige, og om administrasjonen av systemet fordrer mer bruk av samfunnets realressurser, enn andre alternative former for indirekte beskatning.

Etter å ha satt seg inn i og vurdert utvalgets arbeid, vil Landsorganisasjonen få påpeke at dette synes å ha vært en nyttig gjennomgåelse av avgiftssystemet, og en vil på alle vesentlige punkter slutte seg til de forslag utvalgets flertall framsetter. En vil imidlertid få påpeke følgende til en del av de forslag som framsettes av utvalget.

Avgiftsgrunnlag og avgiftssats.

Som nevnt tidligere anser Landsorganisasjonen utvalgets utredning som en rent teknisk gjennomgang av merverdiavgiftssystemet, der utgangspunktet har vært at vi fortsatt skal ha en omsetningsavgift, som innbringer staten inntekter som svarer til inntektene av merverdiavgiften i dag. Ut fra dette vil Landsorganisasjonen få gi sin tilslutning til at utvalget foreslår den nåværende avgiftssatsen beholdt.

En legger også betydelig vekt på at avgiftssystemet en velger, krever minst mulig ressurser til administrasjon. Avgiftssystemet som sådant bør være enkelt, slik at skatteetatens personale kan settes inn på kontroll av skatteoppgaver fra inntektstakergrupper, som har betydelige muligheter for å unndra midler til beskatning. Avgiften bør derfor også omfatte mest mulig av omsetningen av varer og tjenester. Ut fra samme utgangspunkt bør en også operere med en generell avgiftssats. Landsorganisasjonen vil derfor gi sin tilslutning til at den indirekte skatt også i framtida omfatter de samme varer og tjenester som nå.

Fritak for merverdiavgift på matvarer/kompensasjon for merverdiavgift på bestemte matvarer.

Gjennomføringen av merverdiavgiftssystemet i 1970 fulgte sammen med endringer i den direkte beskatning, som til sammen betydde vesentlige skattefordeler for familier med spesielt store inntekter. Beregninger som Merverdiavgiftsutvalget har fått foretatt, viser at utviklingen i skattebelastningen for husholdninger med lav inntekt og stor forsørgelsesbyrde, var spesielt ugunstig i perioden 1969/73. Derimot var utviklingen i skattebelastningen vesentlig gunstigere for slike familier i perioden 1973/75. Landsorganisasjonen finner grunn til å peke på at den gunstigere inntektsutviklingen for familier med lav inntekt og stor forsørgelsesbyrde de senere årene, trolig har sammenheng med den skatte- og subsidiepolitikk som er ført. Vi antar at særlig ordningen med momskompensasjon på viktige matvarer, som man vet betyr meget nettopp for disse familiene, her har hatt en meget gunstig virkning. En har også merket seg at de beregninger utvalget har fått utført for mulige kombinasjoner av endringer i indirekte skatter, subsidier og særavgifter, klart viser at systemet man hittil har bygget på med moms-

kompensasjon for viktige matvarer klart gir gunstigere virkninger på inntektsfordelingen enn en generell reduksjon av merverdiavgiften på matvarer.

Etter å ha gjennomgått de mulighetene som utvalget påpeker for misbruk av ordningen med momskompensasjon, finner Landsorganisasjonen likevel at en bør kunne forlate denne ordningen og basere forbrukerstøtten til mat på subsidiering av viktige matvarer. Dette synes også riktig på bakgrunn av virkningene som utvalget påviser på inntektsfordelingen av subsidier på viktige matvarer som alternativ til en alminnelig reduksjon av avgiften på omsetningen av matvarer.

Forbrukerstøtten til matvarer har hittil vært utformet ut i fra hensynet til inntektsfordelingen og en prisutvikling som sikrer lønnstakernes realinntekter. Disse hensynene krever at en finner fram til matvarer som veier relativt meget på husholdningenes budsjetter. Samtidig kreves det at varene omsettes på en måte som gjør det mulig å yte subsidier, slik at prisen til forbruker blir redusert med subsidiebeløpet. Landsorganisasjonen er imidlertid også innstilt på at man i framtida må tillegge andre hensyn vekt ved vurdering av hvilke matvarer som bør subsidières. Spesielt er det grunn til å peke på at ernæringsmessige hensyn bør trekkes mer inn i vurdering ved fordeling av forbrukerstøtten til matvarer.

Fradrag i skatten og nye særavgifter.

En opphevelse av momskompensasjonen på matvarer gir muligheter for lettelser i den direkte beskatningen. Bakgrunnen for den nåværende ordningen med kompensasjon for merverdiavgiften på matvarer, var at en ønsket å bedre inntektsforholdene for familier med lav inntekt og stor forsørgelsesbyrde. På bakgrunn av dette ser Landsorganisasjonen det som riktig at midlene som frigjøres ved en opphevelse av ordningen med momskompensasjon, brukes på en måte som bidrar til en inntektsutjevning. En ordning med fradrag i skatt, istedenfor fradrag i inntekt, bidrar til at alle får samme fordel av ordningen og derved til en omfordeling av inntekter i samfunnet. Landsorganisasjonen vil derfor slutte seg til utvalgets forslag om at en benytter midler, som blir frigjort ved opphevelse av ordningen med momskompensasjon, til et slikt fradrag i skatten.

Som Landsorganisasjonen tidligere har påpekt, ser en det som riktig at alle inntektstakere i landet bidrar til finansiering av statens utgifter med det nivået den offentlige sektors budsjetter nå har. Det mest hensiktsmessige system her, synes å være en indirekte skatt av en betydelig størrelsesorden. Det er imidlertid vanskelig å kombinere en indirekte skatt av den typen en ønsker, med uttalte politiske målsettinger om en ytterligere inntektsomfordeling i vårt samfunn. Merverdiavgiftsutvalget har vurdert dette problemet ved å gjennomføre forskjellige regneeksempler. Utvalgets vurderinger tyder på at en innenfor et system med en høy indirekte skatt, kan påvirke inntektsfordelingen ved subsidier på matvarer som betyr meget for familier med lav inntekt og stor forsørgelsesbyrde, samtidig som en legger særavgifter på varer som brukes av familier med høy inntekt.

Det er også kjent at skal en oppnå en progressiv effekt av en indirekte skatt, må en legge særavgifter på varer med høy inntektselastisitet.

Skal en imidlertid kunne omfordele beløp av noen betydning, vil det også kreves at varene har en budsjettandel av en viss størrelse. Mer-

verdiavgiftsutvalget har foretatt beregninger av virkningene av særavgifter, for en del varer som kan tenkes avgiftsbelagt.

Landsorganisasjonen vil få peke på at det kan være uheldig å belegge viktige varige forbruksgoder med særavgifter, da disse avgiftene vil ramme helt spesielle husholdninger, mens andre husholdninger vil unngå disse avgiftene. Varige forbruksgoder har en meget lav innkjøpsfrekvens, dvs. at det går veldig lang tid mellom hver gang familier kjøper varer av denne typen. Ved å pålegge denne typen varer særavgifter, vil en belaste husholdninger som står i en etableringssituasjon og må anskaffe denne typen varer ved stiftelsen av en ny husholdning i særlig stor utstrekning. Landsorganisasjonen vil derfor få foreslå at en fortsetter arbeidet med å finne fram til varer som er egnet for særavgifter, som kan virke inntektsutjevne.

Valg mellom merverdiavgift og omsetningsavgift på siste ledd i omsetningen.

Skatteunndragelses- og skattesvikproblemet er et generelt problem når staten skal trekke inn inntekt fra den private sektor. Disse problemene er således ikke spesielle problemer for den indirekte beskatning, men gjelder i like stor grad for den del av vårt skattesystem, som utgjøres av de direkte skatter. Landsorganisasjonen finner grunn til å påpeke at det i denne sammenheng ikke er lønnstakerne, men bedriftene og selvstendige næringsdrivende av ulike kategorier, som har faktiske muligheter for å unndra inntekt fra beskatning.

Landsorganisasjonen ser det som en av våre viktigste skattepolitiske oppgaver også i tida framover å utbygge og effektivisere skatteetaten på en slik måte at disse mulighetene for skatteunndragelser blir mest mulig begrenset. Dette krever både at denne delen av den offentlige administrasjonen blir utbygd i en viss utstrekning, men også at kontrollen med næringslivet kan effektiviseres. Mulighetene for en effektivisering vil bli bedre ved valg av et indirekte skattesystem, som krever minst mulig administrasjon og gir færre muligheter for å unndra midler for beskatning.

Landsorganisasjonen vil derfor få slutte seg til utvalgets flertall, når en anser at en omsetningsavgift på siste ledd i omsetningen gir mindre muligheter for skatteunndragelser og en enklere administrasjon av avgiftssystemet. En kommer derfor til samme konklusjon som flertallet når en foreslår den nåværende merverdiavgiften erstattet med en omsetningsavgift på siste ledd i omsetningen.

Familiebeskatningen.

Et offentlig utvalg til utredning av familiebeskatningen, Familiebeskatningsutvalget, la fram sin innstilling våren 1976. Landsorganisasjonen var blant de organisasjoner som ble bedt om å uttale seg om innstillingen. I sin uttalelse sa LO:

«Utvalget uttaler selv i sin innstilling at de talleksempler som en har utarbeidet bare er ment som illustrasjoner av hvilke følger utvalgets forslag vil kunne få. En framhever også at utvalget først og fremst er opptatt av de prinsipielle sider ved familiebeskatningen og Landsorga-

nisasjonen har således vurdert utvalgets forslag på et slikt grunnlag.

Prinsipielt går Landsorganisasjonen inn for en fullstendig individuell beskatning både av inntekt og formue. Skatleggingen bør fremme likhet og likestilling og enhver person bør ha rett til selvstendig skatlegging uavhengig av ektefellen.

En innser at det ikke er realistisk i dagens situasjon og bygge på den forutsetning at alle kan forsørge seg selv ved egen inntekt, grunnet mangel på arbeidsplasser der kvinnene bor, mangel på barnehager og tradisjonelle holdninger til kvinnens rolle i hjemmet.

Landsorganisasjonen er på samme måte som flertallet i Familiebeskatningsutvalget av den oppfatning at vårt nåværende skattesystem lider av vesentlige mangler når det gjelder beskatning av familier. Særlig er en av den oppfatning at skattesystemet slik det fungerer i dag, er en hindring for hjemmeværende kvinner som ønsker å gå ut i arbeidslivet enten på heltid eller særlig på deltid idet en slik deltakelse i yrkeslivet blir rammet av en relativt sterk marginalbeskatning.

Etter skattereglene for 1975 vil en av ektefellene, som ønsker å ta en deltidsjobb, få en marginalskatt på 49 prosent av en inntekt på 11 000 kroner og 43 prosent av en inntekt på 28 000 kroner dersom den annen ektefelle på forhånd var i arbeid og hadde en inntekt på 70 000 kroner. Om den annen ektefelle hadde en inntekt på 90 000 kroner ville henholdsvis 59 prosent og 47 prosent være den marginalskatt som kom til anvendelse dersom også den andre av ektefellene tar lønnet arbeid.

Når familiens barn er over de første barneårene, vil den av ektefellene som har vært ute i arbeidslivet mens barna var små, ofte ha en såpass lang yrkesdeltakelse at vedkommende har oppnådd en inntekt noe over gjennomsnittet. Dette fører da til at den annen ektefelle blir rammet av disse høye marginale skatteprosentene dersom vedkommende ønsker å ta seg arbeid utenfor hjemmet. Slik skattesystemet i dag fungerer, virker det således som en hindring for begge ektefellers deltakelse i arbeidslivet. Landsorganisasjonen er av den oppfatning at endringer i familiebeskatningsreglene bør ta sikte på å endre dette forhold for derved å åpne mulighetene for begge ektefellers deltakelse i arbeidslivet. Samtidig må reglene utformes slik, særlig i forhold til familier med små barn, at de ikke bevirker at begge ektefeller blir presset ut av hjemmet og i arbeidslivet mot sine egne ønsker. Hensikten med endringene i skattesystemet må bl.a. være å stille familiemedlemmene i en friere stilling med hensyn til deltakelse i arbeidslivet.

Etter omleggingen av skattesystemet i 1970, ble stønad til familier med barn ivaretatt ved sterkt økt barnetrygd, mens de tidligere skatte-tabellene bortfalt. Derimot beholdt man to skatteklasser der skatteklasse en gjaldt for de familier der begge var yrkesaktive og for enslige, mens skatteklasse to nyttes i de tilfeller der den ene av ektefellene er hjemmeværende mens den andre er yrkesaktiv. De to skatteklassene en i dag har gir et fradrag i inntekt for de familier der den ene av ektefellene er hjemme. Et slikt fradrag i inntekt fører til en økt skattebesparelse med økende inntekt. Dette gir en redusert skatt på 3000 kroner ved en nettoinntekt på 50 000 kroner og vel 6000 kroner ved en nettoinntekt på 100 000 kroner.

Familiebeskatningsutvalget foreslår at en innfører et personfradrag i stedet for de to skatteklasser en i dag har. Som en midlertidig løsning vil Landsorganisasjonen gi sin tilslutning til utvalgets forslag på dette punkt. En endring til personfradrag vil føre til en økt marginalbeskatning på høyere inntekter. Men samtidig vil den marginalskatten som

ektefellen blir belastet med ved overgang fra å være hjemmeværende til deltakelse i yrkeslivet, bli redusert ved en slik omlegging og dette vil således bidra til å motvirke denne svakhet ved de nåværende skatte-reglene.

Personfradrag for hjemmeværende ektefelle må etter Landsorganisasjonens oppfatning gis som et fradrag i skatt for den av ektefellene som har arbeidsinntekt, da vedkommende er den som har den faktiske forsørgelsesbyrden i familien.

I dag skjer den direkte støtten til barnefamiliene gjennom barne-trygden og for de familier der begge ektefeller er i arbeid ved hustru-fradraget. Landsorganisasjonen er i prinsippet enig med Familiebeskatningsutvalget i at man ved overføringer bør gjøre det økonomisk mulig for familier med små barn å la den ene av ektefellene være hjemme i barnas første leveår dersom foreldrene ønsker det. Generelt er behovet for omsorg størst i de aller første år av barnets liv, slik at en ser det som et riktig prinsipp at satsene for det foreslåtte omsorgsfradraget er størst for barn i den minste aldersgruppen. Familiebeskatningsutvalget har foreslått at omsorgsfradraget bortfaller når barnet fyller 10 år. Landsorganisasjonen er av den oppfatning at det ville være ønskelig at det overføres midler til barnefamilier også for barn som er noe eldre, og vil foreslå at grensen i stedet settes til 14 år.

I prinsippet mener Landsorganisasjonen at en bør basere seg på individuell beskatning og ikke beskatning av familier som en enhet. Ved vurdering av utvalgets forslag er en av den oppfatning at de forskjellige forslag til endringer i det nåværende skattesystem langt på vei bidrar til å endre skattesystemet i en slik retning. En vil også få peke på at omsorg for andre med påtrengende behov for hjelp, bør sidestilles med omsorg for mindre barn. Dette kan gjelde eldre, funksjonshemmede og syke som ønsker å bo hjemme.

Omsorgsfradraget bør etter Landsorganisasjonens oppfatning deles mellom ektefellene dersom begge er i arbeid og da gis som et fradrag i skatt. Dersom den ene av ektefellene er hjemme og ser til familiens barn, bør omsorgsfradraget gå til fradrag i skatt for den av ektefellene som er i arbeid på samme måte som personfradraget. Utvalget har foreslått opprettholdt hustrufradraget for legitimerte utgifter. Etter Landsorganisasjonens oppfatning må begge ektefellene her stilles likt, slik at fradraget gis til den av ektefellene som har lavest inntekt. Fradrag for legitimerte utgifter må som i dag, ha en øvre grense.

Familiebeskatningsutvalget har for å konkretisere sine forslag, latt utarbeide en del regneeksempler som viser hvordan omkostningene ved gjennomføringen av de forskjellige forslag kan slå ut på statens inntekter. Utvalget har ikke vært bundet til at eventuelle konkrete forslag skal balanseres innenfor uendrede skatteinntekter for staten. De eksempler som utvalget har latt utarbeide, viser da også til dels et betydelig provenytap for staten for enkelte av eksemplenes vedkommende.

Dette illustrerer klart de problemer som er knyttet til slike vesentlige endringer i skattesystemet som Familiebeskatningsutvalget foreslår. Landsorganisasjonen vil peke på at en konsekvens av dette, er at slike omfattende endringer i skattesystemet bare kan gjennomføres over relativt lang tid.

Det er samtidig grunn til å understreke at det i annen sammenheng også er foreslått inntektsjusteringer for andre grupper enn barnefamilier. Det vil således være andre grupper som også får en sterkere øking i sin disponible realinntekt og derved muligheter for en raskere forbruks-

øking enn hva lønnstakerne i gjennomsnitt kan påregne. En sikter her først og fremst til jordbrukerne der Stortinget har fattet vedtak om en opptrappingsplan for næringens inntekter. Det har også vært et utstrakt ønske om å øke realinntektene for pensjonister på folketrygdens minstepytelser. En raskere øking av den disponible realinntekt for disse grupper, vil måtte få konsekvenser for den inntektsutvikling og derved forbruksutvikling som lønnstakerne kan påregne i tiden framover. En finner derfor grunn til å påpeke i samband med innstillingen fra Familiebeskatningsutvalget at den lovgivende og bevilgende myndighet som vedtar endringer i skattereglene og også ytelser til de tidligere nevnte grupper må se inntektsutviklingen for de ulike grupper i sammenheng. Lønnstakerne må sikres en rimelig andel av inntektsøkningen. En stagnasjon eller direkte nedgang i lønnstakernes disponible realinntekt, slik som en i en periode hadde, kan ikke aksepteres.»

Industriøkonomisk Institutt.

Industriøkonomisk Institutt ba Landsorganisasjonen om å foreslå representanter til fire prosjekter som skulle settes i gang i nærmeste framtid. Følgende ble oppnevnt:

Prosjekt vedrørende etablering, vekst og nedlegging av industribedrifter og foretak i Norge: *Jon Ivar Nålsund*, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund,

for samarbeidsprosjekt for mindre industribedrifter: *Finn Nilsen*, Bekledningsarbeiderforbundet,

for sysselsettingsvirkningen og petroleumsvirksomheten, en analyse av regionale arbeidsmarkeders virkemåte: *Øistein Gulbrandsen*, LO, og

for sysselsettingsutviklingen i norsk industri, *Per Brannsten*, LO.

Godkjente konflikter 1976.

40

FORBUND Fag -- Industri -- Bedrift	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte arb.- dager ¹⁾	Konfl. årsak	Konfl. karakter	Konfl. resultat	Utbetalt stønad fra forb.	Refusjon utbet. av LO ved årets utg.
	I alt	Org.	Fra og med:	Til og med:						
Norsk Arbeids- mandsforbund: Vegoverenskomst: Bomvakter i Lier ..	14	14	18/6-76	18/12-76	2106	Opp- retting av avtale	Streik	Frivillig lønns- nemnd	226 100.00	12 040.00
Norsk Bygningsindu- striarbeiderforbund: Bergens Bank	1	25/5-76	31/5-76	6	Bank- funksj. streik	Streik	Løst ved forhand- ling	300,00	
Harestua Sag- og Høvleriarbeiderfor- forening	1	25/3-76	5/4-76	10	Tøm- merlev. streik	Streik	Løst ved forhand- ling	500,00	
Star Industrier A/S	..	3	2/2-76	20/4-76	204	Krav om tar- riffav- tale	Streik	Uløst	15 000,00	
Norges Handels- og Kontorfunksjonæ- rers Forbund: Krysset A/S, Bodø	2	1/2-76	31/12-76	484	Krav om tar- riffav- tale	Streik	Uløst	46 270,00	
Norsk Kjemisk Industriarbeider- forbund: A/S Westkapp, Spjelkavik	9	9	27/8-76 30/8-76 13/9-76	12/10-76	252	Krav om tar- riffav- tale	Streik	Løst ved forhand- ling	22 250.30	
Norsk Kommunefor- bund: Kommunale tjeneste- menn - merkantile, kinobetjening, ren- gjøringsassistenter, sentralbord, teater- vakt i Trondheim ..	72	72	10/6-76	-	72	Angrep på de ansattes medinn- flytelse i adm.utv.	Demon- stra- sjons- streik	Meget godt	13 383,00	
Norsk Papirindu- striarbeiderforbund: Oppfordring fra forbundsstyret	5/5 1976 kl. 12.00	kl. 12.15	-	Politisk demon- strasjons streik	-	-	-	
		102			3134				323 803.30	12 040.00

¹⁾ Hveruttid som forbundene på grunnlag av utbetalt stønad til organiserte

2. Næringslivet

Arbeidsmiljøloven og kontinentalsokkelen.

I en uttalelse til Kommunal- og arbeidsdepartementet har Landsorganisasjonen gitt uttrykk for sitt syn når det gjelder arbeidsmiljølovens anvendelse på Den norske kontinentalsokkelen.

I uttalelsen sier LO:

«Landsorganisasjonen er av den oppfatning at «LOV OM ARBEIDSMILJØ OG ARBEIDERVERN» i prinsippet gjøres gjeldende på den norske kontinentalsokkel, og at den gjøres, som utvalget foreslår, direkte gjeldende på alle faste anleggs- og produksjonsenheter.

Når det så gjelder norske borefartøyer, er Landsorganisasjonen enig med utvalget i at disse unntas fra arbeidsmiljøloven under den forutsetning at arbeidsmiljøet gjennom sjøfartslovgivningen får den samme kvalitet som arbeidsmiljøloven forutsetter.

Videre vil Landsorganisasjonen presisere nødvendigheten av at utenlandske borefartøyer på norsk sokkel på disse områder blir regulert gjennom kontinentalsokkel-lovgivningen, slik at norske arbeidstakere på utenlandske borefartøyer får de samme rettigheter på norsk sokkel som arbeidsmiljøloven forutsetter.

Når det så gjelder utvalgets kommentarer til de enkelte bestemmelser i arbeidsmiljøloven, vil Landsorganisasjonen støtte det syn som utvalgets to medlemmer, Jan Strømme og Børre Pettersen, har gitt uttrykk for når det gjelder arbeidsperiodens lengde. Landsorganisasjonen finner det betenkelig om loven skulle åpne adgang til å benytte så lange arbeidsperioder som 32 dager. Det må videre hevdes at arbeidsperiodene for de forskjellige grupper arbeidstakere blir gjort like.

Landsorganisasjonen finner ikke momenter av avgjørende betydning i utredningen som skulle tilsi varierende arbeidsperioder for ulike grupper av arbeidstakere.

Landsorganisasjonen vil også gi sin tilslutning til det syn flertallet i utvalget har lagt til grunn for anvendelse av arbeidsmiljølovens § 27, som gir verneombudet rett til å stanse farlig arbeid.

Denne bestemmelsen gir rett til å gi beskjed om stansing og ingen plikt til at verneombudet selv fysisk skal stanse det. En stansing etter beskjed av verneombudet må selvfølgelig følge de prosedyrer som er gjeldende for stansing generelt.

Når det så gjelder den framtidige håndhevelse av arbeidsmiljøloven på kontinentalsokkelen, vil Landsorganisasjonen hevde at det er tre sentrale problemstillinger som må løses:

1. Konstitusjonelle spørsmål.
2. Forenkling av kontrollorganene.
3. Arbeidstakernes mulighet til effektiv kontakt med tilsyns/kontrollmyndighetene.

1. Konstitusjonelle spørsmål.

Det er i dag Industridepartementet som har det konstitusjonelle ansvar for sikkerheten på den norske kontinentalsokkel. Et ansvar som også innebærer ansvar for arbeidsmiljøet.

Men Industridepartementet er samtidig et næringsdepartement direkte engasjert i de næringsmessige aspekter gjennom Statoil og Staffjordfeltet.

Industridepartementets næringsmessige interesser vil heller ikke bli mindre når aktivitetene utvides nord for 62. breddegrad.

Med utgangspunkt i dette vil det være et konstitusjonelt problem at næringsdepartementet samtidig er kontrolldepartement gjennom oljedirektoratets kontrollavdeling for sikkerheten og arbeidsmiljøet på den norske kontinentalsokkel.

Sett i forhold til andre områder av offentlig næringsvirksomhet er dette helt enestående, da all kontroll av sikkerhets- og arbeidsmiljø i arbeidslivet for øvrig (også offentlig næringsvirksomhet) er lagt til Kommunal- og arbeidsdepartementet.

Derfor bør kontrollen av arbeidsmiljøet også på den norske kontinentalsokkel legges under Kommunal- og arbeidsdepartementet.

I arbeidslivet for øvrig er spesialkontroller på teknologi lagt til spesielle inspeksjoner under Kommunal- og arbeidsdepartementet. Eksempelvis: Statens Sprengstoffinspeksjon, Gruvekontrollen, Kjelekontrollen osv.

Når det gjelder ekspertise og kunnskaper om forholdene under havflaten på kontinentalsokkelen, er Landsorganisasjonen av den oppfatning at dette er å finne i Oljedirektoratet, og det vil også i framtiden være nødvendig å ha denne ekspertise i dette direktorat. Vi er videre av den oppfatning at forholdene over havflaten i stor utstrekning må sammenliknes med annen industriell virksomhet som er underlagt Statens Arbeidstilsyn.

Ut fra dette er vi kommet til at det foreslåtte sokkeltilsynet og dets oppgaver bør kunne ivaretas av de bestående organer, og derfor er overflødig.

Landsorganisasjonen vil derfor foreslå en administrasjonsmåte som legger ansvaret til Statens Arbeidstilsyn, men at man samtidig i så vid utstrekning som mulig må bruke den ekspertise som Oljedirektoratet sitter inne med.

Etter vårt syn kan dette gjøres på følgende måte:

1. Arbeidstilsynet pålegges det overordnede ansvar for gjennomføringen av arbeidsmiljøloven på kontinentalsokkelen.
2. Oljedirektoratet pålegges å foreta de tekniske utredninger og vurderinger som Arbeidstilsynet krever.
3. Oljedirektoratet kan pålegges selvstendig ansvar for nærmere spesifiserte deler av loven, både hva angår pålegget m. v. og kontroll med at de fastsatte regler blir fulgt.

Arbeidsmiljøloven og jordbruket.

Etter henvendelse fra Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, har Landsorganisasjonen i brev til Kommunal- og arbeidsdepartementet, bedt om at loven om arbeidsvilkår for arbeidere i jordbruket må bli inkorporert i den nye loven om arbeidervern og arbeidsmiljø.

LO ba om å få satt arbeidet med dette i gang så fort som mulig, og uttalte ellers at hvis det fremdeles skulle vise seg mest hensiktsmessig å regulere arbeidsvilkårene i jordbruket i egen lov, måtte den nåværende loven bli gjennomgått i sin helhet og revidert med sikte på å skape samsvar med bestemmelsene i den alminnelige arbeidervern- og arbeidsmiljøloven.

I forbindelse med endringene i gjeldende arbeidervernlov når det gjelder arbeidstidens lengde, ba LO om at man på tilsvarende måte justerte arbeidstidsbestemmelsene i loven om arbeidsvilkår for arbeidere i jordbruket.

Begge henvendelser tok sikte på å oppnå at jordbruksarbeiderne kunne bli behandlet på samme måte som øvrige arbeidstakere.

Arbeidsmiljøloven — Sjømannsloven m. v.

LO har i en henvendelse til Kommunal- og arbeidsdepartementet bedt om en gjennomgåelse og vurdering av de konsekvenser som den nye arbeidervern- og arbeidsmiljøloven må få for endringer i sjømannsloven, og i loven om arbeidsvilkår for hushjelper. Også her har LO lagt vekt på at man skal få en så vidt mulig lik lov- messig behandling av arbeidstakerne.

Uttalelse om Jotunsaken.

Ved en eksplosjon og brann på Jotun Fabrikker i Sandefjord, omkom 6 mennesker. Undersøkelser etterpå viste at bestemmelser i vår lovgivning ikke var fulgt. På dette grunnlag ble saken behandlet i et sekretariatsmøte 6. desember. Følgende uttalelse ble enstemmig vedtatt:

«Landsorganisasjonen i Norge ser meget alvorlig på de opplysninger som er framkommet i forbindelse med brannen ved JOTUN FABRIKKER i Sandefjord.

Særlig alvorlig blir situasjonen når man har all grunn til å regne med at JOTUN FABRIKKER ikke er et enestående eksempel på negli- sjering av gitte lover og regler.

På det nåværende tidspunkt vil ikke Landsorganisasjonen kommen- tere de områder av saken som er under politietterforskning. Saken reiser imidlertid en rekke prinsipielle spørsmål av meget alvorlig karakter.

Utgangspunktet for de lover, regler og forskrifter som gjelder for arbeidslivet, er å gi de ansatte en sikker og trygg arbeidsplass. Sikre og trygge arbeidsplasser kan bare oppnås hvis den ansvarlige ledelse respekterer de lovrammer som gjelder for virksomheten. Hvis reglene ikke følges, kan det få katastrofale følger for de ansatte.

Landsorganisasjonen vil advare mot lettvinnt omgang med gjeldende og kommende lovgivning for vårt arbeidsliv.

Den beste garantien for at lovgivningen blir fulgt i det daglige arbeid, er de ansattes påpasselighet for at dette skjer.

Skal dette bli mulig, må de ansattes tillitsmenn ved bedriften få informasjon fra offentlige myndigheter om hvilke konsesjonsbetingelser og hvilke pålegg som er gitt for virksomheten.

Dette har ikke skjedd ved JOTUN FABRIKKER.

En forutsetning for et godt sikkerhetsarbeid er at representanter for de ansatte deltar i alle møter og konsultasjoner som kontrollmyndighetene har med bedriften.

Unnlatelser på dette felt vil av Landsorganisasjonen bli oppfattet som en neglisjering av de ansattes soleklare rett til å delta i arbeidet for å gjøre sine arbeidsplasser trygge og sikkerhetsmessig forsvarlige.

Landsorganisasjonen ser alvorlig på at offentlige kontrollmyndigheter gjennom sitt arbeid ikke i tide oppdaget og gjorde noe med de forholdene som en nå vet eksisterte ved JOTUN FABRIKKER. Statens Sprængstoffinspeksjon har gjennom den nye ildsfarlighetsloven fått et stort arbeidsfelt. Manglende bemanning må aldri være en årsak til dårlige kontroller. En bedre og mer formell kontakt med de ansattes organisasjoner vil lette kontrollarbeidet for myndighetene.

I dag er situasjonen den at flere offentlige myndigheter og forskjellige lover gjelder for arbeidslivet.

Dette systemet synes å fungere uten koordinering av inspeksjoner, rapporter eller lovgivning. Derfor bør tilsynet av arbeidslivet koordineres, hvor de andre myndigheter som skal kontrollere arbeidslivet blir deler av ett kontrollapparat underlagt Statens Arbeidstilsyn.

Så lenge man har systemer med forskjellig ansvars- og kompetanseområder, bør det gjennomføres som fast rutine gjensidig informasjonsplikt om feil eller mangler som oppdages og som vedkommende mener hører under annet organs ansvars- og kompetanseområde.

Landsorganisasjonen er også av den oppfatning at særlover for arbeidslivet bør bli deler av et lovverk, hvor ny Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø kommer til å stå helt sentralt.

Landsorganisasjonen er klar over at det alltid vil være arbeid som er belemt med en viss risiko.

Det er derfor spesielt viktig at slikt arbeid gjøres forskriftsmessig, slik at risikoen blir minst mulig.

Informasjon til arbeidstakerne om arbeidet, og effektiv og god opplæring, er en forutsetning for at arbeidstakerne selv kan gjøre sin jobb så risikofri som mulig. Derfor må skikkelig opplæring av de ansatte bli obligatorisk i virksomheter som er belemt med en viss risiko. På de områder det kan gjøres, bør kompetente organer utarbeide håndbøker til bruk for de ansatte.

Til teknologien må det også stilles strenge sikkerhetsmessige krav, slik at sikkerheten blir så god som mulig. I virksomheter hvor det eksisterer muligheter for eksplosjon- eller brannfare, må framstillingen og lagring spres geografisk, slik at skadene blir minimale selv om ulykken skulle være ute.

Det synes klart at dette ikke var tilfelle ved JOTUN FABRIKKER i Sandefjord.»

Samarbeidsrådet LO/N.A.F.

Samarbeidsrådet har i 1976 hatt følgende medlemmer:

Fra Norsk Arbeidsgiverforening:

Adm. direktør Kaare N. Selvig, adm. direktør Sverre Grøtter og direktør Reidar Tank-Nielsen.

Varamenn: Direktør Victor Evensen, direktør Hans W. Ridder-vold og direktør Øyvind Skard.

Fra Landsorganisasjonen:

Forretningsfører Tor Aspengren, sekretær Tor Halvorsen og forbundsformann Olav Bratlie.

Varamenn: Sekretær Leif Haraldseth, ingeniør Egil Ahlsen og forbundsformann Otto Totland.

Sekretariatets personale har vært: Direktør Lars Bjorheim, konsulentene Bjørnulf Bernhardsen og Arnold Johannessen, sekretær Elvy Nordstrand og kontordame A. Aanensen, som har arbeidet i deltidsstilling.

Samarbeidsrådet har i 1976 holdt to møter. Det har også vært holdt møter i Samarbeidsrådets forskningsutvalg. For å vurdere dettes framtidige virksomhet, er det nedsatt et eget utvalg bestående av direktør Tor Seim og studierektor Erling Bjordal fra N.A.F. og sekretærene Tor Halvorsen og Harry O. Hansen fra LO. Bjørnulf Bernhardsen er utvalgets sekretær. Utvalget har i 1976 hatt to møter og fortsetter sitt arbeid.

Videre er det nedsatt en komité til å utarbeide regler for en eventuell stønad fra organisasjonene til bedriftsvise internatkurs om samarbeidsforhold.

I 1976 har det vært avviklet 9 felleskurs i samarbeidsforhold, med i alt 278 deltakere fra 84 bedrifter. Kursene har vært arrangert distriktsvis og de respektive distriktskontorer har sammen med den faste kurskomitéen vært ansvarlig for kursene og deres gjennomføring. Kurskomitéen har bestått av Petter Thoen, Harry O. Hansen og Arnold Johannessen.

Videre har det i 1976 vært arrangert 7 erfaringskonferanser for styremedlemmer i bedriftene. Deltakertallet har vært 246 fra 66 bedrifter.

I Samarbeidsrådets skriftserie er i 1976 utgitt en brosjyre om samarbeidsprosjektet ved Hotell Caledonien i Kristiansand, og den tidligere «Håndbok i organisasjons- og samarbeidsforsøk» er oversatt og utgitt på engelsk. Videre er det utgitt oversikt over aktuelle kurstilbud i 1976 om samarbeids- og organisasjonsforhold.

Det er foretatt en rekke bedriftsbesøk og det er medvirket ved bedriftsinterne kurs i samarbeidsforhold.

Samarbeidsrådet DKT—LO.

Samarbeidsrådet DKT—LO har i 1976 hatt følgende medlemmer:

Fra Den Kooperative Tarifforening:

Odd Isaksen, DKT, Alf Fjeldsaa, DKT, og Magne Bølviken, Samvirke.

Varamenn: Håkon Norstrand, NKL, Hans Hodt, DKT, og Trond Lunde, DKT.

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Tor Halvorsen, LO, Otto Totland, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet.

Varamenn: Arne Andresen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund og Egil Ahlsen, LO.

Tor Halvorsen var formann i perioden med Alf Fjeldsaa som nestformann. Det er holdt tre møter hvorav to av møtene er felles med Opplysnings- og Utviklingsfondets styre og Faglig Utvalg.

Samarbeidsrådets sekretariat har hatt følgende bemanning i perioden:

Thor Egil Gruer, sekretær og Grete Kjellstrøm, kontordame. (Deltid.)

Sekretæren tiltrer Opplysnings- og Utviklingsfondets styre og Faglig Utvalg.

Kurs- og møtevirksomhet.

Det er holdt ett grunnkurs av 3 dager hvor medlemmer fra samarbeidsutvalgene var invitert. Det var representert 15 bedrifter med totalt 35 deltakere.

Det ble holdt et ukeskurs hvor en forsøkte å finne fram til andre arbeidsformer på kursene. Det var lagt vekt på å stimulere til økt deltakerdemokrati, og valg av saker og arbeidstempo ut fra deltakernes ønsker og erfaringer. Deltakerne følges opp i ett år etter at kurset ble holdt.

Det er holdt dagkonferanser med 25 bedrifter. På disse møtene behandlet en Samarbeidsrådets virksomhet og planer, samarbeidsutvalgets virksomhet i det enkelte samvirkelag og andre aktuelle samarbeidsspørsmål.

Samarbeidsforsøk.

Det arbeides med samarbeidsforsøk i tre samvirkelag. I Ringerike Samvirkelag ble et forsøk avsluttet tidlig i perioden og erfaringene er oppsummert i en rapport.

Materiell.

Det er utarbeidet en mappe for samarbeidsutvalgets medlemmer. Denne omfatter følgende temaer: Formann, sekretær, medlem, samarbeidsutvalget, informasjon og skoloring, samt sakliste og protokoll.

I forbindelse med de enkelte temaer er det utarbeidet diskusjonspunkter med sikte på tilpassing i forhold til behovene i det enkelte samarbeidsutvalg.

Det ble gjennomført en deltakerundersøkelse i 1976 overfor de som hadde deltatt på Samarbeidsrådets kurs. Undersøkelsen belyste en del holdninger til de kurs Samarbeidsrådet har holdt. Videre i hvilken utstrekning samarbeidsutvalgene er i arbeid og eventuelle årsaker i denne sammenheng.

I forbindelse med personalundersøkelser Samarbeidsrådet har foretatt i enkelte samvirkeleg, er det utarbeidet et sammendrag av disse. Heftet heter «Arbeid — Trivsel — Effektivitet» og egner seg som grunnlagsmaterieell ved drøftinger i samarbeidsutvalgene, på butikkmøter og personalmøter.

Lov om arbeidervern- og arbeidsmiljø.

Som følge av Stortingets behandling av Lov om arbeidervern- og arbeidsmiljø, inviterte Samarbeidsrådet DKT—LO Handelens Arbeidsgiverforening og Statens arbeidstilsyn til et samarbeid med sikte på å utvikle materieell for handelen. Det ble opprettet en styringskomité hvor partene er representert. Samarbeidsrådets kontor er sekretariat for styringskomitéen og sekretæren tiltrer dermed møtene.

En har kjøpt rettighetene til et svensk materieell som heter «Vårt jobb» og hvor arbeidsmiljøet innen butikkene belyses. Det består av bilder, lyd og trykt materieell og kan gjennomgås på 6—8 timer. Produksjon med sikte på omarbeidelse i forhold til Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø er igangsatt.

Samarbeidsutvalgene ved statens virksomheter.

Samarbeidsutvalgsvirksomheten har i 1976 bestått av 29 hovedutvalg, 14 landsomfattende utvalg og 63 enkeltstående utvalg.

Videre er det opprettet 331 distriktsutvalg og 363 lokal/underutvalg.

Utvalgene omfatter arbeidsplasser med til sammen ca. 160 000 statsansatte.

Representanter for Statstjenestemannskartetlet med personlige varamedlemmer:

Forbundsformann Egil Halvorsen, Norsk Jernbaneforbund. Varamann: Forbundsformann Aage Tømmereek, Norsk Postforbund. Telefullmektig Harald Fondevik, Norsk Tele Tjeneste Forbund. Varamann: Sekretær Else Ørbæk, Norsk Tele Tjeneste Forbund. Nestformann Johnny W. Skibsted, Norsk Tjenestemannslag. Varamann: Forbundsformann Ivar Nilsen, Norsk Tolltjenestemannsforbund. Kartellformann Albert Uglem, Statstjenestemannskartetlet. Varamann: Forbundsformann Olav Klepp, Lensmannsbetjentenes Landslag. Hovedkasserer Ludvik Wangsmo, Norsk Arbeidsmannsforbund. Varamann: Sekretær Trygve Hartvedt, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Egil Halvorsen har vært Rådets formann, Eilif Moe nestformann og Arne Gjelsnes og Erling Knudsen sekretærer.

Det ble i 1976 holdt fire møter i Sentralrådet. Rådet har vært sterkt opptatt av å legge forholdene til rette for en tilfredsstillende opplæring på arbeidsmiljø- og samarbeidssektoren under hensyntakten til Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø og Holler-utvalgets utredning «De ansattes medbestemmelse i offentlig virksomhet». Sentralrådet vil på disse områder få et særlig ansvar med store arbeidsoppgaver. De statsansatte stiller store forventninger og det er av største betydning at Sentralrådet kan medvirke til at disse forventningene blir innfridd. Skal dette kunne skje, må den politiske ledelse la Rådet få nødvendige ressurser til disposisjon slik at Rådet kan gjennomføre de tiltak og arbeidsoppgaver som blir pålagt gjennom lover og inngåtte avtaler.

Arbeidsutvalget har holdt 10 møter.

I 1976 ble det arrangert 12 samarbeidskurs med til sammen 429 deltakere fra 52 ulike etater og institusjoner.

Det har også vært arrangert to kurs for sekretærer i samarbeidsutvalg med til sammen 66 deltakere fra 22 ulike etater og institusjoner.

Videre har man arrangert to konferanser mellom Sentralrådets sekretariat og sekretærer i hoved-, landsomfattende- og enkeltstående utvalg.

Som et ledd i Sentralrådets arbeid med å gjøre den nye loven om arbeidervern og arbeidsmiljø best mulig kjent blant medlemmer av samarbeids-, verne- og miljøutvalg, har man arrangert tre arbeidsmiljøkonferanser. Det deltok til sammen 141 deltakere fra 58 for-

skjellige etater/institusjoner. Interessen for Sentralrådets kurs og arrangementer har i 1976 vært så stor at man har vært tvunget til å begrense deltakerantallet i stor utstrekning.

Samarbeidsavtalen.

Avtale om samarbeidsutvalg ved statens virksomheter av 12. februar 1971 er sagt opp av partene. I påvente av den nye lov om arbeidsmiljø og Stortingets behandling av NOU 1974:60 «Ansattes medbestemmelse i offentlig virksomhet», er den ovennevnte avtale prolongert inntil ny revidert avtale foreligger.

Samarbeidsutvalgene i kommunene.

Om lag 210 kommuner og kommunale foretak har nå opprettet lokale samarbeidsutvalg i henhold til sentral avtale mellom Norsk Kommuneforbund, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund og Norske Kommuners Sentralforbund.

I Samarbeidsrådet for kommunene satt som arbeidstakerrepresentanter for LO-forbundene forbundsformann Arne Born, sekretær Edgar Eliassen, forbundsformann Erling Johansen. Leder av rådets sekretariat er Kjell Løvstad.

Samarbeidsrådets (sekretariatets) utgifter dekkes gjennom det Kommunale Opplysnings- og utviklingsfond.

Det har vært holdt tre møter i Samarbeidsrådets arbeidsutvalg, og det har vært i virksomhet flere utvalg, bl.a. et «Informasjonsutvalg». Samarbeidsrådet utgir nå regelmessig 4—5 ganger pr. år eget organ «INFORMASJON». Videre har det vært utvalg i virksomhet for å søke å tilpasse samarbeidsutvalgenes virksomhet slik at Lov om arbeidervern — miljøvern ble en naturlig del av utvalgenes arbeidsområde.

Spørsmål i første rekke som behandles er sammensetning av utvalgene, dvs. arbeidstakerorganisasjonenes representanter i de lokale utvalg.

Kort nevnes noen av de saker som behandles i de lokale utvalg:

Personalforvaltningsspørsmål, bemanningsplaner, arbeidsplaner, velferd, vernetiltak, forsikring/pensjon/bedriftslege/informasjon, og kurs/opplæring, budsjett, forslagsordning, adm. spørsmål.

Oslo kommunes samarbeidsutvalgs avtale er revidert i løpet av 1976. Denne avtalen gir de ansatte medbestemmelse gjennom samarbeidsutvalgene på en del områder. Det er om lag 40 utvalg i Oslo. (Ikke tatt med i landsoversikten.)

3. Arbeidsmarked og sosialpolitikk

Arbeidsdirektoratet.

Arbeidsdirektoratets styre består av 7 medlemmer med varamenn. Av disse er to medlemmer med varamenn foreslått av Landsorganisasjonen i Norge.

Landsorganisasjonens representanter har vært: Odd Højdahl med Ragnar Røberg Larsen som varamann og Per Brannsten med Yngve Hågensen som varamann.

Styret har i alt holdt 13 møter. En er blitt orientert om og har drøftet utviklingen på arbeidsmarkedet, regler for arbeidsledighets-trygd under driftsstans og permisjoner, sysselsettingstiltak sesongen 1976/77 og den maksimale dagpengeperiode. En har også blitt orientert om Norads og Distriktenes utbyggingsfonds virksomhet, dessuten om regjeringens arbeid med en stortingsmelding om sysselsetting og sysselsettingspolitikk.

I løpet av 1976 foretok styret to befaringer. Den første var til Rafnes der en besøkte de nye industrianleggene og drøftet ulike problemer som knyttet seg til en arbeidsplass av denne karakter. Den andre befaringen gikk til bedrifter for yrkesvalghemmede i Askim, Halden og Fredrikstad. Hensikten var å få nærmere innblikk i disse bedriftenes situasjon og problemer.

Innvandringspolitikken.

Regjeringen oppnevnte våren 1976 et råd for innvandringssspørsmål som skal gi råd i saker som angår innvandrernes situasjon og stilling her i landet. Landsorganisasjonen har to medlemmer med varamenn i rådet. Medlemmene er Liv Buck med Erling Evli som varamann og Per Brannsten med Karl Nandrup Dahl som varamann. Rådet har i 1976 holdt fire møter. En har særlig drøftet vår framtidige innvandringspolitikk basert på en henvendelse fra Landsorganisasjonen. Dessuten har en uttalt seg om innføring av visumplikt overfor Pakistan og Tyrkia.

Regjeringen la i mai 1976 fram en ny melding om virkningene av innvandringsstoppen. Under forberedelsene av denne meldingen ble organisasjonene i arbeidslivet forespurt om sin vurdering. Lands-

organisasjonen avga i februar følgende uttalelse til Kommunal- og arbeidsdepartementet:

1. *Gjennomføringen av innvandringsstoppen.*

Da innvandringsstoppen ble innført fra februar 1975 hadde det allerede i en viss tid vært kjent at det forelå mulighet for at Norge, for en periode framover ville stenge sine grenser for ytterligere innvandring. Naturlig nok førte dette til en økt mengde søknader om arbeidstillatelse i tiden før innvandringsstoppen. På det tidspunkt da stoppen ble innført forelå det derfor en uvanlig stor søknadsmasse til behandling. Disse ble vurdert etter de tidligere reglene.

Etter det Landsorganisasjonen har kjennskap til, har dette, sammen med de dispensasjonsreglene som praktiseres, ført til at en først mot slutten av 1975 fikk noen nedgang i innvilgede søknader om første-gangs arbeidstillatelse. Landsorganisasjonen vil på bakgrunn av dette få peke på at en først nå begynner å merke de virkningene som innvandringsstoppen er ment å skulle ha.

En er kjent med at departementet har arbeidet iherdig for å bedre våre fremmedarbeideres økonomiske og sosiale situasjon og legge forholdene til rette for en naturlig og friksjonsfri tilpassing av disse arbeidstakerne til vårt øvrige samfunn. På grunn av at en først den siste tiden har fått en reduksjon i innvandringen, er Landsorganisasjonen imidlertid av den oppfatning at en foreløpig ikke har fått den arbeidsro som trengs for at disse tiltakene skal få sin tilsktede virkning. En vil derfor framholde at en fortsatt må begrense innvandringen ved en innvandringsstopp, til en får et bedre grunnlag til å vurdere hvor godt en har lykket med de iverksatte tiltakene, og også inntil andre planlagte tiltak er satt ut i livet. Landsorganisasjonen kan vanskelig se at en vil være i stand til å foreta noen slik vurdering innen utløpet av innvandringsstoppen, som for tiden er august 1976. En vil derfor allerede nå gi uttrykk for som sin oppfatning at denne stoppen må forlenges.

2. *Vår innvandringspolitikk etter opphevelse av innvandringsstoppen.*

Som påpekt ovenfor krever en innvandring av arbeidstakere fra land utenom Norden en aktiv innsats fra samfunnets side, for å gi disse arbeidstakerne levevilkår som vi kan være bekjent av. Våre muligheter for å kunne gjøre dette vil være avhengig av de ressurser vi selv setter inn for å hjelpe disse menneskene til rette i vårt samfunn, og også av hvor mange som til enhver tid ønsker å slå seg ned og finne arbeid for seg og sin familie i vårt land.

Vår innvandringspolitikk slik som den ble praktisert før innføringen av innvandringsstoppen ga oss svært små muligheter til å kontrollere antallet utenlandske arbeidstakere som forsøker å slå seg ned her i landet. En innvandringspolitikk som ikke gir oss mulighet til å kontrollere antallet utlendinger som kommer til landet i den hensikt å finne arbeid her, vil meget lett kunne forstyrre og ødelegge det en under innvandringsstoppen søker å bygge opp. Gjennom vår innvandringspolitikk må vi derfor begrense antall utenlandske arbeidstakere til et antall, som vi har muligheter for å gi sosialt akseptable levevilkår her i landet.

Etter Landsorganisasjonens oppfatning tilsier dette at en må foreta en arbeidsmarkedsmessig vurdering av omfanget av innvandringen i den forstand at denne begrenses på en slik måte at grupper av

norske arbeidstakere som har vanskeligheter for å finne et meningsfylt arbeid, ikke får sine problemer ytterligere forsterket av innvandringen. Denne må også begrenses av hensyn til kapasiteten i den administrasjonen som nå blir bygget ut for å hjelpe innvandrerne til rette her i landet.

Landsorganisasjonen antar at antallet utenlandske arbeidstakere som gis adgang til landet, bør reguleres gjennom drøftelser og avtaler mellom arbeidsmarkedsmyndighetene og arbeidslivets parter.

For å gi en økt sikkerhet for innvandrerne er Landsorganisasjonen av den oppfatning at vår innvandring i framtida bør baseres på en organisert innvandring i form av grupper. Denne innvandringen bør baseres på avtaler med myndighetene i de land der innvandrerne kommer i fra. En slik form for organisering av innvandringen vil kunne forberede både bedriftene og arbeidstakerne i innvandringslandene og innvandrerne selv på et skifte av livssituasjonen, som vandringer til et annet land medfører.

Landsorganisasjonen vil ikke her ta stilling til hvilke land man bør opprette slike avtaler med, men vi vil få påpeke at en slik konsentrasjon av innsatsen ikke er ukjent innenfor andre områder av vår bistand til land med mindre utviklede økonomier. En er også kjent med at andre nordiske land baserer deler av sin innvandring på tilsvarende avtaler.

3. *Opplysninger om utenlandske arbeidstakers forhold til arbeidsmarkedet og organisasjonene.*

En har forelagt departementets henvendelse for de av Landsorganisasjonens forbund som har det største antall utenlandske arbeidstakere innenfor sitt organisasjonsområde. På grunn av den tidsfrist departementet har satt for svar, har det bare vært mulig i et fåtall tilfelle å kunne bidra med opplysninger om organisasjonsprosent og antall organiserte utenlandske arbeidstakere. Vi legger imidlertid ved forbundets svar der de tilgjengelige tall framgår.

Landsorganisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforening inngikk umiddelbart etter at Stortinget hadde behandlet meldingen om innvandringspolitikken og sluttet seg til regjeringens forslag om en midlertidig innvandringsstopp, en avtale som regulerte behandlingen av søknader om gruppevis inntak av utenlandske arbeidstakere. Et eksemplar av denne avtalen vedlegges. Hovedorganisasjonene får oversendt alle slike søknader fra Arbeidsdirektoratet til uttalelse. Landsorganisasjonen sender disse søknadene til forbundet der disse utenlandske arbeidstakerne organisasjonsmessig hører hjemme. Forbundet innhenter uttalelse fra sine tillitsmenn på det sted der arbeidet skal foregå. Dersom en er av den oppfatning at det kan gis arbeidstiltalelse, er vår anbefaling avhengig av at den utenlandske bedriften som står som søker, inngår en tariffavtale med vårt forbund.

Landsorganisasjonen er av den oppfatning at den prosedyren som her er innført, gir den beste sikkerhet for at de utenlandske arbeidstakerne får lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med hva som er gjeldende her i landet, slik at Stortingets forutsetninger blir oppfylt på dette punktet. Denne prosedyren sikrer på den måten et godt samarbeid mellom utenlandske arbeidstakere og deres norske arbeidskamerater på arbeidsstedet. På den måten bidrar denne behandlingen av søknadene til ro i vårt arbeidsliv.

Som det framgår av rammeavtalen som er inngått mellom Lands-

organisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforening, forutsetter en at de enkelte søknader om arbeidstillatelse blir fulgt opp ved at det inngås en tariffavtale som omfatter de arbeidstakerne det søkes arbeidstillatelse for. Som hovedregel foregår opprettelsen av disse avtalene gjennom forhandlinger mellom vårt forbund og den utenlandske bedriften som får bistand av Norsk Arbeidsgiverforening. En meget stor del av disse søknadene har tilknytning til utbyggingen av den petrokjemiske industri i Bamble. Sammen med Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund og Norsk Arbeidsmandsforbund har Landsorganisasjonen engasjert en mann som på heltid arbeider ved dette anlegget med organisasjonsspørsmål. Ved siden av å arbeide med organisasjonsforholdene blant de norske arbeidstakerne på anlegget, har han også til oppgave å kontrollere at de betingelser som følger av de inngåtte avtalene for utenlandske arbeidstakere blir oppfylt.

Som regel er arbeidsbetingelsene for de utenlandske arbeidstakerne fastlagt i personlige arbeidsavtaler før de forlater sitt hjemland. De er som oftest ukjente med avtalene som er inngått her i Norge før de ankommer. Disse avtalene gir vanligvis et bedre lønnsnivå, bedre hjemreisebetingelser og også gunstigere forhold på andre områder enn det som er fastlagt i de personlige avtalene. De utenlandske arbeidstakerne som oppholder seg ved anleggene i Bamble, har valgt sine tillitsmenn som står i kontakt med tillitsmannsutvalget for hele anlegget. Enkelte av firmaene har vanskeliggjort denne kontakten, bl. a. ved å nekte tillitsmennene å gi opplysninger om lønnsutbetalinger. Språkvansker har også vanskeliggjort dette arbeidet da de fleste firmaer ikke overholder avtalens bestemmelser om samarbeidsforhold, som bl. a. pålegger bedriften å stille språkkyndig person til rådighet.

Landsorganisasjonen finner likevel at en må kunne si at det avtale-mønster som en her bygger på, gir et godt grunnlag for å løse problemene som oppstår med store kontingenter utenlandske arbeidstakere på slike anlegg. Landsorganisasjonen legger særlig vekt på at norske arbeidstakere som skal arbeide sammen med fremmedarbeiderne blir rådspurt og får innflytelse på om arbeidstillatelse skal gis og innholdet i avtalen som regulerer lønns- og arbeidsforholdene på stedet. Gjennom avtalesystemet som her er skapt knyttes også de utenlandske firmaene og arbeidstakerne til det regelverk som gjelder innen norsk arbeidsliv.

Vi vedlegger to avtaler som er inngått av Landsorganisasjonen og Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund med to av selskapene som arbeider på Rafnes.

Landsorganisasjonen har ikke til hensikt å sette i verk noen egen tillitsmannsordning for fremmedarbeidere. Disse arbeidstakerne har samme rettigheter som norske arbeidstakere innenfor fagbevegelsen. En ønsker fremmedarbeidere som medlemmer og disse kan velges til tillitsmenn på samme vilkår som norske arbeidstakere. På grunn av den spesielle situasjonen som de utenlandske arbeidstakere er i, har Landsorganisasjonen i samarbeid med fremmedarbeiderforeningen til hensikt å sette i verk en prøveordning med egne talsmenn for fremmedarbeiderne. Disse vil da ikke fungere som tillitsmenn i bedriften i forhold til Hovedavtalen, men være fremmedarbeidernes talsmenn overfor klubbstyret på bedriften. Foreløpig har en utpekt en bedrift der en slik prøveordning skal utprøves, det er derfor for tidlig å si noe om erfaringene med denne ordningen.

Kontaktutvalget mellom LO og Fremmedarbeiderforeningen.

Det ble bare holdt ett møte i Kontaktutvalget i 1976.

Etter generalforsamlingen i Fremmedarbeiderforeningen tidlig på året skulle LO ha melding om nyvalg av representanter fra foreningen til Kontaktutvalget. Slik melding fikk vi ikke trass i purringer fra vår side.

LOs og forbundenes representanter i Utvalget har imidlertid holdt møte for å drøfte situasjonen, og 10. november 1976 fikk man til en konferanse med representanter for Fremmedarbeiderforeningen. Fra LOs side er man villig til å fortsette arbeide i Kontaktutvalget, og representantene for Fremmedarbeiderforeningen sa seg også villig til det. En avklaring var ventet etter generalforsamlingen i FAF i januar 1977.

Problemene innenfor FAF skyldes bl. a. splittelsen innen et par av de nasjonale gruppene, og at den jugoslaviske forening gikk ut.

Styret i FAF har hatt et par norske medlemmer uten stemmerett, men disse trakk seg tilbake i oktober fordi FAF førte en politikk som kunne tyde på at de var påvirket av AKP-m-l. De mente at FAF burde holde seg nøytral.

Som nevnt i beretningen for 1975 var det enighet om å forsøke en ordning med talsmenn for fremmedarbeidere på en del arbeidsplasser. Christiania Spigerverk ble valgt ut til en forsøksordning. En slik ordning ble etablert i løpet av året, og man vil fra fagbevegelsens side bidra til at ordningen kan bli effektiv.

I likhet med i 1975 var LO med på en oppfordring til partene i arbeidslivet om en ordning med fritid for muhammedanske arbeidere i forbindelse med deres fastetid hvor de har en spesiell helligdag.

LO var representert på årsmøtet i Den jugoslaviske forening ved Liv Buck og Per Haraldsson.

Sluttvederlagsordningen.

Det ble i 1976 utbetalt sluttvederlag til 2772 arbeidstakere med til sammen 15 281 198 kroner. Det er søkt sluttvederlag for ytterligere 590 arbeidstakere som ikke fylte vilkårene for utbetaling. Det er i 1976 gått inn premier med ca. 23 400 000 kroner.

Fra 1. oktober 1966 til 31. desember 1976 er det utbetalt sluttvederlag til noe over 18 256 arbeidstakere med til sammen 88 387 500 kroner. Fondets størrelse pr. 31. desember 1976 er ca. 17 000 000 kroner.

LO har i 1976 vært representert i styret ved Liv Buck og Olaf Sunde med Steinar Halvorsen som varamann i de første månedene av året. Da Tor Halvorsen kom tilbake til LO avløste han Liv Buck.

Stønad til enslige forsørgere m. v.

Landsorganisasjonen har avgitt uttalelse til Sosialdepartementet om en utredning vedrørende stønad til enslige forsørgere m. v. Utredningen er en del av en større utredning som en arbeidsgruppe, nedsatt av departementet, arbeider med.

Landsorganisasjonen sa i sin uttalelse:

«Fra Landsorganisasjonens side vil vi gjerne understreke målsettingen om arbeid for alle. Retten til arbeid er slått fast i Grunnlovens § 110.

Den viktigste målsetting må være at enslige forsørgere stimuleres til i størst mulig utstrekning å forsørge seg selv med inntektsgivende arbeid.

I dagens situasjon er det imidlertid ikke realistisk å bygge på den forutsetning at alle kan forsørge seg selv. Mangel på arbeidsplasser — særlig i distriktene — gjør det vanskelig spesielt for kvinner å delta i arbeidslivet og dermed bli selvforsørgende.

I tillegg til ovennevnte er tilbudet av ulike tjenester for lite utbygget i vårt samfunn. En viktig forutsetning for enslige forsørgere for yrkestilknytning er f. eks. at det kan skaffes tilfredsstillende tilsyn til barna. I dag har ett av 13 barn mulighet til å komme inn i en barnehage.

I denne situasjon er det nødvendig med tiltak som kan sikre først og fremst enslige forsørgere barnehageplass. Landsorganisasjonen vil understreke målsettingen om at slike tilbud snarest må gjøres tilgjengelig for alle barn. Også for yrkesektepar er behovet for barnetilsyn av største betydning.

Vi vil derfor henstille til myndighetene å intensivere utbyggingen av arbeidsplasser ute i distriktene, spesielt for kvinner. Kvinnene utgjør hele 90 prosent av enslige forsørgere.

Fra myndighetenes side må det videre legges særlig vekt på å intensivere utbyggingen av barnehager. Spesielt vil Landsorganisasjonen be myndighetene vurdere kommunenes ansvar på dette området. I dag er det kommunenes ansvar å planlegge og utbygge barnehager. Etter vår oppfatning burde de være pålagt en slik plikt.

Utdanningskapasiteten for førskolelærere må også økes, slik at en sikrer kvalifisert personale til barnehagene.

Inntil man har lykkes i det ovenfor nevnte, er vi enig i at det fortsatt er behov for hjelpetiltak for enslige forsørgere og deres barn. De må sikres en rimelig levestandard.

Når det gjelder utvalgets forslag om at det offentlige bør få sterkere styring med tilsetninger i arbeidslivet, vil Landsorganisasjonen uttale:

I vårt land har vi lovfestet offentlig arbeidsformidling. Den bygger imidlertid på frivillighet fra begge parter side ved ansettelser. Utvalgets forslag om at arbeidsformidlingen skal få større mulighet til å bestemme hvem som skal ansettes i visse stillinger vil føre til en omorganisering av arbeidsformidlingen, slik den praktiseres i dag.

Etter Landsorganisasjonens oppfatning vil utvalgets forslag kunne føre til en svekkelse av f. eks. kvinnenes stilling på arbeidsmarkedet.

Det bør derimot fra arbeidsformidlingens side legges økt vekt på yrkesrettleiing og opplysningstiltak for å motivere kvinner til yrkesutdanning.

Arbeidsformidlingen bør videre pålegges å medvirke til at arbeidstakere av begge kjønn i praksis får adgang til alle jobber ved f.eks. nyetableringer av bedrifter.

Arbeidsformidlingen bør også bygges ut med mulighet for oppsøkende virksomhet overfor bedriftene.

Det vil videre være å foretrekke at det settes inn langt sterkere ressurser og virkemidler for å gjøre kvinner i stand til å hevde seg i konkurransen om stillingene. Enslige forsørgere bør hjelpes til å få en utdanning, men da må utdanningsstønaden legges opp slik at den ikke for størstedelen går til kortvarig utdanning i de tradisjonelle kvinnefag, men også til utdanning som faglig setter dem i stand til å få den forutdanning som kreves for å få jobbene. Utdanning er dessuten en av de faktorer som vil gjøre enslige forsørgere uavhengig av offentlig stønad til livsopphold.

Fra Landsorganisasjonens side vil vi derfor støtte utvalgets tilråing om at den økonomiske støtte til utdanning utvides til yrkesrettede utdanninger.

Landsorganisasjonen vil støtte utvalgets forslag om en grundig utredning om kvinners undersysselsetting. Det er flere forhold som tyder på at sysselsettingen blant kvinner er langt lavere enn det kvinner ønsker og et inntektsgivende arbeid tilsier. Tradisjonelle holdninger til kvinnens rolle i hjemmet, mangel på barnehager osv., hindrer kvinner i dag å ta inntektsgivende arbeid.

Når det gjelder utvalgets spørsmål om stønad til etterlatte som ikke forsørger barn og etterlatte familiepleiere, vil Landsorganisasjonen hevde at også disse bør stimuleres til i størst mulig grad å forsørge seg selv. De må hjelpes til en passende yrkestilknytning, og de må også få rett til utdanningsstønad samt opplysning og veiledning om utdanningsmuligheter.

Vi har ingen anmerkninger til de justeringsforslag som er lagt fram i Delutredning III til den avviklingsordning det legges opp til når det gjelder etterlattepensjon.

Når det gjelder utvalgets spørsmål om etterlattepensjon til samboende som ikke er gift, viser vi til vår målsetting ovenfor — at etterlattepensjon gradvis bør avskaffes. Vi er derfor betenkt over en ytterligere utvidelse av etterlattepensjonen.

Til utvalgets forslag om heving av aldersgrensen for barnestønad fra 18 til 20 år, vil Landsorganisasjonen uttale at det på visse vilkår bør gis slik adgang, som f.eks. når barnet er under utdanning.»

Friluftslivet — oppgaver og arbeidsdeling.

Miljøverndepartementet har arbeidet med en melding som gjelder oppgaver og arbeidsdeling i arbeidet med friluftslivet.

Landsorganisasjonen har vært blant de organisasjoner som har fått høve til å uttale seg om denne saken og har avgitt følgende uttalelse:

«Utviklingen av friluftslivet i vårt land vil innta en sentral stilling når det gjelder befolkningens framtidige ferier og friluftsbegreb. Økt fritid vil innebære en sterk ekspansjon i friluftssektoren, for å dekke den store masses behov for rekreasjon og fritidsaktivitet.

Slik som friluftslivet er organisert og oppbygd i dag er det ikke dekkende for lønsmottakernes behov. Vårt land har en rekke fortrinn for et rikt friluftsliv og et bredt reiseliv. Situasjonen krever derfor tilrettelegging av et skikkelig arbeidsgrunnlag. Det gjelder å forsterke planleggingen, administrasjonsordningen, arbeidsmåter og arbeidsmetoder. Det gjelder sikring av friluftsområder og ikke minst finansieringen. En viser til den positive stilling Stortinget tok til denne saken ved behandlingen av Kommunaldepartementets budsjett.

Lov og rettsregler.

Det er viktig i denne sammenheng at en ser på rettsreglene omkring friluftslovgivningen i samband med samfunnsutviklingen. Når det gjelder friluftslovgivningen, omfatter denne alle de lover som tar sikte på å regulere og verne i forbindelse med allmennhetens adgang til og bruk av områder til friluftsliv. Særlig vil en peke på adgangen til områder til sjø og vann og særlig ferskvannsfiske. En ser det av stor viktighet at lover og bestemmelser som omfatter eller grenser inn på friluftslivet, blir koordinert og revidert på en hensiktsmessig måte etter utviklingens krav.

Grunnervervelse og finansiering.

Det er to sentrale spørsmål som betinger at en kan benytte seg av det lovverk en har, og som skal utvikles videre: Det er en kartlegging av de naturressurser og friområder vi har og å skape det økonomiske grunnlag for å kunne nytte disse ressurser på en slik måte at de både tjener allmennhetens beste og gir næringsgrunnlag i lokalsamfunnet.

Staten eier ca. 1/3 av landets frilandsområder, mens 2/3 fortsatt er i privat eie eller i form av lokale sameier.

Det er viktig å få kartlagt om så vel de statlige som de private frilandsområder blir nyttet etter de intensjoner som tjener samfunnsinteressene og landets befolkning best. I motsatt fall må den adgang en har i lovverket komme til anvendelse for å få en bedre utnyttelse.

Erfaringene har vist at offentlig ervervelse av eiendom i mange tilfeller har vært nødvendig og mest formålstjenlig. Dette må fortsatt bli et sentralt spørsmål i arbeidet med utviklingen av friluftslivet. For å utvikle behov og utbyggingen av nærmiljøet er det viktig at kommunene kommer sterkere inn i bildet og treffer beslutninger. Men det blir nødvendig i denne sammenheng å løse de økonomiske spørsmål. Det synes nå å være nødvendig at staten påtar seg alle utgifter med offentlige tiltak til å dekke allmennhetens behov for friluftsområder. *Det må utformes klarere linjer og regler for finansieringen.*

Reiseliv og friluftsliv.

Stortingets Samferdselskomité framholder i sin Innst. S. nr. 232 1973/74, i forbindelse med «Stortingsmeldingen om norsk reiselivspolitik», den nær sammenheng det er mellom reiseliv og friluftsliv. En vil erklære seg enig i dette. Friluftsliv og reiseliv har felles kontakflater, og det er grunnlag for å utvikle dette samarbeidet, organisasjonsmessig og administrativt. Det vil være mer naturlig å tilknytte friluftslivet nærmere til reiselivet enn til naturvernet, da dette alltid vil ha sin spesielle karakter og vil representere dettes særinteresser.

Informasjon.

Opplysnings- og informasjonstjenesten omkring friluftslivet er viktig. Dette må skje på to felter. Først å skape interesse for friluftslivet blant befolkningen. Det bør inngå som fag i alle skoleformer. Ved Norsk Hotellfagskole bør framtidige hotelledere få forståelsen av at dette er et viktig aktivitetstilbud til gjestene.

Våre massemedia må ofre saken større oppmerksomhet, med sikte på den voksne befolkningen.

Men enda viktigere er det at de som velges til fylkeskommunale og kommunale friluftsnemnder blir kjent med lovgivningen og målsettingen for friluftslivet.

Organisasjonsmønsteret.

En må i det nye organisasjonsmønster legge vekt på at det statlige apparat blir utbygd slik at det kan være et initiativtakende og aktivt arbeidende organ til styrkelse av kommunenes gjennomføring av tiltak og koordinering av samarbeidet i fylkeskommunene. Det vil derfor også være viktig at politikere blir representert i det sentrale organ.

Aktiviteter.

Uten å skape aktiviteter vil arbeidet med friluftslivet bli en plan på papiret. Dette må gå som en rød tråd i planleggingen fra det sentrale organ og til de fylkeskommunale og kommunale nemnder. Særlig vil arbeidet være viktig i nærmiljøet. Fritidsfiske inngår naturlig i disse aktiviteter, og det må i høyere grad ofres oppmerksomhet på det praktiske arbeid med utviklingen av allmennhetens muligheter til fiske.

Eldre og handikappede må ofres spesiell oppmerksomhet, med tiltak som kan passe for disse befolkningsgrupper.

Planlegging.

Distriktsplanleggingen, så vel på fylkesplan som i de enkelte kommuner, har vært hemmet av mangel på nødvendig arbeidshjelp. Friluftslivet må få sin plass i de planer som utarbeides gjennom samarbeid mellom friluftsnemndene og planleggingsmyndighetene. Det bør ofres særlig oppmerksomhet på utviklingen av hytteplaner og rasteplasser.

Avveiling.

Det er viktig, når en skal utvikle friluftslivet i vårt land, å ta utgangspunkt i den strukturendring som foregår i vårt samfunn og endringer som dette vil føre med seg av økonomisk, sosial og sosiologisk karakter. Denne utvikling vil medføre at etterspørselspresset fra nordmenn og utlendinger, når det gjelder friluftslivet, vil kreve ytterligere omfattende offentlig tilrettelegging og regulering.

Utviklingen av effektive tiltak for friluftsliv vil også styrke næringsgrunnlaget for en rekke utkantstrøk i vårt land, særlig når det legges mer vekt på reiselivet i denne sammenheng. Med den betydning denne saken vil få, vil det ikke være uvesentlig hvilket organ som sentralt skal lede dette arbeid. En egen avdeling eller et direktorat vil synes påkrevd.

Under hensyn til friluftslivets omfattende karakter og betydning bør et bredt sammensatt og hurtig arbeidende utvalg, utenfor departementet, behandle det foreliggende materiale og avgi innstilling om friluftslivets plass i samfunnet, organisasjonsmessig, økonomisk og sosialt.

Under henvisning til forannevnte kommentarer til Miljøverndepartementets henvendelse finner Landsorganisasjonen å avgi denne konklusjon:

1. Under forutsetning av at departementet vurderer spørsmålet om utskillelse av friluftslivet fra naturvern, som egen avdeling og med nærmere tilknytning til reiselivet, kan en for øvrig slutte seg til forslaget om at det blir utarbeidet et *Handlingsprogram* for Friluftslivet, som også omfatter organisasjon, økonomi og virkemidler. Med sikte på det framtidige organisasjonsmønster vil en framheve betydningen av bredest mulig representasjon i de lokale nemnder fra de frivillige og brukernes organisasjoner.
2. For å bistå de enkelte kommunale friluftsnemnder og de enkelte kommuner med planer og aktiviteter innen friluftssektoren, sikres nødvendig sakkynndig personale. For å informere og veilede medlemmer av de lokale friluftsnemnder i deres oppgave, bør det arrangeres kurs og seminar.
3. Opplysning og undervisning om friluftslivet bør inngå i planene for de enkelte skoler og fagskoler. De forskjellige massemedia bør ofre spørsmålet betydelig større oppmerksomhet.
4. Lovverket som skal sikre allmennheten adgang til og bruk av landets naturherligheter og friområder, må fortsatt være gjenstand for revisjon, under hensyn til en naturlig avveining i forholdet: bruker og grunneier.

Spesielt er det av betydning at lovbestemmelsene blir så klare at stadige tvistespørsmål ikke hindrer utviklingen. En bedre sam-ordning av de enkelte lover og bestemmelser er også nødvendig.

5. Den økonomiske ramme for bevilgninger til friluftslivet må utvides og det må bli formulert klare regler for bevilgning og støtte til grunnervervelse hvor staten påtar seg de vesentlige økonomiske forpliktelser.
6. For å kunne få en klarere målsetting og nødvendig planlegging må kartleggingsarbeidet av landets friområder forsterkes og prognoser utarbeides med sikte på samfunnsutviklingen og hensynet til den økte fritid og dens anvendelse til rekreasjon. Man må i denne forbindelse ikke glemme de eldres og handikappedes behov.
7. Et eget bredt sammensatt utvalg bør oppnevnes for å behandle og avgi innstilling om friluftslivets stilling i vårt framtidige samfunn.

Rachel Grepp Heimen

I Rachel Grepp Heimens 27 leiligheter har det i løpet av året bodd til sammen 48 mødre med sine barn. Av disse er 22 flyttet inn til forskjellige tider av året, derav 12 etter at barnet var født. 22 mødre har flyttet fra Heimen i 1976. 7 mødre flyttet inn i 1975 og bodde der hele året 1976. De som har flyttet hadde en botid som strekker seg fra 3½ måned til 22 måneder. Pr. 31/12 1976 har mødrene en botid som strekker seg fra 16 dager til 15 måneder.

Styret og arbeidsutvalget har i 1976 holdt 20 møter. LOs representant i styret har vært Svanhild Toks.

For øvrig vises til de generelle opplysninger som er gitt om Rachel Grepp Heimen på side 70 i Beretningen for 1975.

AKANs virksomhet i 1976

Det er trykt nye opplag av opplysningsbrosjyren om AKAN om Alkohol — Alkoholisme, om Narkotika — Narkomani, og om veiledning i behandlingsmåter på arbeidsplassen.

Brevkurset «Sosialt grunnkurs» ved Folkets Brevskole er i 1976 gjennomgått av 600 deltakere. Brevet «Edruskapsvern» som vesentlig bygger på AKANs materiell, inngår som en del av brevkurset.

Filmene «Blåmandag» og «Alkohol» blir fortsatt hovedsakelig utlånt gjennom Statens Filmsentral, Vern og Velferd og Arbeidernes Opplysningsforbunds Filmavdeling. I tillegg har AKAN tegnefilmen «Gustavus».

Det har i 1976 vært holdt områdekonferanser for Oslo, Akershus, Porsgrunn og Bergen, med i alt henimot 200 deltakere. Hensikten med konferansene er å gi førsteinformasjon om AKANs virksomhet og om alkohol — narkotikaproblemet. Man tar sikte på å få kontakt med representanter fra arbeidslivet med sikte på det videre arbeidet på de enkelte arbeidsplasser.

Det har vært holdt 4 ukekurs med 128 deltakere, fortrinnsvis bedriftskuratorer, bedriftsleger og sykepleiere, bedriftsledere, faglige tillitsmenn og støttekontakter. Tilslutningen til ukekursene har økt, og dette henger sammen med økt aktivitet i bedriftene på AKANs arbeidsområde.

Høsten 1976 ble det arrangert en møterekke for støttekontakter for tidligere kursdeltakere som sokner til Oslo. Det har også vært arrangert kurs i en del større bedrifter, og man fikk støtte av Statens Edruskapskontor til delvis dekning av utgiftene.

Bedriftsbesøk

Sosialkonsulenten/sosialesekretæren har i 1976 besøkt 80 bedrifter, og det har bl.a. vært holdt interne informasjonsmøter/kurs.

Dessuten har det vært holdt fire oppfølgingsmøter, Kristiansand, Stavanger, Bergen og Trondheim, med sikte på kontakt med folk som driver aktivt i bedriftene og som AKAN tidligere har hatt forbindelse med.

Kontakt med klienter

I mindre utstrekning har sekretariatet vært i kontakt med klienter. Noen av dem har selv tatt kontakt, mens det i de fleste tilfeller er bedriftene eller familien som gjør henvendelser.

Sentralt i AKAN-opplegget på den enkelte bedrift står imidlertid støttekontaktordningen. AKANs sekretariat kommer i denne sammen-

heng inn som en faglig veileder i stadig sterkere grad. Det gjelder f.eks. ved diverse opplæringstiltak og som rådgivere i enkeltsaker som støttekomitéen arbeider med.

Informasjonsvirksomheten

I forbindelse med områdekonferansene har presse og kringkasting vært innbudt, og det har ellers vært omtale av AKANs virksomhet i fagblader, bedriftsaviser og dagsaviser. Dessuten har sekretariatet gjennom sitt informasjonsarbeid nådd ca. 3000 personer med direkte personlig kontakt på møter, kurs o.l.

Komitéens sammensetning

LO's representanter i komitéen: Tidligere forbundsformann Olav Bratlie — hovedkasserer Marie Lindquist.

Varamenn: Otto Totland, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, Eivind Strømme, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

NAF's representanter i komitéen: Kontorsjef Thor Lunde, som har fungert som formann, og overlege Terje Due Strand.

Varamenn: Lars Aarvik og Gunnar Mowé.

Representanter fra Statens Edruskapsdirektorat: Sigurd Halvorsen, med direktør Anders Salvesen som varamann.

4. Familie- og forbrukersaker

Forbrukerrådet.

Forbrukerrådet har i 1976 holdt ni møter og har behandlet 138 saker.

Landsorganisasjonens representant i rådet er Evy Buverud Pedersen, med Kurt Mosbakk som varamann.

Landsmøtet ble holdt i Sandefjord 28. og 29. juni 1976. Som representanter fra LO deltok Karl Nandrup Dahl, Erik Nilsen og Harriet Andreassen, Norsk Arbeidsmandsforbund: Harriet Andreassen ble valgt til formann i valgkomitéen for landsmøtet i 1977.

Av saker som ble behandlet på landsmøtet kan nevnes:

1. Beretning for 1975 og arbeidsprogrammet for 1976, samt oppfølging av vedtakene fra landsmøtet i 1975.

Direktør Bjørn Gulbrandsen innleder.

2. Avsluttende oppsummering av «Aksjon mot sløsing», med rådsmedlem Bjørn Vedar som innleder.
3. Barn som forbrukere, med statsråd Annemarie Lorentzen som innleder.
4. Tema Barn.

Kort rapport fra barnemiljø. Innleder Magne Raundalen.

Forbrukerrådets arbeid med barn som forbrukere.

Innledning v/avdelingsleder i Forbrukerrådet, Anne Johanne Whist.

5. Rammeplan for virksomheten framover.

Innledning v/rådets formann, Ebba Lodden.

6. Forbrukerrådets rettslige og formelle stilling.

Innledning v/ekspedisjonssjef Lars Oftedal Broch.

Som det går fram av oversikten over saker ble aksjonen mot sløsing egentlig avsluttet ved utgangen av året 1975. Det har likevel vært en god del aktivitet på området, som møter, utstillinger o. l. i hele 1976.

Prioritert oppgave ifølge arbeidsprogrammet for 1976 og etter landsmøtevedtak har vært arbeidet med barn som forbrukere. Det er forberedt en rekke vare- og tjenesteundersøkelser på emnet. Videre er det utarbeidet diverse brosjyrer, informasjonsmateriell,

forslag til møteopplegg osv. Forutsetningen er at dette emnet skal være hovedsak både i 1976 og 1977.

Av andre saker rådet har behandlet i 1976 kan nevnes følgende:

- a) NOU 1975 : 67 Merverdiavgiftssystemet.
- b) Intern utredning fra Justisdepartementet om ansvar ved personbefordring, ved jernbaner, sporveier m. m.
- c) Stortingsmelding nr. 50 Om naturressurser og økonomisk utvikling.
- d) NOU 1975 : 52 Resirkulering og avfallsbehandling II.
- e) 5-dagers uke med lørdagsstengning i servicenæringene — Forskningsprosjekt 1040/NPI.
- f) Varsellys for motorsykler. Nordisk trafikksikkerhetsråd. Rapport nr. 12.
- g) Motorsykler og mopeder — trafikksikkerhet og konstruksjon. Nordisk Trafikksikkerhetsråd. Rapport nr. 13.
- h) Stortingsmelding nr. 32 Om norsk ernærings- og matforsyningspolitikk.
 - i) Spørsmål om minstepris for bensin.
 - j) Intern utredning i Miljødepartementet om oppgaver og arbeidsdeling i arbeidet med friluftslivet.
- k) Utkast til lov om ervervsmessig salg og utleie av fast eiendom i utlandet.
 - l) Dokumentasjonssystem for klagesaksbehandlingen i Forbrukerrådet.
- m) NOU 1976 : 27 Forenklinger i byggesaksbehandlingen.
- n) NOU 1976 : 17 Den lokale statsforvaltningen.
- o) Norske kommuners Sentralforbunds forslag til veiledende barnehagesatser.
- p) Miljøverndepartementets forslag til flerbruksplan for Oslo-marka.
- q) Utkast til lov om forelding av fordringer.
- r) NOU 1976 : 22 Hurtigrutens framtid.

Det er i 1976 vedtatt offentliggjort en rekke vareundersøkelser. Følgende kan nevnes:

- a) Undersøkelse av ukesturer til London.
- b) Undersøkelse av utenbordsmotorer.
- c) Undersøkelse av diapositiv fargefilm.
- d) Felleseuropeiske bilundersøkelser — Eurocar 5.
- e) Undersøkelse av farge-TV.
- f) Undersøkelse av monokassett båndopptaker.
- g) Undersøkelse av støvsuger.
- h) Undersøkelse av hoteller i Jugoslavia.

Det har vært holdt 7 møter i redaksjonsutvalget, som er det organ som fatter vedtak om offentliggjørelse av undersøkelsene.

Handelsdepartementet startet i 1976 en informasjonskampanje til støtte for nærbutikker. Forbrukerrådet sluttet seg til kampanjen og oppnevnte to representanter til et arbeidsutvalg som har arbeidet med opplegget og gjennomføringen. Kampanjen er ennå ikke avsluttet.

Samferdselsdepartementet har oppnevnt en samarbeidskomité for koordinering av offentlige tjenester i spredtbygde strøk. I komitéen er Televerket, Postverket, NSB og Forbrukerrådet representert samt representanter fra Samferdselsdepartementet og Handelsdepartementet.

Det har gjennom flere år vært arbeidet med spørsmål om utforming av vilkårene i de forskjellige forsikringsformer. Arbeidet har pågått i et eget utvalg hvor Forbrukerrådet, forsikringsselskapene og «nøytrale» representanter har deltatt. Det har ikke vært mulig å komme fram til noe positivt resultat. Forbrukerrådet trakk seg i 1976 ut av arbeidet i Vilårsutvalget etter et siste forsøk på å nå konkrete resultater. Utvalget er dermed oppløst og Forbrukerrådet vil på annen måte ta opp spørsmålet om forsikringstakernes rett til å medvirke i utforming av forsikringsvilkårene.

Det har for øvrig vært kontakt og samarbeid med næringsorganisasjonene på enkelte områder. Det gjelder f. eks. i forbindelse med resirkuleringsspørsmålet, særlig på området papp og papir. Videre pågår prosjekt for bedre tilbud på klær for bevegelseshemmede og møte om sko og moter — problemer med skadelige sko.

Forsøk på å koordinere arbeidet i de forskjellige forbrukerinstitutionene har vært tillagt stor vekt i 1976. Forbrukerrådet inviterte til en konferanse for de berørte institusjoner og departementer i tiden 8.—10. november 1976 for å diskutere problemene.

Forsøk på å bedre koordineringen vil fortsette.

Utbyggingen av lokalkontorer i fylkene er stort sett fullført. Av forskjellige årsaker er utbyggingen av kontorene i Nord-Trøndelag, Buskerud og Aust-Agder enda ikke i orden ved utgangen av 1976, men åpning regner å være nær forestående. Publikumssøkningen til kontorene har vært stor og ser ut til å øke fortsatt.

Det er under Forbrukerrådet opprettet en rekke komitéer og utvalg samt at rådet er representert i en lang rekke offentlige utvalg. LOs representant er nestformann i rådet, er medlem av redaksjonsutvalget og er rådets representant i Samferdselsdepartementets samarbeidskomité for koordinering av offentlige tjenester i spredtbygde strøk.

Varefaktakomiteén.

Varefaktakomiteén er opprettet som et frittstående samarbeidsorgan mellom organisasjoner og institusjoner som representerer forbrukerne, næringslivet, forskningen og det offentlige.

Komiteén har hatt to møter i 1976.

LOs representanter i Varefaktakomiteén er Evy Buverud Pedersen, LO og Ellida Haugan, Bekledningsarbeiderforbundet.

Evy Buverud Pedersen er medlem av arbeidsutvalget, og begge var representanter på komiteéns årsmøte, som ble holdt i Oslo 19. mai 1976. 2. januar 1977

Det vesentlige av arbeidet i Varefaktakomiteén skjer i arbeidsutvalget som har ni medlemmer. Arbeidsutvalget fungerer også som rådgivende utvalg for gjennomføring av lov av 24. mai 1968 om merking av forbruksvarer, og som forvaltningsorgan for næringsmiddel- og tekstilforskriftene.

Arbeidsutvalget.

Arbeidsutvalget har hatt ni møter i 1976 og har behandlet 81 saker.

Av behandlede saker kan nevnes:

- a) Revidering av varedeklarasjonsformular for kniver.
- b) CEN — forslag til europeisk standard for sikkerhetskrav til leker.
Del 2: Lekers brennbarhet.
- c) Avtale med radio/TV-bransjer.
- d) Deklarasjon/bransjeavtale for elektriske husholdningsartikler.
- e) Endringer i prøvningsregler for luftfuktere.
- f) Undersøkelser av merkeforskriftenes effekt.
- g) Forslag fra Papirindustriens Sentralforbund til avtale.

Arbeidsutvalget som rådgivende utvalg for gjennomføring av lov av 24. mai 1968 om merking av forbruksvarer.

Utvalget har i 1976 hatt tre møter og behandlet ni saker.

Av behandlede saker kan nevnes:

- a) Gjennomføring av lov om produktkontroll.
- b) Uttalelse vedrørende saker som er under behandling innen Codex Committee om «Food Labelling».

Arbeidsutvalget som forvaltningsorgan.

Utvalget har i 1976 hatt ni møter og behandlet 31 saker.

De fleste av sakene har vært søknad om full eller midlertidig dispensasjon fra merkebestemmelsene.

Kvinnerns frivillige beredskap.

Landsorganisasjonen har fire representanter i hovedkomitéen for Kvinnerns Frivillige Beredskap:

Lillian Bekkevad, Harriet Andreassen, Alida Storhaug og Evy Boverud Pedersen, som også er medlem av arbeidsutvalget.

Hovedkomitéen har i 1976 hatt fem møter og det har vært ni møter i arbeidsutvalget.

Hovedsak for KFB i 1976 har vært organisasjonens plassering i totalforsvaret sett på bakgrunn av NOU 1973:37 og debatten i Stortinget om Stortingsmelding nr. 62 om Kvinnetjenesten i Forsvaret.

KFB har i 1976 feiret sitt 25-årsjubileum med en større jubileumskonferanse på Rygge Flystasjon i tiden 22.—25. april.

Gjennom KFB har Landsorganisasjonen i år en kvinnelig representant på Forsvarets Høgskole, hovedkurs nr. 22: Unni Ravn Frogner, Norsk Tjenestemannslag.

Landsnemnda for husmorgymnastikk/Norges Gymnastikk- og turnforbund.

Alida Sundby har vært LOs representant i Landsnemnda for Husmorgymnastikk og har også vært medlem av styret.

På Landsnemndas årsmøte 19. februar 1976 ble det etter framlagt innstilling vedtatt å innlemme denne i Norges Gymnastikk- og turnforbund.

Komité for husmorgymnastikk for perioden 1976—78 er opprettet. Alida Sundby er LOs representant i komitéen.

Som LOs representanter på årsmøtet møtte Rønnaug Rønbeck og Solveig Aakervik, begge LOs Husmorsenter. Alida Sundby møtte som representant for styret.

Landsnemnda for Husmorgymnastikk hadde i 1976 fire møter før omorganiseringen og avvirket også instruktørkurs.

Endringer i navneloven.

Landsorganisasjonen har uttalt seg til Justisdepartementet om forslag til endringer i navneloven. I uttalelsen heter det:

«Vi vil bemerke at utredningen inneholder interessante og konstruktive forslag. En rekke kjønnsdiskriminerende bestemmelser i nåværende lov er foreslått fjernet eller endret og de foreslåtte endringer i retning av forenkling og effektivisering av behandlingen av navnesaker synes rimelige. I det store og hele synes de fleste forslagene å være saklige og velbegrunnede og fortjener full støtte.

Landsorganisasjonen er enig i at utgangspunktet for reformer på navnerettens område må være likestillingen mellom ektefellene i en familie og at begge parter i størst mulig grad er likestilte som samfunnsborgere. Dette tilsier etter vår oppfatning at begge parter som hovedregel beholder sitt eget etternavn, også etter giftermålet.

Vi støtter derfor arbeidsgruppens forslag på dette punktet.

Landsorganisasjonen finner det også rimelig at paret får anledning til fritt å velge slektsnavn/etternavn, entenmannens eller kvinnens. Vi tror en slik lovregel i meget sterk grad vil fremme prinsippet om at partene også i ekteskapet er selvstendige og likestilte individer.

Vi støtter derfor også arbeidsgruppens foreslåtte forslag til § 4.

Når det gjelder spørsmålet om endring i Navnelovens §§ 1 og 2, om barnas slektsnavn, vil Landsorganisasjonen gi uttrykk for at gruppens forslag — om at barna automatisk skal få morens slektsnavn, ut fra et likestillingssynspunkt — vil være like diskriminerende som någjeldende regel, hvor barna automatisk får farens slektsnavn/etternavn.

Dog ser vi positivt på forslaget ut fra likestilling av barn født i og utenfor ekteskap.

Landsorganisasjonen vil derfor gå inn for at i de tilfeller der barna ikke arver et felles slektsnavn/etternavn, bør foreldrene selv få anledning til ved barnets fødsel å velge barnets etternavn. Vi støtter imidlertid gruppens forslag om at barna i voksenalder selv får anledning til å velge mellom foreldrenes slektsnavn.

Gruppens mandat har også vært å forhindre at de foreslåtte endringer skulle medføre nye administrative problemer. Landsorganisasjonen er enig i dette, og vil uttale at det bør ikke komme på tale å ansette flere saksbehandlere til å kontrollere hva folk ønsker å kalle seg eller sine barn. Det må derimot være en riktig målsetting å forenkle kontrollapparatet. Vi er videre opptatt av at folkeregistrene ikke får utvidet sine arbeidsbyrder, men at det bare blir tale om endringer i skjemaer o. l. og rutinene for registrering.»

Kvinnenes Samarbeidskomité for fest uten alkohol

Kvinnenes Samarbeidskomité for fest uten alkohol består av 11 organisasjoner — faglige, politiske og avholdsorganisasjoner.

Representasjon

Hver av organisasjonene kan møte med inntil to representanter.

Fra LOs Familieråd har Randi Rønning møtt i alle år.

Komitéens arbeid

Arbeidet i komitéen består i å reklamere for det alkoholfrie alternativet. Det gjøres ved besøk i foreninger, klubber, skoler og messer. I den senere tid har edruskapsnemndene vært svært interessert og betalt alle utgifter, mens komitéen har tatt seg av orienteringen.

Økonomi

Den vesentlige økonomiske støtte kommer fra Statens Edruskapsdirektorat.

Organisasjonene betaler en kontingent på 75 kroner pr. år.

Samarbeidsnemnda mellom Norges Fiskerlags Landskvinneutvalg, Norsk Bonde- og Småbrukarlags kvinnegruppe, S-lagenes kvinnegrupper og LO

Samarbeidsnemnda har hatt 3 møter i 1976.

Av saker som har vært behandlet kan nevnes:

1. Likestillingsloven, hvor nemnda sluttet opp om det forslag som var lagt fram fra departementet.
2. Sosiale ordninger for kvinner i jordbruket og for fiskerkvinnene. De krav som organisasjonene har framsatt på området ble gjennomgått og sammenholdt med den politikk og de synspunkter LO har på området. Det ble vedtatt å ha saken til observasjon.
3. Psykisk handikappede barn.

Nemnda hadde besøk av formannen for Norsk Forbund for Psykisk handikappede, Sigurd Gohli. Nemnda ville arbeide videre med saken.

På landsmøtet for Norsk Bonde- og Småbrukarlags kvinnegrupper på Steinkjer 28. og 29. august 1976 deltok Harriet Andreassen fra LOs Utvalg for familiespørsmål.

Evy Buverud Pedersen og Harriet Andreassen er LOs representanter i utvalget.

5. Undervisning og opplysningsvirksomhet

Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen

Arbeidernes Opplysningsforbund er fagbevegelsens koordinerende og utøvende organ når det gjelder studie- og kulturarbeidet lokalt, regionalt og sentralt.

I AOF ledes dette arbeid av Faglig utvalg. Utvalget har i 1976 arbeidet gjennom underutvalg på spesielle felter.

Det Fondsstyret som er nedsatt på LO-siden tar avgjørelser i saker som angår disponering av midlene i Opplysnings- og utviklingsfondet, etter innstilling fra AOFs forretningsutvalg.

Faglig utvalg avgir rapport til Forretningsutvalget.

LOs fondsstyre

LOs fondsstyre hadde ved utløpet av 1976 denne sammensetning:

Einar Strand, formann, Landsorganisasjonen, Odd Højdahl, Landsorganisasjonen, Evy Buverud Pedersen, Landsorganisasjonen, Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Albert Uglem, Statstjenestemannskartellet, Rasmus Solend, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet, og Alf Frotjold, Arbeidernes Opplysningsforbund.

Varamenn: Kjell Lien, Landsorganisasjonen, Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Else Ørbæk, Norsk Tele Tjeneste Forbund, og Arild Kalvik, Norsk Grafisk Forbund.

Fondsstyret har hatt 5 møter og behandlet 44 saker.

Forretningsutvalget

AOFs forretningsutvalg hadde ved utløpet av 1976 denne sammensetning:

Tor Halvorsen, formann, Landsorganisasjonen, Ivar Leveraas, nestformann, Det norske Arbeiderparti, Alf Frotjold, sjefsekretær, Arbeidernes Opplysningsforbund, Tor Aspengren, Landsorganisasjonen, Olav Habberstad, Norsk Jernbaneforbund, Olav Brattlie, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Leif Haraldseth, Landsorganisasjonen, Annemarie Lorentzen, DNAs kvinnesekretariat (Björg Bergh møter fast så lenge Annemarie Lorentzen er statsråd), Gunnar Torp, Norsk Kjemisk

Industriarbeiderforbund, og Eli Pettersen (representant for de ansatte).

Varamenn: Einar Sig. Birkeland, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Alf Hildrum, Arbeidernes Ungdomsfylking, Else Ørbæk, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Liv Buch, Landsorganisasjonen, Håkon Nielsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Edgar Eliassen, Norsk Kommuneforbund, Martin Kolberg, Det norske Arbeiderparti, Bjørn Engebretsen, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, og Sigvart Grøvdal (vararep. for de ansatte).

Forretningsutvalget har hatt 9 møter og behandlet 113 saker.

Desisjonskomitéens medlemmer:

Marie Lindquist og Henry Nicolaysen.

Faglig utvalg

Faglig utvalg hadde ved utgangen av 1976 denne sammensetning:

Leif Haraldseth, formann, Landsorganisasjonen, Lars Buer, Arbeidernes Opplysningsforbund, Ruth Ryste, Statstjenestemannskartellet, Arthur Bauge, Norsk Postforbund, Erik Engebretsen, Norsk Sjømannsforbund, Birger Bendiksen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Willy Jacobsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Nils H. Johannesen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Sidsel Bauch, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, og Even Rusten, Norsk Kommuneforbund.

Varamenn: Kristian Hytten, Bekledningsarbeiderforbundet, Knut Westgård, Norsk Arbeidsmandsforbund, Per Karlsen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Truls Gerhardsen, Norsk Grafisk Forbund, og M. Anker Bakke, Norsk Transportarbeiderforbund.

Faglig utvalg har hatt 4 møter og behandlet 32 saker.

Ukekurs

Det ble i alt budsjettert med 9800 kursstipend i 1976 — 6100 ble beregnet brukt i fagforbundenes regi og 3700 stipend beregnet på ukekurs i AOFs regi. I dette antallet går stipendiene til bedriftsdemokratiseringen inn.

Forholdet mellom kurs i den systematiske tillitsmannsopplæringen og emnekurs har fulgt tidligere års linjer.

I visse perioder i året er søknadsmassen til kursene betydelig med opptil 90 søkere til 25 plasser. Derimot er januar, juni og august fortsatt svake kursmåneder.

I 1976 har 185 personer gjennomgått Basiskurset i bedriftsdemokratiseringen, mens 187 har gjennomgått de videregående kursene

bedriftsøkonomi, ressurs/strategi og planlegging/styring i AOFs regi. Inntil i dag har ca. 1600 personer gjennomgått basiskursene i AOFs regi siden 1973. Det gir en god dekning av de registrerte valgte tillitsmenn i styrer og bedriftsforsamlinger.

Registreringsmeldingene fra forbundene har gått radikalt ned i 1976. Årsaken kan være gjenvalg, men det kan også bero på sviktende registrering.

Ca. 800 personer har gjennomgått de videregående kursene i AOFs regi siden 1973. Dekningsprosenten er her langt svakere. Pr. 31. desember 1976 er vi å jour med innkallelsen til basiskursene på bakgrunn av registreringene.

Det er i 1976 avviklet kurs i helse-, verne- og arbeidsmiljø i nært samarbeid med Norsk Folkehjelp. Kursene er lagt opp med 2 x 1 uke, og deltakerne har i tidsintervallet mellom de 2 ukene, løst gitte oppgaver som har hatt med arbeidsmiljøet på deres respektive arbeidsplasser å gjøre. Kursene har vært godt besatt.

Videre har det vært et nært samarbeid med gjennomføring av ukekurs mellom Framfylkingen/AUF og AOF.

Fra annet halvår 1976 ble budsjettet justert på bakgrunn av økte satser for kursdeltakerne.

Bedre arbeidsmiljø

AOF fungerte som kursoperatør for fellesopplæringen i «Bedre Arbeidsmiljø» som LO—N.A.F.—Statens Arbeidstilsyn sto for. Kursene som inngikk i fase 2 i opplæringen gikk over 4 dager. AOF-sentralt koordinerte opplæringen og trykket kursplanen for hele landet. Kurskomitéene i distriktene med AOF-instruktørene som sekretærer markedsførte kursene.

Det var planlagt i alt 127 kurs over 4 dager i 1976. 80 kurs ble gjennomført med ca. 200 deltakere.

Når ikke planleggingsgrunnlaget ble fulgt opp, så skyldes det at en rekke store bedrifter gjennomførte bransjekurs i egen regi, noe det ikke var regnet med i planleggingsfasen.

Utvikling av studie- og undervisningsmateriell

I løpet av 1976 har det blitt igangsatt og gjennomført utredninger av bedriftsdemokratiskoleringen, arbeidsmiljøskoleringen og Faglig grunnkurs.

Samtlige tre innstillinger vil bli organisasjonsmessig behandlet i første halvår 1977.

Videre er det i løpet av året levert og behandlet en innstilling fra Vurderingsutvalget for faglig opplæring (Evalueringsutvalget). Denne innstillingen har resultert i en bredt anlagt undersøkelse av den faglige

tillitsmannsskoleringen, med en første fase sentrert om faglig grunnkurs trinn I.

I løpet av året er det gjennomført revisjon av en del emnehefter i Faglig grunnkurs, samtidig som flere er under revisjon.

Videre er det utviklet et brevkurs, «Arbeidsmiljøet på kontorarbeidsplasser», som vil bli markedsført 1. halvår 1977.

Et ukekurs i Forhandlingsteknikk er ferdig utprøvd og produsert.

Det er videre utviklet en omfattende materiellsamling til et grunnleggende ukekurs for Datatillitsmenn. Dette materialet vil bli nyttet på prøvebasis på 4 ukekurs i 1977.

Til filmen Tillitsmannen Einar Gerhardsen er det produsert et samtaleopplegg.

Fra 1. september 1976 ble AOFs utviklingsenhet på Sørmarka etablert.

Studieaksjonen «Solidaritet 77»

Faglig/politisk utvalg ga AOF i oppdrag å utvikle en studieaksjon omkring en rekke samfunnsproblemer.

Ved siden av å være en kunnskapsformidling, ble det lagt vekt på debatt og rådslag med henblikk på valget 1977.

Studieaksjonen begynte i november 1975 og det er utviklet følgende 5 grunnleggende kurs:

- Demokratisk sosialisme
- Naturressurser og økonomisk utvikling
- Et bedre arbeidsmiljø
- Norge mot år 2000
- Felles mål — Faglig/politisk samarbeid

Fagforbundene har i tillegg og i samarbeid med AOF, laget følgende studie- og debattopplegg:

- Teko-arbeidsplassenes framtid
- Framtida i bygningsbransjen
- Søkelys på elektrisitetsforsyningen
- Vi i kjemisk
- Søkelys på næring og nytelse
- Søkelys på treforedlingsindustrien

Samfunnsdebatten

AOF har utviklet og vil utvikle bøker og temahefter om ulike og viktige samfunnsproblemer i tida framover. Det skal skje i samarbeid med Tiden Norsk Forlag, Folkets Brevskole og AOF, og skal være tilbud til hele arbeiderbevegelsen og til andre som måtte være interesserte.

Følgende temaramme er drøftet:

Ideologi
Organisasjonene og samfunnet
Generell politikk
Ressurser og miljø
Økonomi, bank og forsikringspolitikk
Demokratispørsmål

Det skal satses på følgende materiell:

Bøker for boksalg og til studieringer (planringer).

Bøker med diskusjonsspørsmål beregnet spesielt på studieringer.

Bergmannsdagene 76

«Bergmannsdagene 76», som var det andre arrangement for spesielle arbeidstakergrupper AOF var medarrangør av, ble avviklet på Røros i dagene 23.—27. juni 1976.

Bak arrangementet sto Norsk Arbeidsmandsforbund og Arbeidernes Opplysningsforbund.

SKOLERING AV FASTLØNTE I ARBEIDERBEVEGELSEN

Kurs i utlandet

Studietur for fastlønnte tillitsmenn ble arrangert til Portugal i tiden 15.—21. februar 1976. Opplegget var gjort i samarbeid med Partido Socialista. Det var 12 deltakere, inkludert delegasjonsleder, reiseleder og tolk.

Det ble arrangert studietur til Østerrike for fastlønnte tillitsmenn i tiden 14.—21. august 1976. Opplegget i Østerrike var gjort i samarbeid med østerriksk LO (ÖGB). Det var 15 deltakere, inkludert kursleder og tolk.

Det ble arrangert studietur til Israel for fastlønnte tillitsmenn i tiden 7.—14. september 1976. Opplegget ble gjort i samarbeid med israelsk LO — Histadrut. Det var 10 deltakere, inkludert delegasjonsleder og reiseleder.

Arbeiderbevegelsens informasjonsmøter arrangeres av AOF i samarbeid med Faglig/politisk utvalg og stortingsgruppa. Det er arrangert 12 møter med til sammen 506 deltakere, og med følgende innledere og emner:

Odvar Nordli — «Møte med den nye statsministeren».

Juri N. Kursjunov, sovjetisk LO — «Sovjetisk fagbevegelse».

Thorbjørn Berntsen — «Arbeidsmiljøloven».

- Finn Kristensen — «Den norske industris utvikling og framtid».
Per Kleppe, Annemarie Lorentzen og Oskar Øksnes — «Helhetssyn på årets inntektsoppgjør».
Thorbjørn Kultorp og Inge Stålesen — «Lov om voksenopplæring».
Tor Aspengren, Odvar Nordli og Reulf Steen — «Solidaritet 77».
Per Kleppe — «Statsbudsjettet for 1977».
Ruth Ryste — «De eldre i samfunnet».
Arne Treholt og Karl Naudrup-Dahl — «Norges forhandlinger med Sovjet om gjensidige fiskeriforbindelser, Moskva-avtalen av 15/10 1976».
Thorvald Stoltenberg og Sissel Norevik — «Arbeiderbevegelsen og utviklingshjelpen».
Knut Frydenlund — «Aktuelle oppgaver i norsk utenrikspolitikk».

Kursledere og forelesere

Det er arrangert 3 kurs for forelesere og kursledere med 66 deltakere.

Stipend til fastlønte

Gunnar Torp, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, kr. 7000,00, Thorleif Holth, Landsorganisasjonen i Norge, kr. 7000,00, begge til studier av faglig-kooperativ forsikringsvirksomhet i Finland, Sverige og Danmark.

Rolf Kr. Larsen, Arbeidernes Opplysningsforbund, kr. 8000,00, til studier av politisk og faglig lokal opplæring i parti- og fagbevegelsen i Østerrike.

Kolbjørn Aune, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, kr. 10 000,00, til språkstudier i England.

Odd Andreassen, Norsk Kommuneforbund, kr. 8000,00, til studier i våre naboland, Øst-Tyskland og USA av den rolle og betydning vitenskapen har vis-à-vis både det enkelte menneske og samfunnsutviklingen generelt. Han vil legge særlig vekt på den pedagogiske forskning.

Journalister i A-pressa

Det er avviklet 2 ukekurs for journalister i A-pressa om faglig/politisk journalistikk med 36 deltakere.

Informasjon om utviklingslandene

I 1976 trådte avtalen mellom Direktoratet for Norsk Utviklingshjelp (NORAD) og AOF i kraft. Avtalen gjelder for perioden 1976—78. I denne perioden vil NORAD yte 1 500 000 kroner til AOFs arbeid på dette området. Bevilgningen for 1976 var 450 000 kroner. Arbeidet har vært ledet av Sissel Norevik.

Det første året har naturligvis vært preget av at arbeidet har befunnet seg i en oppstartingsfase. Av utredningen som ligger til grunn for avtalen med NORAD, går det fram at det er tre hovedområder for AOFs arbeid på dette felt:

- I. Informasjon om utviklingsbistand integrert i den faglige tillitsmannsskoleingen. Det har vært holdt en del prøveforelesninger på forskjellige nivåer i Faglig grunnkurs. Arbeidet med å integrere u-landsinformasjon i den systematiske tillitsmannsopplæringen er i gang. Det ble arrangert en studietur til Tanzania for faglig tillitsmenn i løpet av året.
- II. Informasjon om utviklingsbistand i lags- og foreningsarbeid. Det har blitt utviklet tilbud som omfatter forelesere/foredragsholdere til møtevirksomhet, materiell i form av brosjyrer og noen filmer fra Statens Filmsentral og innslag fra AUFs amatørteatergrupper. Ved årets slutt var tre studieopplegg i arbeid: ett om ny økonomisk verdensordning, ett om situasjonen i det sørlige Afrika og ett om de multinasjonale selskapene. Det har blitt holdt en del dagskonferanser i distriktene for å informere tillitsmenn og motivere dem for å ta opp u-landsspørsmål som tema på møter.
- III. Informasjon om utviklingsbistand i AOFs utadvendte kursvirksomhet. Tanken om å innpasse u-landsinformasjon i en rekke av de kurs som AOF-foreningene holder, er blitt tatt opp. Første kurs-tilbud hvor dette har blitt forsøkt, er START-kursene.

Kurs i utlandet

I likhet med tidligere har vi hatt deltakere på kurs i utlandet. Det gjelder bl.a. Manchester-skolen, Genève-skolen, Ruskin College og andre kurs i Storbritannia og flere nordiske kurs.

Ellers har man lagt opp til kurs for portugisiske fagforeningsfolk.

Opplysnings- og utviklingsfondet

Som medlemmer av Fondsstyret har i 1976 fungert:

Fra Landsorganisasjonen i Norge: Tor Aspengren, Tor Halvorsen, Egil Ahlsen.

Fra Norsk Arbeidsgiverforening: Joh. Fr. Hansen, Carsten Schioldborg, Øyvind Skard.

Tor Aspengren har vært Fondsstyrets formann og Egil Ahlsen sekretær.

På møtet den 9. mars 1976 behandlet Fondsstyret søknader om tilskudd til virksomheten i 1976.

Innbetaling av midler fra Opplysnings- og utviklingsfondet og Fondsstyrets disponeringer ifølge reviderte regnskaper :

Totalt innbetalt på den private sektor for 1976 fra Rikstrykdeverket (fratrukket RTVs godtgjørelse for administrasjon i h.t. avtale) kr. 34 166 430

Fondsstyret har for 1976 foretatt følgende bevilgninger :

Til Samarbeidsrådet			
LO/N.A.F.	kr.	1 166 000	
+ bidrag til kursvirksomhet	»	20 044	
		<hr/>	kr. 1 186 044
Til AKAN	»	300 000	
Til Vern og Velferd	»	350 000	
		<hr/>	» 1 836 044
			<hr/>
			Kr. 32 330 386

Bevilgningene til Fellestiltak i 1976 var forholdsvis ubetydelig høyere enn foregående år, nærmere bestemt ca. 1,2 %.

Bevilgningene til Fellestiltak som i 1975 utgjorde ca. 6 %, utgjør for 1976 ca. 5,4 % av det som er mottatt fra Rikstrykdeverket.

Fra 1. juli 1976 er kontingentberegningen endret fra 2,0 ‰ som var aktuelt fra 1. januar 1975 til 2,5 ‰. Samtidig er arbeidernes andel av premien hevet fra kr. 0,50 til kr. 0,75. Dermed har man fått tilnærmet det samme forhold mellom arbeidsgivernes og arbeidernes bidrag til fondet som det opprinnelige, nemlig $\frac{2}{3}$ og $\frac{1}{3}$.

Hovedorganisasjonens virksomhet ved hjelp av fondsmidler Norsk Arbeidsgiverforening

N.A.F.s Spesialutvalg mottar hvert år rapport fra de bransjer som får midler fra fondet med opplysning om hvordan midlene er anvendt. For 1976 er det mottatt 82 slike beretninger. Flesteparten av mottakerne anvender samtlige midler som de får og mer til, mens andre ikke nyttiggjør midlene fullt ut. Som et totalt gjennomsnitt viser det seg at 92,3 % av de utdelte midler blir anvendt. Som nevnt i foregående års rapport er det fortsatt en del mindre avtaleområder som ikke har funnet anvendelse for sin del av Opplysnings- og utviklingsfondets midler. N.A.F.s forhandlingskontorer har i årets løp tatt kontakt med representanter for enkelte mindre og mellomstore bransjer for å få en viss opplæringsprosess i gang. Dette har lyktes i en del tilfelle. Et engere utvalg innen N.A.F. har vært enkelte bransjer behjelpelig med

å analysere bransjenes opplæringsbehov. I de fleste tilfelle vil dette være et nyttig utgangspunkt for å tilrettelegge en hensiktsmessig opplæring med midler fra Opplysnings- og utviklingsfondet.

I årets løp er det holdt regelmessige møter i det såkalte opplæringsforum hvor representanter for de forskjellige bransjer møtes, spesielt representanter som er engasjert i opplæringsvirksomhet i de respektive bransjer.

Landsorganisasjonen

Opplysnings- og utviklingsfondets midler som er tilført LO, har som tidligere vært nyttet i samsvar med fondets statutter.

En forespørsel fra N.A.F. vedrørende bruk av midler til studieaksjonen «Solidaritet 77» ble avklart partene imellom i møte.

Storparten av midlene har vært nyttet til å gjennomføre den systematiske tillitsmannsskolering på alle plan sentralt og lokalt.

I tillegg har bedriftsdemokratiseringen vært videreført i samsvar med økte krav på denne sektor. Disse kurs har også i 1976 vært knyttet til Østråt i det vesentlige. Men også ellers i landet har disse kurs vært økende.

Miljø- og verneskoleringen var i 1976 av stor betydning og omfang. I tillegg til stor egenaktivitet med kurs og seminarer, har man vært sterkt engasjert i fellesskoleringen som følge av avtale mellom N.A.F.—LO og Statens Arbeidstilsyn.

Samarbeidskursene LO/N.A.F. har hatt øking i 1976.

I tillegg til den trinnvise tillitsmannsskolering, bedriftsdemokrati, miljø- og vernekurs, samt særskilte emnekurs, har LO-skolens trinn I og II med henholdsvis 6 og 9 ukers kurs vært gjennomført på Sørmarka.

Det har vært investert betydelige beløp i evaluering, vurdering og nyprodusering av undervisningsmaterieil. Faglig grunnkurs er revidert. Videre utvikling av metodikk og pedagogikk er startet ved at fondet har gitt stønad til et prosjekt for å vurdere hele den faglige skolelingsvirksomheten.

I 1976 ble det gitt betydelig støtte til lokalt faglig studiearbeid i bedriftsklubbene og fagforeningene. I tillegg har de faglige studiekonsulenter vært i virksomhet for å utvikle det lokale faglige studiearbeid.

De faglige studiesentra er blitt langt flere i 1976. En rekke faglige undervisningsledere har vært i arbeid i tilknytning til disse studiesentra, og virksomheten stiger merkbart fra år til år.

I likhet med tidligere år er det gitt stipend til Genèveskolen og Manchesterskolen. Videre til en rekke kurs og seminarer i utlandet. Dels for å bedre språkkunnskaper og dels på rent faglig grunnlag.

1976 var et meget aktivt år i den faglige studievirksomhet innen de områder som Fondsstatuttene fastsetter.

Landsorganisasjonens skole Sørmarka og kursstedet Østråt.

Styrets sammensetning:

Formann: Einar Strand. Nestformann: Alf Frotjold. Sekretær: Birger Breivik. Styremedlemmer: Thor Andreassen, Harry Jørgensen, Arild Kalvik, Gunnar Torp, Thorvald Karlsen og Sverre Bakken.

Varamenn: Leif Haraldseth, Knut Lier, Knut Westgård, Arne Løken, Edgar Eliassen og Målfrid Cederstrøm.

Det er tilsatt 29 personer, derav 3 på deltid, på Sørmarka og 6 personer på Østråt.

Per Sjøstad sluttet som vaktmesterassistent i november 1975. Som ny vaktmesterassistent ble tilsatt Jens Egil Haug.

Ellers har det vært følgende tilsetninger:

På kjøkkenet: Marit Børsheim Haug og Solbjørg Kjelgård.

I rengjøringen: Vigdis Mikalsen.

I barnehagen: Inger Foss og Wenche Granbakken.

Jette Raabo Larsen sluttet som bibliotekar i november 1976.

Brit Marit Hope er tilsatt med 25 uketimer.

AOF flyttet i august måned materiellutviklingsseksjonen til Sørmarka. Arne Semmerud, Eli Pettersen og Truls Gerhardsen har vært tilknyttet seksjonen.

Roald Potulski har arbeidet som stipendiat ved skolen ett år. Han sluttet ved årsskiftet. De siste månedene var Potulski knyttet til materiellutviklingsseksjonen.

Styret har hatt fire møter og har behandlet 59 saker.

Leieprisen LO/AOF ble vedtatt forhøyet til 500 000 kroner med virkning fra 1. januar 1977.

Sørmarka og Østråt ble tilmeldt den nye forsikringsordningen — samleforsikring — mellom LO/Samvirke med virkning fra årsskiftet 1975/76.

Sammen med arkitekt Sveinhaug er det lagt opp til moderne vedlikeholdsrutiner for skolen med rutinebeskrivelser for generaloppussing hvert 12. år, vedlikeholdsinspeksjon hvert 3. år og kvartalsvis vedlikeholdskontroll.

Avdeling B fikk full oppussing i løpet av året.

I tilknytning til badstuene er det innredet avslapningsrom, og i avd. C er det i tillegg innredet et moderne trimrom for hele skolen.

Bedriftslegen har hatt inspeksjon på Sørmarka, og han fant forholdene meget tilfredsstillende.

Barnehagen ble gjort ferdig og tas i bruk fra årsskiftet. Den gir plass til 8 barn under skolepliktig alder. Barnehagen er godkjent av departementet.

Biblioteket er videre utbygd med moderne litteratur. Først og fremst LO-skolen, men også flere og flere korte kurs får stadig bedre kontakt med biblioteket. Dette vil forsterke seg etter hvert som Voksenopplæringslovens bestemmelser om deltakerstyrt undervisning blir gjennomført.

For Østråt har det gjennom året vært gjennomført ordinært vedlikeholdsarbeid.

AOF arbeider, gjennom et eget utvalg, med utviklingsplaner for Sørmarka. Det gjelder både kurs og kurstyper og andre aktiviteter som eventuelt bør overflyttes til skolen. Styret arbeider parallelt med en vurdering av bestående anlegg og en eventuell videre utbygging av skolen.

I forbindelse med dette arbeidet hadde styret en konferanse i november måned hvor følgende deltok:

Styret, representanter for Rådgivende utvalg, for det AOF-utvalget som vurderer framtidig drift, fra skolens ledelse samt arkitekten for personalboligene og administrasjonsbygget.

Forslag til utbygging vil foreligge i løpet av våren 1977.

LO-skolen.

Det er kjørt tre trinn I med 70 elever og ett trinn II med 24 elever.

Studieturen for trinn II ble denne gang lagt til Årdal.

Opplegget og gjennomføringen av studieturen var vellykket.

Oversikten nedenfor viser belegget de fire siste årene:

	1973	1974	1975	1976
Antall personer som har besøkt skolen	7 149	6 644	7 140	7 777
Dagsbesøk	2 598	2 320	2 770	3 270
Elever	4 551	4 324	4 370	4 507
Persondøgn	24 856	25 399	23 622	24 310
Gjennomsnittsbelegg: 43 u.	ca. 83 p.	ca. 84 p.	ca. 78 p.	ca. 81 p.
à 7 døgn, 115 rom til 1973 ..	64 %	65 %	61 %	63 %

Belegget har fordelt seg slik:

	1973	1974	1975	1976
Dagsbesøk	75	65	77	69
Korte kurs 1—4 dager	70	66	69	67
Lange kurs 5 dager eller mer	105	110	110	126
Avlyste kurs	24	33	31	30
Tap av persondøgn	2 663	3 558	4 375	4 250
Tap av persondøgn etter leie- avtalens punkt 3—4	630	2 369	3 276	2 775
Østråt — persondøgn		4 246	4 589	

Ringsaker folkehøgskule.

Styrets sammensetning: Einar Strand, formann, Kristian Gundersen, Ole Ormseth, Knut Aagesen, Ole Knapp, Aage Søgård, Mary Haug og Kristian Haugen jr.

Fra og med skoleåret 1976—77 velger også elevene representant til eierstyret. Representant i inneværende skoleår er Bjørn Sandnes. Styret har i perioden holdt to møter.

Undervisningsstyrets sammensetning: Ole Ormseth, formann, Kristian Gundersen, Knut Aagesen, Rolf N. Svendsen. Dessuten møtte elevrådets formann.

Undervisningsstyret har i perioden holdt seks møter.

Det er ikke foretatt grunnleggende endringer i skolens faglige og pedagogiske opplegg.

De obligatoriske fagene er: Historie, samfunnsfag, psykologi, litteratur og gymnastikk. Norsk er blitt valgfag.

Hovedgruppene er de samme som i forrige skoleår, dvs., husstellgruppe, formingsgruppe, journalistgruppe, sosialgruppe og samfunnsstudiegruppe. Hovedgruppene har fra 7 til 12 uketimer undervisning; i sine hovedfag.

I skoleåret 1976—77 undervises det i følgende valgfag: organisasjonskunnskap, økologi, familiespørsmål, norsk, engelsk, ideologi, etnografi, drama, teater, forming, matstell, foto, maskinskriving og gymnastikk.

Ideologi, etnografi og drama er nye fag ved skolen.

Skolen har for øvrig et nært samarbeid med bedrifter og institusjoner, lokalsamfunnet, og nytter disse i arbeidet med samfunnsorienterte emner og fag.

I juni 1976 deltok en gruppe elever fra skolens teatergruppe under Bergmannsdagene på Røros. De oppførte teaterstykket «Hvem graver gull i dagene?» av forfatteren Magne Thorsen. Stykket er en dramatisering av den store Follaldskonflikten og bygger fullt ut på et

autentisk kildemateriale. Stykket ble oppført ved en rekke arrangementer på Røros og dessuten i Folldal, der om lag 400 mennesker overvar forestillingen i Folldal samfunnshus.

Skolen har de siste årene intensivert markedsføringsarbeidet. Gjennom AOF blir skolens folder spredd til flere tusen deltakere på helge- og ukeskurs. En rekke AOF-foreninger tar dessuten inn en omtale av skolens tilbud i sine kurskataloger.

Flere forbund har årlig omtale av skolen i sine fagblader. Dessuten blir det distribuert plakater til en rekke større arbeidsplasser.

Arbeiderpressen tar inn reportasjepreget stoff som produseres av elevene ved skolens journalistgruppe.

Markedsføringsarbeidet har ført til at skolen har lyktes i år:

1. Holde oppe en relativt høy gjennomsnittsalder på elevene. Den er inneværende skoleår ca. 20 år. Guttene er noe eldre.
2. Innslaget av ungdom med arbeidslivserfaring er økt.

De elevene som selv er organisert, eller har organiserte foreldre, får stipend fra fagbevegelsen. I de siste årene har en rekke forbund økt sine bevilgninger, slik at elever med tilknytning til fagbevegelsen har fått gunstigere vilkår enn tidligere.

I skoleåret 1975—76 hadde skolen 77 elever. Til skoleåret 1976—77 søkte ca. 400 om opptak. 76 elever ble tatt opp.

Skolen har 20 tilsatte. Det er 10 lærere fordelt på faste poster og timelærerstillinger. Kjøkken og renhold: 7 tilsatte, dessuten internathusmor. 1 vaktmester og 1 kontorfullmektig.

Knut Aagesen er skolens rektor.

Fagforeningskvinnenes studiefond

Fagforeningskvinnenes studiefond har som formål å yte stipendier til kvinnelige medlemmer av Landsorganisasjonen i Norge som dyktiggjør seg for arbeid i organisasjonen, eller som trenger omskolering fra et yrke til et annet.

Da tidligere medlem av styret, Oddbjørg Lothe, avgikk ved døden, ble det på møte i LOs Utvalg for familiespørsmål i møte den 5. april 1976 valgt nytt styre bestående av:

Liv Buck, LO, formann, Evy Buverud Pedersen, LO, sekretær, og Harriet Andreassen, Norsk Arbeidsmandsforbund, styremedlem.

Det er i 1976 avholdt 3 møter, den 8. mars, 2. juli og 22. oktober.

Fondet har i 1976 bevilget følgende stipend:

Etter søknad fra Alida Storhaug, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, om dekning av tapt arbeidsfortjeneste for kurset på Forsvarets Høyskole 11.—16. januar 1976, er det bevilget *kr. 600,00*.

FAGFORENINGSKVINNENES STUDIEFOND

Taps- og vinningskonto pr. 31/12 1976

Utbetalt stipend i 1976	kr.	600,00	Bankrenter i 1976	kr.	1 199,08
Overskudd	»	599,08			
		<hr/>			<hr/>
		Kr. 1 199,08			Kr. 1 199,08
		<hr/>			<hr/>

Status pr. 1. januar 1977

AKTIVA:

Bankinnskudd pr. 1/1 1977		
Landsbanken A/S		
12 måneders oppsigelse	kr.	21 068,80
		<hr/>
	Kr.	21 068,80
		<hr/>

PASSIVA:

Kapital pr. 1/1 1976	kr.	20 469,72
Overskudd pr. 31/12 1976	»	599,08
		<hr/>
	Kr.	21 068,80
		<hr/>

Oslo, 31. desember 1976
7. januar 1977

Regnskapet revidert.

Oslo, den 31/1 1977.

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Revisjonskontoret.

Arne G. Strangel.
Statsaut. revisor.

6. Internasjonalt arbeid — Utenrikspolitik

Fagbevegelsens arbeid med internasjonale spørsmål skjer på flere måter. Viktige i denne sammenheng er norske myndigheter og mellomstatlige institusjoner der fagbevegelsen er representert eller kan møte, som: EFTA, enkelte av FNs organer, OECD—TUAC, ILO, Nordisk Ministerråd, Nordisk Råd, UNIDO m.fl. Det gjelder også internasjonale faglige organisasjoner som Nordens faglige Samorganisasjon, Den europeiske faglige Samorganisasjon og Den Frie Faglige Internasjonale. Dertil kommer de faglige felleskonferansene mellom øst- og vest-europeiske fagbevegelser og de tosidige kontaktene mellom fagbevegelsen i øst og vest.

Solidaritetsarbeidet med støtte- og hjelpevirksomhet skjer gjennom Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS), med LOs internasjonale kontor som sekretariat, og med LO, Norsk Folkehjelp og Arbeidernes Opplysningsforbund som utøvende organer.

En av de viktigste oppgavene i 1976 har vært arbeidet med den internasjonale sysselsettingssituasjon. Her er det tatt initiativ overfor EFTA, og videre arbeidet med en vest-europeisk faglig-politisk konferanse i 1977, foruten drøftinger med fagbevegelsen i USA, innenfor TUAC i OECD og innenfor Euro-LO. Av de øvrige viktige oppgaver nevnes arbeidet med Euro-LOs kongress i april 1976, utarbeidelsen av handlingsprogrammer i NFS og omorganiseringen av NFS' arbeid, deltakelsen i havrettsarbeidet, ILO-virksomheten, omorganiseringen av Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité, opplegg for et mer omfattende u-hjelps- og støttearbeid, samt forberedelse av den faglige øst—vest konferansen i 1977. I tillegg til dette er det gjennom den nordiske samarbeidskomitéen mellom landsorganisasjonene og arbeiderpartiene gjort framstøt for å effektivisere det internasjonale partisamarbeid med henblikk på et europeisk og internasjonalt faglig/politisk samarbeid.

Nordens faglige Samorganisasjon (NFS)

Tor Aspengren er valgt som NFS' formann fram til sommeren 1977. Den andre representanten i NFS' styre er hovedkasserer Einar Strand. På styremøtene har LO vært representert ved Aspengren, Strand eller

Odd Højdahl og Kaare Sandegren. NFS' presidium leder arbeidet mellom styremøtene, og består av formannen, Tor Aspengren, nestformann Gunnar Nilsson (svensk LO) og generalsekretæren Richard Trælnes (norsk LO). Sekretariatet ligger i Stockholm. Det er gjort vedtak om å utvide sekretariatet. I 1976 har det vært holdt to formannsmøter, hvorav ett behandlet inntektsforhandlingene i Norden.

NFS' oppgaver spenner over samarbeid om felles faglige spørsmål og koordinering av de nordiske organisasjoners arbeid i DEFS, FFI, øst—vest-samarbeidet, TUAC og ILO. Dessuten er NFS samarbeidsorgan for støttetiltak, u-hjelp og i politiske spørsmål som Spania, Portugal, Chile og Sør-Afrika. NFS er videre samordningsorgan for fagbevegelsen overfor Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. NFS arbeider også med samarbeidsoppgaver innenfor lønns- og inntektspolitikk, arbeidsmarkedspolitiske spørsmål, økonomisk politikk m.v.

Den 6. og 7. mai ble det avholdt en større konferanse i Göteborg hvor en gjennomgikk NFS' organisasjon og oppgaver. Styret har under behandling konferansens anbefalinger. Konferansen anbefalte følgende hovedoppgaver for NFS:

— Faglig samarbeid mellom medlemsorganisasjonene (LO-Norge, LO-Sverige, LO-Danmark, SAK-Finland, AI-Island, TCO-Sverige, FTF-Danmark og TOC-Finland — samlet medlemstall ca. 6 millioner) uten noe overnasjonalt preg, i sammenheng med den økonomiske og den alminnelige samfunnsutvikling i de nordiske land.

— Samarbeid mellom medlemsorganisasjonene i forhold til Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd, Kultursekretariatet, Den nordiske Investeringsbank, det nordiske industri- og energipolitiske samarbeid.

— Koordinering av medlemsorganisasjonens arbeid i DEFS, FFI, TUAC, ILO, EFTA og for øst—vest-arbeidet.

NFS har fire komitéer som behandler mer spesifikke spørsmål:

- økonomi og sysselsetting, herunder energi, industriutvikling og næringsliv,
- demokrati og innflytelse, herunder bedriftsdemokrati og økonomisk demokrati,
- flernasjonale selskaper og arbeidsmiljø,
- sosial- og familiepolitikk, samt forsikring.

Hvert år avholdes én eller to faglige konferanser. I 1976 har det vært én konferanse — om NFS' framtid. Konferansen om lønnstakerfonds, økonomisk demokrati og bedriftsdemokrati ble utsatt til januar 1977. For 1977 er det planlagt konferanser som skal behandle fagbevegelsen og forskningen og en ny økonomisk verdensordning.

Et arbeidsprogram på grunnlag av de hovedtrekk som det er vist til ovenfor, ble vedtatt av styret 8. oktober. Samme styremøte vedtok også

nye statutter for organisasjonen. Det ble vedtatt et eget familiepolitisk program, et fellesprogram for faglig utdanning, yrkesutdanning og utdanning generelt, foruten et fellesprogram for ikke-nordisk innvandring til Norden.

NFS legger stor vekt på samarbeid og kontakt med det parlamentariske organ Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. NFS har et nyttig og åpent forhold til Nordisk Råd og rådspresidiet. Ministerrådet, som blir et viktig politisk organ, har vært mer tilbakeholdne når det gjelder samarbeid med NFS.

Etter en rekke kontakter har Ministerrådet nå oversendt NFS forslag til retningslinjer for samarbeidet. Ministerrådet har utarbeidet to programmet: arbeidsmiljø og sosialpolitikk. NFS har deltatt i arbeidet med disse. NFS' arbeidsmarkedspolitiske program fra 1975, ble lagt til grunn for arbeidet.

Den nordiske investeringsbanken ble opprettet i 1976. Denne vil bli viktig for fagbevegelsen, og NFS arbeider derfor for å oppnå samarbeid og innflytelse, men har foreløpig ikke nådd fram.

Foran DEFS' kongress i april drøftet NFS' styre og en arbeidsgruppe opplegget for kongressen. Et sentralt dokument på kongressen var det økonomisk-politiske program som gjennom koordinering i NFS og forarbeid til kongressen, i sterk grad har fått preg av nordiske synspunkter.

Foran styremøtene i DEFS holdes det fast forberedende møte for de nordiske representantene. De nordiske organisasjoners innflytelse i europeisk og internasjonal fagbevegelse har økt som følge av samarbeidet i NFS.

En arbeidsgruppe har utarbeidet forslag til retningslinjer for samarbeid mellom medlemsorganisasjonene når det gjelder faglig u-hjelp og støttetiltak. Styret har fulgt opp dette i januar 1977. Hovedpunktene i retningslinjene er å styrke FFI som prosjekt- og samarbeidsorgan, samarbeid mellom NFS-organisasjonene om opplæring av eksperter, utveksling av informasjon, samarbeid med NORAD og de tilsvarende DANIDA, Danmark, og SIDA, Sverige, samt opplegg for visse nordiske faglige fellesprosjekter. NFS har opprettet et eget utvalg for Sør-Afrika.

I det faglige støttearbeidet har en i NFS særlig samarbeidet i Chile-saken i form av støtte til den forbudte chilenske landsorganisasjonen CUT og arbeidet i FFIs Chile-komité. Samarbeidet har dessuten omfattet Sør-Afrika, Spania og Portugal.

NFS' sekretariat deltar i møtene i den nordiske samarbeidskomitéen mellom arbeiderpartier og landsorganisasjoner. Sekretariatet var med på forberedelsene av handlingsprogrammet som ble vedtatt av den nordiske arbeidskongressen i november 1976.

En nordisk fellesdelegasjon besøkte den sovjetiske landsorganisasjoner, AUCCTU, sommeren 1976. En annen delegasjon besøkte Ungarn i november. Formannen i den amerikanske landsorganisasjonen, AFL-CIA, George Meany, er innbudt til å besøke Norden våren 1977.

LO har hatt følgende representasjon i utvalg og arbeidsgrupper: Arbeidsmarkedspolitikken: Odd Højdahl, Familiepolitikken: Liv Buch, Flernasjonale selskaper: Karl Nandrup Dahl, Forsikrings-spørsmål: Thorleif Holth, Sør-Afrika: Einar Strand og Vesla Vetlesen, Arbeidsmiljø: Børre Pettersen, og Informasjonsutvalget: Per Haraldsson og Knut Ribu.

Den Européiske Faglige Samorganisasjon

EURO-LO består nå av 31 organisasjoner fra 18 vest-européiske land med ialt 39 mill. medlemmer. Sist innmeldte organisasjon (1976) er General Workers' Union, Malta, og den greske landsorganisasjonen, GSSE. Sonderingene om medlemskap for den kommunistiske landsorganisasjonen, CGT, Frankrike, fortsatte i 1976.

DEFS har holdt 6 styremøter i 1976: 17. februar, 21. april, 10. juni, 1. oktober, 13.—14. november og 9.—10. desember. LO har vært representert ved Tor Aspengren eller Odd Højdahl, samt Kaare Sandegren.

På kongressen i London i april møtte Tor Aspengren, Odd Højdahl, Otto Totland, Åge Pettersen, Albert Uglem, Evy Buverud Pedersen og Kaare Sandegren.

I komitéen for demokratisering av økonomien, der Kai Aagård møter, har en konsentrert arbeidet om flernasjonale selskaper.

Utvexling av informasjon om inntektsutviklingen og økonomisk utvikling foregår i et eget utvalg, der Øistein Gulbrandsen møter.

Kongressen i 1976 valgte som ny generalsekretær Mathias Hinterscheid fra CGT-Luxembourg, etter Theo Rasschaert, FGTB-Belgia. Til ny visegeneralsekretær etter Peer Carlsen, LO-Danmark, ble valgt Sven Erik Sterner, LO-Sverige. Heinz Oscar Vetter, DGB-Vest-Tyskland, ble gjenvalgt som formann for en ny periode.

Viktigst sak på kongressen var behandlingen av forslag til handlingsprogram, hvor avsnittet om økonomisk politikk var det sentrale. Dette er preget av nordisk tankegang om økonomisk politikk, etter at de nordiske medlemsorganisasjoner la ned betydelig arbeid i forberedelsen. Dokumentet omhandler arbeidsledighet og prisstigning, demokratisering av økonomien, flernasjonale selskaper, energi, likestilling, ny internasjonal økonomisk verdensordning, demokrati og frihet i Europa, avspenning, sikkerhet og samarbeid i Europa, fremmedarbeidere og situasjonen i Nord-Irland. I avsnittet om økonomisk politikk foreslås tiltak både av EFTA og EF.

Programmet er nå et grunnlagsdokument om økonomisk politikk for fagbevegelsen i Vest-Europa.

Kongressen ga styret i oppdrag å utarbeide et handlingsprogram for arbeidsmiljø og likestilling. Det var enighet om å drive fram samarbeid mellom regjeringene i EF og EFTA om representasjon i flernasjonale selskaper og om å kreve internasjonal rett og konsultasjon i grupper av selskaper og representasjon i styret i dominerende selskaper. Forberedelse av et handlingsprogram for flernasjonale selskaper i Vest-Europa ble programfestet.

I energispørsmålet, hvor styret ble pålagt å følge utviklingen nøye og å opprette en energigruppe, krevde kongressen utvikling av nye energiformer, statlig kontroll av ressurser og statlig deltakelse i oljeselskaper, samt anvendelse av kjernekraft kun under forutsetning av miljøbevaring og sikkerhet. I en uttalelse om ressurser på kontinentalsokelen ber en om «gradvis å utvikle utvinningen av tilgjengelige ressurser», «så sant det er forenlig med prispolitikken».

Hovedprogrammet inneholder også en prinsipperklæring om politisk demokrati, for avspenning Øst-Europa—Vest-Europa og iverksettelse av Helsingfors-avtalen fullt ut. For fremmedarbeiderne kreves lik behandling, men det understrekes at sysselsettingsproblemet i u-land må løses ved økonomisk utvikling der og økt innsats for dette fra i-landene.

EURO-LO spilte en sentral rolle under EFs trepartskonferanse (regjeringsmedlemmer, fagbevegelsen og arbeidsgivere) i mai 1976 om økonomisk politikk og sysselsetting. Det ble slått fast at målet for landene i EF, må være full sysselsetting i 1980. Høsten 1976 begynte EURO-LOs medlemsorganisasjoner i EFTA-landene, sammen med EURO-LOs sekretariat og styre, forberedelsene til en liknende konferanse i EFTA. Hensikten var å få fastslått full sysselsetting som målsetting også i denne del av Vest-Europa. Bakgrunnen var OECDs ministerråds og de store industrilands tilsidesettelse av full sysselsetting som målsetting for den økonomiske politikk. En rekke uttalelser fra styret i DEFS i 1976 har understreket kravet om en aktiv økonomisk politikk og full sysselsetting i Vest-Europa. Disse henvendelser er gått til regjeringene og EF og EFTA.

Styret i EURO-LO har støttet utviklingen av EFTA (Det europeiske frihandelsforbund — 7 stater) til en aktiv organisasjon for økonomisk-politiske saker. DEFS' sekretariat har møte- og talerett i den konsultative komité i EFTA.

Styret fattet i 1976 prinsippvedtak om opprettelsen av et europeisk faglig institutt for utredninger og faglig opplæring.

DEFS har påbegynt arbeidet med et handlingsprogram for arbeidsmiljøspørsmål.

Samarbeidet med de spanske medlemsorganisasjoner UGT og STV har fortsatt.

I 1976 godkjente styret et opplegg til organisasjon av det europeiske faglige ungdomsarbeidet. Erik Nilsen fra LO-Norge har representert Norden i dette arbeidet.

Et felles handlingsprogram for likestilling er under utarbeidelse i komitéen for likestilling. Evy Buverud Pedersen deltar fra LO. I EURO-LOs arbeid deltar bransjekomiteer bestående av forbund fra forskjellige land. Bransjekomiteene er ikke medlemmer av EURO-LO. Retningslinjer for medlemskap i bransjekomiteene er vedtatt av styret. Forbund tilsluttet landsorganisasjonene som er med i EURO-LO har medlemsrett. Det har bydd på problemer i 1976 at enkelte ikke ønsker å trekke inn forbund tilsluttet kristelige medlemsorganisasjoner i DEFS, og heller ikke forbund tilsluttet den kommunistiske landsorganisasjonen CGIL, Italia, som er tilsluttet DEFS.

DEFS' kvinneutvalg

Det har i 1976 vært ett møte i det samlede utvalg den 18.—19. november i Brussel, Belgia, og dessuten et utvidet utvalgsmøte 17.—18. juni i Verviers i Belgia.

Arbeidsutvalget har hatt 3 møter. Representanter fra utvalget deltok i et trepartsmøte med EF-kommisjonen og arbeidsgiverorganisasjoner i EF-landene. I trepartsmøtet deltok fra Norden Susanne Voldby, FTF, Danmark.

Trepartsmøtet behandlet «Lik behandling av menn og kvinner når det gjelder sosial sikkerhet».

Fra de nordiske land er det gjennom NFS' familiepolitisk utvalg fremmet en rekke forslag til DEFS kvinneutvalg.

Det ble foreslått endringer i et framlagt forslag til resolusjonstekst om «Sysselsetting av kvinner i Europa». Endringsforslagene ble innarbeidet i resolusjonsteksten og den er senere godkjent av DEFS eksekutivkomité.

Til det forslag til Handlingsprogram for DEFS som ble lagt fram for Kongressen i London i april 1976, ble det fra Norden foreslått et eget avsnitt om likestilling.

Etter vedtak på Kongressen ble den opprinnelige tekst beholdt, men med en tilføyelse om at det skulle utarbeides et særlig Handlingsprogram for kvinner. Kvinneutvalget ble pålagt å utarbeide et forslag til tekst for DEFS eksekutivkomité.

Fra Nordens side er det utarbeidet et fullstendig forslag til tekst til Handlingsprogram for kvinner. Denne teksten sammen med andre bakgrunnsdokumenter er nå under bearbeiding i kvinneutvalget.

LOs representant i DEFS' kvinneutvalg, har vært Evy Buverud Pedersen.

Frie Faglige Internasjonale

Landsorganisasjonen i Norge deltar aktivt i FFI's arbeid. FFI informerer medlemsorganisasjonene regelmessig gjennom magasinet «Free Labour World» og bulletinen «Trade Union News». Organisasjonen har gjennom sine medlemsorganisasjoner et stort kontaktnett i alle verdensdeler. FFI har dessuten regionale samarbeidsorganisasjoner for alle verdensdeler.

FFI har fortsatt sitt hovedkvarter i Brussel, og ellers kontorer i Genève, New York og Tokio.

FFI hadde ved utgangen av 1976 120 medlemsorganisasjoner i 88 land, omfattende i alt ca. 55 mill. fagorganiserte.

FFI's sekretariat representerer internasjonal fagbevegelse i FN og FN's særorganisasjoner. Representanten i Genève er sekretær for arbeidergruppa i ILO.

Landsorganisasjonen i Norge, i samarbeid med de andre nordiske medlemsorganisasjonene, går inn for å styrke FFI. En har lagt opp til at FFI konsentrerer mer av sine ressurser om arbeidet for å påvirke de ledende industrilands regjeringer til å føre en økonomisk politikk som tar hensyn til fagbevegelsens krav. I 1976 har sysselsettingsspørsmål og virkemidler mot inflasjon stått i forgrunnen. LO går her inn for en koordinert innsats mellom FFI og de andre internasjonale og regionale faglige organer som den faglige konsultative komité ved OECD-TUAC, EURO-LO og NFS.

På ILO's verdenskonferanse for økonomi og sysselsetting i juni 1976, spilte representantene for FFI's sekretariat og medlemsorganisasjonene en framtreddende rolle. Målsettingen er å skaffe fram arbeidsplasser så vel i i-land som u-land. FFI gikk bl.a. inn for sterkere innsats for å organisere ufaglærte i byene og landarbeiderne. LO sluttet seg til denne grunnholdning.

FFI arbeider for en ny økonomisk verdensordning, ved henvendelser til OECD, FN, Pengefondet, UNCTAD, og andre internasjonale organer om en økonomisk politikk som følger fagbevegelsens solidaritetslinje overfor u-landene. FFI har et eget arbeidsutvalg for økonomisk politikk under ledelse av Clas Erik Odhner fra Landsorganisasjonen i Sverige.

FFI har som oppgave å koordinere faglige holdninger overfor de flernasjonale selskaper. Det er et samarbeid mellom FFI og yrkessekretariatene, foruten med de andre internasjonale faglige organer og medlemsorganisasjonene. FFI er engasjert i påvirkning av FN's arbeid med et internasjonalt regelverk for flernasjonale selskaper.

FFI har forsterket innsatsen for å sikre faglige og demokratiske rettigheter. I 1976 har en spesielt konsentrert arbeidet med å sikre disse

alminnelige rettigheter for lønsmottakerne i Spania og for den fargede befolkning i Sør-Afrika.

Landsorganisasjonen i Norge og Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité samarbeider med FFI om hjelp til det sørlige Afrika. I september 1976 utarbeidet FFI et eget handlingsprogram for Sør-Afrika. FFI har økt sin innsats i solidaritetsarbeidet, spesielt med hjelp til faglig utdanning og organisasjonsarbeid i u-land.

Samarbeidet med CUT (Chiles forbudte landsorganisasjon) fortsetter i FFI som i medlemsorganisasjonene. Det er gitt betydelig økonomisk støtte til CUTs arbeid, foruten at FFI og bl.a. medlemsorganisasjonene i Norden har gitt CUT politisk støtte.

Midlene til støttearbeidet samles i FFIs Solidaritetsfond som særlig de nordiske, tyske og nederlandske landsorganisasjoner bidrar til. Norsk LOs bidrag for 1976 vil bli nyttet i samband med et særskilt samarbeidsprosjekt FFI—AIS for faglig utdanning i Afrika.

I januar 1976 holdt FFI et symposium om multinasjonale selskaper, i Lusaka, Zambia, der 70 faglige ledere fra afrikanske landsorganisasjoner deltok. Karl Nandrup Dahl fra LO i Norge deltok som foreleser. FFIs generalsekretær, Otto Kersten, og det øvrige sekretariat driver en utstrakt reise- og kursvirksomhet. Gjennom dette arbeidet forsøker FFI å styrke undertrykte fagbevegelsers arrangementer og kurs i nye, eller nylig frigjorte, fagorganisasjoner. Kampen for demokrati og mot diktatur er en av FFIs viktigste oppgaver.

FFIs 1. mai-manifest for 1976 var viet «økonomisk trygghet og sosial rettferd» og skisserte fagbevegelsens arbeidslinje for å løse verdens-krisen.

På FNs menneskerettighetsdag 10. desember 1976 oppfordret FFI alle medlemsorganisasjoner til å demonstrere for menneskerettigheter under henvisning til uretten som skjer spesielt i Sør-Afrika. Som kjent ble denne oppfordring fulgt opp i Norge i regi av Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité.

En har også i 1976 forsøkt å styrke FFI, bl.a. ved å forsøke å få den amerikanske landsorganisasjonen AFL-CIO til å gjenoppta sitt medlemskap i FFI.

FFI har til nå hatt betenkeligheter mot det faglige samarbeid mellom øst og vest.

Tor Aspengren er varamann for den danske LO-formannen til FFIs styre. Liv Buck er medlem av FFIs komité for kvinnespørsmål. Einar Strand er med i revisjonsutvalget. Erik Nilsen ble i 1976 valgt som ny formann i FFIs komité for ungdomsspørsmål.

Faglig samarbeid øst—vest

Landsorganisasjonen har arbeidet for å utvikle øst-vest samarbeidet i 1976. LO har knyttet kontakter med en rekke øst-européiske landsorganisasjoner. Høsten 1976 besøkte Tor Aspengren, Tor Halvorsen og Kaare Sandegren landsorganisasjonene i Øst-Tyskland, Ungarn og Romania. Nestformannen i LO-Polen og formannen i LO-Tsjekkoslovakia har besøkt Norge i 1976.

Tor Halvorsen deltok i en fellesdelegasjon fra NFS til Sovjetunionen. Fungerende formann i den sovjetiske landsorganisasjonen — AUCCTU — og lederen for den internasjonale avdeling, besøkte Norge i 1976.

LOs internasjonale sekretær Kaare Sandegren besøkte i 1976 DDR, Polen og Tsjekkoslovakia.

Tor Aspengren besøkte Ungarn i november 1976 i forbindelse med et internasjonalt møte for arbeiderbevegelsens reisebyråer.

Programmene for besøkene i Øst-Europa er blitt utvidet til også å omfatte møter med klubbtiltitsmenn og arbeidstakerne på bedrifter. Under samtalene i Øst-Europa har en fra norsk LOs side tatt opp politisk mer vanskelige spørsmål som f.eks. skyteepisodene ved grensa mellom Øst- og Vest-Tyskland og myndighetenes reaksjoner mot streikende arbeidere i Polen.

Den kontakt og det tillitsforhold som er opparbeidet trass i ulike ideologiske oppfatninger, ulike politiske systemer og en viss gjensidig skepsis, har gitt begge parter anledning til å ta opp og framkomme med oppfatninger som ikke ville vært mulige uten denne kontakten. LOs representanter har gitt uttrykk for at en ønsker kontakter østover og at en vil legge grunnlag for et samarbeid både ut fra fredspolitiske hensyn og fordi Øst- og Vest-Europa knyttes økonomisk nærmere sammen. Selv med de tilstramninger en har sett i Øst-Europa den senere tid, den negative økonomiske utvikling og den uklare periode som de øst-européiske samfunn, arbeidstakerne og organisasjonene der nå gjenomgår, er denne linjen opprettholdt av LO. Det er etter LOs oppfatning ikke ønskelig å bryte kontakten. Behovet for å åpne kanaler og kontakt er heller økende.

Regjeringens viktige og kompliserte forhandlinger med øststatene er ytterligere et argument for å opprettholde kontaktene med fagbevegelsen i Øst-Europa.

I samtalene har en rekke saker vært drøftet: De faglige konferansene mellom øst- og vest-européiske fagbevegelser, den økonomiske utvikling og tilnærming øst—vest, prisproblemene i Øst- og Vest-Europa, arbeidsmiljøproblemene, naturmiljøet og den faglige utvikling i hvert land. I enkelte tilfeller er det gjort vedtak om utvekslinger.

Fra øst-européisk side ønsker en å fortsette og utvikle videre kontak-

ten og samarbeidet med vest-européisk fagbevegelse. De norske synspunktene om å føre videre samarbeidet om arbeidsmiljøet og bekjempelse av naturforurensningene har fått støtte.

I 1976 har en forberedt den multilaterale faglige konferansen mellom øst og vest. Denne er fastsatt til 5.—6. mars 1977 og vil finne sted i Genève. Et innledende møte om dette samarbeidet fant sted i 1974 og den første konferansen i mars 1975. De fire européiske faglige medlemmene av ILOs styre er hovedansvarlige for konferansene. Som styremedlem i ILO er Olaf Sunde fra LO med i denne gruppen. Konferansen i 1977 har vært forberedt i 1976 av en arbeidsgruppe med representanter fra landsorganisasjonene TUC (Storbritannia), DGB (Vest-Tyskland), AUCCTU (Sovjetunionen) og fra norsk LO/NFS, (Kaare Sandegren). Rapporter er innhentet fra alle deltakerorganisasjonene om hva de har utrettet med hensyn til anbefalingene om bedring av arbeidsmiljøet fra konferansen i 1975.

Enkelte landsorganisasjoner — også i Norden — inntar en dels skeptisk holdning til samarbeidet øst—vest. Den amerikanske landsorganisasjonen og dets sekretariatets ledelse i FFI, er motstandere av samarbeidet. Det samme gjelder enkelte av yrkesinternasjonale. Dette er med å komplisere arbeidet.

Konferansen i 1977 vil drøfte videre arbeidsmiljøet i Øst- og Vest-Europa, samt det framtidige samarbeidet. Den britiske landsorganisasjonen har fremmet forslag om å ta opp tillitsmannsopplæringen som et nytt emne for framtidig samarbeid. Den foran nevnte arbeidsgruppa har laget en rapport i forbindelse med forslaget.

Landsorganisasjonen har lagt særlig vekt på forholdet til den sovjetiske landsorganisasjonen. Den tidligere LO-formannen Sjelepins avgang skapte noe uklarhet om AUCCTUs holdning til kontaktene mellom fagbevegelser i øst og vest. Den midlertidige ledelse som ble etablert etter Sjelepins avgang, har imidlertid gjort det klart at AUCCTU vil fortsette den samarbeidslinje som ble fulgt under Sjelepins ledelse. Kontakten med landsorganisasjonen i Ungarn har vært særskilt god.

LO var representert ved Østersjø-konferansen i 1976 med Karl Nandrup Dahl som innleder.

Den rådgivende komité i EFTA (Consultative Committee)

Komitéen består av representanter for fagbevegelsen, arbeidsgivere, industriforbund, og sammenslutningene for bankvesen og handel i EFTA-landene. Formannen i EFTAs ministerråd er også formann for komitéen. I mai 1976 gjorde de faglige representanter, etter initiativ fra norsk LO, et framstøt for å aktivisere EFTA-samarbeidet i lys av

den internasjonale nedgangen og opprettelsen av det vest-européiske frihandelsmarkedet fra 1977. Forslaget gikk ut på at EFTA-organer skal drøfte den økonomiske politikk, at EFTA-sekretariatet styrkes med dette for øyet, og at en representant fra organisasjonene gis rett til å møte i Ministerrådet ved behandling av rapporter fra komitéen. Dessuten ble det foreslått en særskilt treparts-konferanse innen EFTA om økonomisk politisk og sysselsetting, endelig at en ut fra det nye frihandelsområdet omfattende hele Vest-Europa, finner det nødvendig med praktisk samarbeid mellom EFTA og EF om økonomisk politikk og sysselsetting. De øvrige norske organisasjonene i komitéen, Norsk Arbeidsgiverforening, Industriforbundet og Norges Handelsstands Forbund, arbeidet aktivt for forslaget. Forslaget møtte sterk motstand fra østerrikske arbeidsgivere, men de ga seg, og meget hard motstand fra sveitsisk regjerings- og arbeidsgiverhold. De ble etter hvert isolert i de møter hvor saken ble behandlet.

Rådet i EFTA gjorde i november 1976 vedtak som stort sett fulgte det faglige forslaget. (Handelsminister Hallvard Bakke, som norsk regjeringsrepresentant, de respektive departementer i Oslo og delegasjonen i Genève, ga vesentlige bidrag for de endelige resultater.)

Det foreslåtte trepartsmøte om sysselsettingen i EFTA-området ble fastlagt til februar 1977. Forhandlingene om bakgrunnsdokument og erklæring møtte motstand hos sveitsiske regjerings- og arbeidsgiverrepresentanter. Deres holdninger til økonomisk politikk, priser og sysselsetting svarer nærmest den holdning en finner hos vest-tyske myndigheter.

Trepartsmøtet har vært ment som en forberedelse til et senere toppmøte i EFTA, hvor økonomi og sysselsetting skal være hovedemner.

Det skisserte opplegg for aktivisering av EFTA med hensyn til sysselsettingspolitikk og økonomisk politikk, må ses i sammenheng med at den nordiske samarbeidskomité av arbeiderpartier og landsorganisasjoner i april 1976 gjorde vedtak om å sammenkalle en konferanse for sosialistiske/sosialdemokratiske partier og landsorganisasjoner i Vest-Europa om økonomisk politikk og sysselsetting. Møtet er fastsatt til 1.—3. april 1977 i Oslo. Landsorganisasjonen i Norge og Det norske Arbeiderparti er hovedansvarlige for konferansen. Hensikten er å skape en felles holdning mellom partier og fagbevegelser i Vest-Europa for en aktiv økonomisk politikk som setter full sysselsetting som hovedmål.

Videre må forslagene overfor EFTA og det faglig/politiske Europa-møtet, ses i sammenheng med EURO-LOs program for økonomisk politikk fra kongressen i 1976 og styrets erklæring om den økonomiske politikken fra høsten 1976. Dessuten må det ses i sammenheng med ut-

talelsene fra FFIs økonomiske utvalg og FFIs styre, til opplegget for et faglig fellesmøte i TUAC-OECD før OECDs ministerrådsmøte og de større industristaters toppmøte, og i sammenheng med Aspen-grens, Haraldsehts og Sandegrens samtaler med den amerikanske landsorganisasjonen i Washington i september 1976 om økonomisk politikk og sysselsetting.

Landsorganisasjonen har, som det framgår av dette, forsøkt å spille en aktiv rolle for å snu det alvorlige tilbakeslag for internasjonal økonomi og sysselsetting, med sikte på å oppnå et internasjonalt samarbeid om en aktiv økonomisk politikk og full sysselsetting.

EURO-LO arbeider overfor både EFTA og EF. DEFS' økonomiske program gjelder hele Vest-Europa. Sekretariatet er representert i EFTAs rådgivende komité.

Norsk LOs representanter i Den konsultative komité har vært Odd Højdahl og Kaare Sandegren.

Den rådgivende faglige komité (TUAC) i OECD

OECD er samarbeidsorganisasjonen for regjeringene i de industrialiserte demokratiske land i Vest-Europa og Nord-Amerika, foruten Japan, Australia og New Zealand. Organisasjonen har betydelige oppgaver når det gjelder økonomisk politikk, energi, og forholdingene mellom de rike og fattige land. TUAC gir mulighet til å påvirke dette arbeidet fra faglig hold. Komitéen består av landsorganisasjonene i de vestlige land, unntatt den sosialistisk-kommunistiske landsorganisasjonen CGIL, Italia, og den kommunistiske landsorganisasjonen CGT, Frankrike. Amerikansk LO, AFL-CIO, vendte i 1976 tilbake til TUAC. Det er et positivt skritt for arbeidet for å bringe amerikansk fagbevegelse tilbake til det organiserte faglige samarbeid. I OECD er det også en rådgivende komité, BIAC, for representanter fra arbeidsgiver- og industriorganisasjonene.

TUAC søker å påvirke arbeidet i OECD ved kontakt og konsultasjoner med embetsmannskomiteer og sekretariatet, samt statsråder. TUAC utarbeider meldinger og utredninger om fagbevegelsens syn på økonomisk politikk, sysselsetting, energi, osv.

Av viktige begivenheter i 1976 var forhandlingene mellom regjeringer, TUAC og BIAC om regler for flernasjonale selskapers atferd, som ble vedtatt av Ministerrådet 21. juni 1976. Både sentralt overfor OECD og overfor myndighetene i de enkelte land, søkte fagbevegelsen å påvirke utformingen av regelverket. Dette er et skritt framover, men reglene baserer seg på frivillighet og må følges opp. Regelverket dekker generelle retningslinjer, regler om informasjon, konkurranse, finansiering, skatt, sysselsettings- og faglige forhold, samt teknologi.

TUAC har i betydelig grad engasjert seg i sysselsettings-, politiske og økonomiske spørsmål. Den internasjonale nedgangen 1974—77 har økt betydningen av OECDs økonomiske analyser og samarbeidet om økonomisk politikk mellom regjeringene.

Flere av de store industriland (Vest-Tyskland, USA, Japan, Frankrike) har ført en passiv økonomisk politikk bygd på foreldede oppfatninger, og lagt større vekt på å dempe prisstigningen enn å sikre sysselsettingen. OECDs ministerråds og sekretariatets økonomiske retningslinjer i 1976 ble preget av dette. Det samme gjaldt toppmøtet i Puerto Rico sommeren 1976 mellom USA, Frankrike, Forbundsrepublikken Tyskland, Japan, Storbritannia og Italia. Dette til tross for at de økonomiske eksperter i OECDs sekretariat, TUAC og de mindre lands regjeringer konsekvent går inn for en aktiv økonomisk politikk. Det er for 1977 planlagt en større samling i TUAC forut for det ventede toppmøte i OECD om økonomisk politikk.

Svend Backe Vognbjerg, dansk LO, er formann i TUAC. Belgieren Henri Bernard er generalsekretær. Staben er meget liten, bare 4 personer. NFS har stilt Hans Engmann fra TCO-Sverige til rådighet for TUAC under arbeidet med regelverket for flernasjonale selskaper. Clas Erik Odhner fra LO-Sverige leder en arbeidsgruppe i TUAC for økonomisk politikk. Han er nå knyttet til TUAC for ett år. Styrking av TUAC kan skje ved at eksperter og medarbeidere fra landsorganisasjonene stilles til rådighet for særoppdrag.

Norsk LOs representant i TUAC er Odd Højdahl.

Forholdet til amerikansk fagbevegelse

I 1975 tok LO initiativ til gjenoppbygging av et nært forhold til amerikansk fagbevegelse. Det har vært en rekke gjensidige kontakter og besøk i den anledning, og målsettingen fra 1975 er nådd med Aspengrens møte med AFL-CIO i september. Etter at den amerikanske landsorganisasjonen — AFL-CIO — meldte seg ut av FFI i 1968—69 og LO utvidet sine kontakter med øst-européiske fagorganisasjoner og arbeidet for en tverrpolitisk faglig samorganisasjon i Vest-Europa, kom LOs forhold til AFL-CIO i bakgrunnen. Ledelsen i AFL-CIO var og er innbitte motstandere av øst—vest kontakter i faglig regi.

Samtidig viser utviklingen i internasjonal økonomi, sysselsetting, energi, arbeidsmiljø, transport, ressurser, osv., nødvendigheten av kontakt mellom vest-européisk og nord-amerikansk fagbevegelse. For norsk fagbevegelse teller det også med at Norge og USA er allierte i et sikkerhetspolitisk samarbeid, at Norges økonomi er knyttet til den

nord-amerikanske og at vi har felles interesser når det gjelder sjøtransport og handel.

De drøftinger og gjensidige besøk som har funnet sted, og vårt arbeid for å få AFL-CIO med i TUAC-OECD, førte til norsk LOs besøk hos AFL-CIO. Samtalene viste at det på flere felter, som økonomisk politikk og sysselsetting, boligbygging, energispørsmål, helse- og sosialpolitikk er store likhetspunkter i holdninger hos amerikansk og norsk fagbevegelse. AFL-CIO går inn for en aktiv økonomisk politikk i USA, noe som er av stor betydning for vest-européisk, nordisk og norsk økonomisk aktivitet og sysselsetting.

Enkelte norske forbund har god kontakt med amerikanske fagforbund, dels gjennom yrkesinternasjonale, dels direkte. I september 1976 deltok Kaare Sandegren i et besøk hos fire amerikanske metallforbund, sammen med en gruppe fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Den nordiske samarbeidskomité av arbeiderpartier og landsorganisasjoner

Samarbeidskomitéen består av arbeiderpartiene i Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island, og av landsorganisasjonene i de samme land, unntatt Island. Fra LO møter vanligvis medlemmene i samarbeidskomitéen LO—DNA, samt LOs internasjonale sekretær. Tre møter er holdt i 1976. Av særskilt interesse var møtet på Klekken i august 1976, hvor solidaritets- og støttearbeid, samt den internasjonale økonomiske situasjon ble drøftet.

Det er enighet om å samarbeide om solidaritets- og u-hjelpsarbeidet. Med hensyn til den internasjonale økonomiske situasjon vedtok Samarbeidskomitéen å innby til en faglig-politisk vest-européisk konferanse av landsorganisasjoner og arbeiderpartier våren 1977 om økonomisk politikk og sysselsetting. Uttalelsen om den internasjonale økonomi rettet kritikk mot de større industristater for deres passive økonomiske politikk og fordi de ikke har prioritert full sysselsetting høyt nok. Samarbeidskomitéen gjorde høsten 1976 forberedelser til den nordiske arbeiderkongressen som fant sted 24.—25. november i Helsinki. En partisekretærgruppe forberedte utkast til handlingsprogram. Fagbevegelsen kom etter hvert med i dette arbeidet, samordnet gjennom NFS. Et manifest, forberedt av Reiulf Steen, DNA, ble vedtatt på kongressen. Dette angir nordisk arbeiderbevegelses prinsipielle holdninger til samfunnsutviklingen, arbeidets egenverdi, eiendomsrett, sysselsettings- og arbeidsmarkedspolitik, likestilling, økonomisk demokrati og bedriftsdemokrati, og solidaritet over landegrensene.

De faglige representanter la særlig vekt på aktivisering og styring

av internasjonal økonomisk politikk og nordisk arbeiderbevegelses særlige ansvar for dette.

Handlingsprogrammet ble drøftet i grupper, og Samarbeidskomitéen fikk i oppdrag å utarbeide endelig program.

Samarbeidskomitéen skal dessuten ha ansvaret for oppfølgingen av programmet, særlig i samband med internasjonal økonomi og den europeiske faglig/politiske konferanse i 1977. Samarbeidskomitéen ble bedt om å trekke opp retningslinjer for industri- og energipolitikk, ta de nødvendige initiativ i samband med det nordiske arbeidsmarkedsprogram, undersøke muligheter til innsats på distriktpolitikken område (Nordkalotten), påvirke iverksettelsen av det nordiske ministerråds arbeidsmiljøprogram og arbeide for lønnstakerinnflytelse i nordiske organer, samt utarbeide en felles linje for sosial- og industripolitikken.

Bilaterale kontakter med Israel, Egypt, Tanzania og Botswana

Listen over besøk viser de ulike to-sidige kontakter, særlig i Øst-Europa og De forente stater. Det nære forhold til landsorganisasjonen i Israel, HISTADRUT, bør nevnes spesielt. Det er ivaretatt i samband med nær kontakt med Histadruts representant i Norden og tre delegasjonsbesøk i Israel i 1976. LO arbeider for å sikre midler til stipendiater fra utviklingsland til Histadruts afro-asiatiske faglige institutt.

LO har bygd opp forholdet til den egyptiske landsorganisasjonen. Den nye formannen i organisasjonen, Saad Ahmed, besøkte Norge i november 1976. Samtalene med Ahmed omfattet situasjonen i Midt-Østen, internasjonal faglig arbeid, utviklingen i Egypt, osv. Det ble avtalt gjensjitt i Egypt i 1977. Norsk LO og landsorganisasjonen i Egypt er enige om å samarbeide om utdanningsspørsmål, bl.a. i form av et tillitsmannskurs for egyptiske fagorganiserte våren 1977, et besøk for studier av AOF i Norge, og et stipend for en egyptisk tillitsmann for opphold ved LO-skolen Sørmarka.

Høsten 1976 besøkte en norsk delegasjon Tanzania og landsorganisasjonen TANU.

Det er innledet kontakt med den faglige organisasjonen i Botswana.

Faglig/politisk samarbeid internasjonalt

De nordiske arbeiderkongresser med representanter for landsorganisasjonene og arbeiderpartiene bygger på erkjennelsen av nødvendigheten av et nært faglig/politisk samarbeid i Norden. Det faglig/politiske samarbeidet i Norden må utvikles videre, og vil bl.a. ha sitt grunnlag i det vedtatte handlingsprogram som den nordiske samarbeidskomitéen skal arbeide videre med.

LO har i 1976 drøftet dette med DNA, og tatt spørsmålet opp i NFS, i EURO-LO og overfor Sosialistinternasjonalens representanter. Også i vest-européisk sammenheng vil et nærmere faglig/politisk samarbeid være viktig. LO har foreslått et nærmere samarbeid mellom arbeiderpartier og fagorganisasjoner i Vest-Europa med sikte på felles opp-treden både overfor organisasjoner, regjeringer, mellomstatlige organer og overfor arbeidsgiversiden og de flernasjonale selskaper.

DNA har sluttet seg til disse synspunkter. Synspunktene er videre tatt opp med Sosialistinternasjonalen og dens nye formann Willy Brandt.

Internasjonalt ungdomsarbeid.

Nordens faglige Samorganisasjon.

Det har i løpet av året ikke vært holdt noe ungdomsmøte eller annen ungdomsaktivitet for NFSs medlemsorganisasjoner. De nordiske organisasjoner har forsøkt å koordinere sin deltakelse i ungdomsaktivitetene i Den europeiske faglige Samorganisasjon og Den frie faglige Internasjonale.

Den europeiske faglige Samorganisasjon.

DEFS har hatt en omfattende ungdomsaktivitet i 1976, i første rekke seminarer for unge fagorganiserte. Aktivitetene har vært finansiert ved bl. a. støtte fra det europeiske ungdomsfond og det europeiske ungdomssenter under Europarådet. Landsorganisasjonen i Norge har vært invitert til samtlige og har deltatt i noen av dem. Det vises til beretningen for LOs ungdomsutvalg.

Samtlige aktiviteter i 1976 har behandlet arbeidsledigheten blant unge i Vest-Europa og utdanningspolitikken slik aktivitetsprogrammet for 1976 ble fastlagt av DEFS' 1. ungdomskonferanse i Düsseldorf 27.—29. november 1975. Rapportene fra seminarene er samlet i et eget dokument som skulle ha vært behandlet av generalforsamlingen for DEFS' ungdomsarbeid i 1976, men dette møtet er utsatt til våren 1977. Etter denne behandlingen vil dokumentet bli lagt fram for DEFS' ansvarlige organer som forslag til DEFS' program for ungdomsspørsmål.

Forslaget for organiseringen av DEFS' ungdomsarbeid fra Düsseldorf-konferansen i 1975, ble vedtatt av DEFS' eksekutivkomité i juni.

Hovedpunktene i organisasjonsmønsteret går ut på:

Hvert tredje år samles representanter for alle DEFS' 31 medlemsorganisasjoner til en ungdomskonferanse tilsvarende konferansen i Düsseldorf:

Det opprettes et DEFS' ungdomsutvalg med representanter fra 15 av medlemsorganisasjonene. Utvalget holder møter tre ganger i året.

Etter en fastlagt fordelingsnøkkel byttes 8 av de 15 ut hvert år og erstattes med 8 nye. Dette skal skje på et årlig møte (generalforsamlingen) hvor representanter fra alle DEFS' medlemsorganisasjoner er representert. Det årlige møtet skal behandle virksomheten i foregående år, planlegge neste års virksomhet og velge et koordineringsorgan/styre for ungdomsarbeidet på tre medlemmer. Styret skal ha det daglige ansvaret for virksomheten sammen med DEFS' sekretariat i Brussel. Styret består i dag av en representant for de tre italienske medlemsorganisasjonene, en representant for den sveitsiske landsorganisasjonen SGB og Erik Nilsen fra Landsorganisasjonen i Norge.

Fordelingsnøkkelens for ungdomsutvalget innebærer at minst én av de nordiske medlemsorganisasjonene alltid vil være med i utvalget. Landsorganisasjonen i Norge og FTF, Danmark, har vært med det første året. LO i Norge går ut av utvalget fra og med kommende generalforsamling. Norden vil da bli representert med FTF, Danmark, LO, Sverige, AIS, Island, LO, Finland og TCO, Sverige. Det tredje arbeidsåret går FTF og svensk LO ut og inn kommer LO, Danmark og TCO, Finland.

Den frie faglige Internasjonale.

FFIs kongress i Mexico i 1975 vedtok å prioritere ungdomsarbeidet. Kongressen sluttet seg til forslagene fra FFIs ungdomskomite om å legge mesteparten av ungdomsvirksomheten til utviklingslandene og komitéens forslag til ungdomsprogram for FFI.

Ungdomskomiteen som ble valgt etter FFIs forrige kongress i London, fortsetter også etter Mexico-kongressen. Erik Nilsen, Landsorganisasjonen i Norge, er fortsatt representant for de europeiske FFI-organisasjonene i ungdomskomiteen. De øvrige medlemmene kommer fra Asia (Malaysia), Afrika (ny representant blir utpekt i 1977) og Latin-Amerika (Mexico).

Ungdomskomiteen har hatt en rekke aktiviteter for unge fagorganiserte i utviklingslandene i 1976 og driver fortsatt trenings- og aktivitetssentra for unge arbeidere i Afrika og Asia.

Komiteen har hatt ett møte i 1976. Det ble holdt i Sveits den 28. og 29. oktober i forbindelse med et informasjonsseminar om ILOs sysselsettingskonferanse. På dette møtet ble E. Nilsen valgt til ny formann i komiteen.

Forholdet til myndighetene

Landsorganisasjonen har fortsatt fulgt Regjeringens utenrikspolitiske virksomhet. LO har vært særlig aktiv i utviklingshjelpsspørsmål og når det gjelder internasjonal økonomi og sysselsetting, debatten om bunden/ubunden hjelp i samband med den voldsomme økingen av norsk utviklingshjelp og arbeidet for norske investeringer i u-land. LO har deltatt i FN-møter (FNs særsesjon i 1975, UNCTAD i 1976, FNs generalforsamling i 1976), og det har vært kontakt mellom LO, Utenriksdepartementet, Handelsdepartementet og Stortingets Utenrikskomité i samband med utarbeidelsen av St.meld. nr. 94 og komitéens innstilling. LOs tilslutning til hovedprinsippene i meldingen er gitt til kjenne. Senere har LO deltatt i arbeidsgrupper vedrørende retningslinjer for statlig støtte til investeringer i utviklingsland og vedrørende etableringer og tiltak i samband med økt avgang for varer fra utviklingslandene til Norge. LO og forbundene deltar også i UD's forberedende arbeid i forbindelse med UNICO (FNs industriutviklingsorganisasjon). Det er løpende kontakt også med NORAD om utviklingshjelpssaker og i samband med opplegg av faglig u-hjelp og om formulering av nye retningslinjer for støtte til frivillige organisasjoners u-hjelp. LO er representert i NORADs styre (Leif Haraldseth).

LO er engasjert i Handelsdepartementets arbeid for kontakt mellom industriutviklingen i u-land og norsk industri. Ett eksempel er Vietnam. Odd Højdahl har deltatt i en delegasjon til Vietnam for å drøfte industri- og handelssamarbeid.

Landsorganisasjonen har hatt god kontakt med Handelsdepartementet og UD i samband med det faglige utspill i EFTA (mai 1976) om økonomisk politikk og sysselsetting i Vest-Europa og aktivisering av EFTA på dette felt.

LO er engasjert i rådet for internasjonalt økonomisk samarbeid og i Norges Eksportråd.

En rekke henvendelser er gjort til Regjeringen i samband med situasjonen i det sørlige Afrika, Chile, Spania og Portugal. I de fleste tilfeller er hjelp ytt og en positiv holdning vist. LO er representert i den norsk-portugisiske blandede kommisjon og en representant for LO (Kaare Sandegren) er norsk representant i EFTAs utviklingsfond for Portugal.

Landsorganisasjonen og forbundene har fulgt havrettsforhandlingene nøye, dels ved hyppige møter med ledelsen for havrettsforhandlingene, dels ved representasjon i forhandlingsdelegasjonen (Karl Nandrup Dahl med Kaare Sandegren som varamann).

ILO-konferansen 1976.

ILOs 61. arbeidskonferanse ble holdt i Genève i dagene 2.—23. juni 1976. Den norske delegasjonen til konferansen hadde følgende sammensetning:

Regjeringsrepresentanter:

Underdirektør Halldor Heldal, delegasjonens formann, byråsjef Reidar Webster, konsulent Odd Bruaas, underdirektør Odd Friberg, underdirektør Idunn Heldal Haugen, 1. ambassadesekretær Harald Høstmark, stortingsrepresentant Kåre Kristiansen og konsulent Tore Toreng, Utenriksdepartementet.

Arbeidsgiverrepresentanter:

Siviløkonom Erik Hoff, h.r.advokat Arne Jacobsen, overlege Terje Due Strand, avdelingssjef Lars Chr. Berge, hotelleier Eva Harbitz, direktør Sven Rodtwitt og kommunaldirektør Leif Skag.

Arbeidstakerrepresentanter:

H.r.advokat Olaf Sunde, sekretær Leif Haraldseth, sekretær Edgar Eliassen, forhandlingssjef Kjell-Henrik Henriksen og generalsekretær Odd T. Svensen.

Det vil av ovenstående se ut som om Norsk Arbeidsgiverforening har vært gitt adgang til å møte med en større delegasjon enn Landsorganisasjonen. Dette er ikke riktig. Forklaringen på at det er ført opp et større antall konferansedeltakere på arbeidsgiversiden enn på arbeidstakersiden er at N.A.F. har ført opp samtlige sine deltakere både på Arbeidskonferansen og på den Sysselsettingskonferansen som fant sted samtidig, mens LO bare har ført opp på Arbeidskonferansen de som tok aktivt del i denne og således utelatt de som bare deltok på Sysselsettingskonferansen.

Arbeidstakerrepresentantene ble fordelt på de forskjellige komitéene således: Leif Haraldseth — trepartskomitéen, Edgar Eliassen, Kjell-Henrik Henriksen og Odd T. Svensen ble samtlige påmeldt i sykepleierkomitéen. Olaf Sunde ble ikke påmeldt noen av de komitéene som ble opprettet idet arbeidergruppen satte Sunde inn som sin representant i fullmaktskomitéen.

SELVE ARBEIDSKONFERANSEN

Til behandling forelå følgende dagsorden:

- I. Generaldirektørens rapport.
- II. Finans- og budsjettspørsmål.
- III. Rapporter om gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner.
- IV. 3-partsordning for fremme av gjennomføring av ILO-standarder.
- V. Arbeidsmiljø: Luftforurensning, støy, rystelser.
- VI. Arbeidsforhold for sykepleierne.
- VII. Rapport fra arbeidsgruppen for ILOs struktur.

I alt 123 land var representert på Arbeidskonferansen med ca. 1450 delegater, rådgivere og observatører.

Den irske arbeidsministeren Michael O'Leary ble valgt til president for konferansen. Som visepresidenter ble valgt Ernst Bienert, regjeringsrepresentant fra Øst-Tyskland, Antonio Vitaic Jakasa, arbeidsgiverrepresentant fra Argentina og Mustapha Makhlof, arbeiderrepresentant fra Tunesia.

TREPARTSORDNING FOR GJENNOMFØRING AV ILOs STANDARDER

Etter innstilling fra komitéen som hadde til behandling for 2. gang spørsmålet om 3-partssystemet på det nasjonale plan når det gjelder ratifikasjon og gjennomføring av ILO-konvensjoner, vedtok konferansen én konvensjon og én rekommendasjon på dette område. Målsettingen med disse to instrumentene er å sikre arbeidernes og arbeidsgivernes medvirkning på det nasjonale planet når det gjelder den formelle og reelle gjennomførelsen av vedtatte ILO-instrumenter.

RAPPORTENE OM GJENNOMFØRING AV ILOs KONVENSJONER OG REKOMMANDASJONER

Etter innstilling fra komitéen vedrørende den praktiske etterlevelse av ratifiserte konvensjoner, ga konferansen uttrykk for alvorlig bekymring når det gjelder de vedvarende problemene i Burma med hensyn til organisasjonsfriheten og i Chile når det gjelder diskriminering i sysselsettings-spørsmål. Konferansen pekte på at det i disse to landene forelå en vedvarende unnlattelse av å etterleve bestemmelsene i de konvensjonene som disse to landene hadde ratifisert vedrørende disse forholdene.

Konferansen påpekte videre de problemene man sto overfor i Etiopia, Haiti, Indonesia, Liberia, Philippinene, Tanzania, Uganda, Sovjet, Uruguay og Paraguay når det gjelder praktiseringen av forskjellige ILO-standarder som disse land hadde forpliktet seg til å etterleve. Konferansen henstilte til regjeringene i disse landene å gjøre sitt ytterste for å rette på de forholdene som det var pekt på til neste års konferanse.

LUFTFORURENSNINGER, STØY, RYSTELSER

Komitéen som hadde til behandling spørsmålet om luftforurensninger, støy og rystelser på arbeidsplassene, kom fram til et forslag om en konvensjon supplert med en rekommendasjon. Innholdet av disse to instrumentene tar sikte på å beskytte arbeidstakerne på en bedre og mer effektiv måte mot de farer og ulemper som luftforurensninger, støy og rystelser fører med seg under arbeidet.

Denne saken var oppe til første gangs behandling og vil derfor først neste år komme opp til endelig sluttbehandling.

ARBEIDSFORHOLDENE I SYKEPLEIEN

Komitéen som hadde til utredning forholdene i sykepleiersektoren, la fram et utkast til bestemmelser som dekker hele problemkomplekset for sykepleiersektoren omfattende arbeidsforhold, utdanning, karrieremuligheter, lønnsforhold, arbeidstid og hviletid, forebyggende helsetiltak, trygde-rettigheter osv.

Også denne saken var oppe til 1. gangs behandling slik at det man kom fram til på årets Arbeidskonferanse bare vil danne grunnlaget for den videre diskusjon på Arbeidskonferansen i 1977 hvor de endelige vedtakene vil bli fattet. Det er meget som tyder på at behandlingen neste år vil resultere i at man vil komme til å vedta en konvensjon supplert med en rekommendasjon.

En av de bestemmelsene som man kom fram til, har i norsk oversettelse følgende ordlyd:

«Sykepleierpersonell skal ha adgang til å nekte å utføre spesielle handlinger dersom utførelsen av disse vil være i strid med deres religiøse, moralske eller etiske overbevisning»

De nordiske regjeringsrepresentantene foreslo denne bestemmelsen sløyfet. En sløyfing av denne bestemmelsen ville innebære at det da ville være opp til hvert enkelt land å gi regler på dette område slik som vi har gjort når det gjelder abortspørsmålet. Tar man derimot inn en slik bestemmelse i instrumentet, vil de landene som ratifiserer instrumentet være forpliktet til å gjennomføre de reglene som er sitert ovenfor i de lover og bestemmelser som regulerer arbeidet i sykepleiersektoren. Dette kan føre til at enkelte land som ellers hadde kunnet ratifisere instrumentet, av denne grunn ikke finner å kunne gjøre dette.

Den største svakhet ved bestemmelsen slik den nå lyder, er at den ubegrenset overlater til det enkelte individ i sykepleien å avgjøre hvilke handlinger vedkommende vil nekte å medvirke til uten at det i instrumentet er antydnet noen som helst begrensning for denne retten. Nær sagt alt kan påberopes å stride enten mot vedkommendes religiøse, moralske eller etiske overbevisning.

Dette synes å være å gå for langt i favør av sykepleierpersonalet på bekostning av pasienten. I en konflikt mellom hva som må gjøres for en pasient og hva en ansatt i sykepleien skal kunne nekte å medvirke til av religiøse, moralske eller etiske grunner, må hensynet til pasienten gå foran hensynet til den ansattes religiøse, moralske eller etiske oppfatning.

Saken har også en rent kollegial side, idet en bestemmelse som denne kan føre til en svært ujevn fordeling av arbeidet blant de ansatte.

ILOs STRUKTUR

Når det gjelder ILOs struktur, så har det i en årrekke vært arbeidet med å finne fram til visse strukturendringer. Spørsmålet har i første rekke dreiet seg om å få opphevet de faste setene på regjeringssiden i ILOs styre. Etter den nåværende ordning velges samtlige arbeidstaker- og arbeidsgiverrepresentanter i ILOs styre, mens 10 av de 28 plassene som regjeringene har i ILOs styre ikke besettes ved valg, men går til de 10 viktigste industri-land. Strukturspørsmålene går imidlertid vesentlig videre enn dette. De går på så vel geografisk fordeling som på fordeling etter politiske systemer og også i forhold til I-land og U-land. I de senere år har arbeidet med disse spørsmålene vært overlatt en spesiell arbeidsgruppe. Noe resultat fra dennes arbeid foreligger imidlertid ikke og det ble derfor besluttet å forlenge mandatet for denne gruppen med ytterligere ett år.

RESOLUSJONENE

På grunn av at man i 1976 parallelt med Arbeidskonferansen, skulle ha gående en annen like stor konferanse — nemlig Verdens Sysselsettingskonferanse — var det nødvendig å begrense arbeidsomfanget for Arbeidskonferansen så meget som mulig. Som et ledd i dette, hadde generaldirektøren oppfordret til ikke å sende inn resolusjonsforslag til årets arbeidskonferanse. Hensikten med denne oppfordringen var at man skulle slippe å sette opp en egen resolusjonskomité og slippe å belaste plenumsbehandlingen i Arbeidskonferansen med behandlingen av resolusjoner.

Til tross for denne oppfordringen var det sendt inn tre resolusjonsforslag. Samtlige fra arbeidstakerhold i de kommunistiske statene.

Det ble derfor likevel nødvendig å sette opp en resolusjonskomité. FFI som hadde vært med på å treffe avtale om at man skulle etterkomme Generaldirektørens anmodning om ikke å fremme resolusjonsforslag og som av denne grunn ikke hadde sendt inn noe slikt forslag, inntok det standpunkt at de faglige organisasjonene som sto i eller som FFI hadde noe

samarbeid med, ikke burde være representert i resolusjonskomitéen. Resolusjonskomitéen fikk av denne grunn en mer ensidig sammensetning fra arbeidstakersiden enn hva den ellers ville ha fått.

Det viste seg snart at selve oppsettingen av resolusjonskomitéen innebar en vesentlig belastning for det arbeid som ellers skulle utføres på de to konferansene. Dette ga seg særlig utslag i at det var vanskelig å få berammet møter i resolusjonskomitéen uten at disse kolliderte med andre viktige møter. Etter noen tid førte dette til en så vidt komplisert og umulig situasjon at man besluttet å oversende de tre resolusjonsutkastene til ILOs styre uten realitetsbehandling i resolusjonskomitéen og uten videre behandling på selve konferansen.

FULLMAKTSSPØRSMALENE — CHILE

I fullmaktskomitéen forelå det i alt fem klager på fullmaktene. Den ene av disse gjaldt arbeidsgiverrepresentantene for Burma, samtlige de øvrige gjaldt arbeidstakerrepresentantene. Fullmaktskomitéen kom enstemmig til det resultat at samtlige klager — bortsett fra Chile — ikke kunne tas til følge. Når det gjaldt Chile, så delte fullmaktskomitéen seg i et flertall og et mindretall. Flertallet som besto av komitéens formann, regjeringsrepresentanten Ross fra New Zealand og arbeidsgiverrepresentanten Verschueren fra Belgia, fant ikke å kunne ta klagen til følge. Sunde ble derfor stående alene om sitt forslag til konferansen om å underkjenne fullmaktene. Hans forslag om at konferansen skulle underkjenne fullmaktene var begrunnet med at juntaen i Chile hadde oppløst de mest representative organisasjonene og erklært disse for ulovlige og at de organisasjonene som juntaen anerkjente, ikke kunne anses som virkelig representative organisasjoner for arbeidstakerne i Chile i relasjon til ILO. Hans forslag om å underkjenne fullmaktene fikk 136 stemmer. Bare to stemte imot, nemlig den ene regjeringsrepresentanten og arbeidstakerrepresentanten fra Chile. 152 avsto fra å stemme. Samtlige de nordiske regjeringsrepresentantene stemte for Sundes forslag. For at gyldig vedtak skal kunne fattes, må det etter de bestemmelsene som gjelder i ILO til sammen være avgitt så mange stemmer for eller mot et forslag, at dette stemmetall utgjør mer enn halvparten av de delegater som er til stede på konferansen og som har stemmerett. Dette stemmetallet utgjorde i dette tilfelle 231. Som følge av at det bare var avgitt til sammen 138 stemmer for og imot forslaget, var derfor voteringen etter ILOs bestemmelser ikke gyldig og forslaget som følge av dette verken gyldig vedtatt eller gyldig forkastet.

ILOs BUDSJETT FOR 1977

ILOs budsjett er i de senere årene blitt mer og mer anstrengt. Dette skyldes dels prisstigningen. Dels skyldes det at kontingenten til ILO betales i US-dollar, mens vel 70 prosent av ILOs utgifter må betales i Sw.fr. Verdien av US-dollar har i de senere årene stadig falt i forhold til Sw.fr. Dette har ført til at ILO er kommet vesentlig til kort med de midler som er avsatt i US-dollar når disse må veksles om i Sw.fr. og man stadig får færre Sw.fr. for US-dollar.

ILOs budsjett for 1977 ble vedtatt av konferansen med et beløp på US-dollar 79,6 mill. mot US-dollar 81 mill. for 1976. Det er således for det kommende år en direkte nominell reduksjon av budsjettet i tillegg til den reelle verdisynkning som følger av prisstigningen og mulig ytterligere fall i kursen på US-dollar. Som følge av dette var det en uttalt forutsetning at det om nødvendig måtte skjæres ned på antallet ansatte i ILO.

USAs UTMELDELSE AV ILO

Når det gjelder USAs utmeldelse av ILO, så forelå det under denne arbeidskonferansen intet nytt. Utmeldelsen er gitt. Den er ikke kalt tilbake. Omtrent halvparten av utmeldelsesfristen er gått.

USA har aldri lagt skjul på at de ikke ønsker å forlate ILO. Skulle de imidlertid forlate ILO, ville dette bety at ILO derved mister 25 prosent av sine inntekter. Dette er den andelen som USA i dag betaler.

Under årets arbeidskonferanse skjedde det intet som skulle tilskynde USA til å forlate ILO og med det klare ønske som USA har gitt uttrykk for om å fortsette i ILO, kan man bare håpe på at de ikke vil gjennomføre sin utmeldelse.

Oslo, 13. juli 1976.

Olaf Sunde.

ILOs sysselsettingskonferanse.

Parallelt med den årlige arbeidskonferansen, holdt ILO verdens sysselsettingskonferanse i Genève i tiden 4.—17. juni. Landsorganisasjonens deltakere var: Odd Højdahl, Kaare Sandegren og Per Brannsten. Konferansen vedtok en prinsipperklæring og handlingsprogram. I sammendrag inneholder disse:

1. Prinsipperklæringen.

I prinsipperklæringen slås det fast at tidligere utviklingsstrategier ikke har fjernet fattigdom og arbeidsløshet. Det påpekes at undersysselsetting, arbeidsløshet, fattigdom, feilernæring og analfabetisme skyldes så vel nasjonale som internasjonale forhold. Et hovedformål ved de nasjonale utviklingsbestrebelse og ved det internasjonale økonomiske samarbeid må være å oppnå økt, produktiv sysselsetting og tilfredsstillelse av basisbehov hos alle befolkningslag. Sysselsetting framheves som det sentrale virkemiddel for å oppnå en mer rettferdig fordeling av godene i samfunnet samtidig som det gir den enkelte økt sosial status og styrket selvfølelse.

Den private næringsvirksomhet blir tillagt vesentlig betydning i bestrebelsene på å øke sysselsettingen og fremme utviklingen. Det framholdes at arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene må kunne øve reell innflytelse i beslutningsprosessen.

I prinsipperklæringen påpekes også implikasjonene av en slik ny behovsstrategi for det internasjonale samarbeid. Kravet om reformer i verdensøkonomien med sikte på en ny økonomisk verdensordning gjentas. Videre påpekes det at FNs strategi for 2. utviklings-ti-år bør revideres med sikte på å innkorporere en grunnleggende behovsstrategi.

2. Handlingsprogrammet.

Fundamentale behov.

I handlingsprogrammet defineres først de fundamentale behov. Disse deles i to kategorier: først minimumsbehov hva angår privat konsum (mat, klær, husly, inventar). For det annet visse offentlige tiltak og tjenester når det gjelder drikkevann, sanitære forhold, transport, helse og utdanning.

Handlingsprogrammet går så over til å se på hvilke strategier som bør velges for å oppfylle de fundamentale behov i utviklingsland. Det under-

strokes at strukturelle endringer og omfordeling av ressurser (landreformer) ofte vil inngå som nødvendige forutsetninger.

En rekke elementer bør inngå i en behovsstrategi:

- økt sysselsetting og produktivitet med sikte på å øke inntektene hos de dårligst stilte,
- bedre distribusjonsnett,
- øke investeringene med sikte på større produksjon av basisvarer og -tjenester,
- progressiv beskatning,
- sikre nasjonal kontroll over ressursene,
- sikre den økologiske og miljømessige balanse,
- satse på utdanning.

Myndighetene må føre en lønns- og prispolitikk som sikrer den enkelte et minimum av goder. Kvinner, unge, eldre og handikappede må ikke diskrimineres. Utviklingen i landdistriktene forutsettes gitt prioritet med sikte på økt matproduksjon. Dette vil ofte kreve omfordeling og reorganisering, og overføring av hensiktsmessig teknologi.

Tiltak på det internasjonale plan.

Konferansen understreket at tilfredsstillende av basisbehov også er avhengig av internasjonale tiltak. Det vises særlig til kravet om en ny økonomisk verdensordning og drøftelsene innen UNCTAD. Fra arbeidsgiversiden og enkelte vestlige land, særlig USA, ble det påpekt at dette er et område som faller utenfor ILOs kompetanseområde.

Tiltak som skal settes i verk innen ILO. Rekommandasjoner.

Handlingsplanen anbefaler en rekke tiltak som ILO bør iverksette: ILO bør samarbeide med andre FN-organisasjoner med sikte på å iverksette en behovsstrategi. ILOs styre bør anbefale at forskningsvirksomheten innen FN-systemet i større grad rettes inn mot å bistå i gjennomføringen av behovsstrategier.

ILO bør i samarbeid med andre FN-organer og interesserte regjeringer vurdere å iverksette undersøkelser med sikte på å kartlegge fattigdomsproblemene natur, grad og årsak og bistå med å etablere det nødvendige statistiske apparat i de enkelte land med sikte på å formulere behovsstrategier.

I tillegg til å anbefale tiltak for iverksettelsen av en strategi, betones en rekke sentrale aspekter i anstrengelsene for å oppnå full sysselsetting:

- Arbeidskraftpolitikk.
- Teknologi.
- Multinasjonale selskaper.

Arbeidskraftpolitikk. Forflytting av arbeidskraften.

Hva angår den internasjonale bevegelse av arbeidskraft bør det i første rekke satses på å gjøre arbeidsmarkedet mer attraktivt i hjemlandet slik at behovet for utflytting reduseres. Dette bør gjøres gjennom internasjonalt samarbeid. Fremmedarbeidere og deres familier må hjelpes med de vansker de møter i mottakerlandet. Diskriminering må bekjempes.

Sysselsettingspolitikken i de utviklede land bør tilstrebe full sysselsetting. Endringer i den internasjonale økonomi må ikke skje på bekostning av

arbeidstakerne. Det må tas hensyn til truede arbeidsplasser. Tiltak for å lette eventuell omstrukturering må iverksettes (omskoleringstiltak, garanti for lønn i overgangsfasen etc.). Spesielle tiltak må iverksettes til fordel for kvinner, fremmedarbeidere, unge og handikappede.

Teknologi.

Det understrekes at ethvert utviklingsland har rett og plikt til å velge den form for teknologi som det finner hensiktsmessig. Målet må være å oppnå en riktig balanse mellom arbeids- og kapitalintensiv teknologi med sikte på økt produktivitet, sysselsetting og tilfredsstillelse av basisbehov. Konferansen foreslår opprettet nasjonale og regionale sentra for utvikling og overføring av teknologi. Slike sentra vil også fremme internasjonalt samarbeid på dette felt.

Multinasjonale selskaper.

Konferansen var ikke i stand til å nå fram til enighet hva angår de multinasjonale selskapers rolle i utviklingslandene. De forskjellige parters synspunkter (regjeringssiden, arbeidsgiver- og arbeidstakersiden) gjengis som et appendix til sluttokumentet.

Internasjonalt støtte- og u-hjelpsarbeid — Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS) er det sentrale organ for arbeiderbevegelsen i støtte-, u-hjelpssaker og katastrofehjelp. AIS er i 1976 omorganisert og gitt oppgaver som koordineringsorgan for arbeiderbevegelsen i disse spørsmål.

Bakgrunnen for omorganiseringen er ønskeligheten av å øke og effektivisere arbeiderbevegelsens innsats i støttevirksomhet og faglig og annen u-hjelp. Dertil kommer behovet for å sikre faste bidrag til fonds for slik virksomhet. En forutsetning er et utbygd apparat som både kan drive u-hjelp utad eller opplæring o.l. i Norge, som kan skaffe opplysninger og forberede prosjekter, og gjennomføre opplysnings- og innsamlingskampanjer i Norge.

En annen vesentlig faktor er at St.m. 94 om Norges utviklingshjelp, og Stortingets bevilgning åpner for støtte gjennom statlige utviklingsmidler til faglig opplæring av fagorganiserte i u-hjelp. Dertil kommer at statlig u-hjelp ytt gjennom frivillige organisasjoner vil øke og at det er naturlig at arbeiderbevegelsen kanalisere sin del av denne.

Det har vært vurderinger i LO i 1976 at fagbevegelsen bør øke sin virksomhet på disse felter for å fremme levestandard- og sosial utvikling i u-land, for å fremme rettigheter, menneskerettigheter, demokrati og nasjonal frigjøring. En tilsvarende økt vekt legges på dette arbeid av alle landsorganisasjoner i Norden og Europa.

I møte den 5. april 1976 behandlet Samarbeidskomitéen DNA—LO forslag til sammensetning av AIS' styre og råd. Samarbeidskomitéen gjorde slik vedtak:

«*Styret*

1. Samarbeidskomitéen mellom LO og DNA oppnevner formann, nestformann og sekretær i styret for Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité.
2. LO og DNA oppnevner hver 3 representanter og 3 vararepresentanter til styret.
3. Norsk Folkehjelp og AOF oppnevner hver 1 representant og 1 vararepresentant til styret.

Konsultativt råd

4. Det oppnevnes et konsultativt råd bestående av 1 medlem fra hvert fagforbund og 3 fra DNA og 1 fra henholdsvis AOF, AUF, Framfylkingen, Arbeidernes Edruskapsforbund, Kristne Arbeideres Forbund. DNAs Kvinnesekretariat og Norsk Folkehjelp. De enkelte organisasjoner oppnevner sin representant.
5. Rådet holder møter når styret mener det er behov for kontakt, eller om det blir krevd av organisasjon som er medlem av rådet.
6. Rådets møter ledes av styrets formann.
7. Støttekomitéens praktiske virksomhet tillegges LOs internasjonale kontor.»

I Samarbeidskomitéens møte den 3. mai d.å. ble følgende styre oppnevnt:

Formann: Einar Strand.

Nestformann: Kaare Sandegren.

Sekretær: Erik Nilsen.

Fra DNA forelå følgende oppnevning til styret:

Reiulf Steen, vararepresentant Ivar Leveraas.

Leonard Larsen, vararepresentant Bjørn Tore Godal.

Sissel Rønbeck, vararepresentant Alf Hildrum.

Fra LO forelå følgende:

Erling Johansen, vararepresentant Walter Kolstad.

Else Ørbæk, vararepresentant Evy Buverud Pedersen.

Olaf Axelsen, vararepresentant Knut Hakken.

I tillegg kommer 1 representant med suppleant fra Norsk Folkehjelp og AOF.

Etter forslag fra Støttekomitéens arbeidsutvalg, vedtok Samarbeidskomitéen LO/DNA i møte 23. august 1976 følgende regler for saksbehandling i AIS:

- «1. Før en sak settes på sakslista for styrebehandling, skal arbeidsutvalget (formann, nestformann og sekretær) oversende saken for vurdering til den orga-

- nisasjon i AIS som har saken til behandling. Nye saker sendes den organisasjon som arbeidsutvalget mener den hører inn under.
2. Den tilsluttede organisasjon skal deretter avgi uttalelse, fortrinnsvis med innstilling, for sakens videre behandling i AIS.
 3. AIS' arbeidsutvalg vurderer deretter om saken skal settes opp som eget punkt på sakslista, eventuelt om den hører inn under andre saker.
 4. Styret i AIS orienteres om alle saker.
 5. I samsvar med vedtektene for AIS — § 3 — orienteres Samarbeidskomitéen om styrets arbeid. I samsvar med samme paragraf forelegges alle større saker Samarbeidskomitéen til avgjørelse.
 6. Rådets medlemmer tilstilles protokoller fra styrets møter.

Når det gjelder det praktiske arbeid er det enighet om å legge dette og oppbyggingen av ekspertise på bl.a. søknadsprosedyre for statlig støtte til Norsk Folkehjelp. Den har ansvaret for praktisk gjennomføring i samarbeid med øvrige organer som Arbeidernes Opplysningsforbund. Folkehjelpa har dessuten ansvaret for de regnskapsmessige sider ved økt engasjement fra arbeiderbevegelsen basert på statlige midler, dels egen kapital framskaffet av arbeiderbevegelsen selv.»

Formannen konkluderte med at AIS' arbeid settes på dagsordenen for LOs kongress og DNAs landsmøte i 1977.

Som et ledd i oppbyggingen er det i tillegg til omorganiseringen av AIS tilsatt en sekretær i Norsk Folkehjelp (Vesla Vetlesen).

Norsk Folkehjelp har opprettet et rådgivende internasjonalt utvalg som bistår i planlegging og utføring. LOs internasjonale sekretær, Kaare Sandegren, er formann. Øvrige medlemmer er: Arne Juel Nilsen, Kåre B. Werner, Øystein Egelund, Vesla Vetlesen, Sissel Norevik, Øyvind Nilsen, Leif Eriksen, Kirsten Myklevold og Sissel Rønbeck.

For øvrig er Norsk Folkehjelp representert i UDs katastrofehjelps utvalg, som gir råd om bevilgninger til støtte ved katastrofer i utlandet (Kåre B. Werner, Vesla Vetlesen). Norsk Folkehjelp har deltatt i drøftinger med NORAD om reglene for NORADs støtte til frivillige organisasjoner. Arbeidet i Norsk Folkehjelp på det utenrikske plan foregår i samarbeid med AIS.

AOF er i ferd med å utarbeide faste retningslinjer for sitt arbeid med hjelp til opplæring av faglige tillitsmenn i u-land. AOFs virke på dette felt foregår som ledd i arbeiderbevegelsens samlede støtte- og u-hjelps-virksomhet. Det konkrete arbeid er omtalt nedenfor. En sekretær ble tilsatt midlertidig for arbeid med Portugal-kursene (Olav Boye), og NORAD har ytt midler for en medarbeider til forberedelse av prosjekter i 1977. AOF har også — ved midler fra NORAD — kunnet tilsette en medarbeider som skal drive opplysningsvirksomhet om norsk u-hjelp og om u-hjelpsproblematikken i norsk fagbevegelse.

«Når det gjelder finansieringen av den økende virksomhet, forutsetter denne fastere bidrag og fonds innen arbeiderbevegelsen. Styret i AIS har drøftet opprettelsen av et fond under AIS (dels

under Norsk Folkehjelp) som en fortsettelse av det tidligere Støttefondet. I denne forbindelse har det vært tatt opp spørsmål om en andel av fagforeningskontingenten skal settes av til fondet. Av andre finansieringskilder har en drøftet faste bidrag fra arbeiderbevegelsens organisasjoner, faste frivillige bidrag fra enkeltmedlemmer i arbeiderbevegelsens organisasjoner, innsamlingsaksjoner, personlige garantister, bøsseinnsamlinger, samt støtte fra offentlige midler.»

VIETNAM

Regnskapet for Vietnam-kampanjen 1975 og overføringene direkte og gjennom FNs høykommissær for flyktninger ble gjort opp av AIS i 1976, med en balanse på kr. 7 782 025,52. Innsamlingens midler er overført med 5 mill. kroner ved forskjellige anledninger, til mat, medisiner, ulltepper, vitaminpiller, vel 1,8 mill. kroner for sending av cellulose fra Norge, ca. 500 000 kroner i stoff til fiskegarn som FNs høykommissær betalte transport for. Inntektene framkom som følger:

Utenriksdepartementet	kr. 4 450 000,00
Fylker	» 80 000,00
Kommuner	» 546 807,69
Arbeiderbevegelsens støttekomité	» 200 000,00
Arbeidsplasser	» 873 770,72
Fagforbund	» 256 207,00
Fagforeninger	» 825 814,14
Aviser	» 196 462,90
Samvirkelag	» 37 112,25
N.K.L.	» 12 000,00
Norsk Folkehjelp m/flere	» 243 420,59
Renter	» 61 430,23

Kr. 7 783 025,52

CHILE

Samarbeidet med CUT gjennom FFIs Chile-komité og NFS har fortsatt i 1976. Bidrag til informasjonsarbeid er gitt gjennom NFS. Opplegg for samarbeidsprogram 1976 og 1977 er utarbeidet i FFIs koordineringskomité hvor Kaare Sandegren og Per Brannsten har møtt fra norsk LO. En forståelse om rapportering om anvendelse av midlene som framkommer over FFIs hjelpeprogram og om regnskap er nådd i 1976. AIS/LO har svart med å ta opp bevilgningsspørsmålet i påvente av avklaring her.

En representant fra FFI besøkte Chile ved årsskiftet 1976—77. Gjennom Nordens Faglige Samorganisasjon er utgifter ved CUTs formann, Luis Figueroas, begravelse bestridt. En serie henvendelser til juntaen i Chile og Chiles ambassade, med protester mot fengslinger og undertrykkelse av rettigheter er gjort. Til norske myndigheter er anmodet om støtte. Direkte støtte til enkelte fengslede er sendt. Henvendelse i samband med Det internasjonale pengefond og Verdensbankens behandling av kreditten til Chile er gjort. Forholdet mellom USA og Chile er tatt opp med AFL—CIO. Henvendelse er gjort til Regjeringen om økt innsats for fengslede chilenerne. Samorganisasjonene og forbundene er ved flere høve gjort oppmerksom på AIS' egen Chile-kampanje og støttearbeid til CUT gjennom FFI. Forbund og foreninger er anmodet om politisk å støtte opp og å bevilge til kampen for demokrati og faglige rettigheter i Chile gjennom AIS.

PORTUGAL

2 kurs for fagorganiserte er avviklet i Norge i 1976, ved AOF og assistanse fra Sosialistpartiets faglige utvalg. 2 hefter (faglig grunnkurs og «Tillitsmannen») er under oversettelse. Kortkurs forutsettes avholdt i Portugal med midler stilt til rådighet av AIS, DNA, NF og UD og NORAD. Støtte har vært ytt fra midler fra NFs, DNAs og LOS Portugal-kampanje i 1974—76 til Sosialistpartiets flyktningekomité (pengemidler, 10 ferdighus). Hjelp ytes nå til organisering av et eldresenter med tanke på bygging av en folkehjelpsorganisasjon (Norsk Folkehjelp).

En større faglig delegasjon besøkte Portugal våren 1976. Resultatet av besøket var at det ble stilt til rådighet midler fra arbeiderbevegelsens organer og UD, som nevnt ovenfor (totalt 500 000 kroner).

LO har søkt å fremme det økonomiske samarbeid og støttearbeid Norge—Portugal, og har støttet arbeidet med et utviklingsfond for Portugal i EFTA.

SØR-AFRIKA

AIS og Norsk Folkehjelp startet høsten 1976 kampanjen «Solidaritet med det sørlige Afrika». Kampanjen har omfattet informasjonsvirksomhet, innsamling og henvendelser til sør-afrikanske og norske myndigheter om apartheidsaken og overgang til demokratisk flertallsstyre. En egen oversikt over kampanjen april 1977 er utarbeidet.

Pr. januar 1977 var ca. 500 000 kroner kommet inn. En henvendelse om bidrag på 3 mill. kroner er sendt Regjeringen for støtte til flyktninger og rammede (humanitær- og rettshjelp), faglig opplæring i Sør-

Afrika. En henvendelse til fondet for opplæringstiltak for flyktninger fra Sør-Afrika om 250 000 kroner (begge er innvilget). Dertil kommer en henvendelse om støtte fra NORAD til et forprosjekt for faglig utdanning og førstehjelpsinstruktør-opplæring i Botswana.

AIS/NF og LOs kontakter i disse spørsmål er FFI, FN's flyktningekommissær, Black Allied Workers' Union og African National Congress, Sør-Afrika. Opplysninger er tilgjengelige gjennom disse kanaler og de utgjør mottakere og befordrer hjelp.

AIS iverksatte en rekke offentlige møter landet rundt om Sør-Afrika i forbindelse med FN's menneskerettsdag (9. november) og besøk av en representant for Black Allied Workers' Union, Frank Molobi. I Oslo ble arrangert fakkeltog og et offentlig møte hvor statsminister Odvar Nordli talte.

FFI's konferanse i september 1976 om Sør-Afrika førte til en oppfordring om faglige aksjoner. AIS, LOs sekretariat, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund og Norsk Tjenestemannslag varslet før jul 1976 boikott av vin og brennevin fra Sør-Afrika. Drøftinger om dette foregikk med Vinmonopolets styre som for tida sjøl ikke kunne gå til boikott, men tok LOs varsel som også ble gitt til vedkommende sør-afrikanske firma til etterretning. Drøftinger pågår om appelsin-, sitron- og drueimport med pågjeldende importorganisasjoner. NKL har, med vedtak av september 1976, avsluttet import fra Sør-Afrika. Et møte mellom AIS og representanter for Regjeringen i november 1976 førte til forsikring om at Regjeringen ville støtte norske arbeidstakere som eventuelt rammes ved AIS's tiltak i forbindelse med Sør-Afrika.

I 1976 bevilget AIS 50 000 kroner gjennom FFI til Institute for Industrial Education i Sør-Afrika.

Ved LOs mellomkomst fikk to norske journalister ved årsskiftet adgang til leire for flyktninger fra Zimbabwe i Mozambique. Rapportene førte til bidrag for øyeblikkelig hjelp fra lokale klubber, bl.a. 25 000 kroner fra klubben ved Dalen Portland sement, Porsgrunn. AIS har i 1977 bevilget 250 000 kroner til hjelp gjennom FN's høykommissær fra innsamlede midler og midler mottatt fra Regjeringen, foruten at henvendelse er gjort til myndighetene om fortsatt offentlig støtte til FN's høykommissærs arbeid.

Fra LOs side er det i samband med Soweto-massakren og bannlysningen av fagorganiserte, bl.a. fra Institute of Industrial Education, rettet protester til Vorster-regjeringen. Vedrørende Namibia har AIS faktisk kommet i brevveksling med Vorster, statsministerens kontor. AIS, i samband med NORAD støttet i januar et faglig symposium i Zambia, arrangert av FFI, og stilte foredragsholder (Karl Nandrup Dahl).

SPANIA

Den norske Spania-komit e har tatt til etterretning at FFI, etter anmodning fra PSOE og UGT, har hevdet boikotten på Spania. PSOE's generalsekretær (Felipe Gonzales), UGT's internasjonale sekretær og en ungdomsdelegasjon besøkte Norge i 1976.

UGT har avholdt kongress i Madrid for første gang på over 35 år. LO var representert ved Leif Haraldseth.

Spania-komit een fortsetter sin st ttevirkosomhet til arbeidet i og utenfor Spania.

UGT har gjennom EURO-LO og ved faglig besøk i Norge anmodet om økt støtte direkte til UGT. Den framtidige faglige utvikling i Spania utformes i denne avgjørende periode. FFI har i november 1976 støttet denne anmodning. Se eget avsnitt om Spania-komit een.

EGYPT

Etter besøk i 1976 av ledelsen i egyptisk LO (Egyptian Trade Union Federation) sikter AIS/AOF på å avholde et kurs i Norge for 20 egyptiske fagorganiserte i 1977, samt å arrangere besøk for tre representanter til studium av AOF's virksomhet.

ITALIA

Støtte på ca. 150 000 kroner til jordskjelvfrene i Italia ble gitt i 1976 gjennom italiensk fagbevegelse, med bevilgninger fra AIS, Norsk Folkehjelp og fra Regjeringens katastrofefond.

FFI's SOLIDARITETSFOND

LOs sekretariat bevilget i 1976 144 000 kroner til FFIs solidaritetsfond. LO tar sikte på å øremerke midlene til et LO—FFI prosjekt (faglige seminarer i mellom-Afrika).

FORHOLDET TIL ANDRE AKSJONSKOMIT EER

Landsorganisasjonen har arbeidet for konsentrering av fagbevegelsens st ttevirkosomhet gjennom AIS. Aktivisering kan foregå i tilknytning til AIS. Interesserte og aktive foreninger, forbund og enkeltgrupper har anledning til å yte gjennom og delta i arbeidet gjennom AIS, som er fagbevegelsens eget ansvarlige organ for hjelpevirkosomhet. AIS kan også, både overfor norske og internasjonale myndigheter, overfor internasjonale faglige organer og gjennom egne organer nå langt med sin hjelp.

I Chile-saken har AIS en viss kontakt med Chile-aksjonen i Norge, men det er understreket overfor medlemmene at AIS—LO arbeider med Chile-saken på eget grunnlag i Norge, og gjennom CUT og FFI.

Hva Sør-Afrika angår er Fellesrådet for det sørlige Afrika en tverrpolitisk organisasjon. AIS ønsker en særpreget innsats fra arbeiderbevegelsen på den måte, med det ansvar, og med den kraft og den mulighet til påvirkning og kanalisering dette innebærer.

NORDISK SAMARBEID

I NFS er det kontinuerlig kontakt om støttevirksomheten og et begynnende samarbeid (se under NFS). Styret i NFS har i prinsippet vedtatt samarbeid om prosjekter der det er ønskelig, om ekspertutdanning, om utveksling av opplysninger, og om prosjekt forberedelser i samarbeid med FFI.

7. Forsikrings spørsmål

Kollektiv hjemforsikring

Den kollektive hjemforsikringen omfattet ved utgangen av 1976 19 fagforbund med ca. 360 000 medlemmer. Reservasjonsprosenten i de 19 forbundene ligger på et gjennomsnitt på under 10 %. De medlemmer som omfattes av forsikringen utgjør ca. 334 000. I dette tallet skjuler det seg ca. 21 400 pensjonister som har gratis forsikring.

I 1977 har Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund gjort vedtak om tilslutning til kollektiv hjemforsikring fra 1. januar 1978. Antall forbund tilsluttet ordningen vil da utgjøre 20 med et samlet medlemstall på ca. 410 000 medlemmer. Med dette vil hvert 4. norske hjem være sikret gjennom kollektiv hjemforsikring.

I 1976 er det utbetalt ca. 14,8 millioner kroner i skadeerstatninger fordelt på ca. 9000 skader. Fra forsikringen ble innført for det første forbundet i 1967 og til utgangen av 1976 er det utbetalt til sammen ca. 56,4 millioner kroner i skadeerstatninger. I 1976 har det vært en økning i skadeutbetalingene på ca. 30 %.

Premien for den kollektive hjemforsikringen ble fra 1/7 1976 fastsatt til kr. 64,00 pr. år. I forbindelse med premiejusteringen ble det foretatt vesentlige vilkårsforbedringer, slik at forsikringen i dag har betydelig bedre dekningsomfang. Om en tar hensyn til den alminnelige prisutviklingen, de økende verdier i hjemmene og det bedre dekningsomfang er premien i dag rimeligere enn ved starten i 1967.

Ved opprettelsen av ordningen var premien kr. 30,00.

Skadenemnda for den kollektive hjemforsikringen.

I 1976 forelå det i alt ca. 10 000 skadetilfeller innenfor den kollektive hjemforsikringsordningen omfattende også gruppehjem- og samleforsikringen.

Av disse ca. 10 000 skadetilfellene var det bare 37 som ble brakt inn til behandling for skadenemnda. De fleste av disse var brakt inn av skadelidte, men en del var også brakt inn av Samvirke.

Skadenemndas avgjørelse gikk i 7 av tilfellene i favør av forsikringstakerne, i 30 tilfeller kunne skadenemnda bare stadfeste det standpunkt Samvirke hadde tatt.

I tillegg til disse 37 sakene ble 7 prinsipielle spørsmål forelagt skadenemnda til vurdering og avgjørelse.

Grunnforsikringen

Grunnforsikringen, som er den fellesordning som har avløst Fagorganisasjonens Stønadskasse, har tilslutning fra 19 fagforbund med ca. 400 000 medlemmer.

Grunnforsikringen bygger på en avtale mellom LO og Samvirke. Det enkelte forbund slutter seg til avtalen, og forsikringen er obligatorisk innen det enkelte forbunds område. Premien er innkalkulert i fagforeningskontingenten og utgjør kr. 59,00 pr. medlem pr. år for de medlemsgrupper som omfattes av forsikringen.

I 1976 er det fra grunnforsikringen til sammen utbetalt ca. 17,7 millioner kroner i erstatninger til medlemmer og deres etterlatte i ca. 6000 erstatningstilfeller. Til sammen fra grunnforsikringen ble innført i 1971 er det fra ordningen utbetalt nærmere 88 millioner kroner i erstatninger.

Siden grunnforsikringen ble innført i 1971 har ytelsene blitt utvidet to ganger uten endringer i premien. Dette er mulig gjort på grunn av at forsikringen er en selv bærende ordning, hvor overskuddet i sin helhet tilbakeføres de forsikrede. De enkle rutiner og den rimelige administrasjon er vesentlige faktorer når det gjelder å holde et lavt premienivå.

LOs samleforsikring

Denne forsikringsformen ble innført fra 1. januar 1972 etter avtale mellom LO og Samvirke. Det enkelte forbund ble tilbudt til å slutte seg til avtalen, og premien var 35 øre pr. medlem pr. år.

Fra 1. januar 1976 inngår premien i LO-kontingenten slik at alle forbund innen LO omfattes av samleforsikringen. Premien er fortsatt 35 øre pr. medlem pr. år.

Forsikringen dekker løsøre og kontorinnredninger, garantiforsikring, reiseforsikring osv. for forbundenes forskjellige organisasjonsledd, valgte tillitsmenn og ansatte og medlemmer som er ute på faglige oppdrag i normal faglig virksomhet. Forsikringen dekker også det samme for LO sentralt, LOs distriktskontorer, samorganisasjoner og på LO-skolene.

Gruppehjemforsikringen

Sju fagforbund med ca. 180 000 medlemmer har sluttet avtale om gruppehjemforsikring for sine medlemmer. Forsikringen bygger stort sett på samme vilkår som kollektiv hjemforsikring, men med noe dårligere vilkår. Ordningen bygger på det prinsipp at det enkelte medlem gjennom tilbud fra forbundet/Samvirke kan slutte seg til forsikringen på frivillig grunnlag. Premien innkreves fra den enkelte over post-

giro. Tilslutningsprosenten til denne forsikringsordningen er vesentlig lavere enn til kollektiv hjemforsikring. Premien for gruppehjemforsikringen var i 1976 kr. 77,00 pr. år.

Informasjons- og opplysningsvirksomheten i forsikring

Også i 1976 har informasjons- og opplysningsvirksomheten i forbindelse med fagbevegelsens engasjement i forsikring hatt stort omfang. I samarbeid med AOF og Samvirke har det vært holdt ca. 42 korte kurs og 5 ukekurs i forsikring. I tillegg kommer brevkurset «Vi forsikrer oss» som er utgitt i samarbeid med Folkets Brevskole, og som inngår i opplæringsplanen i forsikrings-skoleringen. Til sammen har en hatt ca. 1100 deltakere på de rene forsikringskursene i 1976. I tillegg kommer deltakere i brevkurset. I tillegg til rene forsikringskurs er forsikrings-spørsmålene lagt inn som emner i de aller fleste faglige kurs som arrangeres av forbundene og av grunnorganisasjonene.

En vesentlig del av informasjons- og opplysningsvirksomheten har hatt til hensikt å realisere målsettingen i LOs handlingsprogram med sikte på demokratisering og desentralisering av forsikringsvirksomheten. Således har en god del av skoleringen gått ut på å muliggjøre en delegering av ansvar og myndighet til grunnorganisasjonene. Ved utgangen av 1976 var det opprettet 68 såkalte prøveprosjekt i grunnorganisasjonene, som blant annet tar hånd om den desentraliserte skadeservice. Disse prosjekter representerer ca. 150 000 fagorganiserte.

Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse

Styret for Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse består av: Sekretariatet og følgende to representanter for funksjonærene: Gudrun Authen og Synøve Andersen, med Inger Sofie Rasmussen og Solveig Natland som varamenn.

Arbeidsutvalget: Einar Strand, Tor Aspengren, Olaf Sunde, Jens Torp og Gudrun Authen. Varamann for de fire første er Finn Nilsen, og Synøve Andersen er varamann for Gudrun Authen. Til arbeidsutvalgets møter innkalles også Synøve Andersen. Dessuten innkalles en representant fra tillitsmannspensjonistene, Fritz W. Hannestad.

Fra funksjonærpensjonistene innkalles Randi Mørch.

I 1976 var det (inkludert nye pensjonister) utmeldt 41 medlemmer. Samlet antall betalende medlemmer ved årsskiftet var 394.

De løpende pensjoner fordeler seg slik:

284 alderspensjoner, 168 enkepensjoner, 19 uførepensjoner og 3 ekstra enkepensjoner.

Fagorganisasjonens stønadskasses Fond

Forpliktelsene som påhviler FSKs fond etter at grunnforsikringen ble innført, består i de forskottsrettigheter medlemmene har krav på etter FSKs tidligere vedtekter. I 1976 har det vært betydelig økning i utbetalingene fra fondet, noe som skyldes at det er betydelig flere medlemmer som fyller betingelsene etter vedtektene. En forventer at det vil bli synkende tendens i utbetalingene fra fondet fra 1980 og framover.

I 1976 er det fra fondet utbetalt 2 988 600 kroner i forskott ved fylte 60 år og etter 30 års medlemskap.

FSKs fond ledes av et styre og et representantskap. Disse fungerer også som kontaktorgan og drøfter spørsmål av felles interesse for forbundene vedrørende grunnforsikringen.

Styret for FSKs fond har i 1976 bestått av følgende: Einar Strand, formann, Harry Jørgensen, Thor Andreassen, Sverre Andresen, Magnus A. Bakke, Aage Tømmereek og Gunnar Torp.

Representantskapet for FSKs fond består av én representant for hvert av de tilsluttede forbund i grunnforsikringen.

8. Administrasjon og organisasjon

LOs administrasjon

Landsorganisasjonen har seks valgte tillitsmenn:

Formann: Tor Aspengren. Nestformann: Odd Højdahl. Hovedkasserer: Einar Strand. 1. sekretær: Leif Haraldseth. Sekretærer: Tor Halvorsen og Liv Buck.

Ragnar Røberg Larsen har tiltrådt tillitsmannsstaben også etter at Tor Halvorsen kom tilbake fra regjeringen.

Ved utgangen av 1976 hadde vi i LOs administrasjon disse avdelingslederne/sekretærene:

Kontorsjef: Kjell Lien.

Juridisk kontor: Olaf Sunde.

Økonomisk kontor: Jon Rikvold.

Rasjonaliseringskontoret: Egil Ahlsen.

Informasjonskontoret: Per Haraldsson.

Fri Fagbevegelse: Knut Ribu.

Internasjonalt kontor: Kaare Sandegren.

Miljøkontoret: Børre Pettersen.

Kvinnesekretær: Evy Buverud Pedersen.

Utredningsleder: Øistein Gulbrandsen (under Ulf Sands permisjon).

Dr. Gudmund Harlem har også i 1976 vært knyttet til LO på deltid for å arbeide med sosialmedisinske spørsmål i tilknytning til arbeidsmiljøet.

Det var ved LOs hovedkontor ved utgangen av 1976 et personale på i alt 90, revisorer ikke medregnet.

Verneutvalg i LO.

Det er nå oppnevnt verneutvalg for administrasjonen i LO. Utvalget består av: Tor Halvorsen og Liv Buck fra administrasjonen, og Turid Pettersen, Tove Grini og Svein Fjæstad fra funksjonærer og saksbehandlere.

Tor Halvorsen er utvalgets formann.

Sekretariatets medlemmer

Sekretariatet hadde i 1976 disse medlemmer:

Tillitsmenn: Formann: Tor Aspengren. Nestformann: Odd Højdahl.
Hovedkasserer: Einar Strand. 1. sekretær: Leif Haraldseth. Sekretærer: Tor Halvorsen og Liv Buck.

Sekretærene Tor Halvorsen og Liv Buck er i samme rekkefølge varamenn til Sekretariatet for de valgte tillitsmenn.

Øvrige sekretariatsmedlemmer:

1. Finn Nilsen, Bekleddningsarbeiderforbundet.
2. Otto Totland, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.
3. Egil Halvorsen, Norsk Jernbaneforbund.
4. Arne Born, Norsk Kommuneforbund.
5. Åge Petersen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.
6. Henrik Aasarød, Norsk Sjømannsforbund.
7. Øystein Larsen, Norsk Arbeidsmandsforbund.
8. Eivind Strømmen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.
9. Else Ørbæk, Telefolkenes Fellesforbund.
10. Erling Johansen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.
11. Thorvald Karlsen, Norsk Tjenestemannslag.

Varamenn:

1. Knut Nakken, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.
2. Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund.
3. Rasmus Solend, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.
4. Arild Kalvik, Norsk Grafisk Forbund.
5. Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.
6. Håkon A. Ødegaard, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.
7. Olaf Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund.
8. Rolf Hauge.
9. Lars Skytøen.

Leif Skau, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, gikk ut av Sekretariatet i januar, idet han var fratrudd som forbundsformann.

Egil Halvorsen, Norsk Jernbaneforbund, fratrudd Sekretariatet ved årets utgang, idet han på forbundets landsmøte i november gikk av som forbundsformann.

Erling Johansen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, døde 29. desember 1976.

Etter dette er Thorvald Karlsen, Norsk Tjenestemannslag, Knut

Nakken, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, og Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund, rykket opp som faste medlemmer.

Etter Leif Skau ble den nye formann i Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Lars Skytøen, valgt som varamann til Sekretariatet, og på Representantskapsmøtet i januar 1977 ble S. Kortvedt, Norsk Jernbaneforbund, og Nils H. Johannessen, valgt som 8. og 9. varamann til Sekretariatet, idet varamennene fra 3 til 9 rykket to plasser opp.

Landsorganisasjonens kvinnesekretær Evy Boverud Pedersen og Albert Uglem fra Statstjenestemannskartellet møter i Sekretariatet med tale- og forslagsrett.

Etter vedtak i Sekretariatet 20. januar 1975 møter også formannen i Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe i Sekretariatet med tale- og forslagsrett. (Vedtaket gjelder også Representantskapets møter og Kongressen.) Denne gruppen er representert ved Heidi Svendsen, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Representantskapsmøter.

Det ble i løpet av året holdt ett representantskapsmøte, nemlig 25. mai i Folkets Hus i Oslo. Møtet godkjente beretningen og regnskapet for 1975 og fastsatte nye diettsatser.

Representantskapet vedtok nye regler for valg av fylkenes representanter til LOs kongress og representantskap. Disse reglene ble tatt med som bilag til vedtektene da disse ble trykt i nytt opplag.

Representantskapet vedtok en uttalelse i forbindelse med konflikten mellom Handel og Kontor og Krysset A/S, Bodø. Uttalelsen hadde denne ordlyd:

«Landsorganisasjonens representantskap har i møte 25. mai 1976 behandlet situasjonen i forbindelse med den pågående streik i bedriften Krysset A/S, Bodø.

Streiken har nå pågått siden 2. februar d.å. etter at forutgående mekling ikke førte fram. Det har senere vært gjort flere meklingsforsøk, først ved Kretsmeklingsmannen og nå sist 19. og 20. mai under ledelse av Riksmeklingsmannen.

Helt siden kravet om tariffavtale ble reist 10. september 1975, har firmaets innehaver motsatt seg å inngå tariffavtale med Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund for de organiserte medlemmer i bedriften.

Landsorganisasjonens representantskap vil med dette gi sin fulle støtte til de streikende arbeidstakere. Det må etter Representantskapets oppfatning være en selvsagt rettighet i vårt demokratiske samfunn å få sikret sine lønns- og arbeidsvilkår gjennom en tariffavtale.

Konflikten ved denne bedrift vedrører i realiteten spørsmålet om inngåelse av tariffavtale generelt, og er dermed av prinsipiell betydning for hele fagbevegelsen. Representantskapet gir sin tilslutning til at Sekretariatet viderefører konflikten og foretar nødvendig opptrapping.»

Representantskapet drøftet den faglige og økonomiske situasjon etter foredrag av formann Tor Aspengren.

Det ble ikke gjort noe vedtak.

Konrad Nordahl – minnestein.

Landsorganisasjonen har reist en minnestein på graven til Konrad Nordahl som døde i 1975. Minnesteinen ble overlevert til familien ved en høgtidelighet på Østre Gravlund i Oslo 25. oktober 1976.

Representasjon

Landsorganisasjonen har vært representert på følgende forbundslandsmøter:

Det norske Postmannslag:

23.—25. januar i Loen. Liv Buck.

Poståpnernes Landsforbund:

26.—29. mai i Loen. Liv Buck.

Lensmannsbetjentenes Landslag:

8.—9. september på Vinstra. Liv Buck.

Bekledningsarbeiderforbundet:

20.—24. september i Oslo. Tor Halvorsen og Liv Buck.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

31. oktober—5. november. Tor Aspengren og Liv Buck.

Norsk Jernbaneforbund:

15.—19. november i Oslo. Einar Strand og Leif Haraldseth.

ANDRE MØTER INNENLANDS:

Forbrukerrådet:

Landsmøte 28.—29. juni. Karl Nandrup Dahl og Erik Nilsen.

Folk og Forsvar:

Årsmøte i representantskapet samt jubileumsmøte 26. februar. Kaare Sandegren.

Vietnambevegelsen i Norge:

Årsmøte 19. februar. Kaare Sandegren.

Arbeidernes Opplysningsforbund:

Årsmøte i representantskapet 29. april. Tor Aspengren, Odd Højdahl, Leif Haraldseth, Liv Buck, Ragnar Røberg Larsen.

Fagbygg A/S:

Generalforsamling 23. mars. Leif Haraldseth.

Den norske Spaniakomité:

Årsmøte 6. april. Leif Haraldseth, Kaare Sandegren.

A/L Folkets Hus:

Generalforsamling 8. april. Einar Strand, Liv Buck.

Tiden Norsk Forlag:

Generalforsamling 26. mars. Odd Højdahl.

Norsk Samband for De Forente Nasjoner:

Tor Halvorsen, Evy Buverud Pedersen, Odd Harald Røst, Susi Ochsenbein, Per Haraldsson.

Norsk Arbeiderpresse:

Generalforsamling 28. april. Einar Strand.

Arbeidernes Edruskapsforbund:

Landsmøte 27.—29. mai. Harald E. Olsen.

Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet:

Generalforsamling 3. mai. Tor Aspengren.

Vern og Velferd:

Årsmøte 31. mai. Børre Pettersen.

Arbeiderungdommen:

Årsmøte 28. mai. Per Haraldsson.

Framfylkingens Venner:

Årsmøte 1. juni. Kjell Lien.

Fagbygg A/S:

Ekstraordinær generalforsamling 2. juni. Kjell Lien.

Norsk Folke Ferie:

Generalforsamling 20. mai i organisasjonen, aksjeselskapet og Dovrefjell Hotell. Einar Strand.

A/L Foreningen Nordens Hus:

Generalforsamling 12. juni. Einar Strand.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag:

Landsmøte 18. og 19. juni. Einar Strand.

Den nordiske samarbeidskomité:

Møte 4. og 5. august. Samarbeidskomitéen DNA/LO, tillitsmennene og Kaare Sandegren.

Norges Fiskarlag:

Landsmøte 14.—17. september. Tor Halvorsen.

Eilert Sundts Forskningsfond:

Årsmøte 22. november. Harry O. Hansen.

Kartellkonferansen:

28. november—1. desember. Leif Haraldseth.

Norske Boligbyggelags Landsforbund A/L:

Kongress 25.—26. november. Egil Ahlsen.

Representasjon i utlandet

KONGRESSER OG KONFERANSER:

Finlands Fackförbunds Centralorganisation (FFC), kongress 17.—21. juni: Tor Aspengren.

DEFS — kongress i London 22.—24. april: Tor Aspengren, Odd Højdahl, Evy Buverud Pedersen, Otto Totland, Åge Petersen, Albert Uglem, Kaare Sandegren.

Spansk LO i eksil, kongress i Brussel 15.—18. april: Leif Haraldseth.

Nordens faglige Samorganisasjon, faglig konferanse 4.—6. mai i Göteborg: Tor Aspengren, Odd Højdahl, Einar Strand, Kaare Sandegren, Knut Ribu.

Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), 13. ordinære kongress i Stockholm 9.—12. juni: Tor Aspengren, Egil Halvorsen.

Svensk LO, kongress 12.—19. juni: Tor Aspengren, Liv Buck, Rolf Nilssen.

Nordisk arbeiderkongress i Helsinki 24.—25. november: LOs tillitsmenn, Sekretariatets medlemmer med to varamenn samt Kaare Sandegren.

Den nordiske samarbeidskomité, møte 4. og 5. august: Tor Aspengren, Odd Højdahl, Einar Strand, Tor Halvorsen, Ragnar Røberg Larsen.

LO i Luxembourg (CGT), kongress 20.—21. november: Tor Halvorsen, Kaare Sandegren.

REPRESENTASJON VED MØTER OG KONFERANSER I FN OG ILO:

«Evensen-gruppen» — havrettsminister Evensens spesielle forhandlingsgruppe. Møte i Genève 26. januar—7. februar: Karl Nandrup Dahl.

FNs havrettskonferanse i New York 15. mars—7. mai: Karl Nandrup Dahl.

ILOs arbeidskonferansen og ILOs sysselsettingskonferanse 2.—23. juni i Genève: Olaf Sunde — delegat, Leif Haraldseth — stedfortrederdelegat Edgar Eliassen — rådgiver. På sysselsettingskonferansen: Odd Højdahl, Kaare Sandegren og Per Brannsten.

ILO-komiteén for kjemiindustrien — 8. sesjon — 4.—12. februar: Arthur Svensson og Wilhelm Thoresen, Kjemisk.

SAMARBEIDSKOMITEEN LO—ARBEIDERPARTIET

Samarbeidskomiteen mellom LO og Det norske Arbeiderparti har hatt 29 møter i 1976. Formann i komiteen dette året har vært Tor Aspengren. Einar Strand har vært sekretær. Komiteens medlemmer fra DNA: Reiulf Steen, Gro Harlem Brundtland, Ivar Leveraas, Trygve Bratteli og Odvar Nordli, fra LO Tor Aspengren, Odd Højdahl, Einar Strand og Otto Totland.

Diverse styrer og utvalg

Landsorganisasjonen har representanter i en rekke styrer, utvalg og komitéer innenfor arbeiderbevegelsen, samarbeidende organisasjoner og offentlig virksomhet. (Styret og utvalg som er nevnt annet sted i beretningen er så vidt mulig ikke tatt med.)

Ankenemnda for verdsettelse av aksjer og verdipapirer:

Arne G. Strangel, med Leif Bjella som varamann.

Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S:

Tor Aspengren og Odd Højdahl.

Arbeidsdirektoratet:

Styret: Odd Højdahl og Per Brannsten, med Ragnar Røberg Larsen og Yngve Hågensen som varamenn.

Styreutvalg for trygdesaker: Odd Højdahl, med Per Brannsten som varamann.

Arbeidsforskningsinstituttene:

Egil Ahlsen, med Ragnar Røberg Larsen som varamann.

Arbeidsmarkedsforskning:

Kontaktutvalg under Kommunal- og arbeidsdepartementet:

Per Brannsten, med Evy Buverud Pedersen som varamann.

Arbeidsmarkedspolitisk utvalg i Nordens faglige Samorganisasjon:

Odd Højdahl og Per Brannsten.

Arbeidsrettsrådet:

Tor Aspengren og Olaf Sunde.

Arbeidsrettens medlemmer:

Henry Nicolaysen og Hans Sundrønning.

Arbeidstilsynet (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Styret: Einar Strand og Egil Ahlsen, med Kjell Lien som varamann.

Bedriftsdemokratinevnda:

Steinar Halvorsen og Harry O. Hansen.

De Samvirkende Fagforeninger:

I styret: Einar Strand.

I representantskapet: Einar Strand og Liv Buck.

Direktoratet for Utviklingshjelp (NORAD):

Styret: Leif Haraldseth.

Rådet: Einar Strand.

Distriktenes Utbyggingsfond:

Styret: Einar Strand, med Liv Buck som varamann.

Rådet: Liv Buck og Kjell Lien, med Kjell Arne Sveum og Evy Buverud Pedersen som varamenn.

Energiøkonomisk Forskning (Komité under Industri- og håndverksdepartementet):

Øistein Gulbrandsen.

Fagforeningskvinnenes Studiefond:

Liv Buck, Evy Buverud Pedersen og Harriet Andreassen.

Fellesordningen for Tariffestet Pensjon (FTP):

Fra LO:

Styret: Einar Strand (formann), Odd Højdahl og Otto Totland.

Representantskapet: Leif Haraldseth og Evy Buverud Pedersen fra LO.

Fellesutvalget for forberedelse til pensjonsalderen:

Medlem av styret og arbeidsutvalget: Liv Buck.

FFIs Ungdomskomit :

Erik Nilsen.

Folkets Hus Landsforbund:

Fra LO: Einar Strand (formann) og Liv Buck.

Fondet til fremme av bransjeforskning m.v.:

Fra LO: Ragnar Røberg Larsen.

Fondet for vekst og omstilling i industrien (Industrifondet og Utviklingsfondet):

Tor Halvorsen.

Forbrukernes Forsikringskontor:

I styret for kontoret: Liv Buck.

I forsikringssskadenemnda: Liv Buck.

Forsikringspolitisk Utvalg:

Einar Strand (formann), Thorleif Holth og Ragnar Røberg Larsen.

Forsikringsr det:

Steinar Halvorsen.

Husbanklån — utvalg til utredning om betalingsprosenter for husbanklån (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Øistein Gulbrandsen.

ILO-komitéen (Sosialdepartementet):

Leif Haraldseth og Olaf Sunde, med Øistein Gulbrandsen, Erling Tollerud og Ivar Nes som varamenn.

Industripolitisk Forum (Industridepartementet):

Fra LO:

Odd Højdahl, Ragnar Røberg Larsen og Øistein Gulbrandsen.

Industriøkonomisk Institutt (IOI):

Fra LO:

Rådet: Øistein Gulbrandsen, med Kjell Arne Sveum som varamann.

Styret: Ragnar Røberg Larsen, med Per Brannsten som varamann.

Kontaktutvalget LO—Fremmedarbeiderforeningen:

Liv Buck, Karl Nandrup Dahl og Per Haraldsson fra LO, Kolbjørn Aune, Norsk Jern- og Metallarb.forbund, Erling Evli, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet og Per Karlsen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbund.

Kunst på arbeidsplassen:

Knut Ribu.

Lokaliseringsutvalget (Kommunal- og arbeidsdepartementet) — utgår i 1977:

Odd Højdahl. Varamenn: Tor Halvorsen og Liv Buck.

LOs rådgivende finanskomité:

Einar Strand og Odd Højdahl, LO, Gunnar Torp, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Jens Torp, Norsk Kommuneforgund, Thor Andreassen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Olav Habberstad, Norsk Jernbaneforbund, Storm Lundberg, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Varamenn: Arne Andresen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Industripolitisk forum:

Ragnar Røberg Larsen, Odd Højdahl, LO, Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Unni Fevang, Bekleddningsarbeiderforbundet. Øistein Gulbrandsen har møtt som observatør.

Varamann: Håkon Ødegaard.

Likestillingsrådet:

Tor Aspengren, Liv Buck, LO, med Finn Nilsen, Bekleddningsarbeiderforbundet og Evy Buverud Pedersen, LO, som varamenn.

NORDEN — norsk forening for nordisk samarbeid:

I hovedstyret: Tor Aspengren.

I rådet: Liv Buck og Einar Strand.

NORDEN — Fondet for svensk—norsk samarbeid:

I styret: Tor Aspengren og Odd Højdahl.

Norges Familieråd:

Liv Buck, med Lillian Bekkevad som varamann.

Norges Krigsskaderåd:

Thorleif Holth.

Norges Teknisk-Naturvitenskapelig Forskningsråd:

Rådet: Ragnar Røberg Larsen, med Knut Ribu som varamann. Liv Buck, med Egil Ahlsen som varamann.

Norsk Arbeiderpresse:

Tor Aspengren, Rasmus Solend og Thor Andreassen, med Einar Strand, Olav Habberstad og Jens Torp som varamenn.

Norsk Ergonomiutvalg:

Harald Andersen.

Norsk Folke Ferie:

Organisasjonen: Tor Aspengren.

Aksjeselskapet: Tor Aspengren.

Styret for Dovrefjell Hotell A/S: Tor Aspengren.

Norsk Folkehjelp:

Styret: Odd Højdahl (formann).

Helseutvalget: Ragnar Røberg Larsen.

Internasjonalt utvalg: Kaare Sandegren.

Norsk Produktivitetsinstitutt:

Rådet: Tor Aspengren, med Leif Haraldseth som varamann, Odd Højdahl, med Liv Buck som varamann, Tor Halvorsen, med Kjell A. Sveum som varamann, Egil Ahlsen, med Ragnar Røberg Larsen som varamann.

Norsk Samband for De forente nasjoner:

Styret: Tor Halvorsen (formann).

Stiftelsen Norske Pensjonistreiser:

Styret: Einar Strand (formann), med Liv Buck som varamann.

Rikslønnsnemnda (under Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Fra LO: Leif Haraldseth, medlem, med Einar Strand, Tor Halvorsen, Liv Buck og Ragnar Røberg Larsen som varamenn.

Rikstrygdeverket:

Styret: Liv Buck, medlem, med Evy Boverud Pedersen som varamann.

Røykskaderådet:

Egil Ahlsen, med Ragnar Røberg Larsen som varamann.

Rådet for Garanti-institutt for eksportkreditt:

Jon Rikvold, medlem, med Per Brannsten som varamann.

Rådet for Norges-informasjon i utlandet:

Per Haraldsson.

Rådet for produksjonsteknisk etterutdannelse:
Harald Andersen.

Rådgivende organ for innvandringssspørsmål (under Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Liv Buck og Per Brannsten som medlemmer, med Erling Evli og Karl Nandrup Dahl som varamenn.

Rådgivende utvalg for arbeidsmarkedsstatistikk:
Per Brannsten.

Rådgivende utvalg for kulturavtaler:
Liv Buck, med Evy Buverud Pedersen som varamann.

Rådgivende utvalg for maktfordelingen i Norge:
Tor Halvorsen.

Samarbeidskomitéen LO/DNA:
Tor Aspengren, Odd Højdahl, Otto Totland, med Einar Strand som varamann.

Samarbeidsutvalg LO/DNA/Norges Kristne Arbeideres Forbund:
Tor Aspengren og Per Haraldsson.

Samarbeidskomitéen mellom Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL), Norges Leieboerforbund og Landsorganisasjonen i Norge (LO):
Einar Strand, Rasmus Solend og Else Ørbæk.

Samarbeidskomitéen NKL/LO:
Tor Aspengren, Odd Højdahl og Otto Totland.

Samarbeidskomitéen LO/Norsk Folkehjelp:
Odd Højdahl, Einar Strand, Håkon A. Ødegaard og Otto Totland.

Samarbeidskomité — Norsk Pensjonistforbund — forbundene — LO:
Einar Strand, Eivind Strømmen og Else Ørbæk.

Samordningsnemnda for yrkesretteiing:
Medlem: Svein Fjæstad. Varamann: Evy Buverud Pedersen.

Forsikringsselskapene Samvirke:
Styret: Tor Aspengren og Einar Strand.
Representantskapet: Leif Haraldseth og Olaf Sunde.

SINTEF — styret for industriell og teknisk forskning v/Norges Tekniske Høgskole, Trondheim:

Styremedlem: Tor Aspengren.

Varamann: Ragnar Røberg Larsen.

Sjøgrenseutvalget:

Karl Nandrup Dahl.

Skatteutvalget DNA—LO:

Fra LO: Liv Buck, Per Brannsten, Finn Nilsen, Rasmus Solend og Roald Natland.

Statens Edruskapsråd:

Representant: Kjell Lien.

Varamann: Liv Buck.

Statens Feriefond:

Representant: Leif Haraldseth.

Varamann: Ragnar Røberg Larsen.

Statens Teknologiske Institutt:

Leif Haraldseth, Egil Ahlsen, med Harry O. Hansen og Harald Andersen som varamenn.

Strukturfinans — A/S Låneinstituttet for strukturrasjonalisering:

Medlem: Odd Højdahl. Varamann: Einar Strand.

Støyutvalget (under Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd):

Ragnar Røberg Larsen.

Rådgivende gruppe for NTNFs utvalg for støyforskning:

Odd Harald Røst.

Utvalg til å utrede deling av bedriftsformue og bedriftsinntekt til atskilt beskatning (Finans- og tolldepartementet):

Kjell Arne Sveum.

Utvalg til å utrede spørsmålet om kommunal og fylkeskommunal representasjon i bedriftenes styrende organer (offentlig komité):

Ragnar Røberg Larsen og Steinar Halvorsen.

Utdanningsspørsmål (utvalg til å se på den videre handtering når det gjelder LOs holdning til utdanningsspørsmål):

Olaf Sunde, Harry O. Hansen og Knut Aagesen.

UNESCO — Den norske nasjonalkomiteén for:

Medlemmer av kommisjonen: Ivar Leveraas, med Per Haraldsson som varamann.

Varefaktakomiteén:

Elida Haugan (varamann: Martha Eriksen). Evy Buverud Pedersen (varamann: Bjarne Bårdsen).

Bransjerådene pr. 1/1 1977

Bergverkene:

Sekretær Alfred Haugen, Norsk Arbeidsmandsforbund. Varamann: Forretningsfører Øystein Larsen, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Gruvearbeider John Hårstad, Løkken Verk. Varamann: Gruvearbeider Arthur Mogstad, Malm.

Verkstedarbeider Arvid Dynge, Fransefoss Bruk. Varamann: Industriarbeider Hallbjørn Roel, Hylla Kalkverk.

Elektronisk industri:

Nestformann Jan Balstad, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Varamann: Sekretær Kåre Haga, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Produktivitetsarbeider Erland Mikkelsen. Varamann: Spesialarbeider Helga Trulsrud.

Herberge- og serveringsnæringen:

Forbundsformann Eivind Strømmen og nestformann Arne Løken, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Hermetikk- og konservesindustrien:

Sekretær Rolf Frøysland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Varamann: Kirsten Ask, Askvoll.

Ingrid Nybakken, Veldre. Varamann: Konrad Bakken, Brumunddal.

Kjøttbransjen:

Sekretær Arne Moe, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Varamann: Pølsemaker Øivind Hauger, Oslo.

Konfeksjonsindustrien:

Forretningsfører Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet. Varamann: Anders Brevik, Bekledningsarbeiderforbundet.

Syerske Ingeborg Jacobsen, Drammen. Varamann: Arbeidsleder Aud Irene Arnesen, Hamar.

Motorindustrien:

Sekretær Reidar Holmen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.
Varamann: Sekretær Trygve Johnsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Dreier Leif Nilsen, Wichmann Motorfabrikk. Varamann: Mekaniker Arthur Håland, Mandals Motorfabrikk.

Møbel- og innredningsindustrien:

Forretningsfører Olaf Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund.
Varamann: Snekker Rolf Johnsen.

Sekretær Olav Johansen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.
Varamann: Edvin Sivertsen, Oslo.

Sildolje- og sildemelindustrien:

Sekretær Wilhelm Thoresen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Varamann: Erling Steinbru, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Industriarbeider Lars Mong, Egersund. Varamann: Industriarbeider Andreas Steinsland, Egersund.

Småskips- og båtbyggerier:

Sekretær Gunnar Halvorsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.
Varamann: Sekretær Trygve Hartvedt, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Arne Leirvik, Hemnesberget. Varamann: Ingvald Myrseth, Lofoten.
Anders Setervik, Leirvik i Sogn. Varamann: Olav Alstad, Kyrksæterøra.

Skipsbyggingsindustrien:

Sekretær Gunnar Halvorsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.
Varamann: Sekretær Trygve Hartvedt, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Kåre Fiskeseth, Landås. Varamann: Knut Løkke, Torp.

Skotøy- og lærindustrien:

Sekretær Willy Elvann, Bekledningsarbeiderforbundet. Varamann: Syerske Asbjørg Fredriksen, Sagstua.

Skotøyarbeider Torbjørn Simonsen, Sandefjord. Varamann: Anna Helene Aasbakken, Vang.

Steinindustrien:

Egil Gulbrandsen, Oslo. Varamann: Ole Dalby, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Støperiindustrien:

Sekretær Harald Hansen. Varamann: Sekretær Oddbjørn Møller.
Former Thormod Pettersen, Drammen. Varamann: Former Arvid
Johansen, Tønsberg.

Tekstilindustrien:

Nestformann Bjarne Bårdsen, Bekledningsarbeiderforbundet. Varamann: Sekretær Kristian Hytten, Bekledningsarbeiderforbundet.

Tekstilarbeider Johan Moldvær. Varamann: Tekstilarbeider Åse Høgenhaug, Oslo.

Hovedkasserer Marie Lindquist, Bekledningsarbeiderforbundet.
Varamann: Arbeidsleder Reidun Taranger, Espeland.

Treforedlingsindustrien:

Forretningsfører Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.
Varamann: Arne Marthinsen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Bjarne Andersen, Hafslundøy. Varamann: Bjørnar Skogstad, Tofte
i Hurum.

Trelastindustrien:

Sekretær Sigurd Engen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.
Varamann: Sekretær Knut Mansås, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Trelastarbeider Magne Aahlberg, Namsos. Varamann: Odd Larsen,
Fredrikstad.

Forretningsfører Knut Nakken, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.
Varamann: Nestformann Magne Johannessen, Norsk Skog- og
Landarbeiderforbund.

Felles telefonsentralanlegg

Etter initiativ av Sekretariatets Rådgivende Finanskomiteé har et utvalg (Sentralbordutvalget) arbeidet med å få utredet de tekniske mulighetene og kostnadene med å etablere et felles telefonsentralanlegg for LO, forbundene, AOF o.fl.

Sentralbordutvalget har arbeidet i nær kontakt med representanter fra Televerket, som på vår anmodning framsatte tilbud på automatisk hussentral i 2 alternativer, nemlig I.: 60 bylinjer og 400 apparater og II.: 80 bylinjer og 600 apparater (med muligheter for videre utbygging).

Hussentralen kan omfatte alle organisasjonensenheter som har kontorer innen en omkrets på ca. 6 km fra Folkets Hus.

Den største besparelse ved et slikt felles anlegg vil referere seg til antall tellerskritt. De fleste utgående telefoner som man i dag betaler

64 øre pr. tellerskritt for vil kunne spares fordi disse samtaler gjennom hussentralen formidles via LO, de deltakende forbund og AOF. Men også betjeningen vil bli redusert med mer enn 50 % i forhold til i dag.

Interessen i forbundene var meget positiv. Nærmere 400 apparater (internnummer) er meldt som det foreløpige behov slik at man måtte basere seg på alternativ II i tilbudet fra Televerket.

Hussentralen er ganske plasskrevende, og den eneste egnede plasseringsmulighet er vestibyen i første etasje i Folkets Hus.

Etter innstilling fra Sekretariatets Rådgivende Finanskomiteé besluttet Sekretariatet i møte 21. juni 1976 å bestille det felles telefonsentralanlegg basert på 80 bylinjer og 600 apparater med en kostnadsramme på 2,8 millioner kroner inklusive merverdiavgift.

I tillegg forutsettes en utgift på om lag 600 000 kroner som vil medgå til bygningsmessige arbeider.

Telefonsentralanlegget forutsettes administrert av LO, som også dekker 50 % av investeringskostnadene og 50 % av de faste driftsutgifter.

Anlegget ble bestilt i juni 1976 og det er en leveringstid på 22 måneder fra bestilling hos leverandør.

Elektronisk databehandling (EDB)

Tretten forbund, som til sammen representerer 537 000 medlemmer, er sammen med LO tilsluttet et EDB-Interessentskap. Tre forbund er opptatt som medlemmer i 1976. Dessuten er Arbeidernes Opplysningsforbund og Arbeidernes Ungdomsfylking blitt medlemmer.

Interessentskapet har følgende medlemmer:

Landsorganisasjonen i Norge.

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Bekledningsarbeiderforbundet.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Norsk Kommuneforbund.

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.

Norsk Tjenestemannslag.

Norsk Grafisk Forbund.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsarbeiderforbund.

Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge.

Arbeidernes Ungdomsfylking.

Interessentskapet står åpent for andre LO-forbund og beslektede organisasjoner som vil slutte seg til.

EDB-kontoret står for den daglige drift og har fem ansatte. Systemene blir nyttet til innkreving av kontingent, kartoteklister for avdelingene samt adressering av fagbladene og Fri Fagbevegelse. I tillegg er utviklet et system for bruk av Bedrifts- og avtaleregister for Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund som dessuten i likhet med Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund kjører deler av sitt regnskap på EDB. For øvrig har flere forbund vist interesse for de tjenester EDB-kontoret kan tilby. Det kan nevnes at EDB-kontoret har utført det punchearbeid som ligger til grunn for LO-undersøkelsen om forskning om bedriftsdemokrati.

Sammen med Forsikringsselskapene Samvirke leier Interessentskapet en datamaskin av typen IBM 370/135. Den ble installert i Samvirkebygget i 1974.

EDB-kontoret flyttet inn i nye romslige lokaler i 1976. Man har en felles puncheavdeling for forbundene og disponerer i dag 6 maskiner.

EDB-Interessentskapets oppbygging er slik :

1. Interessentskapet, som har en representant fra hvert av forbundene samt LO.

Formann: Hovedkasserer Einar Strand, LO.

2. Interessentskapets styre :

Formann: Hovedkasserer Einar Strand, LO.

Hovedkasserer Thor Andreassen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Hovedkasserer Jens Torp, Norsk Kommuneforbund.

Hovedkasserer Storm Lundberg, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Hovedkasserer Bjørn Rudaa, Norsk Tjenestemannslag.

Hovedkasserer Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

3. Interessentskapets styringsgruppe:

Formann: Hovedkasserer Thor Andreassen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Hovedkasserer Storm Lundberg, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Hovedkasserer Bjørn Rudaa, Norsk Tjenestemannslag.

Etter norske forhold utgjør Interessentskapet et stort databehandlingsområde, og det er naturlig at EDB vil få stor betydning for effektiviseringen av databehandlingen for de forskjellige forbund, LO og andre beslektede organisasjoner.

LOs internasjonale kontor

Omfanget av Landsorganisasjonens internasjonale virksomhet og de ulike aktiviteter på dette feltet går fram av kapitlet om internasjonalt arbeid. LOs internasjonale virksomhet er spredt på flere av LOs avdelinger og tillitsmenn i samsvar med sakenes karakter. Hovedansvarlig tillitsmann er Tor Aspengren. Internasjonalt kontor har rådgivende, koordinerende og saksbehandlende funksjon. Kontoret er bl.a. sekretariat for Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS), hvor LOs internasjonale sekretær er nestformann. LOs internasjonale kontor har fire ansatte. Kontoret forbereder bl.a. deltakelse i styremøtene i Den Européiske Faglige Samorganisasjon, Nordens Faglige Samorganisasjon og den Frie Faglige Internasjonale, og i deres ulike utvalg og konferanser. Kontorets leder har også deltatt aktivt i forberedelsene til den 3. all-européiske konferanse som skal holdes i Genève 5.—6. mars 1977, og han har vært med i den arbeidsgruppen som utarbeider dokumentene til konferansen. Videre har kontoret fortsatt arbeidet med hjelp til arbeiderbevegelsen i Portugal, det sørlige Afrika og Chile. Spesielle aksjoner er organisert for det sørlige Afrika. Nærmere detaljer finnes under dette kapitlet. Kontorets leder har også deltatt i spesielle komitéer som den Frie Faglige Internasjonale har for denne virksomheten.

Det er nært samarbeid mellom internasjonalt kontor og Norsk Folkehjelps internasjonale avdeling. LOs internasjonale sekretær er formann i Norsk Folkehjelps internasjonale utvalg.

Det er også nært samarbeid mellom kontoret og AOF, både når det gjelder opplegget for AOFs opplysningsvirksomhet om u-hjelp og om kursene/stoff for faglig opplæring av tillitsmenn fra u-land.

Ved siden av fortsatt kontakt og delegasjonsutveksling med fagbevegelsen i Øst-Europa, har en utvidet kontakten med den amerikanske fagbevegelsen. Bl.a. var LOs formann og internasjonalt kontors leder på besøk hos den amerikanske landsorganisasjonen i august.

Informasjoner om norsk fagbevegelse og internasjonalt arbeid er en viktig del av kontorets virksomhet, og kontorets leder har medvirket som foredragsholder om internasjonale faglige forbindelser på LO-skolen og en rekke andre kurs og møter. Informasjoner er også gitt skriftlig ved svar på henvendelser og muntlig til enkeltpersoner som har oppsøkt Landsorganisasjonen.

Internasjonalt kontor står for utgivelsen av den stensilerte «Trade Union News Bulletin from Norway», som i ca. 500 eksemplarer sendes til våre broderorganisasjoner i utlandet, andre interesserte institusjoner og enkeltpersoner og norske utenriksstasjoner, samt utenlandske ambassader i Norge.

Kontoret har ytt forbund tolkeassistanse ved møter og konferanser, bla. var Mirjam Nordahl med som tolk for Norsk Sjømannsforbunds representanter på ILOs maritime konferanse i Genève i oktober, og har virket som tolk på landsmøtene i Bekledningsarbeiderforbundet i september, Handel og Kontor og Norsk Jernbaneforbund i november. Videre virket hun som konsulent ved et seminar om fagbevegelsens rolle ved utdanningsreformer, organisert av ILO og NORAD på Sørmarka i mai.

Landsorganisasjonens juridiske kontor

Ved kontoret har det i 1976 vært ansatt 5 advokater og 5 kontorfunksjonærer i full stilling.

ANTALL SAKER

Det har vært sendt ut 3308 betenkninger og brev i løpet av året. Dessuten er det utarbeidet 265 prosesskrift av forskjellig slag og 157 rapporter, innstillinger, forelesningsdisposisjoner, artikler m.v.

I 1976 er det innkommet 4014 brev til det juridiske kontor og det har vært behandlet 1468 saker. Av disse er 949 opprettet i 1976, hvorav 737 er kommet direkte til kontoret og 212 er anvist til kontoret fra Administrasjonen.

De fleste sakene er blitt avsluttet ved betenkninger. Medfører sakene rettslige skritt eller ytterligere undersøkelser som fører med seg en videre behandling, blir det opprettet egen sak i hvert enkelt tilfelle med betegnelse i samsvar med behandlingsmåten. Det har i årets løp vært behandlet 520 slike saker ved kontoret. Av disse er 226 opprettet i 1976. Disse 520 sakene fordeler seg således:

Arbeidsrettssaker: Kontoret har behandlet 84 arbeidsrettssaker, hvorav 21 lokale saker vedr. LO/N.A.F.-ordningen for manglende innbetaling til trygdekontorene. Det er avsluttet 49 saker, hvorav 33 fra tidligere år. Av disse er 10 tapt, 14 vunnet og 25 saker forlikt. Ved årets utgang gjensto 35 saker.

Sivile saker: Kontoret har behandlet 147 sivile saker, hvorav 9 lagmannsrettssaker, 1 høyesterettssak og 137 saker for lavere domstoler. Av disse gjensto 71 fra tidligere år, mens 76 var opprettet i 1976. I 1976 er 71 av disse sakene avsluttet, hvorav 52 er vunnet eller forlikt, 8 er tapt, 11 er avsluttet på annen måte. Ved årets utgang gjensto 76 saker.

Tvangssaker: Kontoret har behandlet 12 inkassosaker. Av disse er 1 henlagt, 1 tapt og 5 vunnet. Ved årets utgang gjensto 5 saker.

Diverse saker: Kontoret har behandlet 8 straffesaker, 2 voldgiftsaker, 1 injuriersak, 1 rikslønnsnemndssak, 1 skiftetvistsak, 1 tvistene-
nemndssak og 1 grensegangsforretning. 5 saker er vunnet, 2 forlikt,
3 tapt. Ved årets slutt gjenstår 1 injuriersak, 1 voldgiftssak og 3 straffe-
saker.

Registersaker: Disse sakene er opprettet med henblikk på videre be-
handling uten søksmål for domstolene. Kontoret har behandlet 262
slike saker, hvorav 116 fra tidligere år. 4 av disse sakene er overført til
arbeidsrettssaker og 3 til sivile saker, mens 68 er avsluttet. Ved årets
utgang gjenstår 187 saker.

UNDERVISNING

Steinar Halvorsen har forelest 1 dag på kurs.

Karl Nandrup Dahl har forelest 23 dager og 26 timer på forskjellige
kurs samt LO-skolen trinn I og II. Han har forelest 2 dager i Örnäs i
Sverige og 3 dager i Lusaka i Zambia.

Kai Aagaard har forelest på forbundskurs og Oslo AOF i 28 timer.

Bjørn Kolby har forelest 2 dager og 13 timer på forbundskurs, AOF
faglig kurs og for portugisiske fagforeningsledere.

KOMITÉER OG UTVALG

For de komitéer og utvalg som LOs juridiske kontor er representert i,
vises det til beretningens omtale av de enkelte utvalg.

LOs miljøkontor

Sommeren 1976 ble Svein Fjæstad knyttet til LOs miljøkontor. Leder
for avdelingen er Børre Pettersen.

Saksmengden ved kontoret har i 1976 vært sterkt stigende. Møte- og
foredragsvirksomheten har også vært stigende. Miljøkontoret har i
1976 hatt ca. 150 forelesningsoppdrag, hvor ca. 50 har vært oppdrag
utenfor bevegelsen, men likevel viktige da det har vært mulig å presen-
tere LOs synspunkter overfor viktige grupper på dette området.

De viktigste saker har vært Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø,
forskriftsarbeidet, opplæringsspørsmål, kunnskapsformidling og saker
angående ytre miljøproblemer.

Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø

Helt sentralt i arbeidet har den nye arbeidsmiljøloven stått. Lov-
arbeidet har vært en kontinuerlig prosess siden Kongressen i 1973.

I tilknytning til loven utga LO et informasjonshefte bygd på Odels-
tingsproposisjon nr. 3 75/76 under tittelen LOV OM ARBEIDSMILJØ,
et informasjonsopplegg som har gått ut i et opplag på 70 000 hefter.

Lovproposisjonen ble fremmet for Stortinget våren 1976 og kom opp til behandling i Odelstinget i desember. I forbindelse med lovbehandlingen inviterte LO Stortingets kommunal- og miljøvernkomité til et møte hvor LOs synspunkter ble lagt fram.

Følgende viktige endringer i loven er vedtatt av Odelstinget:

Paragraf 8:

Eventuelle husordensregler skal fastsettes i samråd med representanter for arbeidstakerne.

Direktoratet for Arbeidstilsynet kan gi bestemmelser som forbyr ordensregler som vil virke urimelig overfor arbeidstakerne.

Paragraf 12 punkt 3:

De skal gis den opplæring som er nødvendig for å sette seg inn i systemene, og de skal være med på å utforme den.

Paragraf 29 punkt 2:

Arbeidsgiverne skal sørge for at verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg kan få den opplæring som er nødvendig for at de kan utføre sine verv på forsvarlig måte.

Verneombud og medlemmene av arbeidsmiljøutvalg har rett til å ta den nødvendige opplæring ved kurs som arbeidstakernes organisasjoner arrangerer.

Utgifter i forbindelse med slik opplæring bæres av arbeidsgiveren.

Forskriftsarbeidet

I tilknytning til LOV OM ARBEIDERVERN OG ARBEIDSMILJØ har forskriftsarbeidet stått sentralt. I denne forbindelse har departementet nedsatt en rekke utvalg for de enkelte forskriftsområder.

I denne forbindelse har Børre Pettersen og Tore Karlsen representert LO i forskriftsutvalget for Kap. 7 i loven som omhandler organiseringen av verne- og miljøarbeidet. Dette utvalget har allerede avgitt innstilling.

Arbeidsmiljøloven og oljevirksomheten i Nordsjøen

Med utgangspunkt i at arbeidsmiljøloven også skal gjelde for oljeaktiviteten på den norske kontinentalsokkel har et utvalg arbeidet med dette spørsmål. LOs representanter i dette utvalget har vært Børre Pettersen og Karl Nandrup Dahl. Utvalget har allerede avgitt en innstilling nr. 1. Utvalget arbeider nå med en innstilling nr. 2.

Innstilling nr. 1 tar for seg prinsippene ved innføring av loven og kontrollfunksjonene med den.

Innstilling nr. 2 tar for seg detaljene i forbindelse med forskriftene.

Opplæringsrådet LO/N.A.F./Statens Arbeidstilsyn

I forbindelse med forberedelsen av den nye arbeidsmiljøloven har det vært drevet et opplysningsarbeid under tittel: «Bedre arbeidsmiljø». Opplæringsrådet har sammen med lokale kurskomitéer hatt ansvaret for gjennomføringen av dette.

I 1976 ble det utdannet ca. 2500 studieledere og ca. 20 000 arbeidet i studieringer med materiellet.

LOs representanter i rådet har vært Børre Pettersen og Alf Frotjold.

LOs styringskomité for miljøspørsmål

Styringskomitéen har i 1976 hatt 6 møter og behandlet 30 saker. Av sentrale saker bør nevnes arbeidsmiljøloven, opplæringsspørsmål og organisering av miljøarbeidet.

Styringskomitéen har hatt følgende sammensetning:

Odd Højdahl, formann, Børre Pettersen, sekretær, Leif Haraldseth, Gudmund Harlem, Svein Fjæstad, Evy Boverud Pedersen, Arthur Svensson, Oddbjørn Møller, Bjørn Sørensen, Lars Nilsen, Gry Middle, Hans Øverby, Odd Andreassen, Per Torkildsen, Viktor Folvik, Terje Kristiansen, Alf Frotjold, Jens Petter Jensen, Per Karlsen, Sidsel Bauck, Lars Buer, Kåre B. Werner, Arne Semmerud og Erik Engebretsen.

Koordineringsutvalg for yrkesbetinget kreft

Kommunaldepartementet har i perioden nedsatt et utvalg for koordinering og forebygging av yrkesbetinget kreft.

Utvalgets arbeidsoppgave er å samordne innsatsen for bekjempelse av yrkesbetinget kreft og med utgangspunkt i kunnskap å gi råd til myndighetene på dette felt.

LOs representanter i utvalget er Børre Pettersen og Arthur Svensson.

Grenseverdiutvalget

Dette utvalget ble oppnevnt av Statens Arbeidstilsyn og LOs representant har vært Børre Pettersen. Utvalget har avgitt innstilling og den konkluderer enstemmig med at yrkeshygieniske grenseverdier ikke anbefales brukt hverken i en helsemessig eller lovmessig sammenheng.

Nordens faglige samorganisasjon

Børre Pettersen har vært medlem av NFS miljøutvalg.

Presse- og informasjonsvirksomheten

Virksomheten har omfattet utgivelse av *Fri Fagbevegelse*, annet trykt materiell og for øvrig informasjon i forskjellige former innad og utad. I forbindelse med tariffrevisjonen 1976 sørget LO for trykking av Riksmeklingsmannens forslag. Dessuten ble utgitt en særskilt trykt informasjon til alle medlemmer med et opplag på 600 000. Det ble også utarbeidet transparenter til overheadprojektorer og lysbilder til bruk ved foredrag om oppgjøret. En samarbeidet her med AOF.

Henvendelsene fra skoler om materiell og foredrag har fortsatt. Hovedkontoret har også hatt besøk av skoleklasser som har fått orientering om fagbevegelsen. I samarbeid med Norsk Arbeidsgiverforening er utarbeidet et forslag til lysbildeserie med Statens Filmsentral skal produsere. Likeså er Forsøksrådet for skoleverket i gang med et undervisningsopplegg om arbeidslivet og arbeidslivets organisasjoner. Dette henger sammen med den kontakt man har hatt med Kirke- og undervisningsdepartementet. En har tidligere hatt kontakt med AOF og Tiden Norsk Forlag om temahefter. Det første er kommet og omhandler priser og lønninger. Vi viser ellers til Beretning fra LOs utvalg for skole spørsmål på side 151.

Ellers har det vært besøk av studieringer og andre grupper og av enkeltpersoner som har søkt opplysninger om fagbevegelsen. Informasjonskontoret har også formidlet en del henvendelser om medlemskap til de forskjellige forbund. Foruten informasjonskontorets personale har medarbeidere fra andre avdelinger i LO medvirket ved besøk.

Kontakten med presse og kringkasting har vært opprettholdt dels ved pressemeldinger og pressekonferanser, dels ved muntlig gjensidig kontakt.

Det er trykt et nytt opplag av LOs presentasjonsbrosjyre og av Hovedavtalen mellom LO og N.A.F. Ellers har Informasjonskontoret som tidligere hatt ansvaret for årsberetningen og protokollene fra representantskapsmøtene.

Informasjonskontoret har deltatt i kongressforberedelsene, bl.a. har Erik Nilsen vært sekretær for de utvalg som har behandlet Handlingsprogrammet og organisasjonsformene.

Per Haraldsson er medlem av styret for Arbeider-Ungdommen og i Rådet for Norgesinformasjon i utlandet under Utenriksdepartementet. Han har også deltatt på møter i den norske nasjonalkomiteén for UNESCO og på årsmøtet i FN-sambandet.

Fri Fagbevegelse

I likhet med tidligere år er *Fri Fagbevegelse* kommet ut med 21 nummer i et opplag på 43 000 eksemplarer pr. nummer. Fra nyttår ble det gjennomført en ordning med pressemeldinger, som inneholder et kon-

sentrat av noe av det stoff bladet inneholder. Pressemeldingene går med bladet til dagsavisene og til forbundsbladene. Ordningen har slått godt til og spredningen av stoff med FF som kilde har vært stor og god.

De redaksjonelle retningslinjer for bladet har vært de samme som tidligere år. Det er lagt vekt på å orientere best mulig om Landsorganisasjonens arbeid, videre er det brakt mye stoff om arbeidet omkring Nordens faglige samorganisasjon og Den européiske faglige samorganisasjon. Gidske Anderson er igjen knyttet til bladet for å skrive om utenrikspolitiske spørsmål.

Redaksjonens medlemmer har også hatt andre oppgaver enn rent journalistiske i forbindelse med sitt arbeid. Det kan nevnes at Odd Harald Røst ledet et tre dager langt presseseminar i forbindelse med Bergmanns-dagene på Røros. Knut Ribu har deltatt i et møte for fagorganisasjonenes redaktører i DEFS-regi. Der ble informasjonsproblemer knyttet til LO-bladene behandlet.

Redaksjonen er den samme som i fjor: Redaktør Knut Ribu, redaksjonssekretær Artur Bruflat og journalist Odd Harald Røst.

LOs Rasjonaliseringskontor.

Personalet ved Rasjonaliseringskontoret har bestått av avdelingsleder Egil Ahlsen, konsulentene Harald Andersen og Tor Andersen og kontorfullmektig Else Olavson.

Tor Andersen er fra 1. april 1976 fast ansatt ved kontoret for spesielt å arbeide med datamaskinbaserte systemer og har vært benyttet som foreleser i forbindelse med Rammeavtalen om datamaskinbaserte systemer. Videre har han ytet bistand ved opprettelse av særavtaler ved enkelte bedrifter og fortolkning av avtaleverket på dette området.

Kursopplegg og materiell for skolering av datatillitsmenn er blitt utarbeidet. Dette er ment som et forkurs til videregående kurs som er lagt opp i samarbeid med Statens teknologiske institutt.

Videre er det utarbeidet et grunnlag for brevkurs i Folkets Brevskole for opplæring av datatillitsmenn.

I samarbeid med NPI er igangsatt et prosjekt som skal klarlegge «datatillitsmannens rolle i bedriften». Prosjektet er beregnet ferdig i 1977.

Innføring av nye lønssystemer har fortsatt ført til at forbundene har konsultert kontoret. Gjennom bedriftsbefaringer og møter med de lokale tillitsmenn er det gitt orientering om lønssystemer og ytet bistand med oppsetting av særavtaler. Ved tvister som har oppstått i forbindelse med praktisering av prestasjonslønnssystemer har kontoret vært forbundene behjelpelig med løsning av disse.

Etter anmodning fra de enkelte forbund, AOF og institusjoner har det vært gitt en rekke forelesninger i fastlønssystemer, arbeidsstudier, bruk av datamaskinbaserte systemer, samarbeidsspørsmål, industrielt demokrati, samt forelesninger i økonomi ved basiskursene som arrangeres av AOF.

Ved Statens teknologiske institutt er gjennomført en rekke grunnkurs i arbeidsstudier for tillitsmenn.

Tidsskriftet «Bedriftsutvalgene» blir redigert og utgitt fra rasjonaliseringskontoret, og er sendt forbund og institusjoner. Opplaget er 8500 pr. mnd.

Det har i perioden vært en utstrakt reisevirksomhet.

Kontorets personale har i perioden vært med i en rekke utvalg, komitéer, råd og styrer:

Norsk Produktivitetsinstitutt — råd, arbeidsutvalg og fagutvalg.

Statens teknologiske institutt — styre og fagutvalg.

Direktoratet for arbeidstilsynet.

Samarbeidsrådet LO/N.A.F. — råd og forskningsutvalg.

Samarbeidsrådet LO/DKT.

Arbeidsforskningsinstituttene.

Røykskaderådet.

Kontinentalsokkelkomitéen.

Rådet for produksjonsteknisk etterutdanning.

Norsk Ergonomiutvalg.

Norges Rasjonaliseringsforbund A/L.

Industriseminarer.

Styringskomité for lønssystem innen tekstil.

Styringskomité NPI-prosjekt 914, Produktivitetsvekst og lønssystemer.

AOFs Rådgivende utvalg for skoling i bedriftsdemokrati.

Norges Rasjonaliseringsforbunds kongresskomité.

Rådgivende utvalg for NPI-prosjekt 1035, vedr. datasystem.

Styringskomitéen for dataprojekt i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

LOs revisjonskontor

Landsorganisasjonens revisjonsutvalg har i 1976 bestått av: Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund (formann), Marie Lindquist, Bekledningsarbeiderforbundet, og Jens Torp, Norsk Kommuneforbund.

Det er i løpet av året holdt 4 møter.

Kontoret beskjeftiget ved årets utgang foruten revisjonssjefen, 5 revisorer og 3 revisjonsmedarbeidere.

Arbeidsområdet ved utgangen av 1976 omfatter regnskapene for Landsorganisasjonen, herunder distriktskontorene, Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse, Fagorganisasjonens Stønadskasses Fond, Folkets Hus, Folkets Hus Landsforbund, LO-skolen Sørmarka og Østråt, Norsk Pensjonistforbund, Handels- og Kontorfunksjonærenes Fellesforening i Oslo, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundets stedlige styre i Oslo, Statstjenestemannskartellet, Norsk Arbeiderpresse A/S, Folkets Hus Fond, Østkantens Folkets Hus, De Samvirkende Fagforeninger, AKAN, A/S Idékommunikasjon, Ringsaker Folkehøgskole, Arbeidernes Opplysningsforbund, samt 35 fagforbund med underregnskaper.

Kontoret har videre hatt en del spesialoppdrag, bl.a. kontroll i en rekke av forbundenes utenbys avdelinger.

Det er også utarbeidet forslag til nytt regnskapssystem for forbundenes avdelinger.

To av revisorene har forelest i regnskap og revisjon ved kurs arrangert av forbundene.

Revisjonsarbeidet er utført i samsvar med gjeldende bestemmelser om revisjon og god revisjonsskikk, herunder kontroll med at de økonomiske disposisjoner som er foretatt har hjemmel i vedtekter og protokollerte vedtak i de organisasjoner og selskaper som sorterer under revisjonskontorets arbeidsområde.

Arne G. Strangel har i 1976 vært medlem av Ankenemnda for verdsettelse av aksjer (Riksskattestyret) og varamann i Ettersynskomiteén ved Norges Banks hovedsete. Sammen med revisjonssjef Knut Braathen er han hovedrevisor i Liv- og Skadeforsikringsselskapene Samvirke.

Det har ikke vært noen endringer i personalet i 1976.

LOs utredningskontor.

Utredningskontoret har kontorpersonele felles med økonomisk kontor. Cand. oecon. Øistein Gulbrandsen har også i 1976 fungert som utredningsleder.

Som medlem og sekretær for LOs industri- og oljeutvalg, har utredningslederens arbeid i 1976 for en del vært konsentrert om industri, energi og ressurspolitiske spørsmål og utredninger om dette emnet. For øvrig har utredningslederen vært tillagt sekretærfunksjonen i utvalget som forberedte forslaget til LOs handlingsprogram. Foruten arbeid med generelle økonomiske spørsmål har utredningslederen skrevet en rekke artikler og holdt foredrag om aktuelle økonomiske, pris- og inntektspolitiske, industri- og energipolitiske emner. Han har dessuten vært medlem av en rekke offentlige utvalg og komitéer, bl. a. utvalget for energiøkonomisk forsk-

ning, rådgiver i det tekniske beregningsutvalg i tilknytning til inntektsoppgjørene, utvalg til vurdering av lønnsglidningen, rådet for industriøkonomisk institutt, arbeidsgiverperiodeutvalget som vurderte en rekke spørsmål knyttet til utbetaling av sykelønn i Folketrygden og medlem av styret for hovedorganisasjonenes sykkelønsordning. For øvrig er han varamann i Norges Eksportråd, Omstillingsfondet og ILO-komiteén.

LOs økonomiske kontor.

I 1976 har det ved kontoret vært ansatt tre økonomer: cand. oecon. Jon Rikvold, cand. oecon. Per Brannsten og siviløkonom Kjell Arne Sveum. Dessuten har kontoret hatt fire funksjonærer på heltid og en funksjonær på deltid. Jon Rikvold er leder av kontoret.

Økonomisk kontor utfører en rekke faste oppgaver. Hver måned blir det utarbeidet oversikter over medlemstallet i Landsorganisasjonen og tilsluttede forbund og detaljoppgaver over endringer i konsumprisindeksen. Kontoret gir fire ganger årlig ut publikasjonen «Økonomisk Informasjon» i et opplag på 4500, der en tar med lønnsstatistikk, arbeidsmarkedsstatistikk og annet aktuelt statistisk og økonomisk stoff. Publikasjonen sendes forbund, distriktskontorer og andre. En kvartalsvis oversikt over produksjonsindeksen i bergverksdrift, industri og kraftforsyning blir også sendt forbund og distriktskontorer.

Kontoret har utarbeidet tabeller over medlemsmassens sammensetning og fordeling, og oversikter over tariffsaker og konflikter behandlet og godkjent av Sekretariatet. Videre utarbeides for administrasjonen oversikter over kontingenten til forbundene og andre økonomiske forhold innen fagbevegelsen. Det utarbeides også en statistisk-økonomisk oversikt.

Kontoret har utformet utkast til uttalelser og notater bl. a. om pris- og lønsspørsmål, arbeidskraftpolitikk, lavtlønsspørsmål og inntektsfordeling m. m. Ellers er det foretatt ulike beregninger for å besvare forespørsler fra administrasjonen, forbundene, myndighetene og innenlandske og utenlandske organisasjoner.

Jon Rikvold har i 1976 vært medlem av en rekke offentlige utvalg og komitéer, bl. a. medlem av styret i Norges Eksportråd, representant i Den rådgivende komité for visse økonomiske spørsmål, særlig tollspørsmål, Det tekniske beregningsutvalg i tilknytning til inntektsoppgjørene, Kontaktutvalget for arbeidsmarkedsforskning, Rådgivende utvalg for saker vedrørende Det Europeiske Frihandelsforbund og nordisk økonomisk samarbeid med utvidet mandat til også

å fungere som rådgivende instans i saker som vedrører EF. Rikvold har representert LO ved en rekke internasjonale møter.

Per Bransten har vært/er medlem i Utvalget til å utrede den framtidige sysselsettingsstatistikken, medlem av Betalingsformidlingsutvalget, medlem av Arbeidsgiveravgiftsutvalget, medlem av Beredskapsutvalgets underutvalg for industriberedskap, medlem av Utvalget for retningslinjer for bedriftsintern opplæring, medlem av Arbeidsdirektoratets styre, medlem av kontaktutvalgene for lønnsstatistikk og arbeidsmarkedsstatistikk, medlem av Rådet for innvandringsspørsmål, varamann for Jon Rikvold i Garantiinstituttet for eksportkreditt, varamann for Odd Højdahl i Arbeidsdirektoratets styreutvalg for trygdesaker, varamann for Ragnar Røberg Larsen i styret for Industriseminaret og i styret for Industriøkonomisk Institutt, varamann til styret for Syketrygden og varamann til Forsikringsrådet.

Kjell Arne Sveum har vært medlem av et utvalg til å utrede skattemessig deling av personbedrifters formue og inntekt («Skattedelingsutvalget») og et utvalg som skal utrede spørsmål i tilknytning til bruk av tjenesteboliger. Dessuten har han vært varamann for Tor Halvorsen i Rådet for Norsk Produktivitetsinstitutt, varamann for Liv Buck i Rådet for Distriktenes utbyggingsfond og for Øistein Gulbrandsen i Rådet for Industriøkonomisk Institutt.

Solveig Moi har vært medlem av utvalg nedsatt av Kontrollutvalget for sykkelønsordningen, Sluttvederlagsordningen og Opplysnings- og utviklingsfondet.

Økonomene har i 1976 skrevet en rekke artikler og holdt forelesninger og foredrag om forskjellige økonomiske spørsmål.

Industri og oljeutvalget

Det utvalget som Sekretariatet nedsatte den 19. februar 1973 for å innhente opplysninger og holde seg orientert om det som skjer på oljesektoren ble i 1974 utvidet. Samtidig ble utvalget gitt flere arbeidsoppgaver. Dette førte til at navnet ble endret til Landsorganisasjonens industri- og oljeutvalg. I 1976 har følgende vært medlemmer i utvalget:

Odd Højdahl (formann), Lars Skytøen, Håkon A. Ødegaard, Henrik Aasarød, Erling Johansen, Arne Born, Thorvald Stoltenberg, Jon Rikvold, Kaare Sandegren, Per Brannsten og Øistein Gulbrandsen (sekretær).

Siden opprettelsen har utvalget nedlagt et omfattende arbeid i forbindelse med de mange viktige industri-, ressurs-, energi- og oljespørsmål i de senere åra. Dette arbeidet er ført videre i 1976 om enn ikke i form av offisielle uttalelser, men mer i form av interne møter, drøf-

tinger med politikere osv. Medlemmene har enkeltvis holdt foredrag o.l. om norsk industri-, ressurs-, energi- og oljepolitikk.

Utvalgets medlemmer har også deltatt i offentlige utredningsutvalg, industripolitiske- og energipolitiske spørsmål. Arbeidet i slike utvalg har gitt grunnlag for drøftelser i Industri- og oljeutvalget. Også internasjonalt har utvalgets medlemmer arbeidet med disse spørsmålene, gjennom faglige organisasjoner i OECD, Euro-LO m.v.

Utvalget abonnerer på oljetidsskriftene Oil and Gas Journal (US) og Noroil (N). Det har i 1976 fortsatt oppbyggingen av et lite opplysningsarkiv i forbindelse med sin virksomhet.

LOs utvalg for familiespørsmål

LOs Utvalg for familiespørsmål besto ved utgangen av 1976 av følgende 9 representanter:

Liv Buck (formann), Landsorganisasjonen i Norge.

Evy Boverud Pedersen (sekretær), Landsorganisasjonen i Norge.

Erik Nilsen, Landsorganisasjonen i Norge.

(Fungerer i den tid Ulf Sand er statssekretær.)

Harriet Andreassen, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Else Ørbæk, Norsk Tele Tjeneste Forbund.

Ivar Andresen, Norsk Kommuneforbund.

Kåre Hansen, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Arvid Nordli, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

(Oppnevnt etter Lars Skytøen da han overtok som formann.)

Per Karlsen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.

(Oppnevnt etter Odd Hübenbeckers død.)

Utvalget arbeider etter følgende mandat:

«Utvalget skal ta seg av spørsmål av familiepolitisk og sosial karakter.

Det skal søke å påvirke tradisjonelle oppfatninger om menns og kvinners rolle i samfunns-, arbeids- og familieliv.

Det skal handle i overensstemmelse med de vedtak som til enhver tid blir fattet av LOs kongress.

Det skal arbeide i nær tilknytning til de målsettinger/arbeidsoppgaver som blir trukket opp i LOs Handlingsprogram.

Utvalgets arbeid må også føres ut på det lokale plan, bl.a. ved opprettelse av lokale LO-utvalg for familiepolitiske spørsmål. Slike utvalg bør legges under LOs distriktskontorers ansvarsområde.»

Det har i 1976 vært avholdt 10 møter i utvalget.

En av de viktigste oppgaver for utvalget i 1976 har vært å spre diskusjon og aktivitet i distriktene. På bakgrunn av vedtak i LOs sekretariat 22. desember 1975 fikk tilsynsutvalgene for distriktskontorene i oppdrag å sørge for oppnevning av et lokalt utvalg for familiespørsmål i

hvert fylke. Det ble understreket at utvalgene var ønsket sammensatt av både kvinner og menn og at alle deler av fylkene ble representert. Det ble antydnet at utvalgene burde bestå av 5 representanter. LOs distriktssekretærer fungerer som sekretærer og distriktskontorene som sekretariat for utvalgene.

Utvalgene fikk følgende mandat:

«Utvalget skal ta seg av spørsmål av familiepolitisk og sosial karakter. Det skal søke å påvirke tradisjonelle oppfatninger om menns og kvinners rolle i samfunns-, arbeids- og familieliv.

Det skal handle i overensstemmelse med de vedtak som til enhver tid blir fattet av LOs kongress.

Det skal videre arbeides etter de målsettinger/arbeidsoppgaver som blir trukket opp i LOs Handlingsprogram.

Det forutsettes at utvalget på eget initiativ tar opp saker på lokalt plan som har spesiell karakter i forhold til eget distrikt, f.eks. i forhold til fylkespartiets organer og fylkeskommunale organer.

Saker av generell karakter reises overfor LOs Utvalg for familiespørsmål. Utvalget fungerer som rådgivende organ for det sentrale utvalg for familiespørsmål.»

Utvalgene ble oppnevnt i løpet av første halvår 1976. Alle utvalgsmedlemmer og distriktssekretærer var innkalt til orienteringsmøte i Oslo 10. juni 1976 sammen med LOs Utvalg for familiespørsmål.

I løpet av høsten ble det avviklet lokale presentasjonskonferanser i alle fylker, med unntak av Vest-Agder og Oppland. Disse fylkene vil arrangere sine konferanser umiddelbart etter årsskiftet. Konferansene er avholdt for å gjøre utvalgene kjent lokalt, både i og utenfor fagbevegelsen, og for å gi utvalgene mulighet for kontakter, i særdeleshet innenfor samorganisasjonene.

Evy Buverud Pedersen har deltatt på alle konferanser.

Utvalgene er nå aktivt i gang med arbeid på forskjellige områder, varierende fra distrikt til distrikt.

Fra LOs Utvalg for familiespørsmål har utvalgene fått seg forelagt følgende saker til uttalelse:

LOs Handlingsprogram — revidering.

NOU 1976:19 Delutredning III — Stønad til enslige forsørgere m.v.

Navneloven — Forslag til endringer fra interdepartemental arbeidsgruppe i Justisdepartementet.

Presentasjonskonferansene — Utvalgene ble pålagt å avvikle de tidligere nevnte konferanser.

Utvalgene har for øvrig fått tilsendt saker, vedtak og materiell til orientering.

Av andre saker LOs Utvalg for familiespørsmål har arbeidet med i 1976 kan nevnes:

Navneloven: Utvalget utarbeidet uttalelse som ble godkjent av LOs sekretariat. Uttalelsen er gjengitt under Kap. 4 — Familie- og Forbrukersaker.

Stønad til enslige forsørgere m.v.

Utvalget utarbeidet en uttalelse som ble godkjent av LOs sekretariat. Uttalelsen er gjengitt under Kap. 3: Arbeidsmarked og Sosialpolitikk.

Familiebeskatningen

Utvalget utarbeidet en uttalelse i samarbeid med Odd Højdahl og Per Brannsten. Sekretariatet godkjente uttalelsen som er gjengitt i sin helhet under Kap. 1 — Tariffrevisjoner — Økonomisk politikk.

Kvinnelig deltakelse i NRKs programmer

Landsorganisasjonen ble fra NRK anmodet om å være behjelpelig med å framskaffe navn til et arkiv over kvinner som kan delta i NRKs programmer i radio og TV.

Bakgrunnen for tiltaket var ønsket om å bedre kvinnes representasjon i programmene.

Etter anbefaling fra utvalget vedtok LOs sekretariat å delta i arkivoppbyggingen og rundskriv ble sendt samtlige forbund. Det er mottatt 84 utfylte arkivkort som er oversendt NRK.

LOs Handlingsprogram

Utvalget har utarbeidet forslag til eget avsnitt om «Familiepolitikk» i Handlingsprogrammet, samt avsnitt om «Forbrukerpolitikk» og om «Bolig og bomiljø». Videre har utvalget gitt synspunkter på de øvrige avsnittene i programforslaget.

Utvalget har i løpet av året mottatt en rekke henvendelser med spørsmål og uttalelser om konkrete saker som er besvart, og en rekke anmodninger om foredrag eller forelesninger.

Utvalget har videre vært representert i en rekke møter og konferanser, bl.a. Likestillingsrådets kontaktkonferanse med organisasjonene og Nordisk Ministerråds seminar om likestilling i arbeidslivet.

LOs forskningsutvalg

LOs forskningsutvalg har i 1976 hatt denne sammensetning:

Ragnar Røberg Larsen, formann, Knut Ribu, sekretær, Harry O. Hansen, Egil Ahlsen, Børre Pettersen, Lars Skytøen, Otto Totland, Arne Born, Erling Johansen og Kristen Nygård.

Fagbevegelsens engasjement i forskningen har økt i 1976. Dette er i samsvar med Handlingsprogrammets målsettinger om forskning,

å engasjere seg i utformingen av forskningspolitikken, sikre innflytelse over forskningspolitikken, at denne er til nytte for lønnstakerne og sikre arbeidstakerne effektiv innflytelse på forskningsprosjekter i de enkelte bedrifter.

Det er sterkt stigende interesse for arbeidsmiljøforskning. Følgende forbund, i samarbeid med forskningsinstitutter, har fått offentlige midler til forskning:

Arbeidsmandsforbundet, Hotell- og Restaurant, Jern og Metall, Sjømannsforbundet, Bekledningsarbeiderforbundet, Skog og Land, Bygning, Næring og Nytelse.

I alle slike forskningsprosjekter er forbundene representert i styringskomiteer med sentrale- eller lokale tillitsmenn.

Landsorganisasjonen er sikret god representasjon i Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd. Dette gjelder både i Råd, arbeidsutvalg, samt i en rekke styrever, komiteer og utvalg.

Videre er LO representert i styrene for Fondet til fremme av bransjeforskning, Institutt for Industriell Miljøforskning og Arbeidsforskningsinstituttene. LO er likeledes representert i Hovedkomiteen for Norsk Forskning.

Landsorganisasjonen har i samarbeid med Sosiologisk Institutt ved Universitetet i Bergen startet et forskningsprosjekt kalt «LO-undersøkelsen 1976—77». Dette prosjekt er lagt opp som en intervju-undersøkelse, hvor ca. 6000 av LOs medlemmer, tillitsmenn og medlemmer av styrever/bedriftsforsamlinger vil svare på spørsmål som stilles om erfaringer med representasjon i styrever/bedriftsforsamling, innflytelse over eget arbeid, bedriftsutvalgenes virksomhet, trivsel i arbeidet, organisasjonsmønsteret i LO, oppgjørsform og aktiviteten i fagforeningsarbeidet.

Undersøkelsen bekostes av LO og resultatet vil foreligge til LO-kongressen 1977.

Forskningsutvalget har utarbeidet forslag til nytt avsnitt i LOs Handlingsprogram — Forskning i lønnstakernes interesse.

Det arbeides med å forberede en konferanse i regi av Nordens Faglige Samorganisasjon om — Fagbevegelsen og forskningen.

I arbeidsgruppen som forbereder konferansen er Ragnar Røberg Larsen LOs representant. Konferansen arrangeres 14.—15. april 1977.

Koordineringsutvalget for skole- og utdanningspørsmål

LOs Koordineringsutvalg for skolepørsmål har hatt følgende sammensetning:

Ragnar Røberg Larsen, LO, formann.

Knut Aagesen, LO, sekretær.

Kjell Lien, L.O.

Leif Skau, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Erling Johansen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Ludvik Wangsmo, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Thor Skogfelt, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Eivind Strømmen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Henrik Aasarød, Norsk Sjømannsforbund.

Sverre Worum, Norsk Tjenestemannslag.

Lars Buer, Arbeidernes Opplysningsforbund.

Arvid Engen/Arne Aasvistad, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.

Odd Andreassen, Norsk Kommuneforbund.

(Arvid Engen, NFATF, ble i perioden avløst av Arne Aasvistad, samme forbund.)

Utvalget har i 1976 avholdt 5 møter.

Utvalget har deltatt i drøftingene av alle vesentlige skole- og utdanningsspørsmål som har hatt betydning for fagbevegelsen.

Knut Aagesen har vært utvalgets saksforbereder.

Samarbeid skole/arbeidsliv — Alternativ opplæring

Det er en økende interesse i skoleverket for å ta i bruk nye og alternative opplæringsformer som bl.a. innebærer et nært og aktivt samarbeid med arbeidslivet.

På det nåværende tidspunkt er i alt 14 kommuner med i ulike forsøksprosjekter på dette feltet. Fordi dette er en opplæring som forutsetter samarbeid med det lokale nærings- og arbeidsliv, har det også blitt en sak for fagbevegelsen. Forsøksrådet for skoleverket har opprettet et kontaktorgan for alternativ opplæring.

Sverre Worum, Norsk Tjenestemannslag, er fagbevegelsens representant i dette organet.

Kontaktorganet skal være rådgivende for den sentrale skoleadministrasjonen og særlig komme med synspunkter på forhold som gjelder arbeidervern, folketrygd, lønn og kompetanse.

Landsorganisasjonen har kunnet registrere den økende aktiviteten på dette området gjennom de mange henvendelser, både fra den lokale skoleadministrasjon og fra lokale tillitsmenn. Disse henvendelser er blitt besvart i overensstemmelse med de prinsipielle synspunkter fagbevegelsen tidligere har gitt uttrykk for.

Den videregående opplæring — Yrkesfagene

Landsorganisasjonen har vært representert i Schönbergutvalget, som har hatt i oppdrag å utrede en rekke sider vedrørende organiseringen av den framtidige yrkesutdanningen innen håndverk og industri.

Kjell Lien, LO, har vært fagbevegelsens representant.

Utvalget avga høsten 1976 innstilling nr. 2. Innstillingen inneholder bransjekonsulentenes forslag til faglig innhold i opplæringen, innenfor de ulike fag- og bransjeområder.

Forslagene til inndeling i fag- og bransjeområder og dessuten andre og prinsipielle sider vedrørende samarbeidet skole- og yrkesliv avga Landsorganisasjonen uttalelse om i 1975. Schönbergutvalgets innstilling nr. 2 ble oversendt de berørte fagforbund til uttalelse.

Landsorganisasjonen foretok en vurdering av de synspunkter og uttalelser som kom inn fra forbundene og oversendte disse samlet til Kirke- og undervisningsdepartementet i brev av 29. november 1976.

Den høgre utdanning — Distriktshøgskolesystemet

I 1975 tok Koordineringsutvalget, etter godkjenning i tillitsmannsmøte, opp arbeidet for å sikre fagbevegelsen representasjon i de regionale styringsorganene for distriktshøgskolene. Utvalget tok kontakt med Kirke- og undervisningsdepartementet, med Arbeiderpartiets fylkesorganer og med fagbevegelsens lokale organer.

Dette førte til at fagbevegelsens interesser og synspunkter ble imøtekommet, slik at fagbevegelsen i dag er representert i følgende distriktshøgskoler:

ØSTFOLD:

LO-sekretær Rolf-Thore Hildebrandt, LO-kontoret, Sarpsborg.

NORD-TRØNDELAG:

Trygdesjef Randi Brevik, Kolvereid.

Revisjonsfullmektig Dagny Moe, Namdal Sykehus, Namsos.

MØRE OG ROMSDAL:

LO-sekretær Johnny Røed, LO-kontoret, Molde.

HEDMARK:

Rektor Knut Aagesen, Ringsaker Folkehøgskole, Ringsaker.

Magne Hauge Andersson, Rena.

TROMS:

Husmorvikar Klara Strøm, Skjervøy.

OPPLAND:

Oskar Skogly, Lillehammer.

AUST- OG VEST-AGDER:

LO-sekretær Oddvar Gøthesen, LO-kontoret, Kristiansand.

ROGALAND:

Fagarbeider Tom Handeland, Sandnes Fagl. Samorg., Sandnes.
Fullmektig Eva Solbakk, Haugesund og Omegn Fagl. Samorg.,
Haugesund.

TELEMARK:

LO-sekretær Harald E. Olsen, LO-kontoret, Porsgrunn.

SØR-TRØNDELAG:

Fylkesskolesjef Roar Slaatsveen, Trondheim.
Studieinstruktør Rolf Antonsen, Saupstad.

BERGEN OG HORDALAND:

Distriktssekretær Einar Skaar, Landås (vararepr.).

SOGN OG FJORDANE:

Fabrikkarbeider Kirsten Ask, Askvoll.

FINNMARK:

Fylkesarbeidssjef Rolf Karila, Fylkesarbeidskontoret, Vadsø.

BUSKERUD:

Kirsten Mikkelsen, Kongsberg.

Disse styrene har vært i arbeid siden januar/februar 1976.

De mange nye oppgaver og problemer som fagbevegelsens representanter blir stilt overfor, gjorde det nødvendig å arrangere en konferanse for fagbevegelsens styremedlemmer. Konferansen ble holdt på Leangkollen 9.—10. desember 1976.

Statssekretær Halvdan Skar innledet til diskusjon om emnet «Høyere utdanning — oppgaver og problemer».

Konferansen drøftet ellers erfaringene fra arbeidet i DH-styrene på grunnlag av innledning ved Oddvar Gøthesen.

Konferansen ble avsluttet med drøfting av fagbevegelsens framtidige utdanningspolitikk, med særlig tanke på høgskoler og universiteter.

Lars Buer, Ragnar Røberg Larsen og Sverre Worum innledet til debatt.

Utvalget har utarbeidet forslag til nytt avsnitt «Utdanning — menneskelig frigjøring og trygghet» i LOs Handlingsprogram.

LOV OM VIDEREGAENDE OPPLÆRING

Lov om videregående opplæring ble gjort gjeldende fra 1. januar 1976. Loven omfatter i det vesentlige all utdanning utover ungdomsskoletrinnet, blant annet de tidligere tradisjonelle gymnas og yrkeskolene.

Som det vil gå fram av en oversikt på slutten av dette avsnitt er Landsorganisasjonen representert både i Rådet for videregående opplæring (RVO), og i en rekke av de utvalg som var oppnevnt under RVO.

Den viktigste oppgaven for Rådet i inneværende år har vært å få bygd opp en administrasjon for dette vidtgående skoleslaget, samtidig som det både for Rådet og utvalgene har vært en rekke store og viktige prinsipielle spørsmål å ta stilling til. Det er ikke mulig i denne beretning å gi noen omfattende oversikt over alle de saker som er behandlet innenfor dette området, men en nøyer seg med å peke på noen ganske få punkter. For det første så har det vært et omfattende arbeid for å utvikle nye læreplaner til bruk i dette skoleslaget, spesielt har det vært gjeldende for de yrkesfaglige linjer. Ved siden av dette har en rekke spørsmål om forholdene skole/arbeidsliv, ansvarsforhold ved forsøk i skolen og skoleforskningen, forholdet til Lov om voksenopplæring og Lov om videregående opplæring vært behandlet.

Konkret kan vi for øvrig vise til at RVO har besluttet å sette ned et utvalg for å utrede forholdene omkring lærlingskolene, og et utvalg for å utrede spørsmålet om de tekniske fagskolene og for øvrig den tekniske utdanningen innenfor Lov om videregående opplæring. Lærlingsrådet har videre foreslått for departementet å oppnevne et utvalg for å foreslå eventuelle endringer av Lærlingsloven. Landsorganisasjonen er representert i alle disse tre utvalg.

Fagbevegelsen har for øvrig vært representert i følgende sentrale råd og utvalg:

Rådet for videregående opplæring (RVO):

Leif Skau, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Underutvalg under RVO:

Utvalget for almenne fag:

Odd Andreassen, Norsk Kommuneforbund.

Utvalg for handel og kontorlag:

Thor Skogfelt, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Utvalg for fiske og sjøfart:

Henrik Aasarød, Norsk Sjømannsforbund.

Utvalg for husholdningsfag:

Vera Ebeltoft, Norsk Tjenestemannslag.

Gry Midle, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Lærlingråd og utvalg for håndverk og industrifag:

Leif Skau, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Birger Nilssen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Arild Kalvik, Norsk Grafisk Forbund.

Nils H. Johannessen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Frank Olsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

LOs Kulturutvalg.

Medlemmer av LOs Kulturutvalg har i årets løp vært:

Liv Buck, formann, Landsorganisasjonen i Norge, Sigurd Lønseth, Norsk Musikerforbund, Bjørn Sørensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Haagen Ringnes, Norsk Tjenestemannslag, Lars Buer, Arbeidernes Opplysningsforbund, og Magne Thorsen, Sosialistiske Kulturarbeideres Forening.

AOF er Kulturutvalgets sekretariat. Dagfin Rimestad er sekretær.

I 1976 har utvalget hatt 5 møter. Ett av møtene er avviklet som et fellesmøte mellom LO og DNAs kulturutvalg, hvor emnet «Kunstermeldingen — hva nå?», ble tatt opp til diskusjon. Innleder var ekspedisjonssjef Johs. Aanderaa.

I 1976 har utvalget hatt til sin rådighet 60 000 kroner.

Av saker som LOs kulturutvalg har beskjeftiget seg med, kan nevnes:

Bergmannsdagene 1976 på Røros — hvor bergmannskulturen ble brakt fram i lyset.

LOs Kulturutvalg har bevilget 50 000 kroner til formålet (25 000 kroner i 1975 og 25 000 kroner i 1976).

Jernbanedagene 1977 på Hamar er det neste kulturarrangement som AOF i samarbeid med Norsk Jernbaneforbund vil stå i spissen for.

LOs Kulturutvalg har bevilget 50 000 kroner til formålet (25 000 kroner i 1976 og 25 000 kroner i 1977).

Når det gjelder kulturdager i årene framover, foreligger det forslag om at det arrangeres kulturdager i Telemark i 1978 på emnet «Fra kraft til industri».

Utvalget arbeider med planer om å øke litteraturinteressen blant de fagorganiserte, ved f. eks. å formidle egnet stoff til fagbladene — illustrasjoner, korte forfatterportretter, noveller, dikt etc., med tilknytning til arbeidsfolks liv og arbeid gjennom tidene.

På henvendelse fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund har utvalget gjort henvendelse til NRK om tekstede TV-programmer. Begrunnelsen for dette er at en stor del av industriarbeiderne er mer eller mindre hørselskadd.

LOs sosialpolitiske utvalg

Etter vedtak på Landsorganisasjonens kongress i 1973, ble det nedsett et sosialpolitisk utvalg som har til oppgave å behandle saker av sosialpolitisk karakter og gi råd til LOs administrasjon og sekretariat i de saker utvalget får til behandling.

Formannen i utvalget inntil våren 1976 var Odd Højdahl. Tor Halvorsen overtok da som formann for Sosialpolitisk utvalg. Medlemmer av utvalget har for øvrig vært:

Liv Buck, Tor Rønning, Ragnvald Syvertsen, Erling Solstad, Knut Nakken, Leif Skau, Ruth Ryste, Kristian Pedersen, Per Brannsten, sekretær, og Bjørn Kolby, sekretær.

I 1976 avholdt utvalget et møte der en bl.a. behandlet utkast til nytt avsnitt om sosialpolitikk i Handlingsprogrammet for kommende kongressperiode.

LOs ungdomsutvalg.

Formann: Tor Halvorsen, LO. Sekretær: Svein Fjæstad, LO. Medlemmer: Martin Kolberg, DNA, Arne M. Olsen, DNA, Håkon Pettersen, AOF, Rolf Kr. Larsen, AOF, Sissel Rønbeck, AUF, og Alf Hildrum, AUF.

Reiseinstruktør.

Svein Fjæstad har virket som reiseinstruktør i 1976. STUIs tilskudd har vært 41 000 kroner.

Folk og Forsvar.

Konferansene «Ungdommen og Forsvaret» har vært holdt følgende steder: Rena 17.—18. februar, 3 deltakere, Nesbyen 2.—3. mars, 3 deltakere, Steinkjer 18.—19. mars, 4 deltakere, Skien 30.—31. mars, 4 deltakere, Kirkenes 14.—15. september, 10 deltakere, Andselv 25.—26. september, 4 deltakere, Fagernes 14.—15. oktober, 3 deltakere.

Internasjonalt ungdomsarbeid.

Det henvises til beretningens kapittel om internasjonalt arbeid — internasjonalt ungdomsarbeid.

Det har vært følgende representasjon i 1976:

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon:

Strasbourg, Frankrike, 2.—6. februar, seminar for behandling av ungdommens problemer vedrørende sysselsetting og utdanning, samt program for ungdomsvirksomheten i 1976: Erik Nilsen deltok.

Dublin, Irland, 4.—11. april, oppfølgingsseminar om ungdommens

problemer vedrørende sysselsetting og utdanning: Per Brannsten og Erik Nilsen deltok.

Under seminaret ble det holdt møte i DEFSs ungdomsutvalg hvor Erik Nilsen deltok.

London, England, 15. juli—14. august, språkkurs for unge i regi av det europeiske ungdomssenter i Europarådet. Som en av DEFS' deltakere deltok Trygve Johnsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Grömitz, Vest-Tyskland, 15.—29. august, sommerskole for unge fagorganiserte i Vest-Europa arrangert av DGB (LO) i Vest-Tyskland i samarbeid med DEFS.

Fra Norge deltok: Birger Bendiksen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Roar Gundersen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Per Arne Grefstad, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Anne Marie Pettersen, Bekledningsarbeiderforbundet, Øivind Gaarder, Norsk Jernbaneforbund, Kjell Ingvaldsen, Norsk Postforbund, og Ågot Voldbakken, Norsk Kommuneforbund.

Linz, Østerrike 26. september—2. oktober, seminar om utdanningspolitikken i Vest-Europa og møte i ungdomsutvalget: Erik Nilsen deltok.

Strasbourg, Frankrike, 22.—27. november, seminar for utarbeidelse av utkast til DEFS program for ungdommens sysselsettings- og utdanningsproblemer samt møte i ungdomsutvalget: Erik Nilsen deltok.

Den Frie Faglige Internasjonale.

Vitznau, Sveits, 24.—30. oktober, seminar for unge fagorganiserte om resultatene av ILOs sysselsettingskonferanse og møte i FFIs ungdomskomiteé: Erik Nilsen deltok.

Samarbeid med AUF.

Det har også i 1976 vært god kontakt og samarbeid med AUF på skolesektoren. Gjennom den spesielle finansieringsordningen fra forbundene gjennom LOs Ungdomsutvalg, har skolesekretærens reisevirksomhet blitt betalt av denne konto.

AUFs skolesekretær har også i 1976 vært spesielt opptatt av virksomheten på yrkesskolesektoren.

LOs Ungdomsutvalg har vært representert v/sekretæren i det sentrale valgkamputvalg for ungdomsvalgkampen 1977.

Studie- og opplysningsarbeidet.

LOs Ungdomsutvalg har i samarbeid med AOF holdt 5 ukekurs, hvor alle ungdomsorganisasjoner har vært innbudt. Antall deltakere har vært 139.

LO-kontorene, i samarbeid med LOs Ungdomsutvalg, har i 1976 holdt 15 helgekurs for fagorganisert ungdom med til sammen 349 deltakere.

Folkets Hus landsforbund.

Den største enkeltsak i året som gikk var uten tvil avviklingen av Landskonferansen på Dombås i tiden 28. september til 3. oktober. Arrangementet var det største møtetiltak som hittil er gjennomført i Landsforbundets regi, med i alt 140 representanter, forelesere og innbudte gjester. Konferansen var lagt opp og gjennomført i nært samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund og støttet av Norsk Kulturråd med et tilskott på 40 000 kroner.

Programmet for Landskonferansen tok sikte på en gjennomdrøfting av hvordan hele spørsmålet om utviklingen av Folkets Hus/Samfunnshus kan føres videre innenfor rammen av ny kulturpolitikk. Sentralt i debatten sto også spørsmålet om hvordan Folkets Hus-bevegelsen, i samarbeid med AOF, kan utvikle sine organisasjoner med sikte på å realisere den kulturpolitikk som er lagt opp av Regjering og Storting gjennom de to kulturmeldingene og loven om voksenopplæring.

Landskonferansen drøftet også forholdet mellom Folkets Hus-bevegelsen og våre ungdomsorganisasjoner, og det ble vedtatt å opprette en arbeidsgruppe med sikte på framtidige samarbeidsdrøftelser.

Folkets Hus Landsforbund har i 1976 holdt 6 styremøter, hvor i alt 106 saker har vært oppe til behandling. I forhold til fjoråret er dette en nedgang i saksmengden på 9 saker. De fleste saker dreier seg om søknader i samband med lån, avdragsfritak på lån og prioritetsfravik på lån.

Medlemstallet i Landsforbundet viser fortsatt en jevn stigning, idet antall registrerte medlemmer ved årsskiftet er 265, som betyr en økning i medlemstallet på 5 i forhold til fjoråret.

Når det gjelder enkeltsaker som Landsforbundet har arbeidet med i beretningsperioden, er disse både mange og viktige:

1. Samarbeidet med AOF når det gjelder etablering av faglige studiesentraer i våre Folkets Hus og Samfunnshus har foregått planmessig og kontinuerlig.

Ved årsskiftet var 10 slike sentra i funksjon, dvs. dobbelt så mange som i fjoråret. I tillegg arbeides det med planer om etablering i 15 anlegg, hvorav de aller fleste vil være i ordinær drift i løpet av inneværende år.

Interessen og behovet for slike etableringer er stort over alt. AOF har i dag ca. 250 000 mennesker på kurs fra Lindesnes

i sør til Kirkenes i nord. En opplever til stadighet at skoleverket mer og mer trenger klasserommene til egne aktiviteter. Dette betyr ganske enkelt at AOF må skaffes lokaler andre steder. De lokaler våre Folkets Hus/Samfunnshus disponerer kan de aller fleste steder brukes til slik virksomhet.

Arbeidet med etablering av faglige studiesentra vil stå sentralt i Landsforbundets virksomhet i tida framover.

2. Sentralt i Landsforbundets virksomhet har også markedsundersøkelsen stått. Samtlige av Landsforbundets 11 distriktsutvalg er koblet på denne oppgaven.

Undersøkelsen vil bl. a. gi svar på hvordan våre 450 kommuner er utstyrt med egnede lokaler for kulturelle aktiviteter, hvordan lokalene brukes, i hvor stor utstrekning de er i bruk og hvem som er brukere av lokalene.

Videre vil undersøkelsen gi en oversikt over hvilke planer som foreligger i kommunene, både når det gjelder nyreising og restaurering av forsamlingslokaler.

En tar sikte på å slutføre undersøkelsen i løpet av 1977.

3. Avviklingen av distriktskonferanseserie nr. 2 preget Landsforbundets virksomhet i første halvdel av beretningsperioden. I alt ble det holdt 6 slike konferanser på følgende steder:

Strømmen 23. januar, Steinberg 13. februar, Larvik 5. mars, Lillehammer 26. mars, Trondheim 23. april, Kristiansund 14. mai.

Interessen for disse samlingene er fortsatt stor, noe som økningen i deltakerantallet bekrefter. I forhold til foregående konferanseserie har deltakerantallet økt fra 312 til 318. Ordningen med distriktskonferanser var opprinnelig tenkt som en prøveordning. Etter avvikling av to konferanseserier bør en kunne fastslå at ordningen er kommet for å bli. En tar sikte på oppstartning av neste konferanseomgang høsten 1977.

4. Opphevelse av kommunelovens § 23 har betydd mye for de enkelte Folkets Hus/Samfunnshus rundt omkring. Opphevelsen hjemler adgang for kommunene til å yte økonomisk støtte til vår bevegelse.

Landsforbundet har i beretningsperioden fått melding om kommunale tilskott til våre hus på i alt 4 167 300 kroner. Pengene er gitt i form av rente- og avdragsfrie lån, direkte tilskott og garantier på lån.

5. Når det gjelder representasjon i beretningsperioden har Landsforbundet vært til stede på disse arrangement:

1. Folkets Hus föreningsgarnas Kongress i Stockholm 24.—26. mai 1976.

2. AOFs årsmøte i Oslo 29. april 1976.
3. Abildsø Folkets Hus sitt 40-årsjubileum den 9. desember 1976.
6. LO-formann Tor Aspengren avsluttet sitt foredrag på Landskonferansen på Dombås slik:

«For oss i arbeiderbevegelsen er det naturlig å samle kreftene til innsats omkring våre Folkets Hus og Samfunnshus. Vi vil fortsatt arbeide aktivt for å styrke det jeg vil kalle Folkets Hus-bevegelsen og realisere det handlingsprogram som bevegelsen har utformet og vedtatt. Jeg har en sterk følelse av at Folkets Hus-bevegelsen nå er inne i en meget god og aktiv periode fylt av optimisme og framtidstro.»

La oss håpe LO-formannen har rett.

Folkets Hus fond.

Det er styret i Folkets Hus Landsforbund som administrerer og forvalter fondets midler. Ifølge gjeldende vedtekter skal økonomiske disposisjoner som overstiger 50 000 kroner forelegges Sekretariatet i LO for endelig godkjenning.

Fondet har som hovedoppgave gjennom lån å støtte byggeforetak som har til formål å skaffe forsamlings- og møtelokaler for den organiserte arbeiderbevegelse i Norge.

Fondets utlån finansieres av det som innbetales i renter og avdrag på gitte lån samt den kontingent, som etter LOs vedtekter, årlig overføres til Folkets Hus Fond. Forvaltningskapitalen er på ca. 23 mill. kroner, som i alt vesentlig er plassert i obligasjonslån.

Året 1976 har vært rekordpreget både i antall lånesøknader og i innvilget lånebeløp.

I perioden har fondet mottatt og behandlet i alt 22 søknader om lån og lånetilsagn. Av disse ble 20 lånesøknader innvilget slik de forelå, én søknad ble innvilget med redusert lånebeløp og én ble ikke imøtekommet.

Samlet utgjør innvilget lånebeløp 4 014 000 kroner som er det høyeste lånebeløp på årsbasis som fondet noensinne har innvilget. I forhold til fjoråret er det en økning på 876 000 kroner.

De innvilgede lån fordeler seg slik:

1. 6 lån på ordinære vilkår, dvs. med rentefot $\frac{1}{2}$ prosent under den til enhver tid gjeldende diskonto, med samlet beløp på 182 000 kroner.
2. 15 lån på vilkår som for pengeplasseringslån, dvs. med rentefot minimum 1 prosent over den til enhver tid gjeldende diskonto, med samlet beløp på 3 882 000 kroner.

I tillegg har fondet mottatt og behandlet 7 søknader om renteuttsettelse og avdragsfritak, hvorav samtlige ble imøtekommet. Til orientering skal opplyses at disse søknader er sterkt tidsbegrenset og dreier seg i alt vesentlig om korte tidsrom på 1 eller 2 låneterminer.

Videre har fondet innvilget to søknader om prioritetsfravik.

Endelig har fondet mottatt til behandling to søknader om avskrivning av restgjeld. Det dreier seg om Folkets Husene på Storforshei og Fillingsnes som begge er revet. Sekretariatet i LO har, etter innstilling fra Folkets Hus Landsforbund, vedtatt å avskrive restgjelden som samlet er på 49 419 kroner.

Styret i Folkets Hus Landsforbund har de senere årene lagt stor vekt på å sikre gitte lån med kommunal garanti. En slik garanti innebærer både sikring av fondets lånekapital og et kommunalt medansvar i driften av våre hus.

Etter Finansdepartementets retningslinjer, inntatt i rundskriv H 13/76, framgår det at rentesatsen for lån med kommunal garanti ikke lenger kan knyttes til Norges Banks diskonto, og at bestemmelsen gjøres gjeldende fra 1. april 1976.

I gjeldende vedtekter for Folkets Hus Fond finnes en konkret bestemmelse om at renten på gitte lån skal knyttes til Norges Banks diskonto. Bestemmelsen betyr at vi ikke lenger kan påregne å få kommunal garanti på lån fra fondet så lenge vedtektene opererer med en slik renteklausulering.

Ut i fra dette har Sekretariatet i LO, etter innstilling fra Folkets Hus Landsforbund, vedtatt en midlertidig dispensasjon fra gjeldende fondsvedtekter, slik at renten på nye lån fastsettes i samsvar med den marginalrente som Kommunaldepartementet til enhver tid godkjenner, og at dispensasjonen skal gjelde fram til neste landsmøte, som holdes våren 1978.

LOs husmorsenter

Styret har bestått av følgende:

Rønnaug Rønbeck, formann, **Solveig Aakervik**, nestformann, **Ruth Axelsen**, sekretær, **Aslaug Haugeness**, kasserer, og **Edle Olsen**, styremedlem.

Varamenn: **Astrid Sandvik**, **Olga Bratlie** og **Anna Isaksen**.

Herborg Brommeland møter i styret fra S-lagenes kvinnegrupper.

Det har vært holdt 4 styremøter og 8 medlemsmøter.

Det er tegnet 19 nye medlemmer i året som har gått, og medlemstallet er nå 150.

Arbeidsgruppas verdifulle og flittige arbeid har gjort at økonomien har tillatt oss å bevilge penger til mange forskjellige formål.

Det har vært gjennomsnittlig 18 deltakere på disse møtene og 75 i gjennomsnitt på medlemsmøtene. Til sommerturen møtte 75.

Programopplegget for møtene har vekslet mellom foredrag om dagsaktuelle emner, reisebeskrivelser og demonstrasjoner fra NKL.

Det var helgekurs på Sørmarka 18.—19. september. Emnet var: «Solidaritet 77». Det var 24 deltakere.

Julemessa i år ble holdt 7.—8. desember.

En medlemsutlodning til støtte for sommerturen har det også vært.

Norsk Folkehjelps Sanitet, Oslo-avdelingen	kr.	1 000,00
Rachel Grepp Heimen	»	1 000,00
Spaniakomiteén	»	1 000,00
Arbeiderkvinnenes Mocambique aksjon	»	500,00
Feriehjemmet «Svestad»	»	250,00
Feriehjemmet «Furukollen»	»	250,00
«Alternativ fredspris» (de irske kvinners fredsarbeid)	»	1 000,00
Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité	»	1 000,00
Valgbevilgning, Oslo Arbeiderparti	»	5 000,00
«Røde Buss» valgarbeid	»	1 000,00
Til sammen	kr.	12 000,00

Arbeiderbevegelsens Arkiv

Året 1976 var arkivets 67. driftsår. Utenom den vanlige løpende tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser er det i år mottatt større og mindre samlinger av utrykt og trykt stoff fra 18 organisasjoner og 13 privatpersoner. Spesielt bør nevnes samlinger fra Norsk Murerforbund, AUF, Slemmestad Arbeiderforening, S.F., Kvinnesekretariatet, Hildur Evensen, Reidun Rudaa og Lizzi Rønning. Fotograf Sven-Erik Svendsen har også i år bidratt med bilder og negativer fra arbeiderbevegelsens møter o.l.

Fra sin dublettsamling har arkivet sendt stoff til en rekke institusjoner i inn- og utland. Bytteforbindelsen med arkiver i utlandet har vært opprettholdt. Det er i år kjøpt inn i alt 610 bøker og skrifter, derav 35 hovedoppgaver. 185 ruller mikrofilm er innkjøpt fra Universitetsbiblioteket. Som før har arkivet mottatt et stort antall bøker og skrifter som gave fra enkeltpersoner og institusjoner. Særlig er det grunn til å understreke at arbeiderbevegelsens veteraner stadig tilfører arkivet verdifullt materiale. Innsiget av arkivstoff holder seg stadig på et meget høyt nivå. Bare fra Norsk Murerforbund har vi i år mottatt ca. 95 hyllemeter arkivstoff.

Arbeidet med å legge om bildearkivet er satt i gang i 1976. Tørklebingen av bildene er utført av Kåre Auale, og det nødvendige avfotograferingsarbeidet er gjort av fotograf Ørnelund. Arbeidet er tidkrevende, men gir et meget godt resultat.

For hele året er besøket på lesesalen ca. 3100. Besøket var størst i mars med 336, minst i juni med 158. Fra arkivet er det lånt ut 1140 skrifter, 480 fotos og 24 faner. Det er som vanlig tatt tusenvis av fotostatkopier. Dette er et hjelpemiddel som i mange tilfeller erstatter ut-

lån av bøker og skrifter, og som letter forskningen i det utrykte materialet. All den litteraturen og alt det materialet som brukes på lesesalen er nå som før ikke kommet med på statistikken. Det samme er tilfelle med det store antallet henvendelser som besvares pr. brev og pr. telefon. Lesesalsbesøket og de skriftlige og muntlige henvendelsene har økt betydelig i 1976.

Arbeiderbevegelsen har nå lokale arkivavdelinger i Tønsberg, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø. Avdelingen for Nord-Norge i Tromsø ble dannet i januar 1976 under medvirkning av Arne Kokkvoll. Arkivlederen har dessuten i 1976 deltatt i årsmøter i styringskomitéene for avdelingene i Tromsø, Trondheim og Kristiansand. Kontakten pr. brev og telefon har vært opprettholdt med de andre avdelingene.

I likhet med tidligere år er det gitt orientering om arkivet. Det har vært 5 gruppebesøk i arkivet, bl.a. LO-skolen og Ringsaker Folkehøgskole. Den årlige boklista «Aktuelle bøker og skrifter i Arbeiderbevegelsens Arkiv» er sendt ut. Kort over ny utenlandsk litteratur er sendt til Universitetsbibliotekets samkatalog. Arbeidet med å yte fagbevegelsen service når det gjelder håndboksamlinger har fortsatt. Arkivet arrangerte en stor utstilling i samband med Bergmanns-dagene på Røros i juni.

Det synes som om arbeiderbevegelsens egne tillitsmenn bruker arkivet mer enn tidligere. Tilgangen på studenter og forskere har også dette året vært stor. Kontakten med forskningsmiljøene ved universitetene og distriktshøgskolene er god. Både arkivlederen og arkivaren har fortsatt som eksaminatorer i historie ved Universitetet i Oslo og Tromsø. De har også gitt undervisning i arbeiderbevegelsens historie. Også i år har en forsøkt å oppspore materiale fra norske arbeiderledere i utenlandske arkiver. Flere utenlandske forskere har benyttet arkivet og mange henvendelser fra forskningsinstitusjoner i utlandet har vært besvart.

Arkivlederen deltok i september på den årlige konferansen i International Association of Labour History Institutions i Milano, og i Internationale Tagung der Historiker der Arbeiterbewegung i Linz. Arkivleder og arkivar deltok dessuten i april i en konferanse i Hässelby arrangert av Nordisk Selskap for forskning i arbeiderbevegelsens historie. Arkivlederen er fortsatt med i styret for dette selskapet.

Arkivet har også i år veiledet en praktikant fra Statens Bibliotekskole. Flere elever fra samme skole har laget bibliografiske arbeider på grunnlag av arkivets stoff.

På styremøte den 9. april ble det fattet vedtak om å ta initiativ til et Forum for arbeiderbevegelsens historie. Det har imidlertid ennå ikke vært innkalt til noe møte i den anledning.

Arkivets samlede budsjett for 1976 var 1 033 000 kroner. Av dette har staten yttet 235 000 kroner, resten er bevilget av Opplysnings- og utviklingsfondet.

Det har i år vært holdt 4 styremøter.

Arkivets styre: Ivar Leveraas (formann), Kjell Lien, Jakob Grava, Halvdan Skard, Arne Kr. Solli, Dagfinn Mannsåker og Kåre Auale.

Personalet: Arkivleder Arne Kokkvoll (permisjon fra 1/8), arkivar Svein Damslora til 1/8 (vikar for Arne Kokkvoll fra 1/8), bibliotekar Kari Lund Bråthen og Sissel Pettersen, arkivsekretær Kåre Auale, kontorsekretær Gunhild Wang og arkivassistent Kirsten Hofseth. Fra 1/8 har Solveig Halvorsen vært midlertidig ansatt i anledning Arne Kokkvolls permisjon. Vivi Melkersen og Even Kokkvoll har hatt «feriejobb» i arkivet for å gjøre henholdsvis maskinskrivearbeid og rengjøring.

Folk og Forsvar

Årets virksomhet var i sterk grad preget av at organisasjonen fylte 25 år. Jubileet ble markert på årsdagen med en høytidelighet på Akershus slott. Dessuten ble jubileet markert bl.a. gjennom en konferanse om «Ernærings-, industri- og energiberedskap» og om «Kystvakten, bakgrunn og oppgaver». Det ble også holdt en nordisk konferanse, med deltakelse fra Danmark og Sverige.

I løpet av året ble det gjennomført eller medvirket til i alt 79 arrangementer med ca. 10 700 deltakere.

Det ble holdt bl.a. tre fagforeningskonferanser og åtte ungdomskonferanser. Fagforeningskonferansene ble gjennomført i samarbeid med LOs distriktskontorer og samlet nær 150 deltakere. Konferansene behandlet forsvars- og sikkerhetspolitikken, spørsmål i forbindelse med vår sivile beredskap, bl.a. selvbergingsgraden innenfor matforsyningen og visse deler av vår industri.

Det har vært arrangert 15 familieturer — befaringer til militære garnisoner, og det ble arrangert 2 studieturer til NATOs hovedkvarter i Brussel.

Folk og Forsvar har formidlet en rekke foredragsholdere til møter og kurs.

Organisasjonens tidsskrift «Kontakt Bulletin» kom ut med 9 nummer, hvorav ett som dobbeltnummer. Det sendes til avisredaksjoner, bibliotek, enkeltpersoner og institusjoner.

Sekretær Leif Haraldseth representerer LO i Folk og Forsvars styre og er organisasjonens nestformann.

LOs distriktskontorer

Et nytt distriktskontor som omfatter Sogn og Fjordane kom i virksomhet fra 1. november.

LOs administrasjon har i løpet av året holdt 3 konferanser for distriktssekretærene for informasjon om arbeidsmiljøloven, tariffoppjøret og andre aktuelle saker. Dessuten ble det holdt møte med distriktssekretærene i forbindelse med Representantskapsmøtet i mai.

ØSTFOLD

Distriktssekretær: Rolf-Thore Hildebrandt.

Organisasjonsoversikt

I kontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1976 åtte samorganisasjoner, 241 fagforeninger/grupper, med et samlet medlemstall på 48 460.

Pr. 31. desember 1976 var det åtte samorganisasjoner, 249 fagforeninger/grupper, og et samlet medlemstall på 49 715, heri også inkludert Østfold-avdelingene. (Det var en feil i tellingen for 1975.)

Endringer i foreningene

Moss Glassverksarbeiderforening ut av Moss Kjemiske Arbeiderforening. — Meld. 16/12 1976.

Sarpsborg avd. av Norsk Murerforbund gått inn i Norsk Bygningsarbeiderforbund. — Meld. 9/3 1976.

Nytt navn: Avd. 77, Sarpsborg Bygningsarbeiderforening.

Nye foreninger

Hærland Bokbinderforening. — Meld. 1/7 1976.

Lokalavdelinger:

NTTFs avdeling, Fredrikstad.

NTTFs avdeling, Halden.

NTTFs avdeling, Askim.

NTTFs avdeling, Sarpsborg. — Meld. 10/3 1976.

Utgåtte — sammenslåtte foreninger

Halden Politiforening.

Moss Politiforening.

Fredrikstad Politiforening.

Sarpsborg Politiforening. — Meld. 1/1 1976.

Borregaard Transportarbeiderforening slått sammen med Samhold, avd. 77, fra 1/1 1976. — Meld. 30/3 1976.

Møter

Tilsynsutvalget har i 1976 holdt 6 møter og behandlet 31 saker.

Det lokale fam./politiske utvalg for Østfold har i 1976 holdt 6 møter. Distriktssekretæren har deltatt i alle.

Møter i samorganisasjonene

Distriktssekretæren har deltatt i 45 møter i samorganisasjonenes styrer, felles fagforeningsstyremøter og årsmøter, hvor følgende emner har vært behandlet:

«Solidaritet 77» — Konflikt/Samarbeid i arbeidslivet — Arbeidsmiljø — Lov om Arbeidsmiljø — Faglig ungdomsarbeid — Fellesprogram partiet/fagbevegelsen — Tariffrevisjonen 1976 — Industri- og næringslivssaker — AOF's arbeid i framtida — Faglig/politiske arbeidsoppgaver, samt en del andre organisasjons-spørsmål.

Kontoret har arrangert en fylkeskonferanse over tre dager for samorganisasjonenes tillitsmenn. Tor Halvorsen var hovedinnleder.

Det har videre vært holdt en faglig/politisk fylkeskonferanse over to dager, med Ragnar Røberg Larsen som hovedinnleder, samt en dagskonferanse for fylkets lokale utvalg for familiepolitiske spørsmål.

Møter i fagforeningene

Sekretæren har deltatt i 17 møter i fagforeninger, hvor diverse organisasjons-saker er behandlet. Sekretæren har innledet om følgende saker:

Organisasjonsmønstret i fagbevegelsen — Arbeidsmarkedssituasjonen — Lov om Arbeidsmiljø — Samorganisasjonens plass i organisasjonsmønstret — Faglig ungdomsarbeid — Sarpborg Arbeiderblads nybygg, samt tariffrevisjonen.

Studie- og opplysningsarbeidet

Sekretæren har forelest 55 dager/kvelder på 43 forskjellige kurs for fagforbund, AOF — Samorganisasjoner og fagforeninger, samt ved Skjeberg Folkehøgskole, Arbeidsformidlingens etatskole, og på yrkesorienterende kurs for ungdom og kvinner.

Det er forelest i følgende emner:

Organisasjonskunnskap — Lover i arbeidslivet — Hovedavtalen — Konflikt/samarbeid — LOs oppbygging og virke — Forhandlingsteknikk — Fagforeningsstyret i arbeid — Faglig/politisk samarbeid — «Solidaritet 77» — Lov om Arbeidsmiljø — Fagbevegelsen og fylkeskommunen — Kultur — Politikk — samt om emner fra forskjellige brevkurs.

Det er videre gitt en orientering om LOs oppbygging og virke på møte i Østfold avd. av Norsk Apotekertekn. forbund.

Egne kurs

Det er i 1976 arrangert tre kurs med til sammen 68 deltakere.

Faglig/politisk arbeid

I tillegg til at faglig/politiske samarbeidsspørsmål er blitt tatt opp i en rekke møter i fagforeninger og samorganisasjoner er det holdt i alt 13 spesielle faglig/politiske arrangement, som har behandlet:

Syssetingsspørsmål — Arbeidsplaner for fylkespartiet og andre spesielle samarbeidsoppgaver.

Andre møter

Sekretæren har vært representert på i alt 86 møter i:

Østfold Arbeiderparti — AOF — Det norske Arbeiderparti — Samvirke — Oscar Torp Heimen — Fylkeskommunale utvalg og komm. myndigheter — Kurskomiteén LO/N.A.F./Statens Arbeidstilsyn — Kirke- og undervisningsdepartementet — AUF — Østfold Industriforening.

Agitasjon/nyorganisering

I 1976 er det organisert ca. 200 nye medlemmer til ulike forbund, gjennom direkte bistand fra kontoret.

Sekretæren har deltatt i tre agitasjonsmøter i forbindelse med nyorganisering.

Reviderte overenskomster/tvister

Kontoret har i 1976 revidert overenskomsten for Bingo-vertinner med firma Egil Hesland A/S, «Speilbingo», Moss.

6 tvistesaker er behandlet ved kontoret i 1976. I de fleste tilfeller dreier det seg om oppsigelsessaker. Alle sakene er tilfredsstillende løst.

Representasjon

Sekretæren har representert kontoret ved:

Moss Jern- og Metallarbeiderforenings 75-års jubileum, Industriens dag i Vestfold, arrangert av Vestfold fylkesting, og Bohus/Alvsborgs ABFs distrikts årsmøte i Lysekil.

Reisedager

Distriktssekretæren har i 1976 hatt i alt 181 reisedager.

OSLO OG AKERSHUS

Distriktssekretær: *Yngve Haagenen*.

I Distriktskontorets arbeidsområde er det pr. 31. desember 1976 439 foreninger med 152 505 medlemmer, hvorav 174 fagforeninger med 125 425 medlemmer i Oslo og 265 foreninger med 27 080 medlemmer i Akershus.

Tilsvarende totaltall var for foregående år: 469 foreninger med 147 326 medlemmer.

Det er i alt 11 lokale faglige samorganisasjoner.

Oslo Faglige Samorganisasjon har fastlønnet sekretær, og det vises til Samorganisasjonens egen beretning.

Møter i samorganisasjonene og fagforeningene

Distriktssekretæren har deltatt i 71 møter i samorganisasjonene, det vil si styremøter, felles fagforeningsstyremøter, representantskapsmøter og årsmøter. Sekretæren har innledet på en rekke av disse møtene om aktuelle emner og orientert om LOs virksomhet. Sekretæren har innledet på medlemsmøter i 10 fagforeninger.

Faglig/politisk virksomhet

Sekretæren har deltatt på 65 faglig/politiske møter hvorav et flertall av møtene har vært knyttet til «Solidaritet 77». Distriktskontoret har sammen med AOFs avdelingskontor og Fylkespartiet hatt ansvaret for tilretteleggingen og gjennomføringen av «Solidaritet 77» i Akershus.

Andre møter

Sekretæren har deltatt i 47 andre møter, bl.a. i Arbeids- og tiltaksnemnda for Oslo og Akershus, utvalget for utbyggingssaker i Akershus, ankeutvalget for a-trykkesaker, kurskomitéen for arbeidsmiljøopplæringen — Oslo og Akershus, LOs Representantskap, sekretærkonferanser, tilsynsutvalget, AOFs rådgivende utvalg og komitémøter.

Opplysningsarbeidet

Sekretæren har hatt 45 forelesninger på ukekurs, helgekurs, kveldskurs arrangert av forbundene, AOF, samorganisasjonene og fagforeninger.

Det er videre gitt orientering om fagbevegelsen på 3 ungdomsskoler og ved 2 yrkesorienterende kurs arrangert av Arbeidsformidlingen.

Distriktskontoret har alene eller sammen med AOF, og også fylkespartiet, arrangert en rekke informasjonskonferanser og helgekurs om aktuelle emner.

Distriktskontoret har gjennomført presentasjonskonferanse for familiepolitisk utvalg i Oslo og Akershus, og er sekretariat for utvalget i Akershus.

Fylkesutvalget for samorganisasjonene i Akershus

Fylkesutvalget avholdt årsmøte 27. august 1976 på Strømmen. Tor Halvorsen innledet om den aktuelle faglige situasjon. Vel 50 tillitsmenn var til stede. Odd M. Lundquist, Skedsmo, ble gjenvalgt som formann og Kjell Mathisen, Follo, som nestformann.

Distriktsekretæren har i 1976 hatt 194 reisedager og møtekvelder og kjørt 11 215 km i LOs tjeneste.

OSLO FAGLIGE SAMORGANISASJON

Oslo faglige Samorganisasjon hadde ved utgangen av året 174 fagforeninger fra 28 forbund. Det totale medlemstallet var 125 425.

Formannen er Ivar Ødegaard, nestformann Vally Børnich og fastlønnet sekretær/kasserer er Arne Jensen.

Kontingenten er for tiden 5 øre pr. solgte ukemerke, 10 øre pr. solgte 14-dagers merke, 21 øre pr. solgte månedemerke. Kontingenten er den samme for helt- og halvtbetalende.

Det har vært avholdt 14 styremøter som har behandlet 80 saker. En del av de viktigste sakene har også vært behandlet på representantskapsmøtene. Frammøtet til styremøtene har vært meget godt, og i de fleste sakene har det vært enstemmighet.

Det er avholdt 6 representantskapsmøter hvor følgende saker er behandlet: 1. mai, Oslo kommuneplan, debattopplegg om arbeidsplassene i Oslo, årsmøtesaker, sikkerhetskonferansen i Helsingfors, flerbruksplan og særlov for Oslo-marka, «solidaritet med det sørlige Afrika», butikkenes salgstider.

Det er vedtatt uttalelser om: 1. mai, Jøtul-konflikten, Oslo kommuneplan, salget av Hotell Viking, Yrkesutvalg, inntaksreglene ved de videregående skoler, situasjonen i Sør-Afrika, forslaget til flerbruksplan for Osломarka, forslaget til organisasjonsmønsteret i fagbevegelsen.

Samorganisasjonen er representert i følgende komitéer og utvalg: Lærlingenemnda for håndverk og industri, Næringsutvalget, Voksenopplæringsrådet, Inntaknemnda for de videregående skoler i Oslo, Utvalget for Oslo tekniske fagskole/Oslo elementærtekniske skole, Yrkesutvalgene for de videregående skoler i Oslo, Lærlingenemndene, Utvalget for yrkesrettledning for Oslo og Akershus, Tiltaksrådet for Oslo og Akershus, Heimevernets distriktsråd for Stor-Oslo.

Andre representasjonsoppgaver er: Styret i Yrkesskolenes Hybelhus i Oslo, Østkanten Folkets Hus, Vietnambevegelsen i Norge, Chileaksjonen i Norge, Sentrumsforeningen, Oslo Arbeiderparti, LOs representantskap, Tilsynsutvalget ved LOs distriktskontor for Oslo og Akershus.

Efter vedtak på årsmøtet er Kvinnenemnda nedlagt og erstattet med et utvalg for familiespørsmål hvor både kvinner og menn er representert. Utvalget er i fullt arbeid og vil kunne utføre et viktig arbeid på det familiepolitiske området.

Det internasjonale samarbeidet har fortsatt, med deltakelse på nordisk konferanse i København, med delegasjon til samorganisasjonen i Øst-Berlin og ved representasjon på verdenskonferansen i Helsingfors.

Yrkesskolenes Hybelhus i Oslo står nå ferdig utbygd og gir et godt boligtilbud til ungdom under utdanning. Som kjent var det SAMORG som i sin tid tok initiativet til opprettelsen av stiftelsen YHIO, og et viktig mål på denne sektor er dermed nådd.

1. mai-feiringa ble som i fjor arrangert av samorganisasjonene alene, med adgang for andre å delta. Talere under torgmøtet var SAMORGs formann, Ivar Ødegaard, og tillitskvinne Gunhild Emanuelsen som appellant. Det var god oppslutning om arrangementet.

Økonomien er stadig dårlig. Den årlige prisstigning reduserer realinntekten samtidig som kravet til større aktivitet på en rekke områder øker. For å avvikle gammel gjeld har vi søkt LO om et tilskudd og fått bevilget 50 000 kroner. Kartellkontingenten for 1975 ble økt fra 7800 til 14 400 kroner. Dette har brakt oss ut av den øyeblikkelige gjeldssituasjonen, men for 1977 vil vi stå like dårlig rustet hvis ikke fagforeningene er villige til å bedre SAMORGs økonomi gjennom en kontingentforhøyelse. Til sammenlikning kan nevnes at FCO i Stockholm har en årskontingent på henholdsvis 11 kroner for heltbetalende og kr. 5,50 for halvtbetalende. Arbejdernes Fællesorganisation i København har en kontingent på kr. 7,25 pr. år. Denne kontingent er indeksregulert og justeres hvert år.

HEDMARK

Distriktssekretær: *Aage Sjøgård.*

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1976: 18 samorganisasjoner som omfattet 407 fagforeninger med til sammen 30 534 medlemmer.

Pr. 31. desember 1976 var det: 18 samorganisasjoner som omfattet 403 fagforeninger med til sammen 31 729 medlemmer.

Oppløste fagforeninger:

Flisa kjemiske fagforening er oppløst, bedriften konkurs.

Tynset kjemiske fagforening er oppløst.

Sammenslåtte fagforeninger:

Stange Handel og Kontor gått inn i Hamar Handel og Kontor.

Stange Elektrikerforening gått inn i Hamar Elektrikerforening.

Møter:

Distriktskontorets tilsynsutvalg har i 1976 hatt 9 møter.

Sekretæren har i årets løp deltatt på

32 møter i samorganisasjonene,

29 møter i fagforeninger og på arbeidsplassene,

16 agitasjonsmøter,

85 andre møter og konferanser.

Sekretæren har hatt 12 kontordager i Kongsvinger.

Sekretæren har ført forhandlinger og opprettet to nye tariffavtaler.

Tvister:

I løpet av året har det vært 26 tvistesaker som distriktskontoret har vært engasjert i. Vi har videre hatt en rekke henvendelser angående forhandlingsspørsmål.

Opplysningsarbeidet:

Kontoret har i samarbeid med AOF lagt opp og holdt en rekke møter/konferanser/kurs hvor sekretæren har innledet om Arbeidsmiljøloven og aktuelle saker i den forbindelse.

Sekretæren har innledet om Arbeidsmiljøloven på fire studielederkurs arrangert av «Kurskomiteén for et bedre arbeidsmiljø».

Det er holdt en rekke innledninger om «Solidaritet 77».

Kontoret har arrangert en konferanse for de lokale aksjonsutvalg i «Solidaritet 77» med 42 deltakere.

Kontoret har i 1976 holdt én konferanse for tillitsmenn i samorganisasjonene hvor aktuelle saker ble drøftet.

Kontoret har vært arrangør/medarrangør ved to faglige ungdomskurs som samlet 49 deltakere.

For øvrig har kontoret medvirket ved en rekke kurser/konferanser og innledet om ulike emner.

De emner som har stått sentralt har vært «Solidaritet 77» og Arbeidsmiljøloven.

Reisedager:

Sekretæren har i 1976 hatt 189 reisedager/møtekvelder og kjørt til sammen 15 050 km i LOs tjeneste.

OPPLAND

Distriktssekretær: *Ole Knapp.*

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde er det:

1. januar 1976: 11 samorganisasjoner omfattende 281 fagforeninger med 23 691 medlemmer.

31. desember 1976: 11 samorganisasjoner omfattende 276 fagforeninger.

Siste kjente medlemstall 24 000 medlemmer.

Oppløste foreninger:

Én fagforening er oppløst. Medlemstall: 4.

Avd. 730, Sør-Fron Skog- og Landarbeiderforening.

Nyorganisering:

I 1976 er det organisert 78 personer direkte gjennom distriktskontoret.

I forbindelse med nyorganisering har sekretæren deltatt i 17 møter.

Tvister:

Det er i alt holdt 20 møter om tvistesaker. De som ikke er løst lokalt er sendt forbundene for videre behandling.

Møter:

Tilsynsutvalget: 4 møter.

Samorganisasjonene: 8 møter.

Fagforeninger: 6 møter.

Faglig/politiske møter: 44 møter.

Andre møter og konferanser: 48 møter.

Opplysningsarbeidet:

Sekretæren har forelest ved følgende kurs:

NBJAFs faglige ungdomskurs, Dovrefjell.

Norsk Arbeidsmandsforbund grunnkurs, trinn II, Dovrefjell.

Norsk Transportarbeiderforbund grunnkurs, Dovrefjell.

Norsk Transportarbeiderforbund grunnkurs, trinn II, Dovrefjell.

AOFs faglige dagskole i Gjøvik.

Studielederkurs i Arbeidsmiljø, Lillehammer.

Studielederkurs i Arbeidsmiljø, Gausdal.

Emnene var:

Forhandlingsteknikk, Lover og avtaler, Arbeidsmiljøloven, Hovedavtalen og Organisasjonskunnskap.

For øvrig har kontoret medvirket eller arrangert helgekurser og kveldsskoleklasser.

I tillegg har sekretæren orientert om LO i ungdomsskoler, videregående skoler og tekniske skoler.

Reisedager:

Sekretæren har hatt 138 reisedager og kjørt 13 813 km i LOs tjeneste.

BUSKERUD

Distriktssekretær: *Roar Løver.*

Pr. 31. desember 1976 var det i kontorets virkeområde ca. 38 300 medlemmer mot 37 203 i 1975. Det er 294 fagforeninger og 14 samorganisasjoner i Buskerud og Nordre Vestfold.

Oppløste fagforeninger:

Mjøndalen Skinn og Lær er oppløst, og gått sammen med Nedre Eiker Bekledning.

Garthus og Hølera Skog og Land er oppløst og gått over til å hete: Begna Skog og Land, avd. 461.

Steinberg Bruk og Bakke Skog og Land er oppløst og gått over til å hete: Eiker Skog og Land, avd. 311.

Lyngdal/Svene Skog og Land er gått inn i Flesberg Skog og Land.

Nyorganisering:

Diverse møter og orienteringer for uorganiserte hvor en del har meldt seg inn i de enkelte forbund, og andre arbeides det fortsatt med å få organisert, bl. a.:

Arbeidsledere og tekniske funksjonærer i Hallingdal, hvor de fleste er organisert i NALF, eller er uorganiserte.

Ansatte på Modum Bad.

Ansatte på Høyeres skole på Reistad.

I tillegg flere bedrifter i Krødsherad — og en del andre som vi har hatt kontakt med og som er på et forberedende stadium.

Twister:

Kontoret har i 1976 hatt få egentlige tvistesaker med arbeidsgivere.

De to største var oppsigelse av en ansatt ved Sole Maskin i Eggedal og Cono A/S, Lier, i forbindelse med tariffoppgjøret om tidspunkt for etterbetaling og skiftordning.

I tillegg en rekke møter i forbindelse med nedleggelse av Nøsted. Videre en rekke henvendelser fra medlemmer om organisasjons- og for-handlingsspørsmål.

Solidaritet 77 og førvalgarbeidet:

Sekretæren har tiltrådt fylkesutvalget for Solidaritet 77 og deltatt i startmøter og orienteringsmøter rundt i fylket.

Statistisk sett må en se seg fornøyd med virksomheten, men det syntes som deltakelse i arbeidet med Miljøloven har hatt den langt største virksomhet.

LO—AOF — Arbeidsmiljøloven:

Som tidligere nevnt er kontoret godt fornøyd med deltakelse i forskjellige kurs konferanser og brev/studieringer om den nye Miljøloven. LOs distriktskontor og AOFs avdelingskontor holdt fire regionkonferanser med godt framme, som ga en god start i fagforeninger/samorganisasjonen og AOF-foreninger om ovennevnte.

Møter i samorganisasjonene/Tilsynsutvalget:

Sekretæren har deltatt i 46 styremøter/felles fagforeningsstyremøter og 5 møter i Tilsynsutvalget.

Møter i fagforeninger og klubber:

Sekretæren har deltatt i 13 møter i fagforeninger og klubber og innledet om aktuelle faglige og politiske emner.

Opplysningsarbeidet:

Sekretæren har forelest på 24 kurs/konferanser i forskjellige emner for fagforbund, AOFs forskjellige organisasjonsledd, fagforeninger/klubber og i egen regi, samt Norsk Folkehjelp.

LO-kontoret har arrangert en helgekonferanse for ungdom.

Forskjellig:

Den andre onsdag og torsdag i måneden har sekretæren kontordager på henholdsvis Hønefoss og Gol med en rekke henvendelser om organisasjons-spørsmål, tvister o. a.

Arbeidssituasjonen i Buskerud er for enkelte bedrifter og bransjer temmelig låber. 29 forskjellige bedrifter er eller har vært én eller flere ganger i permitteringssituasjon i løpet av året og for flere papirfabrikker og andre vil dette på ganske kort sikt resultere i nedleggelse.

Sekretæren har i 1976 hatt 161 reisedager og møter med reise. Til sammen 206 møter og konferanser, og kjørt 18 096 km i LOs tjeneste.

TELEMARK OG VESTFOLD

Distriktssekretærer: *Harald E. Olsen — Gerhard Lunde Larsen* fra 1. september 1976.

Kortidssekretærer: *Odd Kristensen — Gerhard Lunde Larsen* til 1. september 1976.

Medlemsoversikt

Pr. 31. desember 1976 var det ca. 375 fagforeninger med ca. 54 300 medlemmer. Det er 12 samorganisasjoner i kontorets område. Brevik faglige Samorganisasjon er oppløst og gått inn i Porsgrunn faglige Samorganisasjon.

Møter

Sekretærene har deltatt i følgende møter og konferanser:

21 agitasjons/nyorganiseringmøter.

41 møter i fagforeninger.

23 møter i samorganisasjoner.

49 møter i andre organisasjoner.

5 tvistemøter.

17 faglig/politiske møter.

21 møter i AOFs Rådgivende utvalg og planleggingsmøter.

7 møter i kurskomiteén for bedre arbeidsmiljø.

Representasjon

Harald E. Olsen representerte kontoret ved innvielsen av nytt svømmebasseng i Gurvika — feriestedet for varig bevegelsehemmede i Vestfold og Telemark, som fagbevegelsen har samlet inn ca. 600 000 kroner til.

Harald E. Olsen var LOs utsending til Arbeidernes Edruskapsforbunds landsmøte som ble holdt i Stavern.

Opplysningsarbeid

Sekretærene har holdt 37 forelesningsmøter på kurs arrangert av AOF, forbundene, samorganisasjonene, fagforeninger og egne arrangementer og deltatt i 15 helgekurs.

Egne helgekonferanser

Vår årlige helgekonferanse for samorganisasjonene ble holdt med 47 deltagere.

I samarbeid med Samorganisasjonenes fylkesutvalg i Vestfold holdt vi en helgekonferanse om vernet sysselsetting i Vestfold med 34 deltagere.

Ungdomskurs.

I samarbeid med LOs ungdomsutvalg arrangerte vi et ukeskurs for fagorganisert ungdom fra Østlandet, hvor det var 134 søkere. Kurset som ble holdt i Stavern med Gerhard Lunde Larsen som kursleder, hadde 27 deltagere.

Miljøoffensiven.

Det er holdt en dagskonferanse for Vestfold med 180 deltagere og en for Telemark med 170 deltagere om den nye miljøvernloven.

Kurskomiteén for et bedre arbeidsmiljø har utdannet ca. 100 studieledere fra 47 bedrifter i Vestfold og ca. 75 studieledere fra 50 bedrifter i Telemark.

I tillegg kommer forskjellige bransje/konsernkurs.

Grunnoppplæringen er godt i gang.

Familiepolitisk utvalg.

Det er opprettet Familiepolitiske utvalg i Vestfold og Telemark med Gerhard Lunde Larsen som sekretær. Det har vært holdt fylkeskonferanser i de to fylkene og utvalgene har hatt en rekke møter.

Utbyggingen av petrokjemisk industri i Bamble

I samarbeid med Norsk Arbeidsmandsforbund og Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund har LO ansatt en egen LO-sekretær, Odd Kristensen, for anleggsperioden.

Det er holdt et 3-dagerskurs i Forhandlingsteknikk med 27 deltagere.

Det er bygd opp et hovedtillitsmannsutvalg med en tillitsmann fra hvert firma med et arbeidsutvalg på fire hvor LO-sekretæren tiltrer både for Hydros og Sagas anleggsområder.

Arbeidsstyrken pr. 31. desember 1976 var ca. 2000, derav ca. 350 fremmedarbeidere, etterat det i oktober/november var på topp med en arbeidsstyrke på ca. 2500 hvorav ca. 500 fremmedarbeidere.

På Sagas anlegg var det pr. 31. desember 1976 en arbeidsstyrke på ca. 700, som beregnes å øke til ca. 900 på topp i april/mai 1977.

En LO-forening ved Norsk Hydro A/S Rafsnes ble konstituert den 11. mai 1976 med Reidar Finmark som formann. Foreningen har pr. 31. desember 1976 180 medlemmer.

Overenskomst er opprettet.

En konkurrerende forening — tilsluttet Norsk Arbeidslederforbund — forkastet forslaget til overenskomst og var i streik i 9 uker, inntil overenskomsten ble gjort gjeldende ved tvungen lønnsnemnd.

Vi har godt håp om å få gjennomført samme organisasjonsmønster ved Sagas bedrifter.

Kontoret er representert i:

1. Styringsgruppa for Solidaritet 77.
 2. Kurskomitéen for et bedre arbeidsmiljø.
 3. Vestfold Arbeids- og Tiltaksnemnd.
 4. Vestfold Fylkesbyggenemnd.
 5. Ankenemnda for trygdesaker i Vestfold.
 6. Vestfold Industriråd.
 7. LO-funksjonærenes og Hydroarbeidernes samarbeidskomitéer.
 8. Samarbeidskomitéen Telemark Distriktshøgskole/Industrien.
- Tilsynsutvalget har hatt 12 møter.

Reisedager/møtekvelder.

Harald E. Olsen har hatt 161 reisedager/møtekvelder og Gerhard Lunde Larsen 62.

AGDER-FYLKENE

Distriktssekretærer: Oddvar Gøthesen og Aage Bjorvand.

Organisasjonsoversikt

I distriktets område var det pr. 31/12 1976 237 fagforeninger og 15 samorganisasjoner. Medlemstallet var ca. 28 000.

Møter

Kontorets sekretærer har i årets løp deltatt eller medvirket i 280 møter og konferanser, som fordeler seg slik:

Agitasjonsmøter:

- a) 110 møter i fagforeninger og arbeidsplasser.
 - b) 65 møter i samorganisasjoner.
- 44 andre møter.

I forbindelse med ny lov om arbeidsmiljø og den faglig/politiske fellesaksjonen «Solidaritet 77» er det i årets løp avviklet en rekke forskjellige tiltak i form av møter, arbeidsplassbesøk og kurs.

Ved årets utgang hadde i alt ca. 2100 deltatt i til sammen 412 studiegrupper. De fleste studiegruppene hadde valgt følgende emner: Miljøloven/miljøspør-

mål, Faglig/politisk samarbeid, «Demokratisk Sosialisme». I forbindelse med denne virksomheten er det i samarbeid med AOF, DNA og samorganisasjonene i løpet av året avviklet i alt 36 møter og større arrangementer.

Sekretærene har i alt 30 forelesninger om faglige og faglig/politiske emner på ukeskurs, helgekurs og dagskoler.

Fellesopplæring i miljøspørsmål

I henhold til avtalen mellom LO, N.A.F. og Statens Arbeidstilsyn har det i Agder-fylkene i løpet av året vært arrangert 5 kurs med ca. 130 deltakere. — Kurskomitéen har hatt 5 møter.

Norsk Folkehjelp

Distriktskontoret har i samarbeid med AOF-kontoret og fylkeslagene av Norsk Folkehjelp tatt initiativet til flere organisasjonstiltak med sikte på å styrke Norsk Folkehjelps grunnorganisasjoner. I alt har det i denne forbindelse vært holdt 10 forskjellige møter og konferanser.

LOs utvalg for familiespørsmål

Det er i begge fylkene oppnevnt utvalg for familiespørsmål i henhold til LOs retningslinjer.

Representasjon

Distriktskontoret representerer fagbevegelsen i styret for Grimstad Tekniske Skole, i Vest-Agder Arbeids- og Tiltaksnemnd, det regionale høyskolestyret og det lokale NPI-utvalget.

Nye fagforeninger

Kvina Verft Arbeiderforening.

Flekkfjord Plastarbeiderforening.

Tvister

I løpet av året har det vært i alt 10 tvister om lønns- og arbeidsvilkår som kontoret har vært engasjert i.

Reisedager

Oddvar Gøthesen: 146

Aage Bjorvand: 109

ROGALAND

Distriktssekretær: *Arne Li*.

Organisasjonsoversikt

Pr. 31. desember 1976 var det i Rogaland 9 samorganisasjoner med 252 fagforeninger — med et samlet medlemstall på ca. 44 000.

Agitasjonsmøter

Medvirket ved i alt 13 møter for forskjellige forbundsområder.

Tvister

Det er holdt 22 møter i distriktet om forskjellige tvistesaker.

Møter

Sekretæren har deltatt på 12 møter i samorganisasjonene, og på 72 møter i fagforeninger og andre institusjoner og utvalg.

Opplysningsarbeidet

Sekretæren har forelest på 36 kurs arrangert av AOF og andre, dessuten på Stavanger Ingeniørskole — gymnas — ungdoms- og yrkesskoler i distriktet.

Representasjon

Distriktskontoret var vert ved besøk av den amerikanske ambassadøren og arbeidsattachéen, og ved besøk fra tsjekkosllovakisk LO.

Organisasjonsforholdene innenfor oljevirksomheten

Arbeidet med disse sakene har vært drevet kontinuerlig i 1976. For å styrke arbeidet med dette ansatte Sekretariatet 1. desember *Kjell Arvid Svendsen* for 1 år, med særoppdrag å ta seg av arbeidet innenfor oljevirksomheten.

Reisedager

Sekretæren har hatt 105 reisedager/kvelder i 1976.

HORDALAND, SOGN OG FJORDANE

Distriktssekretærer: *Finn Lien* og *Olav Lerø*.

Organisasjonsoversikt

Distriktskontorets område omfattet inntil 31. oktober 1976 Hordaland og Sogn og Fjordane fylker. Fra 1. november 1976 er opprettet eget distriktskontor for Sogn og Fjordane med kontor i Førde, og som distriktssekretær er ansatt *John Bjarne Hjelmeland*. Ved årets utgang er det i Hordaland tilsluttet 306 fagforeninger, hvorav 9 fylkesomfattende foreninger med til sammen 60 800 medlemmer, 9 samorganisasjoner. I Sogn og Fjordane er tilsluttet 134 fagforeninger, hvorav 8 fylkesomfattende med ca. 11 300 medlemmer, 10 samorganisasjoner.

Forhandlinger

Sekretærene har deltatt i 17 forhandlingsmøter og ett meklingsmøte hos Kretsmeklingsmannen for Vestlandet.

Møtevirksomhet

Sekretærene har deltatt i 314 møter og konferanser som fordeler seg slik:
28 møter i samorganisasjonene,
5 agitasjonsmøter,
92 fagforenings-, bedriftsmøter og bedriftsbesøk,
159 andre møter med samarbeidende organisasjoner, fylkeskommunale og kommunale utvalg og nemnder,
7 møter i Tilsynsutvalget,
6 møter i LOs lokale utvalg for familiespørsmål,
17 møter og konferanser i lokale opplæringsråd for «Verne og miljøarbeid».

Opplysningsvirksomheten

Sekretærene har hatt 53 forelesninger og kursdager om faglige emner på ukekurs, helgekurs, kvelds- og dagskoler arrangert av Norsk Folkehjelp, AOF, forbund, samorganisasjoner og fagforeninger. Dessuten er forelest på bedriftskurs, yrkesskoler, gymnas, Bergen Lærerskole, Den Kooperative Tarifforening, Hordaland Veivesen og IOGT. Dessuten er forelest om LO på kurs for døde. Kontoret har sammen med N.A.F. arrangert Samarbeidsrådets seminar for styrerepresentanter og for bedriftsutvalgene. Kontoret har tilrettelagt program og ordnet bedriftsbesøk for delegasjoner fra LO på Færøyane og fra LO i Egypt.

Representasjon

Sekretærene representerer fagbevegelsen i: Hordaland Arbeids- og Tiltaksnemnd, Ankenemnda for Trygdesaker, Hordaland Fylkes Oljeutvalg, utvalg for behandling av søknader for arbeids- og oppholdstillatelse, utvalg for behandling av søknader om ekstraordinære sysselsetningsmidler, Rådgivende utvalg i Statens Teknologiske institutt, Produktivitetsutvalget, Håndverksnemnda under Industridepartementet, skoleutvalget for Hordaland fylke og styret i Landsbanken, Bergen.

Reisedager

Finn Lien har hatt 106 og Olav Lerø 67 reisedager/møtekvelder i 1976.

MØRE OG ROMSDAL

Distriktssekretær: Johnny Røed.

Organisasjonsoversikt

I kontorets arbeidsområde var det pr. 1/1 1976 14 samorganisasjoner med 269 fagforeninger og ca. 25 200 medlemmer. Pr. 31/12 samme antall samorganisasjoner og med 259 fagforeninger med ca. 27 100 medlemmer.

Oppløste fagforeninger

Kvalvik kjemiske forening, Frei.
Batenfjordsøra Treindustriforening.
Sunndal Konfeksjonsarbeiderforening.
Ulstein Kjemiske forening.
Hareid Arbeiderforening.
Ulstein Treindustriforening.

Sammenslåtte foreninger

Alesund Margarinarbeiderforening gått inn i Alesund N.N.N., avd. 66.
Sunndal Treindustriforening gått inn i Sunndal Jern og Metall.
Tingvoll Handel og Kontor gått inn i Sunndal Handel og Kontor.
Vikebukta Treindustriarbeiderforening gått inn i Vestnes Treindustriforening.
Tressfjord Konfeksjonarbeiderforening gått inn i Tomren Konfeksjonarbeiderforening.
Hareid N.E.K.F. gått inn i Ulstein N.E.K.F., avd. 158.

Nye fagforeninger

Surnadal Kjemiske forening.
Vestre Sunnmøre Handel og Kontor, Ulsteinvik.

Twister

Kontoret har vært direkte engasjert i 9 tvistesaker, men har stått som formidler mellom tillitsmenn og de respektive forbund i en rekke saker som ikke er notert.

Møtevirkosomheten

Sekretæren har deltatt på 34 årsmøter og andre møter arrangert i samorganisasjonene, 16 møter i fagforeningene. I samarbeidende organisasjoner har sekretæren deltatt på 32 møter, samt 51 møter i kommunale og fylkeskommunale utvalg og nemnder. Til sammen 133 møter og konferanser.

Faglig/politisk

Sekretæren har deltatt i 122 faglig/politiske arrangementer i forskjellige forbindelseer, som sysselsetting/arbeidssituasjon, bedriftsorganisasjon og faglig/politisk arbeid innad i bevegelsen.

Opplysningsarbeid

Sekretæren har forelest i forskjellige emner på 19 kurs arrangert av AOF, forbund og fagforeninger. Sekretæren har arrangert 4 helgekurs på forskjellige steder i fylket.

Sekretæren har gitt orientering om LO for 22 skoleklasser i ungdoms- og yrkesskolen, ca. 800 elever, samt 2 forelesninger i Møre og Romsdal Distrikthøgskule, Molde.

Videre er det gitt orientering om fagbevegelsen på 4 steder for ungdom som er med på Arbeidskontorets 6 ukers sysselsettingskurs.

Sekretæren har hatt 126 reisedager og kjørt 10 581 km i LOs tjeneste.

TRØNDELAGFYLKENE

Distriktssekretærer: *Rikhard Haugen og Ulf Guttormsen.*

I kontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1976 26 samorganisasjoner med til sammen 364 foreninger. Pr. 31. desember samme antall samorganisasjoner med 355 foreninger.

Pr. 1. januar 1976 var det 453 foreninger med ca. 52 000 medlemmer og pr. 31. desember 1976 442 foreninger med ca. 56 000 medlemmer.

Nye foreninger:

Landsforbundet for Arbeidstilsynet, Trondheim, forening 11 av Norsk Tjenestemannslag.

Follafooss Jern- og Metallarbeiderforening.

Nærøy Bygningsarbeiderforening.

Utgåtte foreninger:

Leka Veiarbeiderforening. Medlemmene overført til annen forening.

Tannvikvågen Skog- og Landarbeiderforening. Avdelingen opphørt.

Foldereid Bygningsarbeiderforening. Bedriften er gått konkurs.

Inderøy Bygningsarbeiderforening. Medlemmene overført til Verdal Bygningsarbeiderforening.

Stjørdal Høvleriarbeiderforening. Medlemmene overført til Stein-, Jord- og Sementarbeiderforeningen.

Nansos Politilag. Forbundet gått ut av LO.

Trondheim Politilag. Forbundet gått ut av LO.

Trøndelag krets av TMLF. Foreningen har vært oppført to ganger.

Stjørdal Treindustriarbeiderforening. Avdelingen opphørt.

Forsøkets Arbeiderforening. Overført til Trondheim kjemiske Industriarbeiderforbund.

Harran Handel- og Kontorfunksjonærers forening. Avdelingen opphørt. Beskjed fra forbundet.

Follafooss Handel- og Kontorfunksjonærers forening. Avdelingen opphørt. Beskjed fra forbundet.

Grong Handel- og Kontorfunksjonærers forening. Avdelingen opphørt. Beskjed fra forbundet.

Tariffarbeidet:

Kontoret har vært behjelpelig med å opprette to nye overenskomster og revidert tre overenskomster. Dessuten har kontoret ført forhandlinger i 17 tvistesaker.

Møtevirksomheten:

Tilsynsutvalget har hatt 5 møter. Sekretærene har vært til stede på 31 møter i samorganisasjonene fordelt på årsmøter, styremøter. Sekretærene har vært til stede på 10 fagforeningsmøter, 3 møter vedrørende nyorganisering og 246 møter i forbindelse med representasjon, opplysningsarbeid og faglige saker i forskjellige organisasjoner.

Opplysningsvirksomhet og informasjon:

Sekretærene har holdt 61 forelesninger om bl. a. Lov og avtaleverkets helhetlige struktur, Lov og overenskomster, Lov om arbeidsmiljø, Faglig/politisk samarbeid, Bedrifts- og arbeidsmiljø, Arbeidslivets organisasjoner, LOs oppbygging og virke, Hovedavtalen, Solidaritet 77, LOs Handlingsprogram. Det har vært holdt 4 helgekurs for fagorganisert ungdom med til sammen 100 deltakere og 1 samorgskonferanse.

Sekretærene har hatt 4 kontordager på Namsos.

Reisedager:

Ulf Guttormsen 117 dager.

Rikhard Haugen 107 dager.

NORDLAND

Distriktssekretærer: Hans N. Jensen og Odd M. Bakkejord.

Organisasjonsoversikt:

I Nordland var det pr. 31. desember 1976 20 samorganisasjoner omfattende 317 avdelinger, samt 47 avdelinger utenom samorganisasjonene, i alt 364 avdelinger med ca. 34 000 medlemmer.

Utgåtte avdelinger:

Bodø Bekleddningsarbeiderforening med 19 medlemmer er nedlagt og 5 avdelinger av Norsk Politiforbund med ca. 130 medlemmer er meldt ut av LO.

Nye avdelinger:

Nordland Fylkeskommunale Forening og Ballangen Kommunale Forening.

Representasjon:

Sekretærene har representert LO på diverse møter i følgende organisasjoner/institusjoner:

Arbeiderbevegelsens Nordkalott-konferanse i Narvik, Nordland AUF, Nord-Norsk Oljeråd, Norrbottens FCO-distrikt, Nordland Arbeiderparti, DNAs fiskeriutvalg, Nordland Koop. Fylkeslag, LO/N.A.F.-kurs i Narvik.

Svensk-norsk konferanse om handelssamkvemmet på Nordkalotten, Studieselskapet for Nord-Norsk Næringsliv, Norland fylkes Voksenopplæringsnemnd, NKL-konferanse for ordførere i samband med åpningen av nytt lager i Bodø, Statoil, Troms og Nordland kretser av Apotekteknikerforbundet, Feriesenteret i Valnesfjord, FN-sambandet, Ankenemnda for trygde-

saker og Arbeids- og tiltaksnemnda, Kurskomitéen for verne- og miljøarbeid, AOFs rådgivende utvalg og AOFs distriktsutvalg, Adv.utvalget for STI for Narvik, Skoleutvalget for yrkesskolen i Bodø, NKF's distriktsstyre i Nordland, Nordland Distriktshøyskole, Folkets Hus Landsforbund, Amerikansk Arbeiderseminar, Nordland distriktslag av Norsk Folkehjelp, Vern og Velferd, Nordland Arbeiderpartis FPU, Studieselskapets studietur til Storbritannia, Industriforbundet, Norsk Folkehjelp, Utvalget bedre kontaktskole/næringsliv, TSLs nordiske kurs i Karis.

Møter i samorganisasjonene og fagforeningene:

Det er avviklet tre regionale konferanser for samorganisasjonene, samt en fylkeskonferanse om sysselsettingssituasjonen og arbeidsmiljøloven.

Sekretærene har dessuten deltatt på 25 møter i samorganisasjonene om arbeidsmiljøloven og Solidaritet —77, Den fagpolitiske situasjonen og andre saker.

Sekretærene har deltatt på 11 møter i diverse fagforeninger og klubber, samt 16 møter i samband med Krysset-konflikten, herav to møter i Oslo.

Opplysningsarbeidet:

Sekretærene har holdt 16 forelesninger på kurs arrangert av AOF, diverse forbund og andre, herav Norsk Lektorlag. Det er dessuten holdt forelesninger om LO på følgende skoler:

Fauske Gymnas, Bodø Gymnas, Nordland Distriktshøyskole, Saltvern Ungdomsskole, Saltdal Yrkesskole.

Sekretærene var observatører på studielederkursene på Saltfjellet og Sandnessjøen i samband med informasjonsopplegget om den nye arbeidsmiljøloven.

Andre tiltak:

Kontoret skaffet deltakere til Amerikansk Arbeiderseminar på Polarsirkelen Høyfjellshotell den 21.—22. februar, og til 5 lokale møter om amerikansk fagbevegelse.

I samband med årsmøtet i Nordland Distriktslag av Norsk Folkehjelp arrangerte kontoret et seminar om organiseringen av bedriftshelsetjenesten i Nordland.

Det er avgitt uttalelser om «Innstillingen vedr. Teknisk Økonomisk senter i Narvik», «STI-utvalgets innstilling vedr. instituttets avd. Nord-Norge» og «Fylkesplanen for Nordland».

I samarbeid med Nordland Distriktshøyskole ble det våren 1976 arrangert et seminar over tre dager om «Fiskeriene i Lofoten og Vesterålen».

Det ble høsten 1976 arrangert en fylkeskonferanse om «LOs familiepolitikk».

Forhandlinger:

Kontoret har representert Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet på forhandlingsmøter om tvistesaker på Andenes, Myre og på et meklingsmøte i Bodø.

Reisedager:

Hans N. Jensen 131 dager.

Odd M. Bakkejord 124 dager.

TROMS

Distriktssekretær: *Rolf Nilssen.*

Organisasjonsoversikt:

I Troms fylke var det pr. 31. desember 1976 om lag 200 fagforeninger med ca. 16 500 medlemmer.

I samme arbeidsområde var det til samme tid 5 faglige samorganisasjoner.

Nye fagforeninger:

Norsk Kommuneforbund:

Troms Fylkeskommunale Forening.

Bjarkøy Kommunale Forening.

Kåfjord Kommunale Forening.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

Dyrøy Arbeidsmannsforening.

Skibotn Anleggsarbeiderforening.

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund:

Jøkelfjord NNN-gruppe nr. 235.

Nord-Lenangangen NNN-gruppe nr. 188.

Oksfjordhamn/Storslett NNN-gruppe nr. 172.

Norsk Tjenestemannslag:

Avd. 67/2 Norges Råfisklag.

Gr. 54/3 Harstad Medisinaldepot.

Tariffarbeid:

- a) Det er i virkeåret opprettet fem nye overenskomster.
- b) Det er revidert sju overenskomster.
- c) Behandlet en rekke tvistesaker.

Møter:

Tilsynsutvalget har hatt 3 møter.

Familiepolitiske Utvalg har hatt 3 møter.

Møter i samorganisasjonene 28, i fagforeninger 18.

Andre møter og konferanser 87.

Representasjon:

Sekretæren har representert kontoret/LO på følgende møter og konferanser:

10. og 11. januar på årsmøtet i Troms Arbeiderparti.

23. og 24. januar på en faglig/politisk Nordkalott-konferanse, holdt i Narvik.

23. og 24. februar på Nord-Norsk Oljeråds seminar, holdt i Harstad.

På innvielsen av det nye Fi-No-Tro-anlegg i Skjervøy den 6. mars.

3. og 4. april på årsmøte i Norrbotten Socialdemokratiske partidistrikt, holdt i Luleå.

30. april i A/S Fiskernes Banks generalforsamling, holdt i Tromsø.

19. og 20. juni på Nordnorsk Arbeiderkvinnekonferanse, holdt på Setermoen.

På Nordnorsk sekretærkonferanse i Kautokeino 25. og 26. september.

På prisoverrekkelsen som bladet «Nordlys» arrangerte i Tromsø fredag den 1. oktober for de prisbelønte i manuskriptkonkurransen som LO, Tiden Norsk Forlag og «Nordlys» arrangerte våren 1976.

Troms Arbeiderpartis Kommunalkonferanse i Tromsø 16. og 17. oktober.

Nordnorsk oljekonferanse i Tromsø 17., 18. og 19. oktober.

Arsmøte i AUF i Troms, på Setermoen 4. og 5. desember.

«Solidaritet 77»:

Oppfølgingskonferanser:

I forbindelse med studieaksjonen «Solidaritet 77», har kontoret holdt sju oppfølgingskonferanser i ulike deler av fylket.

Miljøvernkonferanser:

I dagene 30., 31. januar og 1. februar 1976 arrangerte kontoret en faglig fylkeskonferanse for faglige tillitsmenn i Troms fylke, hvor det ble gitt orientering om den nye arbeidsmiljøloven, samt dets skolerings- og opplæringsopplegg som bør følge loven.

Det møtte ca. 45 faglige tillitsmenn fra fylket, og innleder var Olav Boye, Norsk Folkehjelp, Simon Strøm, AOF og Rolf Nilssen, LOs distriktskontor.

Miljøkurs:

I forbindelse med avtalen om grunnopplæringen i verne- og miljøarbeid, har kurskomitéen for Troms arrangert tre ukers/internatkurs.

Familiepolitisk fylkeskonferanse:

LOs Familiepolitiske Utvalg for Troms arrangerte 26. november 1976 en familiepolitisk konferanse for Troms. Konferansen, som samlet 40 deltakere, ble holdt i Tromsø, og innledere var Evy Buverud Pedersen fra LO sentralt og utvalgets formann, Ann Jorid Thingvold.

Studiearbeidet:

Sekretæren har forelest på en rekke kurs i AOFs regi og også for Stats-tjenestemannskartetlet og noen av forbundene.

Emnene har omfattet avtalespørsmål, forhandlingsteknikk, arbeidsmiljøloven, handlingsprogrammet og vanlig organisasjonsarbeid.

Kontoret:

Sekretær Rolf Nilsen har hatt 122 reisedager og kjørt 10 890 km i Landsorganisasjonens tjeneste.

FINNMARK

Distriktssekretær: Odd Holmgren.

Organisasjonsoversikt

I kontorets distrikt var det i 1976 12 samorganisasjoner som omfattet 165 fagforeninger med til sammen 10 576 medlemmer.

Representasjoner

Sekretæren har representert kontoret/LO på følgende møter og konferanser:

23.—24. januar arbeiderbevegelsens Nordkalott-møte i Narvik.

20. februar Sør-Varanger Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærers 20-års jubileum.

- 25.—26. mars årskonferanse i Nordbotten FCO distrikt i Boden.
- 5.— 7. mars årsmøte i Finnmark Arbeiderparti.
- 23.—24. februar Nord-Norsk Oljeråds Oljeseminar i Harstad, og på partigruppemøte som ble holdt samtidig.
- 25.—26. mai representantskapsmøte i Oslo.
- 7.— 8. juli årsmøte i Finnmark Fiskarlag.
- 13.—15. august representerte LO på Nordkalott-konferansen i Torneå.
- 11. november representerte LO på en tilstelning som den amerikanske ambassade holdt på Kirkenes Turisthotell.
- 15. desember til stede på møte i Tromsø hvor en drøftet ansettelse av Norsk Folkehjelp-sekretær for Nord-Norge.

Studiearbeid

- Sekretæren har forelest på følgende kurser:
- 13.—15. januar om Hovedavtalen og Lov om verne- og miljøarbeid på arbeidslederkurs ved A/S Sydvaranger.
 - 20.—22. februar forsikringskurs for Samvirke i Kirkenes.
 - 18.—19. mars om LOs oppbygging og virke ved Honningsvåg Gymnas.
 - 12.—15. mai kursleder for studielederkurset om Grunnopplæring i verne- og miljøarbeid i Vardø.
 - 9.—10. september faglig dagskole i Hammerfest.
 - 22.—24. oktober kurs om den nye Lov om arbeidsmiljø i Kautokeino.
 - 1.— 4. november kursleder ved studielederkurset om Grunnopplæring i verne- og miljøarbeid i Alta.
 - 7.— 8. november fagbevegelsens organisasjonsform på Faglig grunnkurs trinn 3 i Alta.
 - 17. november LOs oppbygging og virke på Faglig grunnkurs trinn 1 i Alta.
 - 18. november Hovedavtalen på Faglig grunnkurs trinn 1 i Alta, samt
 - 3.— 5. november orientert om «LOs oppbygging og virke» på kurs for arbeidsløse ungdom som Fylkesarbeidskontoret for Finnmark holdt i Karasjøk og på Voksenopplæringsentret i Alta.

Sekretæren har stått for det praktiske opplegg for fylkeskonferanse om Lov om arbeidsmiljø, samt presentasjonskonferanse om LO-familiepolitiske utvalg i fylket.

Møter

- I 1976 har kontorets tilsynsutvalg hatt 3 møter og behandlet 99 saker.
- Sekretæren har rapportert deltakelse i 90 møter/konferanser.
- Sekretæren har vært medlem av fagplanutvalget for Distriktshøgskolen i Alta.
- Sekretæren er valgt som formann i utvalg som skal se på muligheten for Elektronisk industri i Finnmark. Utvalget skal legge fram sin innstilling den 20. januar 1977.

1. mai 1976

Sekretæren holdt 1. mai-talen i Sørvær.

Reisedager

Sekretær Odd Holmgren har hatt 181 reisedager og kjørt 18 113 km i LOs tjeneste i 1976.

9. Statistisk oversikt

Tabell I

er en oppstilling av Landsorganisasjonens medlemstall fra 31. desember 1930 til 31. desember 1975. I perioden 1930 til 1939 var det en jevn stigning. I krigsårene fra april 1940 til mai 1945 sank medlemstallet, men ved utgangen av 1945 hadde medlemstallet steget igjen.

I 10-årsperioden 1954—1964 steg medlemstallet med 32 366 medlemmer eller 6,0 prosent og i perioden 1965—1975 med 80 735 medlemmer eller 14,1 prosent.

Tabell II

viser medlemsbevegelsen for de enkelte forbund 1965—1975.

Tabell III

viser forandring i medlemstallet fra 31. desember 1974 til 31. desember 1975 innenfor de enkelte fylker både i absolutte og relative tall.

Tabell IV

er utarbeidet på grunnlag av forbundenes årsrapporter og viser antall avdelinger/foreninger og medlemmer i de ulike forbund pr. 31. desember i 1974 og 1975 samt endringer i året.

Ved utgangen av 1974 sto 35 forbund (av dem 2 fellesforbund) med til sammen 635 801 medlemmer fordelt på 4065 avdelinger/foreninger tilsluttet Landsorganisasjonen. Pr. 31. desember 1975 var de tilsvarende tall 35 forbund (av dem 2 fellesforbund) med 655 030 medlemmer fordelt på 4054 avdelinger/foreninger.

Medlemstallet viser en stigning på 19 229 medlemmer eller 3,0 prosent fra 1974 til 1975.

Tabell V

gir et bilde av organisasjonsforholdene, ordnet geografisk. Medlemmer i alle forbund er fordelt på byene og enkelte herreder innenfor hvert fylke. Medlemmer i avdelinger på Svalbard, avdelinger i utlandet og i landsomfattende avdelinger og direkte medlemmer er ført opp for seg. Landet sett under ett viser at det i byene var

424 537 medlemmer og i landdistriktene 207 280 medlemmer. På Svalbard og Jan Mayen var det 638 medlemmer og i utenlandsavdelinger 1303 medlemmer. Antall direkte medlemmer var 12 556.

I landsomfattende avdelinger/foreninger er det registrert 31 859 medlemmer, men av disse er 23 143 medlemmer tatt med under underavdelinger i byer og herreder i de enkelte fylker der de hører hjemme.

Det er til sammen 23 213 medlemmer som ikke kan fordeles på fylker.

Tabell VI

viser en fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemmer i alt innenfor de ulike forbund. Antall kvinnelige medlemmer i Landsorganisasjonen utgjør pr. 31. desember 1975: 170 029 eller 26,0 prosent av samlet medlemstall i 1975. Tilsvarende tall i 1974 var: 159 398 eller 24,9 prosent.

Tabell VII

gir en oversikt over fagblader, antall nummer og gjennomsnittlig opplag i året 1975.

Tabell VIII

gir en oversikt over tariffsaker behandlet i Landsorganisasjonen i løpet av 1976.

Tabell I, 1975.

**Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall
pr. 31. desember 1930—1975.**

		Antall avdelinger	Antall medlemmer
31. desember	1930	1 861	139 591
—→	1935	2 635	224 340
—→	1940	3 556	306 341
7. mai	1945	3 199	267 726
31. desember	1945	3 704	339 920
—→	1950	4 605	488 442
—→	1951	4 747	503 397
—→	1952	4 871	515 593
—→	1953	5 020	526 016
—→	1954	5 079	538 587
—→	1955	5 119	542 105
—→	1956	5 175	545 416
—→	1957	5 172	540 878
—→	1958	5 193	543 513
—→	1959	5 207	541 408
—→	1960	5 129	541 549
—→	1961	5 116	562 019
—→	1962	5 128	565 062
—→	1963	5 091	566 970
—→	1964	4 995	570 953
—→	1965	4 922	574 295
—→	1966	4 776	574 030
—→	1967	4 683	570 210
—→	1968	4 599	574 113
—→	1969	4 482	582 289
—→	1970	4 448	594 377
—→	1971	4 367	601 920
—→	1972	4 202	603 742
—→	1973	4 110	613 803
—→	1974	4 065	635 801
—→	1975	4 054	655 030

Tabell II, 1975.

Medlemsbevegelsen

	Forbund	Medlemstall			
		Pr. 31. des. 1956	Pr. 31. des. 1966	Pr. 31. des. 1967	Pr. 31. des. 1968
1	Arbeidernes Pressekontor	466	461	468	483
2	Forbund for Arb.l. og Tekn. Funksj.	3 730	6 497	7 019	7 400
3	Arbeidsmandsforbundet	27 682	27 474	27 239	27 302
4	Befalslaget	3 398	3 393	3 412	3 381
5	Bekledningsarbeiderforbundet ¹⁾	13 479	13 013	12 923	12 551
6	Bokbinder- og Kartonnasjearb.f. ²⁾	4 571	4 816	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	49 863	49 514	48 463	48 040
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb	12 741	12 978	13 480	13 844
9	Fengselstjenestemannsforbundet	804	815	841	927
10	Grafisk Forbund ³⁾	—	—	13 407	13 388
11	Gullsmedarbeiderforbundet	976	987	999	1 023
12	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	38 900	39 090	40 377	40 025
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb	9 473	10 325	9 918	11 175
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	78 135	79 312	78 013	78 451
15	Jernbaneforbundet	18 770	18 150	17 665	17 444
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	34 949	33 774	32 374	33 567
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet ⁴⁾	4 211	4 467	4 466	4 572
18	Kommuneforbundet	64 004	65 931	68 569	71 205
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	755	773	752	764
20	Litograf- og Kjemigrafforbundet ²⁾	1 917	1 918	—	—
21	Lokomotivmannsforbundet	1 908	1 876	1 850	1 883
22	Losforbundet ⁴⁾	419	394	363	347
23	Luftforsvarets Befalsforb. ⁵⁾	1 591	1 704	1 746	1 764
24	Murerforbundet	4 702	4 616	4 585	4 505
25	Musikerforbundet	1 245	1 257	1 216	1 265
26	Nærings- og Nytelsesmiddel arb.f. ³⁾	23 865	23 659	23 445	23 537
27	Papirindustriarbeiderforbundet	18 619	18 384	17 846	17 517
28	Politiforbundet	2 240	2 280	2 302	2 350
29	Postfolkenes Fellesforbund	10 495	10 769	11 089	11 610
30	Sjømannsforbundet	41 930	39 907	37 527	35 527
31	Skin- og Lærarbeiderforbundet ⁶⁾	1 281	1 238	1 195	1 097
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	19 109	18 069	17 368	16 895
33	Sosionomforbundet ⁷⁾	3 330	3 211	2 929	2 795
34	Skotøyarbeiderforbundet ¹⁾	—	—	—	—
35	Sufflørforbundet ⁸⁾	—	—	—	—
36	Tekstilarbeiderforbundet ¹⁾	9 688	9 487	9 187	8 650
37	Telefolkenes Fellesforbund	9 974	10 146	10 391	10 565
38	Tjenestemannslaget	18 860	19 465	20 320	21 903
39	Tolltjenestemannsforbundet	985	956	926	913
40	Transportarbeiderforbundet	20 808	20 690	20 103	20 006
41	Treindustriarbeiderforbundet	5 610	5 474	5 387	5 417
42	Typografforbundet ⁸⁾	6 584	6 710	—	—
43	Urmaker Svenneforbundet	53	50	50	25
	Riket	574 295	574 030	570 210	574 113

¹⁾ Bekledningsarbeiderforbundet, Skotøyarbeiderforbundet og Tekstilarbeiderforbundet er fra 1. januar 1969 sluttet sammen til ett forbund: Bekledningsarbeiderforbundet. ²⁾ Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet, Litograf- og Kjemigrafforbundet og Typografforbundet er fra 1. januar 1967 sluttet sammen til ett forbund: Norsk Grafisk Forbund. ³⁾ Kjøttindustriarbeiderforbundet er fra 1. januar 1970 sluttet sammen

Medlemstall							Løpnr.
Pr. 31. des. 1969	Pr. 31. des. 1970	Pr. 31. des. 1971	Pr. 31. des. 1972	Pr. 31. des. 1973	Pr. 31. des. 1974	Pr. 31. des. 1975	
458	474	494	528	549	557	573	1
7 626	8 370	9 106	9 244	9 646	10 128	10 900	2
27 092	27 975	28 045	28 561	27 826	29 244	31 002	3
3 246	3 296	3 015	2 920	3 027	3 008	3 045	4
23 517	23 002	21 102	20 513	19 663	19 339	18 787	5
—	—	—	—	—	—	—	6
48 492	48 799	48 059	46 947	47 189	48 407	49 574	7
14 201	15 216	15 659	16 197	16 428	16 865	17 882	8
932	967	1 009	1 031	1 083	1 152	1 226	9
13 542	13 689	13 988	14 009	14 026	14 134	14 182	10
1 071	1 077	1 060	1 076	1 078	1 037	936	11
41 103	41 333	43 892	42 253	42 042	43 135	46 953	12
10 406	10 567	10 157	9 173	8 819	9 035	10 035	13
84 320	89 538	92 011	91 911	96 809	103 885	104 737	14
17 195	16 733	16 200	15 870	15 510	15 087	15 031	15
34 184	34 867	35 583	35 771	36 370	38 449	38 400	16
4 671	—	—	—	—	—	—	17
74 298	79 267	83 383	89 542	94 202	100 823	107 747	18
799	812	796	835	834	840	870	19
—	—	—	—	—	—	—	20
1 870	1 861	1 847	1 848	1 833	1 812	1 840	21
309	289	288	288	—	—	—	22
1 653	1 601	1 550	1 547	1 486	1 481	1 512	23
4 292	4 162	3 970	3 740	3 558	3 350	3 181	24
1 268	1 291	1 338	1 361	1 412	1 439	1 404	25
24 034	29 777	29 848	28 575	28 887	29 434	29 873	26
17 371	17 806	17 526	16 866	16 643	16 795	16 907	27
2 356	2 364	2 470	2 562	2 593	2 519	2 519	28
11 851	12 747	13 136	14 020	14 653	15 409	15 784	29
32 885	29 361	28 423	27 482	28 750	28 408	27 967	30
1 036	1 033	1 011	915	—	—	—	31
16 282	15 220	14 041	13 414	12 707	11 992	11 774	32
—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	972	1 259	1 455	1 719	1 905	34
—	18	24	25	23	24	24	35
—	—	—	—	—	—	—	36
10 766	10 609	10 787	10 866	11 209	11 586	12 100	37
22 774	23 848	25 277	27 057	28 374	29 364	31 300	38
881	875	862	832	812	820	826	39
19 855	19 720	19 330	19 059	18 507	18 583	18 512	40
5 628	5 788	5 636	5 620	5 775	5 916	5 697	41
—	—	—	—	—	—	—	42
25	25	25	25	25	25	25	43
582 289	594 377	601 920	603 742	613 803	635 801	655 030	

med Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet. *) Norsk Losforbund gikk ut av LO 1. mars 1973. *) Luftforsvarets Befalsforbund ble tilmeldt LO fra 1. januar 1964. *) Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund er fra 1. januar 1973 sluttet sammen med Norsk Bekledningsarbeiderforbund. *) Sosionomforbundet er tilmeldt LO fra 1. oktober 1971. *) Sufflørforbundet ble tilsluttet LO fra 1. januar 1970.

Tabell III, 1975.

**Medlemstallets forandring 1974—1975,
geografisk satt opp.**

Foreningenes hjemsted	Pr. 31. des. 1974		Pr. 31. des. 1975		Medlemstallets forandring	
	Av- delinger	Med- lemmer	Av- delinger	Med- lemmer	Absolutt + ell. ÷	Prosent- vis + ell. ÷
Østfold	240	46 368	237	46 901	533	1,15
Akershus	266	26 224	265	27 080	856	3,26
Oslo	203	121 102	200	122 064	962	0,79
Hedmark	391	30 236	391	31 161	925	3,06
Oppland	272	23 691	273	24 108	417	1,76
Buskerud	285	37 203	282	38 082	879	2,36
Vestfold	170	25 568	170	26 440	872	3,41
Telemark	210	27 146	205	27 852	706	2,60
Aust-Agder	93	8 143	92	8 454	311	3,82
Vest-Agder	141	18 846	143	19 729	883	4,69
Rogaland	217	40 922	219	42 764	1 842	4,50
Hordaland	302	57 983	298	59 662	1 679	2,90
Sogn og Fjordane	126	9 965	129	10 612	647	6,49
Møre og Romsdal	255	25 897	258	27 068	1 171	4,52
Sør-Trøndelag	242	41 481	242	42 853	1 372	3,31
Nord-Trøndelag	189	15 234	189	15 865	631	4,14
Nordland	366	32 081	358	33 834	1 753	5,46
Troms	158	15 872	164	16 712	840	5,29
Finnmark	154	9 772	157	10 576	804	8,23
Svalbard og Jan Mayen	2	564	2	638	74	13,12
Utlandet	3	688	9	1 303	615	89,39
Direkte medlemmer	—	8 620	1	12 556	3 936	45,66
Landsomfattende avdelinger .	42	¹⁾ 12 195	42	¹⁾ 8 716	- 3 479	- 28,53
Riket	²⁾ 4 065	635 801	²⁾ 4 054	655 030	19 229	3,02

¹⁾ I 1974 er 21 686 medlemmer og i 1975 23 143 medlemmer i landsomfattende foreninger i Tjenestemannslaget ført opp under underavdelinger i fylkene der de hører hjemme.

²⁾ Summen av avdelinger i 1974 er 4 327 og i 1975 4 326. Det skyldes at i 1974 er 262 og i 1975 272 underavdelinger i landsomfattende foreninger i Tjenestemannslaget ført opp som egne avdelinger i fylkene der de hører hjemme.

Tabell IV, 1975.

Avdelings- og

Løpe- nr.	Forbund	Antall avdelinger/foreninger/grupper			
		Pr. 31. des. 1974	Tilsluttet i årets løp	Utgått eller nedlagt i årets løp	Pr. 31. des. 1975
1	Arbeidernes Pressekontor	32	3	—	35
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	122	4	1	125
3	Arbeidsmandsforbundet	42	1	8	35
4	Befalslaget	62	1	—	63
5	Bekleddningsarbeiderforbundet .	171	—	1	170
6	Bygningsindustriarbeiderforb. .	339	1	10	330
7	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	239	1	1	239
8	Fengselstjenestemannsforbundet	20	—	—	20
9	Grafisk forbund	93	—	1	92
10	Gullsmedarbeiderforbundet	18	3	—	21
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	215	—	—	215
12	Hotell- og Restaurantarb.forb. . .	64	—	—	64
13	Jern- og Metallarbeiderforb. . . .	214	2	1	215
14	Jernbaneforbundet	123	—	—	123
15	Kjemisk Industriarbeiderforb. . .	193	11	9	195
16	Kommuneforbundet	463	1	—	464
17	Lensmannsbetj. Landslag	23	—	—	23
18	Lokomotivmannsforbundet	9	—	—	9
19	Luftforsvarets Befalsforbund . . .	29	—	—	29
20	Murerforbundet	65	—	4	61
21	Musikerforbundet	17	—	2	15
22	Nærings- og Nytelsesm.arb.forb.	360	18	7	371
23	Papirindustriarbeiderforb.	72	—	1	71
24	Politiforbundet	63	—	—	63
25	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Postforbundet	37	—	—	37
	Postmannslaget	22	—	—	22
	Poståpnernes Landsforbund . . .	22	—	3	19
26	Sjømannforbundet	39	7	—	46
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	446	2	14	434
28	Sosionomforbundet	18	—	—	18
29	Sufflørforbundet	1	—	—	1
30	Telefolkenes Fellesforbund:				
	Tele Tjeneste Forbundet	41	—	1	40
	Telegrafmennenes Landsforb. . .	14	1	—	15
31	Tjenestemannslaget	52	1	2	51
32	Tolltjenestemannsforbundet	22	—	—	22
33	Transportarbeiderforbundet	171	4	4	171
34	Treindustriarbeiderforbundet . . .	130	2	3	129
35	Urmaker Svenneforbundet	2	—	—	2
	Riket	4 065	62	73	4 054

¹⁾ Netto tilgang. ²⁾ Netto avgang. ³⁾ Forbundet spesifiserer ikke mannlige og kvinnelige medlemmer.

medlemsbevegelsen 1975.

Antall medlemmer						Løpe- nr.
Pr. 31. des. 1974		Inntrådt i årets løp	Uttrådt i årets løp	Pr. 31. des. 1975		
I alt	Herav kvinner			I alt	Herav kvinner	
557	41	1) ¹⁾ 16	—	573	42	1
10 128	293	1 409	637	10 900	325	2
29 244	3 707	1) ¹⁾ 1 758	—	31 002	4 177	3
3 008	8	37	—	3 045	9	4
19 339	13 664	—	2) ²⁾ 552	18 787	13 268	5
48 407	432	8 123	6 956	49 574	501	6
16 865	52	2 126	1 109	17 882	80	7
1 152	99	129	55	1 226	108	8
14 134	3 567	1) ¹⁾ 48	—	14 182	3 583	9
1 037	168	—	2) ²⁾ 101	936	175	10
43 135	25 768	10 770	6 952	46 953	28 658	11
9 035	6 730	3 009	2 009	10 035	7 453	12
103 885	8 575	15 575	14 723	104 737	8 366	13
15 087	1 000	755	811	15 031	1 000	14
38 449	5 900	4 645	4 694	38 400	5 786	15
100 823	56 466	14 118	7 194	107 747	62 111	16
840	30	82	52	870	26	17
1 812	—	60	32	1 840	—	18
1 481	—	174	143	1 512	—	19
3 350	—	134	303	3 181	—	20
1 439	187	131	166	1 404	196	21
29 434	11 071	1) ¹⁾ 439	—	29 873	11 187	22
16 795	1 499	1 870	1 758	16 907	1 535	23
2 519	226	—	—	2 519	226	24
						25
7 213	974	561	328	7 446	1 106	
5 753	2) ²⁾ —	1) ¹⁾ 85	—	5 838	2) ²⁾ —	
2 443	1 297	149	92	2 500	1 357	
28 408	3 000	—	2) ²⁾ 441	27 967	3 000	26
11 992	229	727	945	11 774	248	27
1 719	1 231	1) ¹⁾ 186	—	1 905	1 330	28
24	24	1	1	24	23	29
						30
8 843	2 439	1 325	1 054	9 114	2 420	
2 743	197	1) ¹⁾ 243	—	2 986	228	
29 364	12 786	1) ¹⁾ 1 936	—	31 300	13 856	31
820	12	11	5	826	16	32
18 583	926	2 216	2 287	18 512	906	33
5 916	763	777	996	5 697	743	34
25	—	—	—	25	—	35
635 801	163 361	73 625	54 396	655 030	174 045	

Tabell V, 1975.

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	ØSTFOLD													
		Fylket		Fr.stad		Halden		Moss		Sarpsborg		Askim		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	4	40	1	10	1	14	-	-	1	14	1	2	-	-
2	Forb. f. Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	7	1 150	1	335	1	225	1	54	2	348	1	151	1	37
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 287	-	-	-	-	1	1 287	-	-	-	-	-	-
4	Befalslaget	3	62	1	36	-	-	-	-	-	-	-	-	2	26
5	Bekledningsarbeiderforbundet	16	2 246	2	409	3	732	3	572	3	472	1	14	4	47
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	21	3 399	4	888	3	485	1	469	1	848	3	207	9	504
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	10	1 507	2	322	1	174	1	197	3	372	3	442	-	-
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	27
9	Grafisk Forbund	13	1 315	2	162	2	122	3	74	3	813	1	76	2	68
10	Gullsmedarbeiderforbundet	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	27
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	8	2 903	1	987	1	440	1	347	1	895	2	183	2	51
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	4	392	1	133	1	52	1	80	1	127	-	-	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	10	9 227	1	4 232	1	726	1	2 077	1	671	1	433	5	1 088
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	4 182	5	1 420	1	194	1	908	1	290	1	1 380	-	-
16	Kommuneforbundet	27	6 272	6	1 714	1	840	2	716	4	742	1	447	13	1 813
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	60
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	3	223	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	223
20	Murerforbundet	5	225	1	69	1	26	1	52	1	61	1	17	-	-
21	Musikerforbundet	3	74	1	39	1	19	-	-	1	16	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmidl.arb.forb.	13	1 652	2	717	3	338	2	280	3	258	2	249	1	110
23	Papirindustriarbeiderforbundet	15	5 718	-	-	3	1 835	1	718	10	2 760	-	-	1	405
24	Politiforbundet	4	179	1	65	1	28	1	35	1	51	-	-	-	-
25	Postfolkene Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	5	265	1	79	1	36	1	51	1	66	1	33	-	-
	Postmannslaget	2	430	-	-	-	-	-	-	2	430	-	-	-	-
	Post&pnernes Landsforbund	1	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	77
26	Sjømannsforbundet	1	970	1	970	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	14	448	1	50	2	50	1	7	1	21	-	-	9	320
28	Sosionomforbundet	1	58	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	58
29	Sufflorforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkene Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	2	255	-	-	-	-	-	-	1	213	-	-	1	42
	Telegrafmennes Landsforbund	1	55	-	-	-	-	-	-	1	55	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	9	813	1	55	2	78	-	-	-	-	-	-	6	680
32	Tolltjenestemannsforbundet	2	89	1	34	-	-	-	-	-	-	-	-	1	55
33	Transportarbeiderforbundet	11	930	2	236	2	131	2	238	3	240	-	-	2	85
34	Treindustriarbeiderforbundet	9	344	1	35	1	80	1	7	1	79	1	17	4	126
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	237	46901	40	12995	33	6 325	26	8 169	47	9 832	20	3 651	71	5 929

1) 9 underavdelinger med 813 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	AKERSIUS																				
		Fylket		Asker		Bærum		Eidsvoll		Frogn		Nes		Skedsmo		Ski		Ullensaker		Øvrige komm. tils.		
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	
1	Arbeidernes Pressekontor	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.ljed. og Tekn. Funksj.	6	374	-	-	1	91	-	-	1	17	-	-	2	204	-	-	-	-	-	2	62
3	Arbeidsmandsforbundet	1	817	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	817	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Befalslaget	7	268	-	-	-	-	-	-	1	38	-	-	2	49	1	6	3	175	-	-	-
5	Bekledningsarbeiderforbundet	6	544	-	-	-	-	1	72	-	-	-	2	254	-	-	1	70	2	148	-	-
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	31	3 040	1	189	3	524	4	554	1	59	2	245	3	765	2	151	3	121	12	432	-
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	18	799	1	54	2	144	1	34	1	23	1	41	2	161	1	64	1	18	8	260	-
8	Fengselstjenestemannsforbundet	2	420	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	390	1	30	-	-
9	Grafisk Forbund	4	109	-	-	-	-	1	14	-	-	-	-	1	66	-	-	-	-	2	30	-
10	Gullmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	9	2 083	-	-	2	1 141	1	49	1	88	1	64	1	598	-	1	70	2	73	-	-
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1	13	-	-	-	-	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	19	4 848	1	179	2	1 272	1	344	1	112	1	405	2	612	1	184	2	97	8	1 643	-
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	14	1 433	1	61	1	107	1	55	1	26	-	1	267	1	99	-	-	-	8	818	-
16	Kommuneforbundet	40	7 216	4	1 355	9	1 545	1	389	1	132	1	159	4	781	1	281	1	270	18	2 304	-
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	81	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	81	-
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	4	214	-	-	1	15	-	-	-	-	-	1	70	-	-	2	129	-	-	-	-
20	Murerforbundet	4	168	-	-	1	58	1	24	-	-	-	1	56	1	30	-	-	-	-	-	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nyttelesmld.arb.forb.	11	409	1	6	-	-	2	51	-	-	1	8	2	94	-	-	1	4	4	246	-
23	Papirindustriarbeiderforbundet	4	436	1	158	1	119	2	159	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Politiforbundet	4	217	-	-	2	135	-	-	1	20	-	-	1	62	-	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkene Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	1	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	120	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpnerne Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	50	1 296	1	8	3	31	6	88	-	-	9	185	1	7	1	8	1	38	28	931	-
28	Sosionomforbundet	1	132	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	132	-
29	Sufflerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkene Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	2	430	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	430	-	-	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmenneske Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	1 ¹⁾ 13	1 222	-	-	2	83	-	-	1	54	-	4	303	1	13	2	622	3	147	-	-
32	Tolltjenestemannsforbundet	1	49	-	-	1	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	1	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	Treindustriarbeiderforbundet	9	278	-	-	1	15	1	30	-	-	1	48	1	28	1	60	-	-	4	102	-
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	265	27080	11	2 010	33	5 366	24	1 876	10	569	17	1 150	36	5 770	11	896	19	2 004	104	7 439	-

1) 13 undersavdelinger med 1222 medlemmer.

Tabell V, 1974 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	OSLO		HEDMARK																	
		Fylket		Hamar		Kongs- vinger		Elve- rum		Rings- aker		Stange		Åmot		Åsnes		Øvrige komm. tils.			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1	Arbeidernes Pressekontor	1	113	2	61	1	36	1	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2	Forb. f. Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	9	2 013	7	330	2	142	-	-	1	19	1	42	-	-	-	-	-	3		
3	Arbeidsmandsforbundet	2	1 894	2	1 364	1	1 041	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
4	Befalslaget	3	461	4	146	2	62	-	-	1	49	-	-	-	-	1	35	-	1		
5	Bekledningsarbeiderforbundet	3	2 234	15	793	3	388	1	71	1	24	2	166	-	1	13	-	-	7		
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	10	8 119	37	5 680	2	573	1	404	1	372	4	1 718	5	392	1	38	4	198		
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	6	2 436	16	755	2	196	1	126	2	86	2	78	2	37	1	25	-	6		
8	Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	16	-		
9	Grafisk Forbund	6	6 380	5	230	1	87	2	75	1	48	-	-	-	1	20	-	-	-		
10	Gullsmedarbeiderforbundet	2	309	2	44	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	5	11 794	19	2 268	1	1 029	1	247	1	187	2	143	1	17	1	70	1	70		
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	3	2 766	4	326	1	152	1	82	1	63	-	-	-	-	-	-	-	1		
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	3	17 602	15	2 765	1	879	1	484	1	269	3	734	2	54	-	-	-	7		
14	Jernbaneforbundet	*) 17	5 378	*) 15	1 220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15		
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	1	1 996	8	492	1	39	2	180	1	87	-	-	2	97	-	-	-	2		
16	Kommuneforbundet	39	22 470	28	4 605	4	767	1	444	1	436	1	409	3	841	1	96	2	226		
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	-	-	3	72	1	26	1	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
18	Lokomotivmannsforbundet	*) 1	563	*) 1	175	1	175	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
19	Luftforsvarets Befalsforbund	3	51	2	25	-	-	1	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
20	Murerforbundet	2	988	4	152	1	46	1	54	1	36	1	16	-	-	-	-	-	1		
21	Musikerforbundet	4	870	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
22	Nærings- og Nytelsesmld.arb.forb.	11	4 372	27	1 234	5	447	3	41	3	107	3	281	1	68	2	5	1	10		
23	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	2	474	-	-	-	-	-	-	-	-	1	437	-	-	-	1		
24	Politiforbundet	7	355	3	50	2	39	-	-	1	11	-	-	-	-	-	-	-	1		
25	Postfolkernes Fellesforbund:																				
	Postforbundet	1	2 314	4	307	1	130	1	76	1	70	-	-	-	-	-	-	-	1		
	Postmannslaget	1	2 342	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Poståpnernes Landsforbund	1	306	1	231	-	-	-	-	-	-	-	-	1	231	-	-	-	-		
26	Sjømannsforbundet	1	4 604	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	3	113	125	4 608	-	-	11	418	10	307	10	593	7	426	7	157	9	356		
28	Sosionomforbundet	1	483	1	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
29	Sufflørforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
30	Telefolkernes Fellesforbund:																				
	Tele Tjeneste Forbundet	7	2 780	1	289	1	289	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Telegrafmennes Landsforbund	1	1 045	1	94	-	-	1	94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
31	Tjenestemannslaget	*) 36	9 136	*) 16	1 220	3	308	1	23	1	90	-	-	-	-	-	-	-	11		
32	Tolltjenestemannsforbundet	1	248	1	35	-	-	-	-	1	35	-	-	-	-	-	-	-	-		
33	Transportarbeiderforbundet	4	5 128	7	591	1	312	1	61	1	38	1	37	-	1	29	-	-	2		
34	Treindustriarbeiderforbundet	4	486	12	583	-	-	-	-	2	140	2	116	1	1	-	-	-	7		
35	Urmaker Svenneforbundet	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Til sammen	200	122064	391	31161	39	7 180	34	2 982	32	2 439	32	4 833	25	2 164	17	890	19	911	193	10252

*) Omfatter medlemmer i Oslo, Akershus, Buskerud, Oppland. *) Omfatter medlemmer i Møre og Romsdal, Oppland, Hedmark. *) Omfatter medlemmer i Oslo, Akershus, Hedmark, Oppland. *) Herav 24 underavdelinger med 4824 medlemmer. *) Herav 15 underavdelinger med 1 022 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	OPPLAND												
		Fylket		Øjøvik		Lillehammer		V. Toten		Ø. Toten		Øvrige komm. tlls.		
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	
1	Arbeidernes Pressekontor	2	36	1	22	1	14	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.	7	507	1	120	1	24	2	266	-	-	-	3	97
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 336	-	-	1	1 336	-	-	-	-	-	-	-
4	Befalslaget	4	98	-	-	2	78	-	-	1	9	1	11	-
5	Bekleddingsarbeiderforbundet	8	1 326	1	441	1	292	-	-	2	239	4	354	-
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	34	2 680	3	804	2	629	1	30	2	32	26	1 185	-
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	18	772	1	111	2	107	2	58	-	-	-	13	496
8	Fængselstjenestemannsforbundet	1	41	1	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Grafsk Forbund	6	375	1	198	1	58	1	61	-	-	-	3	58
10	Gullsmedarbeiderforbundet	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	19	1 910	1	747	1	322	2	179	1	33	14	629	-
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	3	195	1	79	1	87	-	-	-	-	1	29	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	4 003	2	1 300	1	359	1	2 082	-	-	-	4	262
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	6	534	1	80	1	23	-	-	-	-	-	4	431
16	Kommuneforbundet	16	3 717	1	755	2	773	2	409	1	187	10	1 593	-
17	Lenmannsbetjentenes Landslag	2	53	-	-	-	-	-	-	-	-	2	53	-
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Murerforbundet	5	97	1	26	1	46	1	5	1	11	1	9	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	22	827	2	288	3	267	-	-	2	40	15	232	-
23	Papirindustriarbeiderforbundet	2	634	1	261	1	373	-	-	-	-	-	-	-
24	Politiforbundet	2	34	1	13	1	21	-	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	3	259	2	139	1	120	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	1	272	1	272	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpnerens Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	63	1 589	5	205	1	60	2	23	3	179	52	1 122	-
28	Sosionomforbundet	1	52	-	-	-	-	-	-	-	-	1	52	-
29	Sufflerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	1	400	1	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmennenes Landsforbund	1	125	-	-	1	125	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	12	758	1	36	4	260	-	-	1	42	6	420	-
32	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	13	667	5	185	2	227	1	10	1	18	4	227	-
34	Treindustriarbeiderforbundet	11	809	2	164	1	189	-	-	-	-	8	456	-
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	273	24 108	37	6 687	33	5 790	15	3 123	15	790	173	7 718	-

¹⁾ 12 underavdelinger med 758 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	BUSKERUD															
		Fylket		Drammen		Kongsberg		Ringebu		Modum		Nedre Elker		Øvre Elker		Øvrige komrn. tlla.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	1	22	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.	7	750	1	166	2	390	1	111	-	-	-	-	-	-	3	83
3	Arbeidsmandsforbundet	1	916	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	916	-	-	-
4	Befalslaget	3	206	-	-	1	59	2	147	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bekledningsarbeiderforbundet	16	927	5	392	1	8	2	233	1	23	3	235	2	14	2	22
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	22	3 000	6	1 199	1	166	2	719	5	167	2	173	2	63	4	513
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	20	1 088	3	417	3	117	3	154	3	67	-	-	1	73	7	260
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20
9	Grafisk Forbund	6	1 018	1	632	1	16	2	263	-	-	-	-	-	-	2	118
10	Gullsmedarbeiderforbundet	2	29	1	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	13	2 127	1	1 192	2	310	1	223	1	107	-	-	1	40	7	255
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	3	253	1	131	1	68	1	54	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	14	6 894	1	3 118	1	2 333	3	458	4	417	-	-	1	258	4	310
14	Jernbaneforbundet	¹⁾ 15	2 845	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	2 845
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	19	3 209	3	1 034	-	-	1	28	2	66	1	416	2	202	10	1 463
16	Kommuneforbundet	20	5 625	9	2 632	1	452	1	671	1	331	1	303	1	182	6	1 054
17	Lenmannsbetjentenes Landslag	1	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	45
18	Lokomotivmannsforbundet	¹⁾ 1	351	1	351	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Murerforbundet	6	211	2	130	1	9	1	38	1	9	-	-	1	25	-	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nyttelsesmidl.arb.forb.	13	575	3	411	2	23	2	93	1	2	-	-	-	-	5	46
23	Papirindustriarbeiderforbundet	22	4 264	7	1 010	1	191	3	1 141	2	417	3	302	3	382	3	821
24	Politiforbundet	3	96	1	62	1	8	1	26	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	3	291	1	172	1	26	1	93	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	1	206	1	206	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpnernes Landsforbund	1	107	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	107
26	Sjømannsforbundet	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	36	814	1	10	2	71	7	355	6	68	1	46	1	12	18	252
28	Sosionomforbundet	1	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	45
29	Suffierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	1	286	1	286	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmennes Landsforbund	1	151	-	-	1	151	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	¹⁾ 12	853	-	-	2	157	2	220	-	-	-	-	-	-	8	476
32	Tolltjenestemannsforbundet	1	17	1	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	5	382	2	332	-	-	2	47	-	-	-	-	-	-	1	3
34	Treindustriarbeiderforbundet	10	453	1	119	1	42	2	106	3	79	2	103	-	-	1	4
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	282	38082	55	14058	26	4 596	40	5 170	30	1 753	13	1 578	16	2 167	102	8 760

¹⁾ Omfatter medlemmer i Buskerud, Telemark, Aust-Agder. ²⁾ Omfatter medlemmer i Buskerud, Vestfold ³⁾ 12 underavdelinger med 853 medlemmer.

Løpneur.	Forbund	VESTFOLD																	
		Fylket		Holme- strand		Horten		Larvik		Sande- fjord		Stavern		Tønsberg		Svelvik		Øvrige komm. tlla.	
		avd.	mødl.	avd.	mødl.	avd.	mødl.	avd.	mødl.	avd.	mødl.	avd.	mødl.	avd.	mødl.	avd.	mødl.	avd.	mødl.
1	Arbeidernes Pressekontor	1	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	24	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.	6	407	-	-	1	154	1	96	1	46	-	-	1	35	-	-	2	76
3	Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Befalslaget	3	201	-	-	1	117	-	-	-	-	1	76	1	8	-	-	-	-
5	Bekledningsarbeiderforbundet	5	760	-	-	-	-	1	75	1	107	-	-	2	464	1	114	-	-
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	14	2 450	1	53	1	92	4	1 070	1	514	1	59	1	480	2	94	3	88
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	8	598	1	18	1	42	1	66	1	128	-	-	2	323	1	11	1	5
8	Fengselstjenestemannsforbundet	3	108	-	-	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	86
9	Grafisk Forbund	7	470	-	-	2	49	1	73	1	47	-	-	2	250	-	-	1	51
10	Gullsmedarbeiderforbundet	2	205	-	-	-	-	-	-	1	13	-	-	1	192	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	7	934	1	135	2	178	1	229	1	84	-	-	1	302	-	-	1	6
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	4	327	-	-	1	28	1	63	1	138	-	-	1	98	-	-	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	10	9 589	-	-	1	2 704	1	976	1	1 685	-	-	2	2 704	1	131	4	1 389
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	14	1 631	2	127	1	10	2	161	1	820	2	234	2	78	-	-	4	201
16	Kommuneforbundet	18	3 672	2	323	1	495	2	539	2	637	1	45	1	810	1	66	8	757
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	26
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	2	56	-	-	-	-	-	-	-	-	1	36	1	20	-	-	-	-
20	Murerforbundet	4	147	-	-	1	11	1	24	1	49	-	-	1	63	-	-	-	-
21	Musikerforbundet	1	19	-	-	1	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmld.arb.forb.	11	637	-	-	1	6	3	240	2	53	-	-	4	292	-	-	1	46
23	Papirindustriarbeiderforbundet	4	560	-	-	-	-	1	139	-	-	-	-	-	-	1	115	2	306
24	Politiforbundet	4	125	-	-	1	38	1	31	1	8	-	-	1	48	-	-	2	-
25	Postfolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	1	221	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	221	-	-	-	-
	Postmannslaget	1	164	-	-	-	-	1	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpnernes Landsforbund	1	58	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	58
26	Sjømannsforbundet	1	1 333	-	-	-	-	-	-	1	1 333	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	10	218	-	-	-	-	1	30	-	-	-	-	-	-	1	7	8	181
28	Sosionomforbundet	1	63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	63
29	Sufførforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	1	211	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	211	-	-	-	-
	Telegrafmennenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	1 ¹⁾ 10	732	-	-	1	176	-	-	-	-	1	81	-	-	-	-	8	475
32	Tolltjenestemannsforbundet	1	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	24	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	11	303	2	7	2	20	2	82	2	27	-	-	2	160	-	-	1	7
34	Treindustriarbeiderforbundet	3	167	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	29	2	138
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	170	26 440	9	663	20	4 161	25	4 058	19	5 689	7	531	30	6 812	9	567	51	3 959

¹⁾ 10 underavdelinger med 732 medlemmer.

Tabell V, 1974 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	TELEMARK													
		Fylket		Not- odden		Pors- grunn		Skien		Kragereø		Tinn		Øvrige komm. tills.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	2	30	-	-	-	-	1	28	-	-	1	2	-	-
2	Forb. f. Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.....	12	11 42	2	69	3	687	2	120	1	54	2	140	2	72
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 118	-	-	-	-	1	1 118	-	-	-	-	-	-
4	Befalslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bekledningsarbeiderforbundet	6	305	1	22	1	12	1	118	-	-	1	124	2	29
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	12	1 687	2	128	-	-	2	1 079	1	59	1	57	6	364
7	Elektriker- og Kraftst.forb.....	20	870	3	69	4	393	2	92	1	41	2	79	8	196
8	Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Grafisk Forbund	7	336	1	10	1	54	2	142	1	54	1	6	1	70
10	Gullsmedarbeiderforbundet	2	50	-	-	-	-	1	3	1	47	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.....	10	1 563	2	89	2	758	1	435	1	47	1	139	3	85
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	4	347	1	44	1	166	1	91	-	-	1	46	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	7	3 274	-	-	2	1 218	1	812	2	684	-	-	2	560
14	Jernbaneforbundet	1	40	-	-	-	-	-	-	-	-	1	40	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	16	7 384	4	1 335	5	4 858	4	321	1	36	2	834	-	-
16	Kommuneforbundet	16	4 522	1	390	2	865	6	1 906	1	274	1	361	5	726
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	26
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Murerforbundet	4	123	1	14	1	28	1	78	1	3	-	-	-	-
21	Musikerforbundet	1	21	-	-	-	-	1	21	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nyttelesmid.arb.forb.....	10	441	2	7	3	82	2	326	-	-	1	6	2	20
23	Papirindustriarbeiderforbundet	8	1 252	-	-	1	145	3	860	3	187	-	-	1	60
24	Politiforbundet	6	142	1	17	1	36	1	39	1	12	1	13	1	25
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	3	245	-	-	1	44	1	135	-	-	-	-	1	66
	Postmannslaget	1	157	-	-	-	-	1	157	-	-	-	-	-	-
	Poståpnernes Landsforbund	1	102	-	-	1	102	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Sjømannsforbundet	2	680	-	-	1	655	-	-	1	5	-	-	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	27	539	3	65	-	-	2	91	2	5	1	28	19	352
28	Sosionomforbundet	1	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	34
29	Sufflørforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	1	191	-	-	-	-	1	191	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmennenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	1 ¹⁾	535	-	-	-	-	1	11	-	-	-	-	8	524
32	Tolltjenestemannsforbundet	1	34	-	-	1	34	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	12	690	1	54	5	223	2	283	1	28	1	16	2	86
34	Treindustriarbeiderforbundet	1	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	205	27852	25	2 313	36	10360	42	8 459	19	1 536	18	1 889	65	3 295

1) Herav 8 underavdelinger med 524 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	AUST-AGDER															
		Fylket		Arendal		Grimstad		Risør		Lillesand		Tvedestrand		Øvrige komm. tils.			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1	Arbeidernes Pressekontor	1	4	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.	4	179	1	82	-	-	1	31	-	-	-	-	-	2	66	
3	Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	Befalslaget	1	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	30	-	
5	Bekleddingsarbeiderforbundet	3	110	-	-	-	-	1	20	-	-	1	17	1	73	-	
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	5	509	1	372	1	52	1	20	1	43	-	-	1	22	-	
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	4	311	2	264	-	-	-	-	-	-	-	-	2	47	-	
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	16	-	
9	Grafisk Forbund	1	53	1	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	Gullsmedarbeiderforbundet	1	45	1	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	6	207	1	125	1	25	1	23	1	6	-	-	2	28	-	
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1	86	1	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	6	2 468	1	1 852	1	248	1	182	1	66	1	98	1	22	-	
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	5	771	2	181	-	-	-	-	1	76	-	-	2	514	-	
16	Kommuneforbundet	7	1 688	1	551	1	251	1	236	-	-	1	101	3	549	-	
17	Lensmannsbetjentes Landslag	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	22	-	
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20	Murerforbundet	1	37	1	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	5	187	2	96	2	37	-	-	-	-	-	-	1	4	-	
23	Papirindustriarbeiderforbundet	4	371	-	-	-	-	2	219	-	-	1	46	1	106	-	
24	Politiforbundet	1	25	1	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Postforbundet	1	84	1	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Postmannslaget	1	66	1	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Poståpnernes Landsforbund	1	55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	55	-	
26	Sjømannsforbundet	2	185	1	172	-	-	1	13	-	-	-	-	-	-	-	
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	15	231	-	-	1	8	-	-	-	-	-	-	14	223	-	
28	Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
29	Sufflorforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Tele Tjeneste Forbundet	1	103	1	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Telegrafmennenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	Tjenestemannslaget	1)	5 276	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	4	267	-	
32	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
33	Transportarbeiderforbundet	6	355	3	293	-	-	2	52	1	10	-	-	-	-	-	
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	30	1	16	-	-	1	14	-	-	-	-	-	-	-	
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Til sammen	92	8 454	26	4 516	7	621	12	810	5	201	4	262	38	2 044	-	

1) 5 underavdelinger med 276 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	VEST-AGDER															
		Fylket		Farsund		Flekkefjord		Kr.sand		Mandal		Vennesla		Øvrige komm. tils.			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1	Arbeidernes Pressekontor	1	13	-	-	-	-	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	4	350	-	-	1	18	1	255	1	43	-	-	-	1	34	-
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 306	-	-	-	-	1	1 306	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Befalslaget	3	108	1	8	-	-	2	98	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bekledningsarbeiderforbundet	9	875	-	-	4	144	3	431	1	100	-	-	-	-	-	0
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	9	1 573	1	88	1	59	2	944	2	172	2	241	1	69	-	-
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	7	572	1	172	1	30	2	298	1	32	1	12	1	30	-	-
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	10	-	-	-	-	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Grafsk Forbund	4	211	1	11	1	34	1	159	1	7	-	-	-	-	-	-
10	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	6	687	1	29	1	31	1	465	1	104	1	21	1	17	-	-
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	2	269	-	-	-	-	1	243	1	26	-	-	-	-	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	6	2 959	1	32	1	254	2	1 530	1	1 059	-	-	-	1	84	-
14	Jernbaneforbundet	14	607	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	607	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	10	2 172	1	296	1	13	6	1 074	-	-	-	-	-	2	189	-
16	Kommuneforbundet	12	2 369	1	157	1	254	7	1 396	1	309	1	207	1	46	-	-
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	17	-
18	Lokomotivmannsforbundet	1	118	-	-	-	-	1	118	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	2	75	1	14	-	-	1	61	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Murerforbundet	1	26	-	-	-	-	1	26	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Musikerforbundet	1	43	-	-	-	-	1	43	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	10	558	2	33	1	28	4	475	1	6	-	-	-	2	16	-
23	Papirindustriarbeiderforbundet	2	987	-	-	-	-	-	-	-	-	1	878	1	89	-	-
24	Politiforbundet	2	116	-	-	-	-	1	90	1	26	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	2	213	-	-	1	26	1	187	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	1	164	-	-	-	-	1	164	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpnernes Landsforbund	1	74	-	-	1	74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Sjømansforbundet	2	1 925	1	97	-	-	1	1 828	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	3	33	-	-	-	-	2	15	-	-	-	-	-	1	18	-
28	Sosionomforbundet	1	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	35	-
29	Sufflorforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	1	205	-	-	-	-	1	205	-	-	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmennenes Landsforbund	1	173	-	-	-	-	1	173	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	9	599	1	48	-	-	3	302	-	-	-	-	-	5	249	-
32	Tolltjenestemannsforbundet	1	45	-	-	-	-	1	45	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	6	330	-	-	1	23	2	281	1	4	-	-	-	2	42	-
34	Treindustriarbeiderforbundet	6	154	1	80	2	56	1	10	1	3	-	-	-	1	5	-
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	143	19729	14	1 065	18	1 044	54	12823	14	1 891	6	1 359	37	1 547	-	-

1) Omfatter medlemmer i Aust-Agder, Vest-Agder. *) 9 underavdelinger med 599 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	ROGALAND															
		Fylket		Elgersund		Haugesund		Sandnes		Stavanger		Karmøy		Sanda		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	2	22	-	-	-	-	-	-	1	20	1	2	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	9	789	1	28	1	17	1	131	1	340	-	-	1	31	4	242
3	Arbeidsmandsforbundet	4	2 555	-	-	-	-	-	1 399	1	1 809	-	-	-	-	-	2 347
4	Befalslaget	1	111	-	-	-	-	-	-	1	111	-	-	-	-	-	-
5	Bekledningsarbeiderforbundet	8	1 287	1	9	1	47	1	714	1	1 130	1	2	-	-	3	385
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	13	3 387	1	86	1	481	1	755	4	1 581	-	-	1	34	5	450
7	Elektriker- og Krafts.forb.	8	1 006	-	-	1	104	-	-	4	753	1	73	1	47	1	29
8	Fengselstjenestemannsforbundet	3	122	-	-	1	6	-	-	1	23	-	-	-	-	1	93
9	Grafisk Forbund	4	1 174	-	-	1	95	-	-	3	1 079	-	-	-	-	-	-
10	Gullsmedarbeiderforbundet	1	3	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	8	2 199	1	63	1	220	1	149	1	1 560	-	-	1	52	3	155
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	3	468	-	-	1	177	-	-	1	258	-	-	-	1	33	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	11	10 568	1	347	1	2 324	1	1 564	1	3 761	1	137	1	49	5	2 398
14	Jernbaneforbundet	15	751	-	-	1	88	-	-	14	663	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	12	2 818	2	225	1	99	1	155	4	492	2	882	1	919	1	46
16	Kommuneforbundet	32	5 478	2	266	6	843	2	810	12	2 531	1	216	1	197	8	615
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	55
18	Lokomotivmannsforbundet	1	70	-	-	-	-	-	-	1	70	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	1	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	72
20	Murerforbundet	4	183	-	-	1	31	1	41	1	1 066	-	-	1	5	-	-
21	Musikerforbundet	1	70	-	-	-	-	-	-	1	70	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmidl.arb.forb.	23	1 975	2	64	3	228	2	149	6	1 358	2	44	2	5	6	127
23	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Politiforbundet	4	231	-	-	1	48	1	35	2	148	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	2	423	-	-	1	98	-	-	1	325	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	2	277	-	-	1	80	1	197	-	-	-	-	-	-	-	-
	PostApnernes Landsforbund	1	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	150
26	Sjømannsforbundet	4	3 041	1	8	1	1 202	-	-	1	1 825	-	-	1	6	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	18
28	Sosionomforbundet	1	92	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	92
29	Suffierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	2	434	-	-	1	189	-	-	1	245	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmennesenes Landsforbund	2	237	-	-	1	56	-	-	1	181	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	1 ¹⁾ 16	1 093	-	-	1	9	-	-	4	129	-	-	-	-	11	955
32	Tolltjenestemannsforbundet	3	71	1	5	1	25	-	-	1	41	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	9	1 214	1	13	2	160	2	160	2	864	2	27	-	-	-	-
34	Treindustriarbeiderforbundet	6	320	1	27	1	18	1	48	1	186	-	-	-	-	2	41
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	219	42 764	15	1 141	32	6 645	17	5 307	74	20 652	11	1 383	12	1 378	58	6 258

1) Herav 15 underavdelinger med 1 071 medlemmer.

Tabell V, 1974 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpen.	Forbund	HORDALAND																	
		Fylket		Bergen		Kvam		Kvinnherad		Odda		Stord		Vaksdal		Voss		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	2	24	1	22	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.	5	490	1	347	-	-	-	-	-	-	1	53	1	21	-	-	2	69
3	Arbeidsmandsforbundet	3	2 536	1	2 012	-	-	1	199	-	-	-	-	-	-	1	34	1	325
4	Befalslaget	3	382	2	348	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bekledningsarbeiderforbundet	28	4 299	11	2 772	3	54	1	16	1	13	-	-	1	821	1	62	10	561
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	15	3 651	8	3 227	1	8	1	2	1	47	1	122	1	7	1	191	1	47
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	14	1 884	2	1 338	2	31	1	14	2	130	1	189	1	14	1	43	4	125
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	25	1	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Grafisk Forbund	5	1 097	3	1 080	-	-	-	-	1	11	-	-	-	-	1	6	-	-
10	Gullsmedarbeiderforbundet	3	185	2	167	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	18
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	13	3 821	3	3 252	2	49	1	37	1	181	1	17	2	79	1	172	2	34
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	5	1 283	3	1 193	-	-	-	-	1	37	-	-	-	-	-	1	53	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	21	10 250	7	7 231	2	102	2	328	1	10	1	1 666	-	-	1	168	7	745
14	Jernbaneforbundet	1) 15	1 228	15	1 228	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	17	3 601	4	701	1	548	1	404	3	1 489	-	-	1	14	-	-	7	445
16	Kommuneforbundet	44	10 354	23	8 033	1	89	2	283	1	361	1	174	1	102	1	244	14	1 068
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	95
18	Lokomotivmannsforbundet	1	139	1	139	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	1	6	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Murerforbundet	2	267	1	254	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	13	-	-
21	Musikerforbundet	1	125	1	125	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	33	2 514	8	1 607	-	-	2	91	2	16	1	10	1	133	3	102	16	555
23	Papirindustriarbeiderforbundet	2	250	1	146	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	104
24	Politiforbundet	4	380	3	368	-	-	-	-	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkernes Fellesforbund:																		
	Postforbundet	1	894	1	894	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	1	556	1	556	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpnernes Landsforbund	1	239	1	239	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Sjømannsforbundet	3	2 609	1	2 576	-	-	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-	1	28
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	5	40	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	34
28	Sosionomforbundet	1	106	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	106
29	Sufførforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkernes Fellesforbund:																		
	Tele Tjeneste Forbundet	2	955	1	895	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	60
	Telegrafmennenes Landsforbund	1	230	1	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	1) 19	2 409	13	1 743	-	-	1	23	-	-	1	19	-	-	1	83	3	541
32	Tolltjenestemannsforbundet	1	68	1	68	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	5	2 051	2	2 010	-	-	-	-	-	-	1	17	-	-	1	6	1	18
34	Treindustriarbeiderforbundet	18	609	6	292	2	46	-	-	1	17	1	6	2	33	-	-	6	215
35	Urmaker Svenneforbundet	1	10	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	298	59 662	133	45 140	14	927	13	1 397	18	2 331	10	2 273	11	1 224	15	1 177	84	5 193

1) Omfatter medlemmer i Hordaland, Sogn og Fjordane.

2) Herav 17 underavdelinger med 2379 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	SOGN OG FJORDANE															
		Fylket		Flora		Førde		Høy- anger		Sogndal		Vågsøy		Ardal		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	2	5	1	3	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.	4	294	-	-	-	-	1	27	-	-	-	-	1	204	2	63
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 049	-	-	1	1 049	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Befalslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bekleddingsarbeiderforbundet	8	342	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	-	-	7	335
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	12	389	1	29	1	58	1	11	1	43	1	22	1	65	6	161
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	12	296	1	30	1	35	1	34	1	10	1	13	1	58	6	116
8	Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Grafsk Forbund	1	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	34
10	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	9	668	1	80	1	123	1	90	1	109	1	18	1	190	3	58
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	2	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	47	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	13	1 766	1	432	1	280	-	-	-	-	1	51	1	20	9	983
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	8	2 224	1	49	1	6	2	645	-	-	1	43	2	1 406	1	75
16	Kommuneforbundet	16	1 723	1	313	1	123	2	235	1	45	-	-	1	231	10	776
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Murerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	17	588	1	59	2	46	-	-	2	127	3	134	-	-	9	222
23	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Politiforbundet	1	5	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpnernes Landsforbund	1	152	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	152
26	Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	6	87	-	-	1	15	-	-	2	43	-	-	-	-	3	29
28	Sosionomforbundet	1	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	18
29	Sufflørforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	1	295	-	-	1	295	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmennes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	1 ⁾	183	-	-	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	4	167
32	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	4	378	1	37	-	-	-	-	1	55	1	12	-	-	1	274
34	Treindustriarbeiderforbundet	4	49	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-	3	43
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	129	10612	10	1 037	12	2 046	9	1 044	9	432	11	306	10	2 221	68	3 526

1) 5 underavdelinger med 183 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	MØRE OG ROMSDAL															
		Fylket		Kristian- sund		Molde		Ålesund		Rauma		Sunndal		Volda		Øvrige komm. tlls.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	3	29	1	12	1	9	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.	6	398	1	60	-	-	1	54	-	-	1	96	-	-	3	188
3	Arbeidsmandsforbundet	2	2 583	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2 583
4	Befalslaget	1	17	-	-	1	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Bekleddingsarbeiderforbundet	25	1 574	2	200	1	355	6	534	2	61	1	0	1	21	12	403
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	17	1 863	1	298	1	272	1	241	1	41	1	45	1	43	11	423
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	18	876	1	148	2	142	1	171	1	21	2	173	1	42	10	179
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15
9	Grafisk Forbund	3	228	1	78	1	27	1	123	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Gullsmedarbeiderforbundet	1	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	10	1 569	1	401	1	204	1	616	1	13	2	164	1	53	3	118
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	4	260	1	109	1	65	1	64	-	-	1	22	-	-	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	24	5 165	1	1 028	3	847	2	835	-	-	1	43	1	185	16	2 227
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	12	1 474	2	169	1	11	1	163	1	23	1	908	1	3	5	197
16	Kommuneforbundet	20	4 494	4	859	3	1 035	4	1 882	1	70	1	177	1	40	6	931
17	Lensmannsbetjentes Landslag	1	64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	64
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Murerforbundet	3	62	1	17	1	29	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	26	913	3	252	3	108	6	264	1	4	1	16	1	4	11	265
23	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Politiforbundet	3	107	1	36	1	21	1	50	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkene Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	3	347	1	112	1	83	1	152	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	3	199	1	46	1	50	1	103	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpneres Landsforbund	1	205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	205
26	Sjømannsforbundet	5	1 356	1	169	-	-	1	1 159	-	-	-	-	-	-	3	28
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	22
28	Sosionomforbundet	1	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	60
29	Sufflørforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkene Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	4	429	1	97	1	65	1	136	-	-	-	-	-	-	1	131
	Telegrafmennes Landsforbund	1	89	-	-	1	89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	1) 18	587	4	84	3	71	1	12	2	39	-	-	-	-	8	381
32	Tolltjenestemannsforbundet	2	24	1	9	-	-	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	13	1 348	3	369	2	169	4	641	1	11	-	-	1	28	2	130
34	Treindustriarbeiderforbundet	25	1 209	1	3	3	67	1	157	1	4	-	-	1	28	18	950
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tll sammen	258	27068	34	4 556	34	3 738	39	6 896	12	287	12	1 644	10	447	117	9 500

1) Herav 17 underavdelinger med 566 medlemmer.

Løpnr.	Forbund	SØR-TRØNDELAG													
		Fylket		Tr.helm		Oppdal		Orkdal		Roros		Ørland		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	2	33	1	29	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.ljed. og Tekn. Funksj.	6	406	1	286	-	-	1	23	1	8	-	-	3	89
3	Arbeidsmandsforbundet	2	2 650	1	2 238	-	-	-	-	-	-	-	-	1	412
4	Befalslaget	4	133	2	82	-	-	-	-	-	-	1	31	1	20
5	Bekledningsarbeiderforbundet	5	658	1	522	-	-	1	9	1	36	-	-	2	91
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	19	3 514	5	2 488	1	20	2	240	1	145	1	29	9	586
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	17	1 375	3	1 042	1	9	1	25	1	33	1	33	10	233
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	78	1	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Grafsk Forbund	6	718	3	639	-	-	1	66	1	13	-	-	-	-
10	Gullsmedarbeiderforbundet	2	28	2	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	16	4 128	2	3 255	1	44	1	128	1	167	1	89	10	445
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	5	1 094	3	947	1	29	-	-	1	119	-	-	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	9	4 866	2	4 127	-	-	-	-	1	127	1	65	5	547
14	Jernbaneforbundet	1) 16	2 458	16	2 458	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	10	1 150	2	540	-	-	1	354	-	-	-	-	7	250
16	Kommuneforbundet	33	8 291	19	5 910	1	105	1	345	1	133	1	380	10	1 468
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	39
18	Lokomotivmannsforbundet	1	298	1	298	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	2	126	1	20	-	-	-	-	-	-	1	106	-	-
20	Murerforbundet	2	230	1	215	-	-	-	-	1	15	-	-	-	-
21	Musikerforbundet	1	157	1	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmidl.arb.forb.	27	1 926	10	1 587	1	38	1	18	1	12	-	-	14	271
23	Papirindustriarbeiderforbundet	1	709	1	709	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Politforbundet	2	207	2	207	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkernes Fellesforbund:														
	Postforbundet	1	739	1	739	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	1	465	1	465	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpnerens Landsforbund	1	258	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	258
26	Sjemannsforbundet	2	700	1	693	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	20	553	3	60	1	20	-	-	1	70	1	19	14	384
28	Sosionomforbundet	1	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	139
29	Sufflorforbundet	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkernes Fellesforbund:														
	Tele Tjeneste Forbundet	1	509	1	509	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmennenes Landsforbund	1	170	1	170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	1) 16	2 472	10	1 734	-	-	-	-	-	-	1	108	5	630
32	Tolltjenestemannsforbundet	1	42	1	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	4	1 480	2	1 369	-	-	-	-	-	-	-	-	2	111
34	Treindustriarbeiderforbundet	4	54	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	3	50
35	Urmaker Svenneforbundet	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	242	42853	102	33648	8	269	10	1 214	13	882	9	810	100	6 030

1) Omfatter medlemmer i Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag. *) Herav 15 underavdelinger med 2417 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	NORD-TRØNDELAG													
		Fylket		Namsos		Steinkjer		Levanger		Stjørdal		Verdal		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	1	7	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.ljed. og Tekn. Funksj.	3	126	-	-	-	-	1	60	-	-	-	-	2	66
3	Arbeidsmandsforbundet	3	1 844	-	-	1	1 280	-	-	-	-	-	-	2	564
4	Befalslaget	3	143	-	-	1	86	1	9	1	48	-	-	-	-
5	Bekledningsarbeiderforbundet	2	61	2	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	23	2 262	4	526	4	415	2	228	2	306	2	455	9	332
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	7	588	1	101	1	308	1	14	1	43	1	84	2	38
8	Feng. og stjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Grafisk Forbund	4	99	1	35	1	38	1	11	-	-	-	-	1	15
10	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	13	1 353	1	269	1	269	1	202	1	164	1	229	8	220
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	4	211	1	50	1	102	1	22	-	-	1	37	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	2 132	1	120	1	224	1	994	1	530	-	-	4	264
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	7	617	2	28	-	-	2	51	1	154	-	-	2	384
16	Kommuneforbundet	15	2 616	2	658	1	315	2	594	1	215	-	-	9	834
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	30
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	1	39	-	-	-	-	-	-	1	39	-	-	-	-
20	Murerforbundet	3	88	1	29	1	20	-	-	-	-	1	39	-	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelseamid.arb.forb.	16	647	3	113	3	152	3	108	1	37	2	92	4	145
23	Papirindustriarbeiderforbundet	5	852	-	-	1	53	1	415	-	-	-	-	3	384
24	Politiforbundet	2	22	1	10	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Postfolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpnernes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Sjømannsforbundet	1	74	1	74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	40	863	1	91	6	106	2	52	3	38	5	122	23	454
28	Sosionomforbundet	1	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	34
29	Sufflørforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	1	139	-	-	1	139	-	-	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmennenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	1) 10	630	-	-	2	122	3	112	1	93	-	-	4	303
32	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	13	318	3	137	2	56	1	16	1	15	2	17	4	77
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	70	-	-	1	43	1	27	-	-	-	-	-	-
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	189	15865	26	2 309	30	3 740	24	2 915	15	1 682	15	1 075	79	4 144

1) Herav 9 underavdelinger med 618 medlemmer.

Tabell V, 1974 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	NORDLAND																			
		Fylket		Bødø		Narvik		Andøy		Brønnøy		Fauske		Rana		Vefsn		Vågan		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	4	34	1	12	1	11	-	-	-	-	-	-	1	7	1	4	-	-	-	-
2	Forb. f. Arbled. og Tekn. Funksj.	12	601	1	49	1	63	-	-	-	-	1	7	1	267	1	24	1	16	6	175
3	Arbeidsmandsforbundet	5	3 041	-	-	1	392	-	-	-	-	1	696	2	2 756	-	-	-	-	1	97
4	Befalslaget	7	214	1	95	2	46	1	15	-	-	-	-	-	1	26	-	-	-	2	32
5	Bekleddingsarbeiderforbundet	5	220	1	11	1	30	-	-	-	-	-	-	-	1	152	-	-	-	2	27
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	22	1 599	1	265	1	163	1	21	1	26	1	77	1	150	3	228	1	22	12	647
7	Elektriker- og Kraftstorb.	23	1 022	2	154	2	98	1	14	1	13	2	98	1	150	3	122	1	48	10	325
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	12	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Grafisk Forbund	7	179	1	69	1	25	-	-	1	6	-	-	1	25	1	20	1	23	1	11
10	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	25	3 035	1	731	1	318	1	47	2	95	2	243	1	621	1	248	1	97	15	635
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	7	635	1	171	1	137	-	-	-	-	1	49	1	124	1	77	1	43	1	34
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	19	5 126	1	520	2	190	1	53	-	-	1	39	1	3 229	1	119	1	150	11	826
14	Jernbaneforbundet	13	440	-	-	13	440	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	16	2 152	1	47	1	13	1	2	1	5	-	-	1	301	1	654	2	43	8	1 087
16	Kommuneforbundet	39	6 446	4	1 015	3	832	1	143	-	-	1	277	3	591	2	371	2	528	23	2 689
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	2	83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	83
18	Lokomotivmannsforbundet	2	126	-	-	2	126	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	2	417	1	329	-	-	1	88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Murerforbundet	5	87	1	31	1	15	-	-	-	-	1	7	1	19	1	15	-	-	-	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	41	1 871	1	268	3	59	2	153	3	126	1	5	1	55	3	74	4	140	23	991
23	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Politiforbundet	5	117	1	40	1	35	-	-	-	-	-	-	1	10	1	22	1	10	-	-
25	Postfolkene Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	3	377	1	196	1	48	-	-	1	133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	3	257	1	95	1	90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	72
	Poståpnerne Landsforbund	4	276	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	276
26	Sjømannsforbundet	7	587	1	146	1	151	-	-	1	73	-	-	-	-	-	1	65	3	152	3
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	10	213	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	9	1	18	-	-	7	184
28	Sosionomforbundet	1	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	49
29	Suffierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkene Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	4	414	1	142	1	82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	42	1	148	-
	Telegrafmennenes Landsforbund	1	93	1	93	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	33	1 831	7	473	5	453	1	136	-	-	3	118	1	20	2	32	-	-	14	599
32	Tolltjenestemannsforbundet	2	37	1	14	1	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	25	1 327	2	137	3	703	3	33	2	26	1	80	3	121	1	15	1	30	9	182
34	Treindustriarbeiderforbundet	3	16	1	8	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	358	33834	37	5 123	52	4 548	14	705	14	505	16	1 696	22	8 455	26	2 221	19	1 257	158	9 324

1) Herav 32 underavdelinger med 1 789 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

210

Løpnr.	Forbund	TROMS															
		Fylket		Harstad		Tromsø		Bardu		Lenvik		Målselv		Øvrige komm. tils.			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.				
1	Arbeidernes Pressekontor	1	30	-	-	1	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.ljed. og Tekn. Funksj.	4	128	1	21	1	31	-	-	1	21	-	-	-	-	1	53
3	Arbeidsmandsforbundet	2	1 048	-	-	1	965	-	-	-	-	-	-	-	-	1	83
4	Befalslaget	9	358	2	149	1	45	2	80	-	-	3	76	-	1	8	
5	Bekledningsarbeiderforbundet	2	149	-	-	-	-	-	-	1	145	-	-	-	1	4	
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	8	967	1	155	1	503	1	76	1	79	-	-	-	4	154	
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	5	471	1	131	2	241	-	-	1	-	1	69	1	30	-	
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	14	-	-	1	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	Grafisk Forbund	2	113	1	28	1	85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	7	1 581	1	339	1	846	1	98	1	153	1	62	2	83	-	
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	2	276	1	93	1	183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	9	1 142	1	642	1	275	2	48	-	-	-	-	5	177	-	
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	7	314	2	93	2	72	-	-	1	108	-	-	2	41	-	
16	Kommuneforbundet	22	3 781	2	621	5	1 629	1	64	1	182	1	110	12	1 155	-	
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	45	-	
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Luftforsvarets Befalsforbund	2	107	-	-	-	-	1	78	-	-	-	-	1	29	-	
20	Murerforbundet	2	56	1	23	1	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21	Musikerforbundet	1	10	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	24	1 012	3	267	3	385	1	5	2	45	1	9	14	301	-	
23	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
24	Politiforbundet	2	57	1	17	1	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Postforbundet	2	280	1	99	1	191	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Postmannslaget	2	203	1	55	1	148	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Poståpnerens Landsforbund	1	115	-	-	-	-	-	-	1	115	-	-	-	-	-	
26	Sjømannsforbundet	2	1 627	1	108	1	1 519	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12	-	-	-	
28	Sosionomforbundet	1	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	51	-	
29	Sufførforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Tele Tjeneste Forbundet	2	337	1	136	1	201	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Telegrafmennenes Landsforbund	2	144	1	98	1	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	Tjenestemannslaget	26	1 695	3	295	10	503	2	221	2	21	2	316	7	339	-	
32	Tøiltjenestemannsforbundet	1	21	-	-	1	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
33	Transportarbeiderforbundet	11	610	1	71	3	197	-	-	1	155	-	-	6	187	-	
34	Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Til sammen	164	16 712	28	3 421	43	8 203	11	670	12	1 024	10	654	60	2 740	-	

1) 26 underavdelinger med 1695 medlemmer.

Løpnr.	Forbund	FINNMARK															
		Fylket		Hammerfest		Vadø		Vardø		Alta		Nordkapp		Ser-Varanger		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeidernes Pressekontor	2	19	1	10	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Forb. f. Arb.lid. og Tekn. Funksj.	6	183	-	-	-	-	-	1	8	1	16	1	69	3	90	-
3	Arbeidsmandsforbundet	2	1 997	-	-	-	-	-	1	904	-	-	1	1 033	-	-	-
4	Befalslaget	4	86	-	-	-	-	-	1	12	1	11	1	83	1	30	-
5	Bekleddingsarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	6	414	1	168	1	18	1	25	1	133	-	-	2	70	-	-
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	7	225	1	55	1	65	-	-	1	49	1	27	1	11	2	18
8	Fengselstjenestemannsforbundet	1	9	-	-	-	-	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Graskisk Forbund	2	43	1	20	1	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Gullsmedarbeiderforbundet	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	9	768	1	266	1	74	1	34	1	136	1	32	1	175	3	51
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	3	154	1	52	-	-	-	-	1	67	-	-	1	35	-	-
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	3	193	1	114	-	-	-	-	1	79	-	-	1	0	-	-
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	4	130	-	-	1	76	-	-	-	-	1	3	-	-	2	51
16	Kommuneforbundet	20	2 351	2	414	2	365	1	230	1	277	1	130	2	364	11	571
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	2	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	37
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	4	71	-	-	-	-	1	10	-	-	1	7	-	-	2	54
20	Murerforbundet	4	34	1	13	-	-	1	4	-	-	1	5	1	12	-	-
21	Musikerforbundet	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15
22	Nærings- og Nytelsesmidl.arb.forb.	30	1 750	3	441	2	76	1	232	1	38	3	275	2	22	18	666
23	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Politiforbundet	4	47	1	14	1	6	1	12	-	-	-	-	1	15	-	-
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	1	87	1	87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postmannslaget	1	80	1	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Poståpneres Landsforbund	1	95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	95
26	Sjømannsforbundet	2	379	1	372	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	32	1	10
28	Sosionomforbundet	1	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	32
29	Sufflerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	2	188	1	110	1	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Telegrafmennenes Landsforbund	1	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	78	-	-
31	Tjenestemannslaget	1 ¹⁾ 18	766	1	8	2	102	1	65	2	63	1	15	3	60	8	453
32	Tolltjenestemannsforbundet	3	17	1	4	-	-	-	-	-	-	1	2	1	11	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	10	283	2	87	2	55	1	19	1	7	-	-	2	104	2	11
34	Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35	Urmaker Svneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	157	10576	22	2 315	16	947	10	640	13	1 773	13	523	24	2 191	59	2 187

¹⁾ Herav 16 underavdelinger med 732 medlemmer.

Tabell V, 1975 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	DIVERSE											
		Svalbard og Jan Mayen		Utlandet		Landsomf. avdelinger		Direkte medl.		Riket			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1	Arbeidernes Pressekontor										35	573	
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.					1	285				125	10 900	
3	Arbeidsmandsforbundet	1	634							127	35	31 002	
4	Befalslaget									23	63	3 045	
5	Bekleddingsarbeiderforbundet									277	170	18 787	
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet									11	330	49 574	
7	Elektriker- og Kraftst.forb.					1	302			129	239	17 882	
8	Fengselstjenestemannsforbundet									293	20	1 226	
9	Grafisk Forbund										92	14 182	
10	Gullsmedarbeiderforbundet									4	21	936	
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.					2	815			570	214	46 953	
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet									633	64	10 035	
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet										215	104 737	
14	Jernbaneforbundet					2	64				123	15 031	
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund										116	195	38 400
16	Kommuneforbundet										77	464	107 747
17	Lensmannsbetjentenes Landslag											23	870
18	Lokomotivmannsforbundet										9	1 840	
19	Luftforsvarets Befalsforbund									30	29	1 512	
20	Murerforbundet										61	3 181	
21	Musikerforbundet											15	1 404
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.					1	66			5 769	371	29 873	
23	Papirindustriarbeiderforbundet									420	71	16 907	
24	Politiforbundet									7	63	2 519	
25	Postfolkernes Fellesforbund:												
	Postforbundet											37	7 446
	Postmannslaget											22	5 838
	Poståpnernes Landsforbund											19	2 500
26	Sjømannsforbundet			9	1 303	1	3 410			3 198	46	27 967	
27	Skog- og Landarbeiderforbundet										35	434	11 774
28	Sosionomforbundet									376	18	1 905	
29	Sufflørforbundet					1	24					1	24
30	Telefolkernes Fellesforbund:												
	Tele Tjeneste Forbundet					3	264					40	9 114
	Telegrafmennenes Landsforbund										302	15	2 986
31	Tjenestemannslaget	1)	4			3)	3 86				5)	51	31 300
32	Tolltjenestemannsforbundet										5	22	828
33	Transportarbeiderforbundet									1	90	171	18 512
34	Treindustriarbeiderforbundet										64	129	5 697
35	Urmaker Svenneforbundet											2	25
	Til sammen	2	638	9	1 303	42	8 716	1	12 556	4 054	655 030		

1) 1 underavdeling med 4 medlemmer. 3) Herav 2 underavdeling med 67 medlemmer. 5) 51 foreninger med 272 underavdelinger (23 143 medlemmer).

Tabell VI, 1975.

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer
i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	1. ØSTFOLD				2. AKERSHUS				3. OSLO				4. HEDMARK			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt				
		I alt	Herav		I alt	Herav		I alt	Herav		I alt	Herav					
			M.	Kv.		M.	Kv.		M.	Kv.		M.	Kv.				
1	Arbeidernes Pressekontor	40	38	2	5,0	27	27	-	-	113	97	16	14,2	61	55	6	9,8
2	Forb. f. Arbled. og Tekn. Funksj.	1 150	1 104	46	4,0	374	368	6	1,6	2 013	1 929	84	4,2	330	322	8	2,4
3	Arbeidsmandsforbundet	1 287	999	288	22,4	817	789	28	3,4	1 894	1 193	701	37,0	1 364	1 301	63	4,6
4	Befalsslaget	62	62	-	-	268	265	3	1,1	461	461	-	-	146	145	1	0,7
5	Bekledningsarbeiderforbundet	2 246	697	1 549	69,0	544	19	525	96,5	2 234	469	1 765	79,0	793	206	587	74,0
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	3 399	3 370	29	0,9	3 040	3 001	39	1,3	8 119	8 067	52	0,6	5 560	5 479	81	1,5
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	1 507	1 502	5	0,3	799	799	-	-	2 436	2 413	23	0,9	755	754	1	0,1
8	Fengselstjenestemannsforbundet	27	27	-	-	420	371	49	11,7	-	-	-	-	16	14	2	12,5
9	Grafisk Forbund	1 315	917	398	30,3	109	85	24	22,0	6 380	4 768	1 612	25,3	230	196	34	14,8
10	Gullsmedarbeiderforbundet	27	22	5	18,5	-	-	-	-	309	238	71	23,0	44	34	10	22,7
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	2 003	959	1 044	67,0	2 083	788	1 295	62,2	11 794	4 913	6 881	58,3	2 268	990	1 338	59,0
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	392	53	339	86,5	13	1	12	92,3	2 766	1 204	1 472	53,2	326	39	287	88,0
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	9 227	8 522	705	7,6	4 848	4 493	355	7,3	17 502	15 523	1 979	11,3	2 765	2 529	236	8,5
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	5 378	5 378	-	-	1 220	1 220	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	4 182	3 151	1 031	24,7	1 433	1 135	298	20,8	1 996	1 138	858	43,0	492	355	137	27,8
16	Kommuneforbundet	6 272	2 367	3 905	62,3	7 216	2 816	4 400	61,0	22 470	13 060	9 410	41,9	4 605	1 401	3 204	69,6
17	Lensm nnsbetjentes Landslag	60	57	3	5,0	81	74	7	8,6	-	-	-	-	72	69	3	4,2
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	563	563	-	-	175	175	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	223	223	-	-	214	214	-	-	51	51	-	-	25	25	-	-
20	Murerforbundet	225	225	-	-	168	168	-	-	988	988	-	-	152	152	-	-
21	Musikerforbundet	74	74	-	-	-	-	-	-	870	737	133	15,3	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelesmid.arb.forb.	1 652	1 044	608	36,8	409	181	228	55,7	4 372	2 848	1 524	34,9	1 234	874	360	29,2
23	Papirindustriarbeiderforbundet	5 718	5 227	491	8,6	436	386	50	11,5	-	-	-	-	474	434	40	8,4
24	Politiforbundet	179	165	14	7,8	217	192	25	11,5	355	313	42	11,8	50	42	8	16,0
25	Postfolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	265	247	18	6,8	120	91	29	24,2	2 314	1 759	555	24,0	307	274	33	10,7
	Postmannslaget	430	430	-	-	-	-	-	-	2 342	2 342	-	-	-	-	-	-
	Poståpnerens Landsforbund	77	21	56	72,7	-	-	-	-	306	93	213	69,6	231	98	133	57,6
26	Sjømannsforbundet	970	970	-	-	-	-	-	-	4 604	4 604	-	-	-	-	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	448	429	19	4,2	1 296	1 261	35	2,7	113	108	5	4,4	4 608	4 567	41	0,9
28	Sosionomforbundet	58	27	31	53,4	132	28	104	78,8	483	95	388	80,3	46	14	32	69,6
29	Sufflørforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkenes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	255	179	76	29,8	430	342	88	20,5	2 780	1 842	938	33,7	289	176	113	39,1
	Telegrafmennenes Landsforbund	55	54	1	1,8	-	-	-	-	1 045	964	81	7,8	94	84	10	10,6
31	Tjenestemannslaget	813	467	346	42,6	1 222	689	533	43,6	9 136	4 020	5 116	56,0	1 220	589	631	51,7
32	Tolltjenestemannsforbundet	89	89	-	-	49	49	-	-	248	248	-	-	35	35	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	930	916	14	1,5	37	37	-	-	5 128	4 642	486	9,5	591	539	52	8,8
34	Treindustriarbeiderforbundet	344	289	55	16,0	278	246	32	11,5	486	364	122	25,1	583	492	91	15,6
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	46 901	34 923	11 978	25,5	27 080	18 915	8 165	30,2	122 064	87 537	34 527	28,3	31 161	23 619	7 542	24,2

Tabell VI, 1975 (forts.) Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	5. OPPLAND				6. BUSKERUD				7. VESTFOLD				8. TELEMARK			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.		M.	Kv.					
1	Arbeidernes Pressekontor	36	35	1	2,8	22	19	3	13,6	24	21	3	12,5	30	28	2	6,7
2	Forb. f. Arbled. og Tekn. Funksj.	507	503	4	0,8	750	727	23	3,1	407	399	8	2,0	1 142	1 134	8	0,7
3	Arbeidsmandsforbundet	1 336	1 241	95	7,1	916	803	113	12,3	-	-	-	-	1 118	847	271	24,2
4	Befalslaget	98	98	-	-	206	204	2	1,0	201	201	-	-	-	-	-	-
5	Bekleddingsarbeiderforbundet	1 326	344	982	74,1	927	287	640	69,0	760	306	454	59,7	305	57	248	81,3
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	2 680	2 672	8	0,3	3 000	2 883	117	3,9	2 450	2 439	11	0,4	1 687	1 680	7	0,4
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	772	770	2	0,3	1 088	1 086	2	0,2	598	598	-	-	870	868	2	0,2
8	Fengselstjenestemannsforbundet	41	41	-	-	20	17	3	15,0	108	101	7	6,5	-	-	-	-
9	Grafsk Forbund	375	293	82	21,9	1 018	786	232	22,8	470	317	153	32,6	336	233	103	30,7
10	Gullsmedarbeiderforbundet	2	2	-	-	29	27	2	6,9	205	160	45	22,0	50	47	3	6,0
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	1 910	871	1 039	54,4	2 127	685	1 442	67,8	934	255	679	72,7	1 553	566	987	63,6
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	195	44	151	77,4	253	54	199	78,7	327	63	264	80,7	347	37	310	89,3
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	4 003	3 285	718	17,9	6 894	6 195	699	10,1	9 589	9 106	483	5,0	3 274	3 082	192	5,9
14	Jernbaneforbund	-	-	-	-	2 845	2 845	-	-	-	-	-	-	40	40	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	534	405	129	24,2	3 209	2 594	615	19,2	1 631	1 334	297	18,2	7 384	6 856	528	7,2
16	Kommuneforbund	3 717	1 125	2 592	69,7	5 625	2 005	3 620	64,4	3 672	1 229	2 443	66,5	4 522	1 381	3 141	69,5
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	53	51	2	3,8	45	44	1	2,2	26	26	-	-	26	26	-	-
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	351	351	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	56	56	-	-	-	-	-	-
20	Murerforbundet	97	97	-	-	211	211	-	-	147	147	-	-	123	123	-	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19	-	-	21	21	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	827	649	178	21,5	575	430	145	25,2	637	404	233	36,6	441	262	179	40,6
23	Papirindustriarbeiderforbundet	634	633	1	0,2	4 264	3 736	528	12,4	560	520	40	7,1	1 252	1 211	41	3,3
24	Politiforbundet	34	30	4	11,8	96	87	9	9,4	125	110	15	12,0	142	124	18	12,7
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	259	238	21	8,1	291	245	46	15,8	221	193	28	12,7	245	216	29	11,8
	Postmannslaget	272	272	-	-	206	206	-	-	164	164	-	-	157	157	-	-
	Poståpnerens Landsforbund	-	-	-	-	107	29	78	72,9	58	15	43	74,1	102	41	61	59,8
26	Sjømannsforbundet	-	-	-	-	6	6	-	-	1 333	1 333	-	-	660	660	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	1 589	1 561	28	1,8	814	813	1	0,1	218	209	9	4,1	539	538	1	0,2
28	Sosionomforbundet	52	24	28	53,8	45	13	32	71,1	63	16	47	74,6	34	14	20	58,8
29	Sufflerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	400	229	171	42,8	286	234	52	18,2	211	160	51	24,2	191	158	33	17,3
	Telegrafmennenes Landsforbund	125	122	3	2,4	151	121	30	19,9	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	758	466	302	39,8	853	433	420	49,2	732	413	319	43,6	535	292	243	45,4
32	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	17	17	-	-	24	24	-	-	34	34	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	667	633	34	5,1	322	374	8	2,1	303	300	3	1,0	690	679	11	1,6
34	Treindustriarbeiderforbundet	809	742	67	8,3	453	418	35	7,7	167	137	30	18,0	2	2	-	-
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	14 108	17 466	6 642	27,6	38 082	28 985	9 097	23,9	26 440	20 775	5 665	21,4	27 852	21 414	6 438	23,1

Løpnr.	Forbund	9. AUST-AGDER						10. VEST-AGDER						11. ROGALAND						12. BORDALAND					
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt								
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav						
			M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.		M.	Kv.	M.		Kv.										
1	Arbeidernes Pressekontor	4	4	-	-	13	13	-	-	22	22	-	-	24	23	1	4,2								
2	Forb. f. Arb.l.ed. og Tekn. Funksj..	179	179	-	-	350	350	-	-	789	785	24	3,0	490	477	13	2,7								
3	Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	1 306	1 230	76	5,8	2 555	2 177	378	14,8	2 536	1 931	605	23,9								
4	Befalslaget	30	30	-	-	106	106	-	-	111	111	-	-	382	382	-	-								
5	Bekledningsarbeiderforbundet	110	55	55	50,0	675	358	317	47,0	1 287	291	996	77,4	4 209	1 419	2 890	67,0								
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet ..	509	509	-	-	1 573	1 540	33	2,1	3 387	3 340	47	1,4	3 651	3 643	8	0,2								
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	311	311	-	-	572	572	-	-	1 006	1 006	-	-	1 884	1 878	6	0,4								
8	Fengselstjenestemannsforbundet ...	16	16	-	-	10	10	-	-	122	118	4	3,3	25	23	2	8,0								
9	Grafisk Forbund	53	49	4	7,5	211	181	30	14,2	1 174	852	322	27,4	1 097	848	249	22,7								
10	Gullmedarbeiderforbundet	45	28	17	37,8	-	-	-	-	3	3	-	-	185	176	9	4,9								
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb. ...	207	69	138	66,7	667	245	422	63,3	2 199	683	1 516	68,9	3 821	1 316	2 505	65,6								
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet ..	86	28	58	67,4	269	86	183	68,0	68	468	98	370	71,9	1 283	318	965	75,2							
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet ...	2 468	1 772	696	28,2	2 959	2 920	39	1,3	10 568	9 751	817	7,7	10 250	9 835	415	4,0								
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	607	607	-	-	751	751	-	-	1 228	1 228	-	-								
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund ..	771	737	34	4,4	2 172	2 048	124	5,7	2 818	2 282	536	19,0	3 601	3 214	387	10,7								
16	Kommuneforbundet	1 638	640	1 048	62,1	2 369	933	1 436	60,6	5 478	2 409	3 069	56,0	10 354	4 804	5 550	53,6								
17	Lensmannsbetjentenes Landslag ...	22	22	-	-	17	17	-	-	55	54	1	1,8	95	90	5	5,3								
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	118	118	-	-	70	70	-	-	139	139	-	-								
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	75	75	-	-	72	72	-	-	6	6	-	-								
20	Murerforbundet	37	37	-	-	26	26	-	-	183	183	-	-	267	267	-	-								
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	43	42	1	2,3	70	60	10	14,3	125	94	31	24,8								
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb. ...	137	109	28	20,4	558	307	251	45,0	1 975	1 223	752	38,1	2 514	1 669	845	33,6								
23	Papirindustriarbeiderforbundet	371	370	1	0,3	967	844	123	12,7	-	-	-	-	250	162	88	35,2								
24	Politiforbundet	25	25	-	-	116	108	8	6,9	231	218	13	5,6	380	372	8	2,1								
25	Postfolkens Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
	Postforbundet	84	80	4	4,8	213	191	22	10,3	423	336	87	20,6	894	816	78	8,7								
	Postmannslaget	66	66	-	-	164	164	-	-	277	277	-	-	556	556	-	-								
	Poståpnernes Landsforbund	55	17	38	69,1	74	29	45	60,8	150	64	86	57,3	239	122	117	49,0								
26	Sjømannsforbundet	185	185	-	-	1 925	1 925	-	-	3 041	3 041	-	-	2 609	2 609	-	-								
27	Skog- og Landarbeiderforbundet ...	231	222	9	3,9	33	23	10	30,3	18	15	3	16,7	40	28	12	30,0								
28	Sosionomforbundet	-	-	-	-	35	17	18	51,4	92	38	54	58,7	106	37	69	65,1								
29	Sufflerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
30	Telefolkens Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
	Tele Tjeneste Forbundet	103	90	13	12,6	205	174	31	15,1	434	371	63	14,5	955	764	191	20,0								
	Telegrafmennenes Landsforbund ..	-	-	-	-	173	168	5	2,9	237	220	17	7,2	230	200	30	13,0								
31	Tjenestemannslaget	276	167	109	39,5	599	391	208	34,7	1 093	642	451	41,3	2 409	1 282	1 127	46,8								
32	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	45	45	-	-	71	71	-	-	68	68	-	-								
33	Transportarbeiderforbundet	355	354	1	0,3	330	320	1	0,3	1 214	1 100	114	9,4	2 051	2 018	33	1,6								
34	Treindustriarbeiderforbundet	30	30	-	-	154	146	8	5,2	320	254	66	20,6	609	561	48	7,9								
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	-	-								
	Til sammen	8 454	6 201	2 253	26,7	19 729	16 338	3 391	17,2	42 764	32 968	9 796	22,9	59 662	43 383	16 279	27,3								

Tabell VI, 1975 (forts.)

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	13. SOGN OG FJORDANE				14. MØRE OG ROMSDAL				15. S.-TRØNDELAG				16. N.-TRØNDELAG			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt				
		I alt	Herav		I alt	Herav		I alt	Herav		I alt	Herav					
			M.	Kv.		M.	Kv.		M.	Kv.		M.	Kv.				
1	Arbeidernes Pressekontor	5	5	-	-	29	28	1	3,5	33	29	4	12,1	7	6	1	14,3
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.	294	268	26	8,8	398	387	11	2,8	406	382	24	5,9	126	126	-	-
3	Arbeidsmandsforbundet	1 049	1 020	29	2,8	2 583	2 306	187	7,2	2 650	2 193	457	17,2	1 844	1 667	177	9,6
4	Befalslaget	-	-	-	-	17	17	-	-	133	133	-	-	143	143	-	-
5	Bekledningsarbeiderforbundet	342	124	218	63,7	1 574	444	1 130	71,8	658	137	521	79,2	61	22	39	63,9
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	389	387	2	0,5	1 363	1 363	-	-	3 514	3 499	15	0,4	2 262	2 254	8	0,4
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	296	295	1	0,3	876	874	2	0,2	1 375	1 371	4	0,3	588	587	1	0,2
8	Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	15	15	-	-	78	71	7	9,0	-	-	-	-
9	Grafisk Forbund	34	33	1	2,9	228	210	18	7,9	718	480	238	33,1	99	71	28	28,3
10	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	2	2	-	100,0	28	19	9	32,1	-	-	-	-
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	668	306	362	54,2	1 569	685	884	56,3	4 128	1 548	2 580	62,5	1 353	534	819	60,5
12	Hottell- og Restaurantarb.forbundet	47	-	47	100,0	260	54	206	79,2	1 094	236	858	78,4	211	14	197	93,4
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	1 766	1 686	80	4,5	5 165	5 013	152	2,9	4 866	4 652	214	4,4	2 132	1 908	224	10,5
14	Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	2 458	2 458	-	-	-	-	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2 224	2 044	180	8,1	1 474	1 287	187	12,7	1 150	907	243	21,1	617	554	63	10,2
16	Kommuneforbundet	1 723	663	1 060	61,5	4 494	1 763	2 731	60,8	8 291	3 523	4 768	57,5	2 616	820	1 796	68,7
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	20	20	-	-	64	62	2	3,1	39	39	-	-	30	29	1	3,3
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	298	298	-	-	-	-	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	126	126	-	-	39	39	-	-
20	Murerforbundet	-	-	-	-	62	62	-	-	230	230	-	-	88	88	-	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	157	140	17	10,8	-	-	-	-
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	588	333	255	43,4	913	548	365	40,0	1 928	1 265	661	34,3	647	506	141	21,8
23	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	709	621	88	12,4	852	842	10	1,2
24	Politiforbundet	5	5	-	-	107	97	10	9,3	207	182	25	12,1	22	18	4	18,2
25	Postfolkens Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	-	-	-	-	347	311	36	10,4	739	688	51	6,9	-	-	-	-
	Postmannslaget	-	-	-	-	199	199	-	-	465	465	-	-	-	-	-	-
	Poståpnerens Landsforbund	152	93	59	38,8	205	116	89	43,4	258	114	144	55,8	-	-	-	-
26	Sjømannsforbundet	-	-	-	-	1 356	1 356	-	-	700	700	-	-	74	74	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	87	83	4	4,6	22	15	7	31,8	553	529	24	4,3	863	832	31	3,6
28	Sosionomforbundet	18	4	14	77,8	60	21	39	65,0	139	38	101	72,7	34	15	19	55,9
29	Sufførforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Telefolkens Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	297	224	71	24,1	429	350	79	18,4	509	349	160	31,4	139	105	34	24,5
	Telegrafmennenes Landsforbund	-	-	-	-	89	85	4	4,5	170	150	20	11,8	-	-	-	-
31	Tjenestemannslaget	183	116	67	36,6	587	404	183	31,2	2 472	1 365	1 107	44,8	630	351	279	44,3
32	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	24	24	-	-	42	42	-	-	-	-	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	378	378	-	-	1 348	1 276	72	5,3	1 480	1 438	42	2,8	318	318	-	-
34	Treindustriarbeiderforbundet	49	47	2	4,1	1 209	1 041	168	13,9	54	50	4	7,4	70	58	12	17,1
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Til sammen	10 612	8 134	2 478	23,4	27 068	20 503	6 565	24,3	42 853	30 467	12 386	28,9	15 865	11 081	3 884	24,5

Løpnr.	Forbund	17. NORDLAND				18. TROMS				19. FINNMARK			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.				
1	Arbeidernes Pressekontor	34	34	—	—	30	29	1	3,3	19	18	1	5,3
2	Forb. f. Arb.lad. og Tekn. Funksj.	601	594	7	1,2	126	122	4	3,2	183	176	7	3,8
3	Arbeidsmandsforbundet	3 941	3 490	451	11,4	1 048	1 019	29	2,8	1 097	1 875	122	6,1
4	Befalslaget	214	211	3	1,4	358	358	—	—	86	86	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	220	117	103	46,8	149	81	68	45,6	—	—	—	—
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	1 599	1 568	31	1,9	967	957	10	1,0	414	411	3	0,7
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	1 022	1 008	14	1,4	471	469	2	0,4	225	213	12	5,3
8	Fengselstjenestemannsforbundet	12	12	—	—	14	13	1	7,1	0	0	—	—
9	Grafisk Forbund	179	151	28	15,6	113	91	22	19,5	43	38	5	11,6
10	Gullamedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	1	33,3
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	3 035	1 183	1 852	61,0	1 581	699	882	55,8	768	285	483	62,0
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	635	59	576	90,7	276	48	228	82,6	154	22	132	85,7
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	5 128	4 795	331	6,5	1 142	1 119	23	2,0	193	185	8	4,1
14	Jernbaneforbundet	440	440	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2 152	2 051	101	4,7	314	297	17	5,4	130	123	7	5,4
16	Kommuneforbundet	6 446	2 388	4 058	63,0	3 761	1 390	2 371	63,0	2 351	884	1 467	62,4
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	83	82	1	1,2	45	45	—	—	97	37	—	—
18	Lokomotivmannsforbundet	128	126	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Luftforsværets Befalsforbund	417	417	—	—	107	107	—	—	71	71	—	—
20	Murerforbundet	87	87	—	—	56	56	—	—	34	34	—	—
21	Musikerforbundet	—	—	—	—	10	10	—	—	15	11	4	26,7
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	1 871	1 061	810	43,3	1 012	631	381	37,6	1 750	1 005	745	42,6
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Politiforbundet	117	101	16	13,7	57	53	4	7,0	47	44	3	6,4
25	Postfolkernes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Postforbundet	377	332	45	11,9	260	246	14	5,4	87	77	10	11,5
	Postmannslaget	257	257	—	—	203	203	—	—	80	80	—	—
	Poståpnerens Landsforbund	276	171	105	38,0	115	74	41	35,7	95	48	49	51,6
26	Sjømannsforbundet	587	587	—	—	1 627	1 627	—	—	379	379	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	213	204	9	4,2	12	12	—	—	42	42	—	—
28	Sosionomforbundet	49	25	24	49,0	51	8	43	84,3	32	16	16	50,0
29	Sufforforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Telefolkernes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Tele Tjeneste Forbundet	414	291	123	29,7	337	255	82	24,3	188	137	51	27,1
	Telegrafmennenes Landsforbund	93	93	—	—	144	140	4	2,8	78	75	3	3,8
31	Tjenestemannslaget	1 831	1 173	658	35,9	1 695	960	735	43,4	766	378	388	50,7
32	Tolltjenestemannsforbundet	37	37	—	—	21	21	—	—	17	17	—	—
33	Transportarbeiderforbundet	1 327	1 298	29	2,2	610	604	6	1,0	283	283	—	—
34	Treindustriarbeiderforbundet	16	14	2	12,5	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Sønneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	33 834	24 457	9 377	27,7	16 712	11 744	4 968	29,7	10 576	7 059	3 517	33,3

Tabell VI, 1975 (forts.)

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de nlike forbund.

218

Løpnr.	Forbund	Landsomfattende avdelinger og avdelinger på Svalbard og i utlandet				Direkte medlemmer				Riket pr. 31. desember 1974			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.				
1	Arbeidernes Pressekontor	-	-	-	-	-	-	-	573	531	42	7,3	
2	Forb. f. Arb.led. og Tekn. Funksj.	285	263	22	7,7	-	-	-	10 900	10 575	325	3,0	
3	Arbeidsmandsforbundet	634	537	97	15,3	127	117	10	7,9	31 002	26 825	4 177	13,5
4	Befalslaget	-	-	-	-	23	23	-	-	3 045	3 036	9	0,3
5	Bekleddingsarbeiderforbundet	-	-	-	-	277	86	191	69,0	18 737	5 519	13 268	70,6
6	Bygningsindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	11	11	-	-	49 574	49 073	501	1,0
7	Elektriker- og Kraftst.forb.	302	301	1	0,3	129	129	-	-	17 882	17 802	80	0,4
8	Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	293	260	33	11,3	1 226	1 118	108	8,8
9	Grafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	14 182	10 599	3 583	25,3
10	Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	4	3	1	25,0	936	761	175	18,7
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	815	537	278	34,1	570	238	332	58,2	46 953	18 295	28 658	61,0
12	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	-	-	-	-	633	34	599	94,6	10 035	2 582	7 453	74,3
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	104737	96 371	8 366	8,0
14	Jernbaneforbundet	64	64	-	-	-	-	-	-	15 031	15031	-	-
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	-	-	-	-	116	102	14	12,1	38 400	32 614	5 786	15,1
16	Kommuneforbundet	-	-	-	-	77	35	42	54,5	107747	45 636	62 111	57,6
17	Lensmannsbetjentenes Landslag	-	-	-	-	-	-	-	-	870	844	26	3,0
18	Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1 840	1 840	-	-
19	Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-	-	30	30	-	-	1 512	1 512	-	-
20	Murerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	3 181	3 181	-	-
21	Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1 404	1 208	196	14,0
22	Nærings- og Nytelseamd.arb.forb.	66	64	2	3,0	5 769	3 273	2 496	43,3	29 873	18 686	11 187	37,4
23	Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	420	386	34	8,1	16 907	15 372	1 535	9,1
24	Politiforbundet	-	-	-	-	7	7	-	-	2 519	2 293	226	9,0
25	Postfolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	7 446	6 340	1 106	14,9
	Postmannslaget	-	-	-	-	-	-	-	-	5 838	5 838	-	-
	Poståpnernes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	2 500	1 143	1 357	54,3
26	Sjømannsforbundet	4 713	4 713	-	-	3 198	3 198	-	-	27 967	27 967	-	-
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	-	-	-	-	36	35	-	-	11 774	11 526	248	2,1
28	Sosionomforbundet	-	-	-	-	376	125	251	66,8	1 905	575	1 330	69,8
29	Sufforforbundet	24	1	23	95,8	-	-	-	-	24	1	23	95,8
30	Telefolkernes Fellesforbund:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tele Tjeneste Forbundet	264	264	-	-	-	-	-	-	9 114	6 694	2 420	26,6
	Telegrafmennenes Landsforbund	-	-	-	-	302	282	20	6,6	2 986	2 753	228	7,6
31	Tjenestemannslaget	3 490	2 856	634	18,2	-	-	-	-	31 300	17 444	13 856	44,3
32	Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-	-	5	5	-	-	826	826	-	-
33	Transportarbeiderforbundet	-	-	-	-	90	90	-	-	18 512	17 606	906	4,9
34	Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	64	63	1	1,6	5 697	4 954	743	13,0
35	Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	25	25	-	-
	Til sammen	10 657	9 600	1057	9,9	12 556	8 532	4 024	32,1	655030	485001	170029	26,0

Tabell VII, 1975.

Fagblader — 1975.

(Utkommet 1. januar—31. desember.)

	Forbund	Fagbladenes navn	Antall nummer i 1974 ¹⁾	Gj.sn. opplag i 1974	Antall nummer i 1975 ¹⁾	Gj.sn. opplag i 1975
1	Landsorganisasjonen i Norge	Fri Fagbevegelse	21	43 000	21	43 000
2	Arbeidernes Presskontor	—	—	—	—	—
3	Forb. f. Arb. ledere og Tekn. Funksj.	Arbeidsledelse og Teknikk	4	11 000	4	11 000
4	Arbeidsmandsforbundet	Arbeidsmanden	10 (2)	30 000	10 (2)	30 000
5	Befalslaget	Befalsbladet	9 (3)	3 700	11 (1)	4 000
6	Bekleidningsarbeiderforbundet	VI i Bekledning	6	23 000	6	20 000
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	Bygningsarbeideren	10 (2)	50 000	10 (2)	51 000
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	Elektrikeren	10	19 000	10	20 000
9	Fengselstjenestemannsforbundet	Fengselsmannen	4	1 300	4	1 350
10	Grafisk Forbund	Norsk Grafia	23	14 500	22	14 500
11	Gullsmedarbeiderforbundet	Gullsmedarbeideren	4	1 500	4	1 200
12	Handels- og Kontorfunksj. Forbund	Handels- og Kontorfunksjonøren	8	45 000	8	45 100
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	Hotell- og Restaurantfunksjonøren	11 (1)	9 000	11 (1)	9 000
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	Jern- og Metallarbeideren	12 (2)	100 000	12 (2)	105 000
15	Jernbaneforbundet	Jernbanemanden	12	25 000	12	25 000
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	Fabrikkarbeideren	10 (2)	36 312	9 (1)	37 755
17	Kommuneforbundet	Norsk Kommuneforbunds Fagblad	10	97 000	10	103 000
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	Lensmannsbladet	10 (2)	1 500	10 (2)	1 500
19	Lokomotivmannsforbundet	Lokomotivmands Tidende	11 (1)	3 000	11 (1)	3 100
20	Luftforsvarets Befalsforbund	LBf-bladet	6 (2)	2 000	6 (2)	2 000
21	Murerforbundet	Norsk Murerforbunds Fagblad	9 (3)	4 000	6	4 000
22	Musikerforbundet	Norsk Musikerblad	10 (2)	1 900	10 (2)	1 950
23	Nærings- og Nyttelsesmiddelarb.forb.	Næringsmiddelarbeideren	5 (5)	30 000	4 (4)	30 000
24	Papirindustriarbeiderforbundet	Papirarbeideren	10 (5)	17 500	10 (5)	17 500
25	Politiforbundet	Norsk Politiblad	12	3 500	—	—
26	Postfolkenes Fellesforbund:					
	Postforbundet	Postmannen	10	7 600	10	7 750
	Postmannslaget	Posthornet	11 (1)	6 000	11 (1)	6 100
	Poståpnernes Landsforbund	Postbladet	12 (2)	3 200	12 (2)	3 200
27	Sjømannsforbundet	Norsk Sjømannsforbunds Medlemsblad	11 (1)	15 000	11 (1)	15 000
28	Skog- og Landarbeiderforbundet	Skog- og Landarbeideren	6 (6)	13 000	6 (6)	12 750
29	Sosionomforbundet	Sosionomen	22	3 300	22	3 000
30	Sufflørforbundet	—	—	—	—	—
31	Telefolkenes Fellesforbund:					
	Tele Tjeneste Forbundet	Tele Tjenesten	10 (2)	10 500	10 (2)	10 500
	Telegrafmennenes Landsforb	Telegrafbladet	7 (3)	3 000	10 (2)	3 500
32	Tjenestemannslaget	TB-Norsk Tjenestemannsblad	9 (2)	29 000	8 (1)	31 000
33	Tolltjenestemannsforbundet	Tolderen	10 (1)	1 400	10 (1)	1 400
34	Transportarbeiderforbundet	Transportarbeideren	7	20 000	7 (1)	19 500
35	Treindustriarbeiderforbundet	Trearbeideren	4	6 300	4 (2)	6 200
36	Urmaker Svenneforbundet	Urmakeren	—	—	—	—
37	Statstjenestemannskartellet	Kartellnytt	10	18 000	10	18 500

¹⁾ Tallene i parentes angir herav antall dobbeltnummer.

Antall saker/tariffer behandlet i LO 1976

Tabell VIII

Forbund	Godkjente søknader for å fremme krav om ny tariffavtale		
	Ant. saker	Omfattende	
		Tariffer	Org.
1 Arbeidernes Pressekontor	-	-	-
2 Forbund for Arb.led. og Tekniske Funksj.	5	5	19
3 Arbeidsmandsforbundet	82	82	357
4 Befalslaget	-	-	-
5 Bekledningsarbeiderforbundet	10	10	144
6 Bygningsindustriarbeiderforbundet	4	4	54
7 Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet ..	21	21	66
8 Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-
9 Grafisk Forbund	6	6	77
10 Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-
11 Handels- og Kontorfunksj. Forbund	470	112	2 462
12 Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet ..	91	91	508
13 Jern- og Metallarbeiderforbundet	71	71	926
14 Jernbaneforbundet	-	-	-
15 Kjemisk Industriarbeiderforbund	23	23	279
16 Kommuneforbundet	15	18	261
17 Lensmannsbetjentenes Landslag	-	-	-
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-
19 Luftforsvarets Befalsforbund	-	-	-
20 Musikerforbundet	2	2	50
21 Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	-	-	-
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-
23 Petrokjemisk Forening, Rafnes	-	-	-
24 Postfolkenes Fellesforbund:			
Postforbundet	-	-	-
Postmannslaget	-	-	-
Poståpnernes Landsforbund	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	1	1	14
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	3	3	22
27 Sosisonomforbundet	1	1	-
28 Sufflørforbundet	-	-	-
29 Telefolkenes Fellesforbund:			
Tele Tjeneste Forbundet	-	-	-
Telegrafmennesenes Landsforbund	-	-	-
30 Tjenestemannslaget	3	3	17
31 Tolltjenestemannsforbundet	-	-	-
32 Transportarbeiderforbundet	60	60	274
33 Treindustriarbeiderforbundet	16	16	193
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-
35 Statstjenestemannskartetlet	-	-	-
Til sammen	884	529	5 723
Prosent	70,5	11,3	

Godkjente søknader for å si opp tariffavtalen			Godkjente søknader for å sette i verk arbeidsstans			Antall saker i alt	Antall tariffer i alt
Ant. saker	Omfattende		Ant. saker	Omfattende			
	Tariffer	Org.		Tariffer	Org.		
-	-	-	-	-	-	-	-
144	79	5 677	4	3	55	153	87
11	251	13 568	1	1	13	94	334
-	-	-	-	-	-	-	-
5	9	317	-	-	-	15	19
6	539	1 985	1	1	5	11	544
5	5	7 315	-	-	-	26	26
-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	849	-	-	-	7	7
3	104	985	-	-	-	3	104
22	197	6 939	2	4	303	494	313
5	5	6 435	1	1	5 500	97	97
18	630	20 217	-	-	-	89	701
2	2	72	-	-	-	2	2
10	10	2 938	1	1	10	34	34
30	2 025	92 383	-	-	-	45	2 043
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
5	7	439	1	1	-	8	10
7	12	5 319	-	-	-	7	12
1	8	414	-	-	-	1	8
1	1	-	-	-	-	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
16	16	26 153	-	-	-	17	17
4	4	8 000	-	-	-	7	7
4	4	856	-	-	-	5	5
1	1	24	-	-	-	1	1
3	3	1 479	-	-	-	3	3
-	-	-	-	-	-	-	-
50	50	5 288	-	-	-	53	53
-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	18 713	-	-	-	62	62
2	158	1 750	-	-	-	18	174
-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	90 000	-	-	-	1	1
359	4 124	318 095	11	12	5 886	1 254	4 665
28,6	88,4		0,9	0,3		100,0	100,0

